2020

ÅRSRAPPORT

SpareBank 1 SMN

Innholdsfortegnelse

Om konsernet

Konsernsjefens forord 4
Viktige hendelser 6
Dette er SpareBank 1 SMN 8
Interessenter 15

Virksomheten

Privatmarked 18
Bedriftsmarked 21
Samfunnsutbytte 24
Menneskene 27
Ansvarlig drift og forvaltning 32

Bærekraft

Bærekraft 45
GRI-indeks 50
Erklæring fra revisor 55

Styring og ledelse

Konsernledelsen 59
Styret 62
Medlemmer i styrende organer 65
Eierstyring og selskapsledelse 66

Egenkapitalbevis

Egenkapitalbevis 79

Finansielle resultater

Styrets årsberetning 82
Resultatregnskap 100
Balanse 102
Endring i egenkapital 104
Kontantstrømoppstilling 107
Noter til regnskapet 108
Analyse av regnskapet (konsern) 208
Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5 213
Revisjonsberetning 214

Vedlegg

Energi- og klimaregnskap Morbank
Energi- og klimaregnskap Konsern

Om konsernet

Konsernsjefens forord

Vi har vært her i med- og motgang i snart 200 år

Året 2020 har vært et av de mest spesielle i vår levetid. COVID-19 har også preget oss i SpareBank 1 SMN. Samtidig er det godt å se at organisasjonen har opprettholdt et høyt aktivitetsnivå gjennom nye måter å arbeide på. Vi har også brukt krisen til å ta markedsandeler og utvikle oss.

Bank og finans er vant til økonomiske svingninger, men en pandemi som påvirker absolutt hele samfunnet med den frykt og de begrensningene vi nå ser er heldigvis svært sjelden kost. Da vi satte mål for 2020 var det med optimisme og sterk fremtidstro. I midten av mars måtte vi legge alle planene til side og ruste oss for en unntakstilstand ingen kunne ha planlagt for. Med ett unntak: vi var allerede før koronapandemien i gang med et større omstillingsprosjekt for å gi kundene en enda bedre opplevelse av sømløse tilbud fra alle forretningsområdene i Midt-Norges største og ledende finanshus.

I kriser er det en uvurderlig verdi å ha langsiktige eiere og lojale og motiverte ansatte med inngående kjennskap til folk, bedrifter og lokalsamfunn i hele Midt-Norge. Ved inngangen til året hadde vi en svært god soliditet. Ren kjernekapitaldekning var over 15 prosent etter mange år med oppbygging av egenkapitalen, gjennom lønnsom drift og kapitaleffektivisering.

Da Norge stengte ned var mitt budskap til organisasjonen at vi skulle håndtere krisen med is i magen og varme om hjertet. Dette var en videføring av en nesten 200 år lang tradisjon om å følge folk, bedrifter, byer og lokalsamfunn også gjennom kriser.

Som ved tidligere kriser, har vi vist at det å leve i et skjebnefellesskap med regionen vi bor og virker i er mer enn ord. Da Norge bråstoppet i midten av mars ble rekordmange permittert og flere mistet jobbene sine. Det er flere tiår siden vi har hatt like høy arbeidsledighet i vår region. I påvente av at Staten klarte å ta unna alle søknadene om dagpenger, fikk vi som første bank i landet på plass en ordning hvor vi gav permitterte forskudd på dagpenger. SpareBank 1 SMN var også første bank i landet som utstedte et lån med den nye statlige garantiordningen. Det er i krisetider verdien av lokalt tilstedeværende ledelse med svært korte beslutningslinjer virkelig kommer til sin rett.

Det er ikke bare bedrifter og enkeltpersoner som har kjent det på kroppen denne gangen. Også for frivilligheten sa det bom stopp. Som sparebank er samfunnet vår største enkelteier. Fortsatt er nesten 40 prosent av SpareBank 1 SMN eid av samfunnet i Midt-Norge, komplettert med solide egenkapitalbeviseiere gjennom Oslo Børs. Det betyr også at en tilsvarende andel av utbyttet går tilbake til byer og lokalsamfunn i vår region. Takket være gode resultater og god soliditet kunne representantskapet beslutte et betydelig utbytte til eierne, hvorav hele 200 millioner kroner var utdeling av samfunnsutbytte. Av dette øremerket vi 100 millioner sårt tiltrengte kroner i koronadugnad til frivilligheten. Aldri før i vår nesten 200 år lange historie har vi fått så mange søknader fra kunst, kultur, idrett, friluftsliv og veldedige organisasjoner. Og aldri før har så mange fått ta del i samfunnsutbyttet.

Pandemien vil også prege mye av 2021. Heldigvis kom vaksinene tidligere enn forventet, og distribueres nå til hele verden i en logistikkoperasjon verden aldri før har sett maken til. Det er derfor grunn til å håpe at 2021 blir bedre enn året før. Og selv om pandemien har gitt store konsekvenser både for enkeltpersoner, bedrifter, samfunn, land og verdensøkonomien, ser landingen i økonomiske termer ut til å kunne bli mykere enn fryktet. Til tross for at vi har lagt bak oss et tøft år, har vi derfor også i år hatt god inntjening og bygd

ytterligere soliditet. Finansdepartementet har imidlertid slått fast at det skal legges strenge utbyttebegrensninger på norske banker frem til pandemien er over. Dette gir begrenset handlingsrom til å utbetale utbytte til eierne de første tre kvartalene.

I SpareBank 1 SMN har vi brukt krisen til å ta offensive grep. Vi har gjennomført betydelige endringer i organisasjonen, hvor Regnskapshuset, EiendomsMegler 1, SpareBank 1 Markets og SpareBank 1 Finans Midt-Norge er tettere integrert med bankvirksomheten. Det gir stordriftsfordeler og et bedre kundetilbud. Med et av landets sterkeste utviklingsmiljø i SpareBank 1-alliansen skal vi være det opplagte valget for folk og bedrifter i hele vårt nedslagsfelt. SpareBank 1 SMN har styrket posisjonen utover markedsveksten innfor alle forretningsområder og derved befestet posisjonen som det ledende finanshuset i regionen.

Et av eksemplene jeg vil trekke frem er Trondheim kommune, som like før årsskiftet valgte å inngå avtale med oss, både på bank og eiendomsmegling. Dette er en av de viktigste signalkundene i Midt-Norge. Særlig gledelig er det at et av de viktige kriteriene for at valget falt på oss var vårt arbeid med bærekraft og samfunnsansvar. Avtalen med Trondheim kommune viser at bærekraft har fått stor betydning for kundenes valg av bank. Bærekraft har også blitt et viktig kriterium for at vi skal kunne hente finansiering til konkurransemessige betingelser. I år er vårt arbeid med bærekraft omtalt gjennomgående i årsrapporten, med en oppsummering i en GRI-indeks som følger vedlagt. Vi vil også gjennomføre en mer løpende rapportering på vårt arbeid med bærekraft på konsernets nettsider.

Nå ser vi alle frem til at pandemien slipper taket og at vi kan leve som normalt. Jeg gleder meg til å reise rundt i Midt-Norge, til å treffe kunder, ansatte og eiere. Og snart, veldig snart, kan vi alle endelig gjøre det igjen. 2021 håper jeg blir *annus mirabilis* – et herlig år.

SpareBank 1 SMN er bedre rustet enn noen gang til å fortsette veksten og følge folk, bedrifter og lokalsamfunn i med og motgang, slik vi har gjort i nesten 200 år.

Jan-Frode Janson
Konsernsjef i SpareBank 1 SMN

Viktige hendelser

Q1

- SpareBank 1 SMN legger frem et historisk sterkt resultat for året 2019 på 2.563 millioner kroner.
- Resultatet for første kvartal ble 357 millioner kroner før skatt. Tap på utlån ble 308 millioner kroner i første kvartal, mot 67 millioner kroner i samme kvartal året før.
- På grunn av usikkerheten rundt de økonomiske konsekvensene av koronapandemien, velger representantskapet å redusere utbyttet til eierne for å møte ringvirkningene av koronakrisen.
- SpareBank 1 SMN opprettholder en rekordhøy utdeling av samfunnsutbytte på 200 millioner kroner, og setter av 100 millioner kroner til frivilligheten i Midt-Norge for å hjelpe de gjennom koronakrisen.
- SpareBank 1 SMN har etablert og offentliggjort et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner. Rammeverket er godkjent av ratingbyrået Sustainalytics.

Q2

- Resultatet for andre kvartal ble 845 millioner kroner før skatt, omtrent på samme nivå som samme kvartal året før (848 millioner kroner).
- SpareBank 1 SMN blir første bank i landet som innvilger kriselån til en bedrift gjennom den statlige garantiordningen som følge av koronakrisen. I tillegg lager banken en ordning hvor folk som har mistet jobben eller blitt permittert får forskudd på dagpenger mens de venter på saksbehandlingen hos NAV.
- SpareBank 1 SMN blir partner i et nytt forskningssenter for kunstig intelligens i regi NTNU. Senteret får årlig støtte på tolv millioner kroner fra Forskningsrådet.
- Arne Nypan overtar som ny administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN. Han kommer fra tilsvarende stilling i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.
- SpareBank 1 SMN og flere andre SpareBank 1-banker fortsetter som hovedsamarbeidspartner til Norges Skiforbund Langrenn.

Q3

- Resultatet for tredje kvartal ble 621 millioner kroner før skatt, mot 609 millioner kroner samme kvartal året før.
- SpareBank 1 SMN øker kraftig på EPSI Ratings årlige måling av kundetilfredshet sammenlignet med 2019, og forsterket sin markedsposisjon. Utlån til personkunder økte med 8,7 prosent siste tolv måneder frem til tredje kvartal, hvor avtalen med LO har vært et viktig bidrag. Utlån til bedriftskunder økte i samme periode med 8,5 prosent.
- SpareBank 1 Regnskapshuset SMN overtar Orkla Økonomi på Orkanger og Orion Regnskap i Trondheim, og passerer i år 50 oppkjøp.
- Administrerende direktør Arne Nypan (49) i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, og administrerende direktør Kjetil Reinsberg (59) i EiendomsMegler 1 Midt-Norge, trer inn i SpareBank 1 SMNs konsernledelse. Det går dermed fra å være en bankledelse til en komplett konsernledelse.

Q4

- Resultatet for fjerde kvartal ble 554 millioner kroner før skatt, mot 469 millioner kroner samme kvartal året før. I Konjunkturbarometeret for Midt-Norge endrer SpareBank 1 SMN prognosen for kommende år fra nøytral til avventende. Det er koronapandemien som gjør fremtiden mer usikker.

- SpareBank 1-bankene forener kreftene i en felles satsing på sparing, og etablerer SpareBank 1 Forvaltning. Selskapet vil omfatte datterselskapene ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice.
- SpareBank 1 SMN utsteder sitt første grønne senior obligasjonslån på i alt 3,25 milliarder kroner.
- SpareBank 1 Finans Midt-Norge og Spire Finans blir enige om å fusjonere i 2021. Med det blir fakturasalg en egen avdeling i SpareBank 1 Finans Midt-Norge, og et stort satsingsområde – også for konsernet.
- SpareBank 1 SMNs strategi som definerer konsernets fokusområder og ambisjoner for bærekraft blir vedtatt i styret. Den slår fast at konsernet skal stimulere til bærekraftig utvikling av Midt-Norge gjennom å være en pådriver for grønn omstilling, en partner for inkluderende samfunnsutvikling og en veiviser for ansvarlig forretningskultur.
- SpareBank 1 SMN optimaliserer distribusjonen og effektiviserer driften gjennom forbedringsprogrammet Ett SMN. Flere kontorer avvikles og konsernet nedbemanner med 100 årsverk.

Dette er SpareBank 1 SMN

Fra Trondhjems sparebank til finanshuset SpareBank 1 SMN

Året var 1823. Fattigdom og nød herjet i store deler av landet. 44 av Trondhjems fremste menn bestemte seg for å reise kapital til et grunnfond - målet var å starte en sparebank for hele byens befolkning. Etter å ha samlet inn 1596 spesidaler, ble Trondhjem Sparebank stiftet den 26. mai 1823.

Det var ikke de 44 mennene som startet banken som satt med eierskapet. De ønsket at samfunnet skulle eie banken. Formålsparagrafen gjenspeilet det de ønsket å utrette for lokalsamfunnet sitt:

«...stimulere allmuen til sparing slik at den mindre formuende kan have noget at tage til, med at begynde en næringsvei, inntre i ekteskap, på nødens dag eller den besværlige alderdom.»

Bankens første leder var Jacob Roll, som senere ble byens første ordfører. I løpet av de neste hundre årene ble det startet sparebanker over hele regionen. De siste 30 årene har mange av disse sparebankene blitt slått sammen med Trondhjems Sparebank, og utgjør i dag SpareBank 1 SMN. I 1996 befestet de regionale sparebankene ytterligere sin slagkraft da de etablerte en felles, landsdekkende allianse. Alle bankene som nå inngår i den nasjonale SpareBank 1-alliansen har gleden av felles utviklingskraft, samtidig som den lokale tilhørigheten og selvstendigheten er ubestridt.

Slik begynner historien om det som skulle bli mer enn en bank - og veien fram til det som i dag er SpareBank 1 SMN.

Det verdisettet som ble befestet i 1823 står ved lag i SpareBank 1 SMN, i oppturer så vel som nedturer i regionen. Samfunnet er fortsatt den største eieren, og å gi god økonomisk rådgivning for å sikre hverdagsøkonomien til folk og bedrifter er fremdeles hovedmålet.

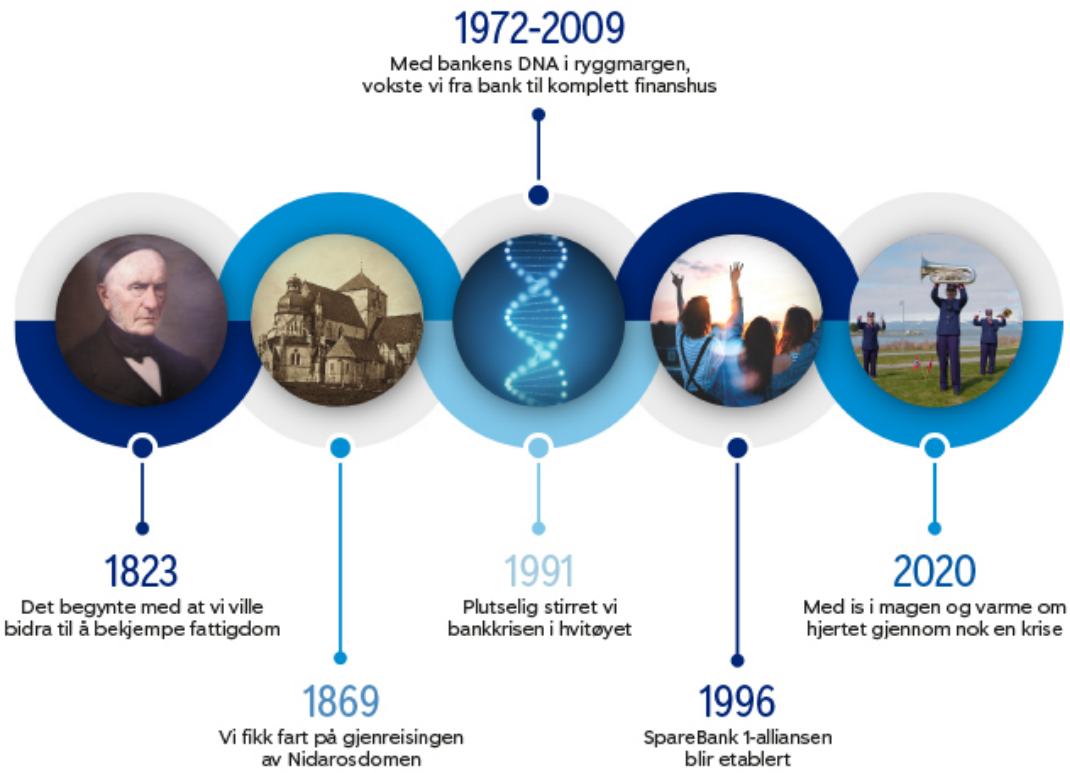

Visjon og verdier

Selskapene i SpareBank 1 SMN-konsernet har i dag ulike visjoner og verdier. I strategiperioden frem mot 2023 er ambisjonen å samle hele konsernet under samme visjon og verdier.

«Sammen får vi ting til å skje» er i dag visjonen til SpareBank 1 SMN, med mål om å skape energi, resultater, endring og utvikling. At *sammen* står først er ikke tilfeldig. Det er en erkjennelse av at alle lykkes bedre når man samarbeider med andre. Med kolleger, kunder, leverandører, partnere og andre gode krefter lokalt og regionalt. Ved å bygge relasjoner og være på lag. *Får vi ting til å skje* handler om at SpareBank 1 SMN skaper energi, resultater, endring og utvikling.

Verdiene i SpareBank 1 SMN er:

- **Helhjerta**: Det er herlig å være sammen med engasjerte folk, og ingenting er mer inspirerende enn å jobbe med helhjerta kolleger. Det er kraft og lidenskap i et helhjerta menneske.
- **Ansvarlig**: Integritet, troverdighet, tillit, vidsyn og kunnskap er alle viktige egenskaper. I SpareBank 1 SMN er dette oppsummert i ett ord: Ansvarlig. Å være ansvarlig er å si ja når det er riktig og nei når det er nødvendig.
- **Likandes**: Er man positiv er man også lett å like. Ansatte i SpareBank 1 SMN er jordnære og ujålete. De skal være hel ved og på kundens parti.
- **Dyktig**: Dyktige folk har beina på jorda og trenger ikke å slå om seg med storslagne ord og begreper. De utstråler profesjonalitet og kompetanse uten å skape kunstig avstand. Dyktige folk vinner kundenes tillit.

Strategisk retning mot 2023

SpareBank 1 SMN skal være det ledende finanskonsernet i Midt-Norge, og blant de best presterende i Norden. Konsernet skal skape finansielle verdier, bygge samfunnet i regionen og ta sin del av ansvaret for en bærekraftig utvikling.

Det innebærer:

- **Lønnsom** med 12 prosent egenkapitalavkastning
- **Solid** med ren kjernekapitaldekning på 16,9 prosent. Utdelingsgrad om lag 50 prosent
- **Effektiv**. Årlig kostnadsvekst i konsernet skal begrenses til 2,0 prosent innenfor eksisterende virksomhet
- **Styrket markedsposisjon**. Ambisjon om å være nummer én innen konsernets virksomhetsområder
- **Flere fornøyde kunder**. Ambisjon om å ha de mest fornøyde kundene innen alle virksomhets- og markedsområder
- **Stolte og engasjerte ansatte**. Ambisjon om å ha de mest engasjerte medarbeiderne i finansbransjen i Norge
- **Kvalitet** i alt arbeid

SpareBank 1 SMN har levert høy avkastning over tid og har sterke kunderelasjoner. Det skal konsernet bygge videre på. Fem strategiske prioriteringer løftes i strategiperioden:

- Skape «Ett SMN»
- Øke digitaliseringen og bruk av innsikt
- Lede an i utviklingen av Sparebank-Norge
- Integrere bærekraft i forretningen
- Utnytte kraften i eiermodellen

For å realisere målene i konsernstrategien og øke konkurransekraften ble det i 2020 gjennomført et forbedringsprogram kalt Ett SMN. Dette var et omfattende program for lønnsomhetsforbedring gjennom økt synergiuttak, økte inntekter, kostnadseffektivisering og bedret kapitalutnyttelse. Forbedringsprogrammet og dets resultater er nærmere beskrevet i påfølgende delkapittel.

SpareBank 1 SMN befester posisjonen som regionens ledende finanskonsern

SpareBank 1 SMN bygger nå forretningsområdene og datterselskapene tettere sammen for å styrke kundetilbudene, forenkle prosessene og gjøre SpareBank 1 SMN til en enda mer attraktiv arbeidsplass. Gjennom økt synergi, økte inntekter, reduserte kostnader og bedre kapitalutnyttelse er målet en resultatforbedring på 400 millioner kroner etter skatt.

Mer effektiv distribusjon

Kundenes behov endres. De har ikke lenger det samme behovet for å oppsøke fysiske kontorer i takt med at stadig flere tjenester blir mer effektivt løst for kunden gjennom selvbetjening. Samtidig er konkurransen i markedet sterk, noe som øker behovet for økt effektivitet og lønnsomhet. For å møte kundenes nye behov, og samle kraften som ligger i bredden av kompetanse i konsernet, samlokaliseres SpareBank 1 SMN nå i 13 markedsområder, samtidig som seks mindre kontorer blir lagt ned.

Sterk lokal tilstedeværelse står fortsatt sentralt for SpareBank 1 SMN. Konsernet vil derfor være til stede i hele Midt-Norge med 61 kontorer når ny kontorstruktur er på plass. Gjennom å bygge sterkere fagmiljøer lokalt, sikres et enda bedre tilbud til enda flere kunder. 90 prosent av kundene vil fortsatt ha mindre enn én time til nærmeste kontor. Med dette befestes SpareBank 1 SMNs posisjon som regionens ledende finanshus.

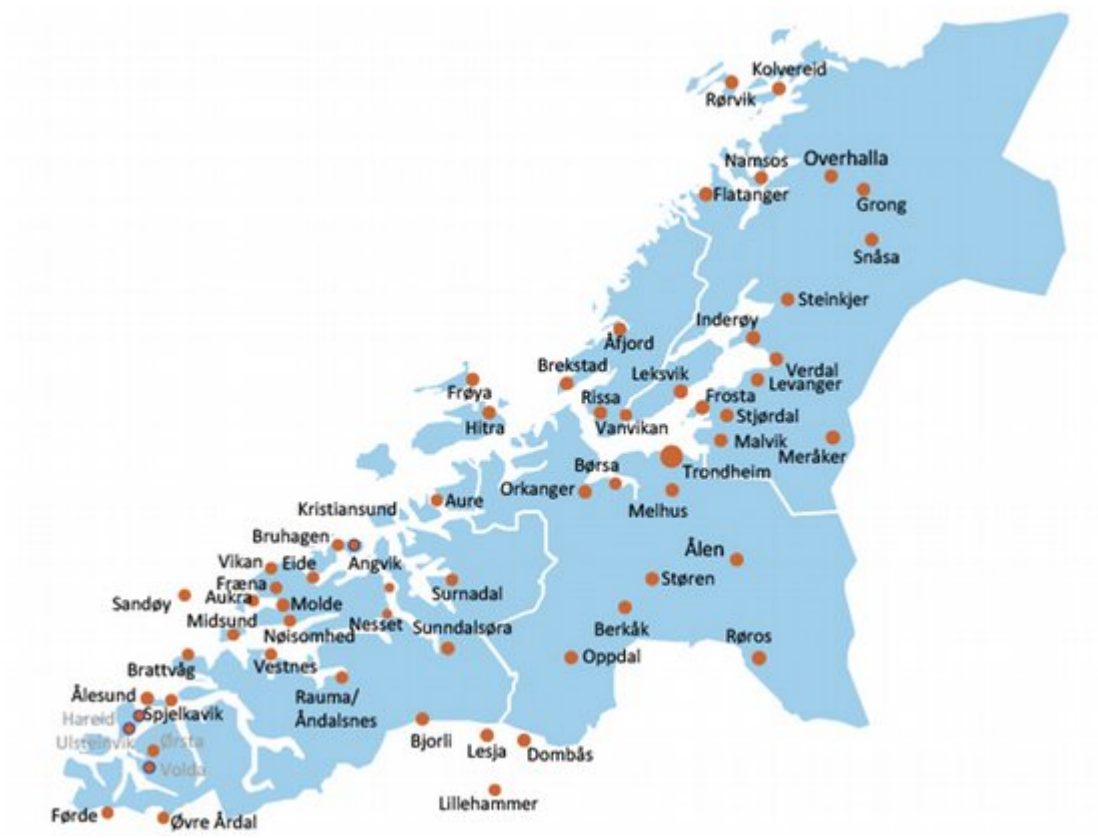

Konsernets tilstedeværelse per 31. desember 2020

Større kraft i felles funksjoner

11. august 2020 tok SpareBank 1 SMN et viktig skritt for å skape større kunde- og forretningsfokus, da konsernets største datterselskaper EiendomsMegler 1 og Regnskapshuset gikk inn i konsernledelsen. Dette sikrer også sterkere samhandling på tvers av konsernet, og større kraft til å møte behovene til både personkunder og bedriftskunder.

Det er også gjennomført omorganisering av konsernets stab-, støtte- og utviklingsmiljø for å øke effektiviteten og utnytte ressursene bedre på tvers. Dette gir spissede fagmiljø som skal bistå både kunder og forretningsområdene i konsernet. Det er etablert slike konsernfelles miljø på flere områder, blant annet digital- og forretningsutvikling, data og analyse, merkevare, marked og digitalt salg, HR og IT.

Nye kompetansebehov

Stadige endringer i kundebehov og økte krav til effektivitet, innebærer en reduksjon i SpareBank 1 SMNs bemanning. Derfor reduseres det med om lag 100 årsverk i konsernet i løpet av det neste året. Reduksjonen vil i hovedsak skje i banken og i stab- og støttemiljø i konsernet, og løses med frivillighet. På enkelte områder vil det være behov for mer og ny kompetanse for å lykkes med effektivisering og økt kraft til å ta flere markedsandeler. Dette gjøres gjennom en kombinasjon av kompetanseutvikling, mobilitet i konsernet og nyrekruttering.

Organisering av SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN er regionens ledende finanskonsern og en av seks eiere i SpareBank 1-alliansen. Hovedkontoret ligger i Trondheim og konsernet har med sine datterselskaper omtrent 1600 ansatte.

SpareBank 1 SMN er en regional selvstendig sparebank med lokal forankring. Gjennom SpareBank 1-alliansen og egne datterselskaper har SpareBank 1 SMN sikret seg tilgang til konkurransedyktige produkter innen finansiering, sparing, forsikring, betaling samt eiendomsmegling, leasing, regnskapstjenester og kapitalmarkedstjenester. Konsernets organisering bygger på følgende struktur:

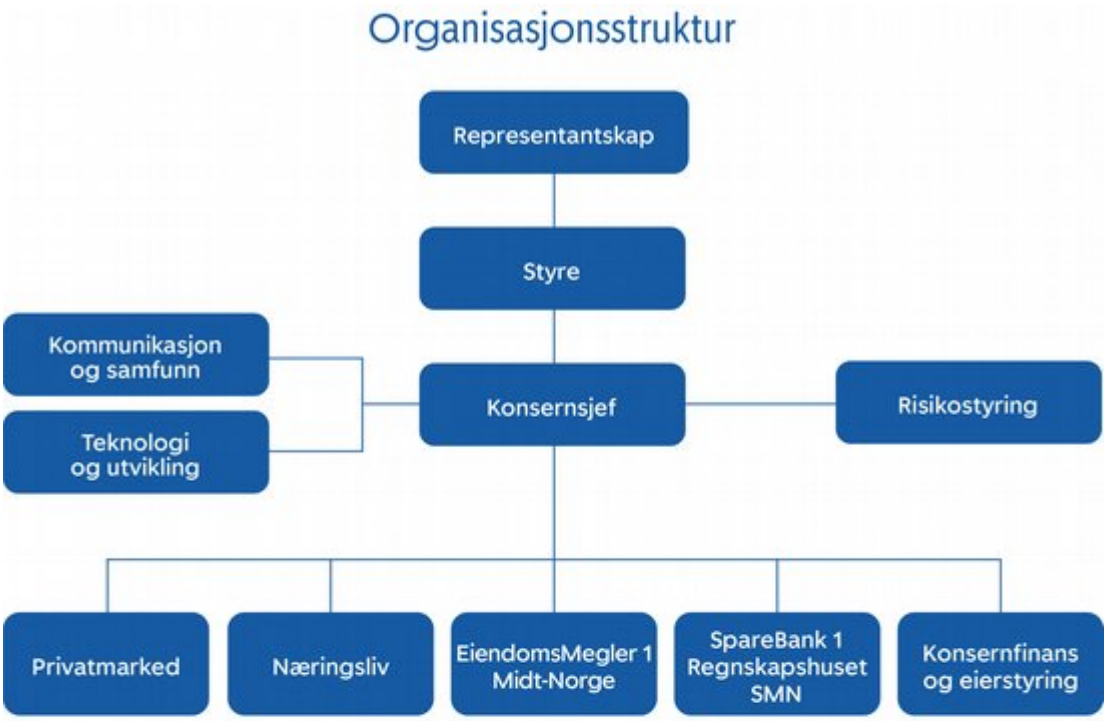

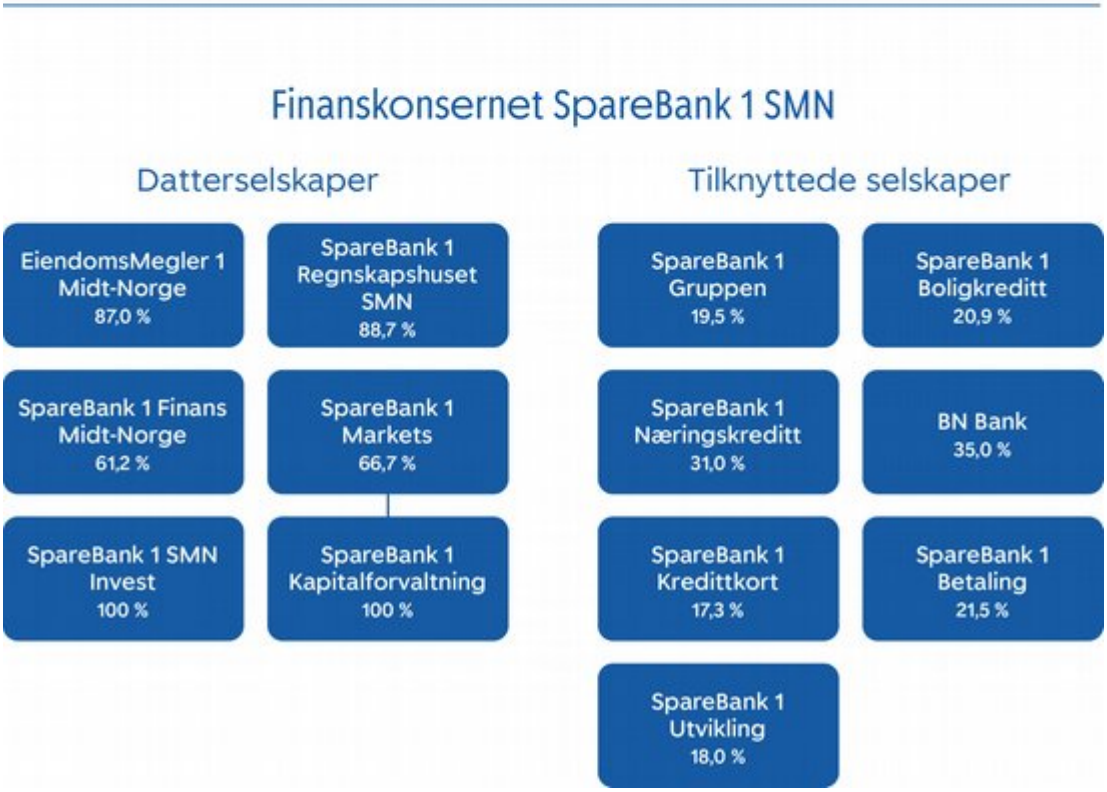

SpareBank 1 Markets

SpareBank 1 Markets AS er et verdipapirforetak med et komplett produktspekter. Selskapets ambisjon er å være et ledende norsk kapitalmarkedsmiljø som i samarbeid med eierbankene kan levere alle kapitalmarkedstjenester. Rådgivning og tilrettelegging av fremmed- og egenkapitalfinansiering for kunder er viktige tjenesteområder. Det utføres også både kunde- og egenhandel i aksjer og aksjederivater, rente- og valutainstrumenter, samt obligasjoner. Datterselskapet SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS tilbyr aktiv forvaltning. SpareBank 1 SMN eier 66,70 prosent av selskapet. Selskapet har i 2020 styrket sin markedsposisjon og hatt en betydelig inntektsvekst. 2020 har vært preget av økte inntekter innenfor alle forretningsområder. Det har vært et godt samarbeid med eierbankene, og dette har generert inntekter innenfor alle forretningsområder. SpareBank 1 Markets har tatt en betydelig posisjon for innhenting av kapital til teknologiselskaper og selskaper som bidrar til en bærekraftig økonomi. Totalt deltok selskapet i emisjoner pålydende NOK 37 milliarder innenfor disse sektorene. Ved utgangen av 2020 var det 151 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Kapitalforvaltning

SpareBank 1 Kapitalforvaltning forvalter diskresjonære porteføljer for sine kunder. Kundene, som blant annet omfatter privatpersoner, bedrifter, stiftelser og kommuner, får forvaltet sine midler ut i fra en risikoprofil som definerer fordelingen mellom aksjer- og rentebærende plasseringer. SpareBank 1 Kapitalforvaltning tilpasser kundenes porteføljer gjennom taktiske avvik fra den langsiktige fordelingen mellom aksjer og rente, samt bistår kundene med implementering gjennom valg av fond og/eller direkteinvesteringer i aksjer/obligasjoner.

Selskapet har etablert en metodikk for kartlegging av ESG-relaterte problemstillinger og gjør en selvstendig vurdering av både enkeltselskapet og verdipapirfond sin etterlevelse på området. Fokuset er å utøve et aktivt eierskap for å påvirke aktørenes etterlevelse. SpareBank 1 Kapitalforvaltning har blant annet utarbeidet en egen ESG-rapport hvor en oppsummerer denne analysen slik at kundene får en god innsikt arbeidet. Selskapet forvalter ved inngangen til 2021 om lag 20 milliarder kroner på vegne av sine kunder.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge

SpareBank 1 Finans Midt-Norge tilbyr leasing, salgspantlån og fakturasalg til om lag 38.000 privatkunder og 4000 bedriftskunder. Selskapet formidler sine produkter via eierbanker, bilforhandlere og noe direktesalg. SpareBank 1 Finans Midt-Norge har en forvaltningskapital på 9.6 milliarder kroner og er representert i fylkene Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland, Vestfold og Telemark, Innlandet og Viken.

Andelen objekter som finansieres med elektriske eller hybride drivlinjer er sterkt økende, dette gjelder både leasing og salgspantlån. Vel 20 prosent av porteføljen til privatmarked består av elektriske eller hybride drivlinjer, og andelen er økende også innenfor bedriftsmarked. SpareBank 1 Finans Midt-Norge er opptatt av å tilby konkurransedyktige produkt gjennom Grønn finansiering. Kredittpolicyen i selskapet gir tydelige retningslinjer for ulike krav til virksomheter, produkter og bransjer. Det er også tatt inn særlige hensyn til bærekraft knyttet til både objekter og kunder, og bærekraft/ESG er en viktig del av malverket for kredittvurderinger i selskapet.

SpareBank 1 SMN Invest

SpareBank 1 SMN Invest sin strategi har vært å investere i regionale såkorn-, venture- og private-equity fond og direkte i vekstselskaper med nasjonalt og internasjonalt potensial. Selskapet har aksjer til en verdi av 468 millioner kroner ved utgangen av 2020. Investering i aksjer er ikke lenger innenfor konsernets

strategi, og SpareBank 1 SMN Invest vil avvikles. Porteføljen vil forvaltes sammen med andre anleggsaksjer i banken og nedtrappes over tid.

SpareBank 1 SMN Invest hadde 48 selskap i sin portefølje ved utgangen av 2020. Av disse rapporterer 13 selskap ESG-status enten via årsrapport, hjemmeside eller via samtaler med SpareBank 1 SMN Invest. Disse selskapene utgjør 58 prosent av investert kapital. Av den resterende porteføljen har 29 selskap vært gjennom en skjønnsmessig screeningprosess. Ti av disse selskapene er vurdert til å bidra positivt til bærekraftsmålene (positiv screening), mens 19 er vurdert til ikke å påvirke bærekraftsmålene negativt (negativ screening). Den gjenværende porteføljen på seks selskap har verken formalisert ESG-rapportering eller vært gjennom screeningsprosess ved investering.

SpareBank 1-alliansens selskap

SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Factoring og Modhi Finance. SpareBank 1 Gruppen eier 65 prosent av forsikringsselskapet Fremtind, I tillegg har SpareBank 1 SMN, sammen med andre SpareBank1 -banker, direkte eierskap i SpareBank 1 Boligkreditt, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 Kreditt, SpareBank 1 Betaling og BN Bank. I desember 2020 ble det bestemt at SpareBank 1-bankene forener kreftene i en felles satsing på sparing, og etablerer SpareBank 1 Forvaltning. Selskapet vil omfatte datterselskapene ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice.

Spare- og plasseringsutvalget i SpareBank 1 Gruppen gjør en kvalitetsvurdering av alle spare- og plasseringsprodukter som distribueres fra Gruppen. Utvalget er ansvarlig for en årlig revisjon av produktporteføljen.

Interessenter

SpareBank 1 SMN ønsker kontinuerlig å identifisere og engasjere interessenter for å utvikle konsernets kunnskapsgrunnlag og prioriteringer. Eiermodellen sikrer at lokalsamfunnet er representert i konsernets styrende organer, og forretningsmodellen bygger på lokalkunnskap og relasjoner med befolkningen i alle deler av regionen.

God interessenthåndtering gir SpareBank 1 SMN verdifull informasjon og et bedre fundament for gode beslutninger. Konsernet møter krav og forventninger fra konsernets ulike interessenter på en åpen og konstruktiv måte. En oversikt over vesentlige interessenter vises i figuren nedenfor.

En oppsummering av konsernets siste interessentanalyse er publisert i Bærekraftsbiblioteket på smn.no.

Medlemskap

SpareBank 1 SMN støtter eller har gitt sin tilslutning til følgende eksterne initiativ, chartre eller prinsipper for det økonomiske, miljømessige eller samfunnsmessige området:

- UNEPFIs Principles for Responsible Banking
- UN Global Compact
- Miljøfyrtårn

SpareBank 1 SMN har medlemskap i følgende bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner:

Finans Norge
Sparebankforeningen
Finansnæringens autorisasjonsordninger
Steinkjer Næringsforum
Norges Eiendomsmeglerforbund
Eiendom Norge
Rennebu Næringsforening
ICC Norge
Windcluster Norway
Den norske advokatforening
Tilsynsrådet for advokatvirksomhet
Vestnes Næringsforum
Molde Næringsforum
Vestnes Handelsstandsforening
Kristiansund og Nordmøre Næringsforum
Hustadvika Næringsforum
Aukra Næringsforum
Molde Sentrum
Sunndal Næringsforening
Destinasjon Molde og Romsdal
Nordic Arena Nettverk Møre
Lean Forum Nordvest
Surnadal Næringsforening
Verdal Næringsforum
Namsos Næringsforening
Næringsforeningen i Trondheimsregionen
Levanger Næringsforum
Samarbeidsgruppen Midtbyen
Håndverkerforeningen Trondheim
Haram Næring- og Innovasjonsforum
Næringshagen i Orkdalsregionen
Shippingklubben Ålesund
Næringsforeningen i Ålesundregionen
Rauma Næringslag
Maritimt Forum Nordvest
Maritimt Forum Midt-Norge
Fosnavåg Shippingklubb
NCE iKuben
Trøndelags Europakontor
Namdalskysten Næringsforening
Inderøy Næringsforening
Orkladal Næringsforening
NiT Melhus
Frøya Næringsforum
Hitra Næringsforening
NiT Indre Fosen
Ørland Næringsforening
Oppdal Næringsforening
UT prosjektet Trondheim
Framtidslabben Ålesund

Virksomheten

Privatmarked

Økt samfunnsansvar og flere personkunder

SpareBank 1 SMN er markedsledende både på eiendomsmegling og banktjenester for privatmarkedet. I 2020 ble 37 prosent av alle solgte boliger i Midt-Norge solgt av en eiendomsmegler fra EiendomsMegler 1 Midt-Norge. Og 28 prosent av alle boliglånskunder var ved årsskiftet kunder i SpareBank 1 SMN. På tross av den enorme påkjenningen koronapandemien har hatt på verden i 2020, ble det et godt år for SpareBank 1 SMN med økte markedsandeler både for banken og eiendomsmegleren.

Da nedstengingen av samfunnet var et faktum den 12. mars 2020, ble alle ressurser satt inn for å kunne gi kundene god rådgivning og samtidig lage løsninger som hjelper folk gjennom krisen.

- Pågangen har vært stor gjennom hele perioden fra kunder som har vært bekymret for inntektstap, investeringer og sviktende evne til å betjene låneforpliktelser. De viktigste områdene har vært avdragsfrihet på boliglån og forskuttering av dagpenger. God informasjon og rådgivning gjennom året har vært helt sentralt. Totalt sett har vi, i samarbeid med kundene våre, håndtert koronapandemien på en god måte. Det sier Nelly Maske, konserndirektør Privatmarked.

SpareBank 1 SMN var først ut med å tilby forskuttering av dagpenger og tilbud om avdragsfrihet for kunder rammet av koronapandemiens konsekvenser, som oppsigelser og permitteringer. Ca. 8.500 kunder søkte avdragsfrihet på boliglånet sitt, men volum lån med avdragsfrihet var ved årsskiftet nede i omtrent en tredjedel av toppnivået etter 12. mars. Tilbudet om forskuttering av dagpenger ble i mindre grad benyttet med sine 200 søkere, men var verdifullt da det tok tid før det offentlige fikk på plass sine ordninger.

2020 – Bedre hverdagsøkonomi og mer penger på bolig

En innskuddsvekst på 17 prosent illustrerer godt hvordan kundene bruker mindre penger på forbruk, opplevelser, reiser og lignende. Flere bruker en økende del av inntekten på bolig, oppussing og nedbetaling av lån. Det har i tillegg vært betydelig vekst i salget av fritidseiendommer, med en økning i salg av hytter på hele 40 prosent. Dette et godt bilde på hvordan 2020 etter hvert utviklet seg.

Rekrutteringen av nye boliglånskunder har vært på omlag 500 hver måned i 2020. En viktig årsak til den gode rekrutteringen er SpareBank 1 SMNs avtale med LO. Konsernet legger til grunn fortsatt høy vekst i bynære strøk med spesielt fokus på Trondheim og Sunnmøre, og forventer at den positive utviklingen fortsetter i 2021.

Kjetil Reinsberg, administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS, beskriver 2020 som et spesielt år for boligsalg med «omvendt» fortegn.

- Året har vært preget av korona og begrensninger, men for de som skulle selge bolig har rammebetingelsene vært overraskende gode, fastslår han.

Norges Bank satte allerede tidlig i krisen styringsrenten ned til null prosent. En naturlig konsekvens var veldig lav rente på boliglån. Så snart sjokket etter første smittebølge hadde lagt seg, opplevde hele regionen høy aktivitet for kjøp og salg av boliger. Fasiten viser faktisk at det aldri tidligere har vært solgt så mange boliger i Midt-Norge som i år - og i takt med høyt salg har også boligprisene økt. I gjennomsnitt ble boligene i Trøndelag solgt for omlag 6-7 prosent høyere pris enn i 2019. Også tempoet i boligsalget var høyere i 2020 sammenlignet med tidligere år.

SpareBank 1 SMN lanserte i 2020 finansieringsproduktet Tryggere boligbytte sammen med EiendomsMegler 1 Midt-Norge. Målet er å gjøre det både smidigere og billigere for kundene å bytte bolig, da de får gunstig finansiering på boliglånet i den perioden de sitter med to boliger. På den måten kunne flere kunder kjøpe før de solgte, som igjen bidrar til et velfungerende boligmarked i Midt-Norge.

- Dette er et godt eksempel på at vi samarbeider som Ett SMN. Vi i banken tilbyr gunstige finansieringsløsninger som våre kolleger i megleren er med på å formidle til kundene. I sum gjør dette at flere tør å kjøpe ny bolig før de har solgt den gamle; en tryggere boligbytteprosess for kunden, et sunnere boligmarked og flere nye boliglånskunder til banken, forteller konserndirektør Nelly Maske.

Gjennom personlig og god rådgivning, et svært tilgjengelig kundesenter med mål om løsning i første kontakt og kontinuerlig videreutvikling av digitale tjenester bidrar banken til å gi folk i Midt-Norge god hverdagsøkonomi. I 2020 ble også Juridiske tjenester lansert i samarbeid med Justify. Tjenesten gjør kundene i stand til å inngå avtaler som samboerkontrakt, fremtidsfullmakt og testament på en smidig og rimelig måte.

Videre har SpareBank 1 SMN som mål å øke andelen sparekunder til 80 prosent innen 2023. Hovedsakelig gjennom å få de som ikke sparer til å begynne å spare, og de som sparer litt til å spare mer. I 2020 kan banken se tilbake på en formidabel økning innen fondsparing, og en gledelig økning i sparing blant de unge. Særlig god er økningen i salgsvolum på 50 prosent sammenliknet med tidligere år, tatt i betraktning den usikre situasjonen koronapandemien og andre eksterne faktorer har ført til.

2021 - Et konsern med vind i seilene

SpareBank 1 SMN legger til grunn god aktivitet, et velfungerende boliglånsmarked og et fortsatt lavt rentenivå i 2021.

Konsernet estimerer sterk vekst i utlån til privatmarkedet i 2021. Samtidig forventes det noe lavere innskudd som følge av mer normalisert forbruk. Mønstrene er avhengig av hvordan vaksineringsprogrammene fungerer og koronasituasjonen arter seg gjennom året.

Sterke relasjoner til folk og lokalsamfunn har vært bankens viktigste konkurransefortrinn gjennom snart 200 år. Disse relasjonene vil forsterkes ytterligere når samarbeidet i konsernet fremstår med større slagkraft og bredde gjennom både bank og eiendomsmegler i prosjektet Ett SMN.

Samtidig som tilstedeværelse er viktig, forventer kundene at SpareBank 1 SMN ligger i forkant i utviklingen av digitale tjenester. Utvikling av intuitive og brukervennlige tjenester som gir bedre brukeropplevelser blir derfor prioritert ytterligere gjennom forenkling, hurtighet og tilgjengelighet samt oversikt og kontroll. Gjennom satsingen Ett SMN kommer konsernet også til å ha større fokus på rådgivere med spesialkompetanse innen sine respektive felt.

Det er utviklet et bredt spekter grønne produkter for konsernets privatkunder det siste året, som grønt boliglån – bankens rimeligste lån. Gjennom 2020 har SpareBank 1 SMN også jobbet sammen med trondheimsselskapet Ducky om en visualisering av klimafotavtrykk i nettbanken, basert på den enkeltes forbruk. I løpet av første halvdel 2021 skal visualiseringen av klimafotavtrykket rulles ut til alle SpareBank 1 SMNs privatkunder. Målet er at visualiseringen skal bidra til at enkeltmennesker endrer sine vaner og tar mer bærekraftige valg, gjennom grønne bankprodukter så vel som forbruksvaner. Arbeidet med bærekraftsmerkingen av grønne fond har også pågått gjennom 2020, og ble lansert i markedet i begynnelsen av 2021.

Dette er SpareBank 1 SMNs grønne produkter til privatkunden:

Ambisjonene for 2021 er store, både i Privatmarked i SpareBank 1 SMN og i EiendomsMegler 1 Midt-Norge.

- *Vi har vind i seilene. Den nære kunnskapen vi har til eiendomsmarkedet i Midt-Norge er unik. Ikke bare på tradisjonelt boligsalg, men også på utleiemegling og landbrukseiendom. Vi har satt oss som mål at minst 50 prosent av boligkjøpene som skjer gjennom oss, også skal finansieres av SpareBank 1 SMN,* sier Kjetil Reinsberg, administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge AS.

Nelly Maske, konserndirektør Privatmarked, har en tilsvarende offensiv holdning. - *Vi skal bygge felles kultur, enda sterkere forståelse for kundenes behov og samkjøre mer av våre av tjenester og kunderådgivning,* legger hun til.

Privatmarked	**2020**	**2019**
Innskudd	47,5 mrd	41,6 mrd
Utlån	129,1 mrd	119,4 mrd
Antall kunder	245.697	226.422
Antall årsverk	369	353
Resultat før skatt	1.093 mill	1.270 mill

EiendomsMegler 1	**2020**	**2019**
Antall solgte boliger	7.164	6.652
Antall årsverk	227	230
Resultat før skatt	52 mill	1 mill

Bedriftsmarked

Is i magen-strategien har gitt flere kunder

Takket være tydelig lokal tilstedeværelse med 61 kontorer og hovedkontor i regionen, og ansatte som er en del av lokalsamfunnene, har SpareBank 1 SMN fulgt bedriftene i Midt-Norge gjennom nok en krise. Med flere kunder ved utgangen av året enn før koronapandemien, har nå 15.000 bedriftskunder og 11.000 regnskapskunder tilgang til bank- og regnskapstjenester under samme tak i regionens ledende finanshus.

Med nesten 200 års fartstid og som regionens ledende finanshus, har SpareBank 1 SMN en posisjon som forplikter. Som ved tidligere kriser, har strategien også denne gangen vært å ha is i magen.

- 2020 har vært et brutalt år for næringslivet i Midt-Norge. Vi har aldri mistet fokus på det som er desidert viktigst for oss – å følge kundene våre gjennom en svært krevende tid for mange. Der vi ser konkurrentene trekke seg ut, tror vi på bedrifter og lokalsamfunn. Det er en innstilling vi kompromissløst tar med oss inn i 2021. Det fastslår Vegard Helland, konserndirektør Næringsliv og Arne Nypan, administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

De har begge brukt krisen til å hente flere kunder. I løpet av 2020 har konsernet fått 1.444 nye bedrifter som bankkunder og 641 nye bedrifter som regnskapskunder.

Utlån til bedrifter i Midt-Norge har i 2020 økt med 5,6 milliarder kroner. SpareBank 1 SMN var den første banken i landet til å innvilge lån gjennom den statlige lånegarantiordningen, og i løpet av året er det gitt i overkant av 500 millioner kroner i slik finansiering. SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i tillegg bistått kunder med veiledning og søknad om støtte eller kompensasjon fra myndighetene.

Et komplett finanshus

Hos SpareBank 1 SMN får bedrifter i Midt-Norge tilgang på alt av finansiell kompetanse, produkter og tjenester de har behov for. Alle datterselskap og forretningsområder har gjennom 2020 blitt knyttet betydelig tettere sammen for å gjøre hverdagen for midtnorske bedriftskunder enklere.

- Konsernets drøyt 1600 ansatte besitter kompetanse og erfaring som kommer våre kunder til gode. Og nå organiserer vi oss med utgangspunkt i kundens behov. Tar du kontakt med en ansatt i SpareBank 1 SMN, får du tilgang på alle tjenester innenfor bank, finans, eiendomsmegling og regnskap, sier Arne Nypan, administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Regnskapshuset har siden etableringen utviklet seg til å bli en av landets største leverandører av regnskapstjenester. Bare siden 2007 er det gjennomført mer enn 50 oppkjøp av lokale regnskapskontor. Det gjør at selskapet per i dag er til stede fra Rørvik i nord til Lillehammer i sør. Etter ytterligere tre oppkjøp i 2020, er strategien nå større grad av organisk vekst.

SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Finans Midt-Norge gjør, i tillegg til bank, regnskap og eiendomsmegling, SpareBank 1 SMN til et komplett finanshus.

Bærekraft som konkurransefortrinn

I desember 2020 ble SpareBank 1 SMN ble valgt som ny hovedbankforbindelse til Trondheim kommune. For første gang deltok banken i en anbudskonkurranse hvor bærekraft ble vektet like tungt som pris. Avtalen anslås å ha en samlet verdi på 17 millioner kroner og omfatter blant annet betalingsløsninger, innskuddsbetingelser, kassekreditt, verdipapirtjenester og rådgivende tjenester. Avtalen er blant de aller største offentlige bankavtalene i landet, og viser at bærekraft har etablert seg som et konkurransefortrinn.

Jan-Frode Janson, konsernsjef i SpareBank 1 SMN, er særlig fornøyd med at Trondheim kommune legger stor vekt på en samarbeidspartner med høye grønne ambisjoner.

- Dette er en stor avtale som vi har jobbet målrettet for å vinne. Vi er spesielt fornøyde med at Trondheim kommune legger så stor vekt på en samarbeidspartner med høye ambisjoner innenfor miljø og bærekraft. Her har vi et felles mål, og sammen skal vi bidra til at Trondheim blir et nasjonalt fyrtårn for miljø og bærekraft, sa konsernsjef i SpareBank 1 SMN, Jan-Frode Janson til Adresseavisen da avtalen ble signert.

I 2020 ble også grønne innskudd lansert som nytt produkt til bedriftskunder i Midt-Norge. SpareBank 1 Finans Midt-Norge tilbyr i dag gode betingelser på finansiering av elektriske og hybride kjøretøy, og har ved utgangen av 2020 finansiert 5.492 el- og hybridbiler. Det arbeides nå med å etablere tilsvarende grønne produkter for å finansiere flere typer kjøretøy, for eksempel el-båter til havbruksnæringen og elektriske gravemaskiner.

Fra rekordhøy pessimisme i mars til forsiktig optimisme

SpareBank 1 SMN har med lokal tilstedeværelse og nesten 200 års erfaring betydelig innsikt i midtnorsk næringsliv.

Koronapandemien påvirker næringslivet ulikt. Ti prosent av bedriftene rammes sterkt negativt, mens tre prosent har opplevd positiv effekt siden utbruddet i mars 2020. Utsiktene for bedriftene i regionen er imidlertid nå mer positive. Forventningene i næringslivet snudde fra rekordstor pessimisme i mars 2020, til normal optimisme på slutten av året. Det kom fram i en måling Sentio har gjennomført blant 600 bedriftsledere i regionen.

- Vi har som ved tidligere kriser vist at vi ikke svikter folk, bedrifter eller lokalsamfunn i regionen når det blåser. I likhet med bedriftslederne i Midt-Norge, mener også vi at det er grunn til en forsiktig optimisme for 2021. Vi har fått mange nye kunder gjennom året vi har lagt bak oss, og er godt rustet til å ta enda flere markedsandeler når veksten etter hvert kommer tilbake, sier konserndirektør Helland.

For andre år på rad ble bærekraft tatt opp som et eget tema i konjunkturbarometeret. Nytt av 2020 var at også offentlig sektor ble inkludert i undersøkelsen. Funnene ble presentert som et eget «Bærekraftsbarometer» i form av et webinar som kan ses i sin helhet på smn.no.

Hovedfunnene fra undersøkelsen er at arbeidet med langsiktig, grønn omstilling bør intensiveres blant bedrifter i Trøndelag og Møre og Romsdal. Samtidig ser kommuner i Midt-Norge ut til å ha kommet lengre i arbeidet med miljø og klima enn store deler av næringslivet – som virker å ha behov for rådgivning og ny kompetanse i sitt arbeid med grønn omstilling. Det er tegn på begrenset (klima)risikoforståelse blant små og

mellomstore bedrifter i regionen, og omgivelsene har økende innflytelse på bedriftenes arbeid med miljø og klima. Undersøkelsen gir også indikasjoner på at næringslivet i Midt-Norge er lite forberedt på endringer i kundeadferd, lønnsomhet og forretningsmuligheter som følger av økt fokus på klima og miljø.

ESG-klassifisering av utlånsporteføljen i Næringsliv

Høsten 2020 startet arbeidet med å utvikle en ESG-analyse til bruk i kredittprosesser i SpareBank 1 SMN. Dette analyseverktøyet klassifiserer selskaper og objekter på en skala fra «mørk brun» til «mørk grønn».

På bakgrunn av analysenes resultat, er hovedprinsippet at selskaper med en sterk ESG-profil vil få tilgang til produkter, tjenester og vilkår som er gunstigere enn selskaper med en svak ESG-profil. Ved å stille krav, gi gode råd og legge til rette for gode insentiver vil SpareBank 1 SMN hjelpe sine næringslivskunder med å ta bærekraftige og fremtidsrettede beslutninger.

ESG-analysen har tre pilarer; Klima og miljø (E), Samfunn (S) og Selskapsstyring (G). Risikofaktorene som legges til grunn for analysene i de ulike bransjene er identifisert gjennom dialog med SpareBank 1 SMNs egne bransjeansvarlige og kunnskap om EUs taksonomi. Analyseverktøyet gjør det også mulig å registrere nøkkeltall for CO2-ekvivalente utslipp og SpareBank 1 SMNs andel av selskapets karbonfotavtrykk. I tillegg gjøres en kvalitativ vurdering med utgangspunkt i flere temaer, samt en klimarisikovurdering.

Miljø	Samfunn	Styring
Ressursforvaltning	Menneskerettigheter	Planlegging og beslutning
Produksjon	Arbeidstakerrettigheter	Gjennomføring/oppfølging
Sirkulær økonomi	Likestilling og mangfold	Rapportering eksternt
Fysisk klimarisiko	Kjønnsfordeling styret	Korrupsjon
Overgangsrisiko	Kjønnsfordeling ledelse	Økonomisk kriminalitet
Tonn CO2	Sykefravær	Vesentlige arbeidsulykker per arbeidstime
CO2/verdiskaping		
CO2-avtrykk		

De fire største bransjene i porteføljen målt i utlånskroner er prioritert og analyseres først. Disse bransjene utgjør om lag 50 prosent av utlån, og omhandler næringseiendom, fiskeri, havbruk og offshore. Fiskeri er kommet lengst, og rundt 50 prosent av utlånsvolumet er analysert. I løpet av 2021 planlegger SpareBank 1 SMN å ESG-klassifisere alle vesentlige bransjer og kunder i utlånsporteføljen.

Kjernetall for Næringsliv og Regnskapshuset

Næringsliv	2020	2019
Innskudd	49,4 mrd	42,8 mrd
Utlån	44,8 mrd	40,2 mrd
Antall kunder	15.564	14.932
Antall årsverk	156	158
Resultat før skatt	113 mill	765 mill

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	2020	2019
Antall kunder	9.707	10.264
Antall årsverk	443	435
Resultat før skatt	110 mill	108 mill

Samfunnsutbytte

Løfter samfunnsutbytte til et nytt nivå

SpareBank 1 SMN er ubestridt markedsleder i Midt-Norge. Målt både i personmarkedet og bedriftsmarkedet er konsernet det foretrukne valget både innenfor bank, regnskap og eiendomsmegling. Dette er en posisjon som er bygd opp gjennom snart 200 år, hvor banken har stått skulder ved skulder med folk og bedrifter i regionen i opp- og nedturer.

Denne tilliten forplikter.

Det midtnorske samfunnet er den største enkelteieren i SpareBank 1 SMN, med nesten 40 prosent eierandel. Samfunnsutbyttet er derfor innbyggernes rettmessige andel av bankens resultat. Midlene skal gå til å støtte gode prosjekter som bygger og utvikler Midt-Norge.

- Utdeling av samfunnsutbytte økte fra 80 millioner kroner i 2019, til 200 millioner i 2020. Dette åpner for en betydelig styrking og mulighet til å støtte lokalsamfunnene i regionen. Nå skal vi ut og spørre folk, bedrifter, lag og organisasjoner i hele regionen om hva de mener vi skal investere samfunnsutbyttet i framover. Det sier Eli Arnstad, banksjef Samfunnsutbytte.

2020 - En samlende koronadugnad

Da pandemien slo inn med massiv kraft i mars 2020, ble 100 millioner kroner av samfunnsutbyttet øremerket koronarelatert støtte til frivilligheten, kulturlivet og lokalsamfunnene. Gjennom ulike støtteordninger lettet banken situasjonen for aktører som ble særlig hardt rammet. Målet var å skape samhold og aktivitet i en annerledes og vanskelig tid for mange.

- Vi ga stipend til kunstnere og artister slik at de kunne bruke en tid med mye ledig kapasitet til nye prosjekter. 200 korps fikk støtte for å skape 17. mai-stemning, og 10 000 barn og unge fikk tilgang til koronatrygge sommeraktiviteter. Sammen med lokalt næringsliv bidro vi til at 750 ungdommer kunne få sommerjobb. I tillegg la vi til rette for at over 100 studentorganisasjoner kunne fortsette aktivitetene på en trygg og sikker måte, forklarer Arnstad.

Utendørskonserter, utekino og andre kulturopplevelser som gjorde koronahverdagen lettere, har også mottatt midler. Før jul i 2020 arrangerte SpareBank 1 SMN en julekonsert som ble bredt formidlet digitalt til eldresenter og institusjoner i hele Midt-Norge. Summen av alt dette har også sikret arbeid for en rekke yrkesgrupper som ble satt på bar bakke da pandemien slo inn.

Totalt sett har konsernet nådd bredt ut med støtteordningene i forbindelse med koronadugnaden, både i tradisjonelle og sosiale medier. Denne type synlighet er viktig for å bygge kunnskap rundt betydningen av samfunnsutbyttet og kraften i sparebankens eiermodell.

Selv om koronadugnaden har tatt mye av samfunnsutbyttes arbeid og midler i 2020, har det også vært rom for andre aktiviteter. Prosjekter knyttet opp mot FNs bærekraftsmål følger nå gjennomgående prioriteringene av samfunnsutbytte.

SpareBank 1 SMN delte ut en million kroner i talentstipend, fordelt på 25 unge talenter innen kultur, idrett og nærings- og samfunnsutvikling. Om lag ti millioner kroner ble delt ut til formål som skal gjøre matforbruket og

matproduksjonen i regionen mer bærekraftig. Konsernet inngikk også et samarbeid med NTNU for å sikre etablering av campuspilot for studentinnovasjon samt støtte faglig utvikling av innovasjonsrettet studentaktivitet.

Arnstad understreker at kraften i SpareBank 1 SMNs prosjekter ofte utløser både engasjement og betydelige midler til frivilligheten i lokalsamfunnene. - *Som regel utløser en krone fra samfunnsutbyttet totalt seks kroner. Spleis-aksjonen for å sikre PET-skanner på Sunnmøre er et godt eksempel på denne mekanismen. Vi bevilget 1,5 millioner, men dro i gang en dugnad slik at målet om 30 millioner ble passert med god margin. Arbeidet med å etablere en ny miljøvennlig kunstgressbane på Frosta er et annet, hvor vi matchet hver krone slik at målet om en million også ble passert og vel så det,* legger hun til.

Også kampanjen Takk for maten, som hadde som mål å redusere matsvinn i regionen, engasjerte mange i 2020. Spesielt vektlegges prosjektet Geitmyra Matkultursenter i Trondheim, der barn får lære sunne og bærekraftige matvaner.

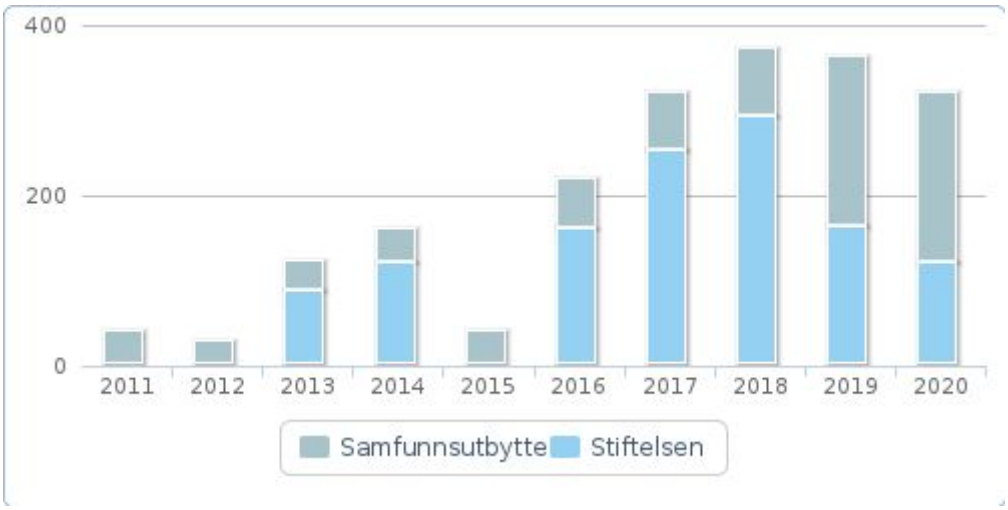

Utvikling i størrelsen på samfunnsutbytte

Samfunnsutbyttet skal løfte regionen frem mot 2023

Ambisjonene for samfunnsutbyttet er økt betraktelig, og skal prege hele SpareBank 1 SMN frem mot 200-årsjubileumet i 2023. Folk og bedrifter i Midt-Norge skal se at det lønner seg for byer og lokalsamfunn å velge lokalt. Går det godt for regionen, går det godt for SpareBank 1 SMN. Og går det godt for SpareBank 1 SMN, kommer det også regionen til gode gjennom større utbytte til samfunnet.

Eiermodellen til SpareBank 1 SMN med nær og tett tilknytning til folk og bedrifter står fjellstøtt, slik den har gjort i snart 200 år.

- *Samfunnsutbyttet gir oss mulighet for å investere i lokalsamfunnene. Vi skal bygge og utvikle regionen vår sammen med ildsjeler, kompetansemiljø og alle som får ting til å skje i Midt-Norge,* understreker Arnstad.

I 2020 ble det vedtatt en ny strategisk retning for disponering av samfunnsutbyttet. Det er valgt fem prioriterte investeringsområder, hvorav støtte til bærekraft/klima- og miljøtiltak er ett av dem. De øvrige områdene er kunst og kultur, idrett og friluftsliv, innovasjon og verdiskaping og fellesskap. FNs bærekraftmål skal gjennomsyre alt arbeid med samfunnsutbytte, og ligge til grunn for investeringene som gjøres. Alle som søker om å få tildelt samfunnsutbytte, må nå gjøre rede for hvilke(t) bærekraftsmål søknaden bidrar til å

oppfylle. Fremover vil SpareBank 1 SMN fokusere på å få etablert gode måle- og rapporteringsverktøy, som kan dokumentere hvordan samfunnsutbyttet bidrar til en bærekraftig utvikling i Midt-Norge. Helt i tråd med samfunnsutbyttes sentrale rolle i konsernets strategi for bærekraft:

«SpareBank 1 SMN skal stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge, gjennom å være en pådriver for grønn omstilling, partner for inkluderende samfunnsutvikling og veiviser for ansvarlig forretningskultur. Det skal vi realisere gjennom kontinuerlig forbedring av egen daglig drift og organisasjonskultur, utvikling av kundetilbudet vårt og ansvarlig disponering av samfunnsutbyttet»

Menneskene

SpareBank 1 SMNs aller største konkurransefortrinn er og blir dyktige medarbeidere.

Lønn og bonusordninger

Lønn og bonusordninger er nærmere beskrevet i styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte i note 20 til årsregnskapet.

Arbeidstakerrettigheter, likestilling og mangfold

SpareBank 1 SMN respekterer og tar hensyn til internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter. Det er utarbeidet og publisert policydokument som spesifiserer de konvensjonene, rammeverkene og retningslinjene som konsernets selskaper følger.

Organisasjonsrett er viktig. En betydelig andel av de ansatte er medlem i en fagforening, og konsernet legger stor vekt på å ha et godt samarbeid med disse. Andelen ansatte i konsernet som var omfattet av tariffavtale utgjorde 66 prosent i 2020. (Tallet gjelder fast ansatte, og inkluderer alle selskap i konsernet med unntak av SpareBank 1 Invest, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og Spire Finans).

SpareBank 1 SMN søker å fremme likestilling og unngå diskriminering i alle deler av arbeidsforholdet, fra stillinger lyses ut til arbeidsforhold avsluttes. Konsernet ønsker også å ha stort mangfold – de ansatte skal reflektere det samfunnet SpareBank 1 SMN er en del av. Dette gjelder kulturell bakgrunn, kjønn, alder, etnisitet og seksuell legning. Det ble ikke rapportert tilfeller av diskriminering i 2020.

God balanse mellom kjønn på alle organisasjonsnivåer etterstrebes, og andelen kvinner i lederstillinger med personalansvar var i 2020 på 39 prosent. Konsernledelsen består i dag av ni personer, hvorav to er kvinner. De siste årene har det vært fokus på utjevning av lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. I morbanken har det vært avsatt en egen lønnspott til dette formålet, og effekten har vært god. Samlet sett er kvinners andel av menns lønn i konsernet 72 prosent. Tilsvarende tall for morbank er 87 prosent. Bakgrunnen for denne forskjellen ligger først og fremst i at det er betydelig flere menn enn kvinner høyt oppe i stillingshierarkiet og i tyngre lederstillinger. Det er ikke vesentlige forskjeller i lønn mellom kvinner og menn i sammenlignbare stillinger. SpareBank 1 SMN vil også i 2021 ha fokus på likelønn, og samtidig økt fokus på å legge til rette for at det rekrutteres flere kvinner til tyngre fag- og lederstillinger.

SpareBank 1 SMN har som målsetting at andelen kvinnelige ledere skal være minimum 45 prosent. I utviklingsprogrammene for unge ledere skal det være minimum 50 prosent kvinner.

Etiske retningslinjer

Konsernets medarbeidere og tillitsvalgte skal holde og kjennetegnes ved høy etisk standard. Samtlige, uavhengig av posisjon og stilling, skal utvise en atferd som er tillitsvekkende, ærlig og redelig. De etiske retningslinjene er oppsummert i fire overordnede hovedprinsipp: taushetsplikt, økonomisk uavhengighet, lojalitet og personlig integritet. Atferd og handlinger skal bygge opp under konsernets rolle som en ansvarlig og sentral samfunnsaktør, med mål og strategier for samfunnsansvar og bærekraft.

All kundebehandling og rådgiving skal skje i henhold til bransjens krav om god skikk. Kundenes behov og interesser skal ivaretas gjennom god informasjon og rådgivning, slik at de kan ta bevisste og velinformerte valg.

Det er utarbeidet egne retningslinjer for å hindre bestikkelser og korrupsjon. De etiske retningslinjene understreker også at medarbeidere i konsernet ikke under noen omstendighet kan motta økonomiske fordeler fra konsernets kunder eller leverandører. Personer med lederansvar har plikt til å gjøre sine medarbeidere kjent med de etiske retningslinjene til SpareBank 1 SMN. Nyansatte får tidlig i arbeidsforholdet en grundig innføring i disse.

Konsernet vil i 2021 jobbe videre med bevisstgjøring av de etiske retningslinjene og vurdere nye metoder for å forsterke fokuset hos våre ledere og medarbeidere.

Konsernets etiske retningslinjer blir revidert årlig.

Varslingsprogram

SpareBank 1 SMN har interne retningslinjer for varsling. Ansatte oppfordres til å varsle dersom de blir kjent med, eller selv opplever, kritikkverdige forhold. Ansatte kan varsle via flere interne kanaler, blant annet nærmeste leder, HR-sjef og juridisk direktør. Det er også etablert en ekstern varslingskanal som ivaretar varslers eventuelle ønske og behov for anonymitet.

Informasjon om ansattes mulighet og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold er lett tilgjengelig på SpareBank 1 SMNs intranettsider.

Det ble registrert tre varsel via varslingsinstituttet i 2020. Ett varsel har resultert i skriftlig advarsel, det andre varselet ble etter gjennomgang av saken konkludert som grunnløst og det tredje ble det ryddet opp i uten at det var grunnlag for formell reaksjon.

Engasjement og medarbeiderutvikling

SpareBank 1 SMN skal være en attraktiv arbeidsgiver med engasjerte og kompetente medarbeidere, som opplever å ha god balanse mellom jobb og fritid. Det legges til rette for dette gjennom fleksible arbeidstidsordninger og en livsfasepolitikk som ivaretar medarbeidernes behov for tilpasning til sin livssituasjon.

Det ble ikke foretatt noen ordinær organisasjonsundersøkelse i 2020. I stedet ble det gjennomført en tilpasset undersøkelse i banken med fokus på de ansattes situasjon under koronapandemien.

Her er noen av de viktigste funnene fra undersøkelsen:

- 60 prosent av ansatte har hatt en tilfredsstillende arbeidshverdag sammenlignet med tidligere, mens 40 prosent oppgir at de er nøytrale eller lite tilfreds med arbeidshverdagen.
- 97 prosent mener kommunikasjonsflyten fra arbeidsgiver har vært god, at retningslinjer og tiltak har vært tydelige og at de har tillit til at arbeidsgiver håndterer situasjonen på en ansvarlig måte.
- 90 prosent oppgir at de føler seg ivaretatt både av konsernledelsen og nærmeste leder.

- Konsernet har ivaretatt tilnærmet normal drift med 60 prosent av ansatte på hjemmekontor, og 34 prosent i en kombinasjon av hjemmekontor og kontor. 90 prosent oppgir at de er i stand til å levere god kundeservice, 80 prosent oppgir at de har tilgang til nødvendig utstyr og systemer for å jobbe effektivt, 88 prosent oppgir at de har tilgang på nødvendig support ved behov og 87 prosent oppgir at de samarbeider effektivt med kolleger fra hjemmekontor.

Kompetanseheving i 2020

SpareBank 1 SMN sin desidert viktigste ressurs er de ansatte. Kompetanseutvikling, medarbeiderutvikling og rekruttering er derfor høyt prioritert når konsernet skal møte framtiden og differensiere seg fra konkurrentene. Konsernet har også stort fokus på intern mobilitet. I 2020 fikk 21 medarbeidere en ny stilling internt, mens det ble rekruttert 44 personer eksternt.

Rådgiverne, både innenfor privat- og bedriftsmarkedet, har gjennomført en rekke opplæringsløp og kompetanseoppdateringer når det gjelder fag, produkter, rådgivning og etikk i 2020. Målet er å sikre høy kvalitet, tillit og trygghet i kundebehandlingen.

Det er også gjennomført opplæringsløp for alle ansatte i data- og informasjonssikkerhet samt lovpålagte kurs innen personvern og antihvitvasking.

Fokusområder i 2020

- For rådgivere i Næringsliv har banken implementert DISC i salg og kundebehandling. Målet er å utvikle kompetanse og relasjonelle ferdigheter ved:
    - Å forstå sterke sider og begrensninger i egen salgsstil
    - Å identifisere kundens atferdsstil og derigjennom tilpasse egen salgsstil
    - Å videreutvikle og tilpasse egne salgsstrategier og selgeradferd i møte med kundene
- For ledere i Næringsliv er det gjennomført salgslederprogram med temaer som
    - Ledelsesplattform
    - Salgsledelse i perspektiv
- Ledere og rådgivere/selgere i Privatmarked har gjennomført Finansnæringens Autorisasjonsløp for personforsikring
    - Kunnskapsprøve og praktisk prøve
- Ansatte i Næringsliv og Privatmarked har gjennomført digital e-læring om Bærekraft i Finans:
    - Kjennskap til bransjens rolle, målsettinger, virkemidler samt betydningen av egen rolle som rådgiver
    - Kjenne til hovedelementer i sentrale avtaler og standarder innenfor arbeidet med bærekraft: FNs bærekraftsmål, Parisavtalen, OECD sine retningslinjer for ansvarlig næringsliv og Global compact. Kjenne til EU sitt arbeid om bærekraft, herunder hovedpunkter og hensikten med klassifiseringsforordningen og offentliggjøringsforordningen
- Ansatte i Privatmarked og Næringsliv har gjennomført digital e-læring EPK og God Skikk

- Nødvendig faktakunnskap rundt innføring av Egen pensjonskonto som ble lansert februar 2021

- Ansatte i konsernet har gjennomført opplæring for å ta i bruk Teams som skal bidra til:
  - Effektiv samhandling internt

Helse og fysisk aktivitet

SpareBank 1 SMN ønsker å legge til rette for at medarbeiderne kan holde seg i god fysisk form.

Det ble i 2020 investert betydelige midler i programmet Bedre form. Tiltaket søker å stimulere enkeltpersoner og avdelinger til trening gjennom konkurranser, subsidiering av medlemskap på treningssenter og treningsaktiviteter i forbindelse med jobb. Det legges i tillegg til rette for at ansatte enkelt kan trene på vei til og fra jobb. I den forbindelse er det etablert egen sykkelgarasje med verksted og rengjøringsanlegg.

Det er godt dokumentert at fysisk aktivitet bidrar til å redusere sykefraværet. Som IA-bedrift legger SpareBank 1 SMN stor vekt på at ansatte som er syke holder kontakten med arbeidsmiljøet sitt, slik at de lettest mulig kan komme raskt tilbake i jobb. I samarbeid med NAV tar konsernet imot arbeidstakere som har behov for arbeidstrening.

Sykefraværet totalt i konsernet var i 2020 på 4,1 prosent. Tallet er vektet sykefravær basert på tall og andel ansatte i morbank, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, EiendomsMegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Markets.

Bemanning

Konsern	2020
Antall årsverk, inkl. datterselskap [1)]	1.546
Antall årsverk, morselskap	660
Sykefravær	4,10 %
Andel kvinner	53 %
Andel kvinner i ledende stillinger	39 %
Kvinners andel av menns lønn	72 %
Gjennomsnittsalder	43,5 år
Gjennomsnittlig ansettelsestid	10 år
Antall rekrutteringer, intern	32
Antall rekrutteringer, eksternt	125
Turnover	10 %
Andel ansatte omfattet av tariffavtale	66 %

1) Antall årsverk er justert for stillingsprosent

Aldersgruppenes kjønnsfordeling

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet ekskl. SMN Invest, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og Spire Finans, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.

Inkluderer lærlinger og midlertidig ansatte.

18-29	**289**
Kvinne	126
Mann	163
30-39	**367**
Kvinne	192
Mann	175
40-49	**358**
Kvinne	187
Mann	171
50-59	**364**
Kvinne	210
Mann	154
60-70	**212**
Kvinne	117
Mann	95
Totalt	**1.590**

Fordeling nyansatte

I 2020 var det totalt 125 nyansatte, hvorav 73 kvinner og 52 menn (gjelder faste ansatte).

Kvinne	**73**
18-29	27
30-39	24
40-49	19
50-59	3
Mann	**52**
18-29	20
30-39	15
40-49	12
50-59	5
Totalt	**125**

Fordeling ansattype og kjønn

Fast	**1.529**
Kvinne	807
Mann	722
Midlertidig	**53**
Kvinne	19
Mann	34
Lærling	**8**
Kvinne	6
Mann	2
Totalt	**1.590**

Tallene gjelder ansatte i SpareBank 1 SMN konsernet ekskl. SpareBank 1 SMN Invest, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 SMN Spire Finans, og representerer antall ansatte hvor SpareBank 1 SMN konsernet har en forpliktelse.

Inkluderer lærlinger og midlertidig ansatte.

Ansvarlig drift og forvaltning

De fire kjerneverdiene i SpareBank 1 SMN helhjerta, ansvarlig, likandes og dyktig er alle knyttet til arbeidet med samfunnsansvar. Det er likevel ansvarlig som utpeker seg som den viktigste rettesnoren i forbindelse med konsernets samfunnsansvar i drift og forvaltning.

Ved å ta et utstrakt samfunnsansvar skal SpareBank 1 SMN være det foretrukne valget for kunder, ansatte og eiere. Ambisjonen er at konsernet skal bruke samfunnsansvar som et konkurransefortrinn gjennom å integrere det i all virksomhetsstyring, interne styrende dokumenter, relevante policyer og retningslinjer. All relevant dokumentasjon for konsernets samfunnsansvar og bærekraftsarbeid er samlet i Bærekraftsbiblioteket på smn.no.

Konsernets prestasjoner innen samfunnsansvar og bærekraft rapporteres i henhold til den globalt anerkjente standarden til Global Reporting Initiative (GRI).

Ansvarlige investeringer

Det er viktig for SpareBank 1 SMN å ta ansvar for bærekraft i investeringer. Konsernet støtter prinsippene i FN PRI – prinsipper for ansvarlig investering – i egne investeringer, og skal påvirke slik at de etterleves også i felles investeringsbeslutninger.

Investeringer hos SpareBank 1 SMN kan deles i tre kategorier:

- Egne direkteinvesteringer
- Investeringer gjort av forvaltningstjenester formidlet gjennom konsernet
- Investeringer gjort av midler fra samfunnsutbytte og SpareBank 1 SMN Utvikling

Konsernets investeringer i sertifikater og obligasjoner til likviditetsformål utgjør 26,6 milliarder kroner ved utgangen av 2020. SpareBank 1 SMN har økt andelen investert i obligasjoner med ESG-kriterier, i all hovedsak er dette obligasjoner utstedt av multinasjonale organisasjoner.

SpareBank 1 SMNs største datterselskaper er EiendomsMegler 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Finans Midt-Norge, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, SpareBank 1 SMN Invest og SpareBank 1 Markets.

Sistnevnte forvalter egne midler, mens datterselskapet SpareBank 1 Kapitalforvaltning forvalter kapital på vegne av kunder.

Grønne fondsprodukter
SpareBank 1 SMN er opptatt av å tilby fond som ivaretar de høye ambisjonene innen bærekraft. Fondstilbudet er bygget opp gjennom ODIN, som SpareBank 1 SMN har et indirekte eierskap til, samt verdipapirfond fra andre fondsforvaltere.

Grunnlaget for vurderingen av bankens samlede tilbud skjer i fellesskap med de øvrige SpareBank 1-bankene gjennom periodiske produktrevisjoner. Denne revisjonen omfatter også kriterier som miljø, sosiale forhold og selskapsstyring (ESG). Ved utvelgelse og godkjenning av nye fond stilles det krav om at nye fondsleverandører skal tilfredsstille retningslinjene for bærekraftig distribusjon av verdipapirfond.

Gjennom de siste årene er det registrert en økende interesse for bærekraftige og grønne fond i Norge. SpareBank 1 SMN ønsker å gjøre det enkelt for kundene å velge de mest bærekraftige fondsalternativene tilgjengelig. Sammen med de øvrige SpareBank 1-bankene har SpareBank 1 SMN derfor, gjennom et samarbeid med The Governance Group, kartlagt bærekraftsinnsatsen til samtlige 291 fond på handelsplattformen. Kriteriene som fondene rangeres etter, følger SpareBank 1 SMN sine egne retningslinjer for bærekraftig distribusjon. Fondene har fått en poengsum basert på hvor godt de tilfredsstiller forventninger knyttet til negativ screening, positiv screening og aktivt eierskap. Fondets totale poengsum oversettes deretter til en karakter som blir synlig i kundens digitalbank. Bærekraftsmerkingen har allerede fått stor oppmerksomhet i media, og det forventes at oppmerksomheten fortsetter inn i 2021.

SpareBank 1 SMN har i 2020 besluttet ny forretnings- og distribusjonsmodell på spareområdet. I ny modell vil kunder som ønsker betjent oppfølging av sine investeringer presenteres for SpareBank 1 SMN sine egne modellporteføljer av fond. Ett av flere kriterier for at et fond skal bli inkludert i modellporteføljene, er at fondet har fått god karakter i SpareBank 1 SMNs bærekraftsmerking av fond. Modellen implementeres første halvår 2021.

ODIN Forvaltning AS, som SpareBank 1 SMN har et indirekte eierskap til, har stort fokus på bærekraftige investeringer. Forvaltningsselskapet var blant annet den første kapitalforvalteren i Norge til å underskrive FNs prinsipper for ansvarlige investeringer i 2012. Selskapet er medlem av Norsk forum for ansvarlige og bærekraftige investeringer (NORSIF), Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse (NUES) samt Sveriges Forum För Hållbara Investeringar (SWESIF). ESG er et viktig element i deres investeringsfilosofi, kalt ODIN-modellen, og det brukes eksterne analysebyråer som Sustainalytics til å gjøre objektive vurderinger av samtlige selskaper som ODIN investerer i. Som et resultat av dette fikk samtlige av ODINs aksjefond nest beste karakter, «B», i SpareBank 1 SMNs bærekraftsmerking av fond.

Investeringer gjort av SpareBank 1 SMN Utvikling og samfunnsutbytte

Stiftelsen SpareBank 1 SMN Utvikling har som formål å investere og forvalte donasjoner til samfunnsnyttige nærings- og utviklingsprosjekter, såkornvirksomhet eller andre allmennyttige formål som innebærer eierskap og som stimulerer til innovasjon og verdiskaping i SpareBank 1 SMN sitt markedsområde. SpareBank 1 SMN Utvikling har eierposisjoner på 43,8 millioner kroner.

Samfunnsutbytte er samfunnets rettmessige andel av det årlige utbyttet fra overskuddet i SpareBank 1 SMN. Samfunnets eierandel utgjør i underkant av 40 prosent, og en tilsvarende andel av årlige utbytte settes derfor av til allmennyttige formål. Prosjekter innen innovasjon og næringsutvikling, kunst og kultur, idrett og friluftsliv, bærekraft og miljø og humanitære formål som styrker fellesskapet prioriteres. Midlene står på konto i SpareBank 1 SMN, og avsetning for utdeling i 2020 er på 200 millioner kroner, hvorav 100 millioner ble øremerket koronadugnad. Tildelingen er normalt fordelt forholdsvis likt mellom breddeidrett, kultur og næringsutvikling.

SpareBank 1 SMN Utvikling og samfunnsutbytte har som mål å underbygge bærekraftige investeringer og tildelinger og vil rapportere i henhold til det.

Rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner

I tråd med konsernets strategi for samfunnsansvar, har SpareBank 1 SMN utarbeidet et rammeverk for utstedelse av grønne obligasjoner (Green Bond Framework). Rammeverket er utarbeidet i tråd med ICMA Green Bond Principles og støtter opp om FNs bærekraftsmål.

Kvalifiserte utlån er delt i flere kategorier:

- Grønne boliger og næringsbygg
- Miljøvennlige og sirkulær økonomiske tilpassede produkter, produksjonsteknologier og -prosesser med utvalgte bærekraftsertifiseringer
- Elektriske kjøretøy
- Fornybar energi
- Bærekraftig landbruk/skogbruk

SpareBank 1 SMN har utnevnt Multiconsult som rådgiver for å identifisere de mest energieffektive bolig- og næringseiendommene, elektriske kjøretøy og fornybar energi. Sustainalytics har gjort en uavhengig vurdering av rammeverket

Per 31.12.2020 har SpareBank 1 SMN utstedt grønne obligasjoner for 9,55 milliarder kroner.

Ansvarlig kreditt – Privatmarked

SpareBank 1 SMNs kredittstrategi er vedtatt av styret. Grunnprinsippet om bærekraftige utlån på privatmarked er nedfelt i bankens overordnede strategi for bærekraft i utlån, og i bankens kredittpolitikk for privatkunder. Kravene er operasjonalisert gjennom en kreditthåndbok som beskriver bankens spesifikke krav knyttet til arbeid mot hvitvasking og svart økonomi. Sammen med bankens produktpolitikk gir kreditthåndboken begrensinger i ikke-bærekraftige utlån. Slik bidrar banken til at kundene ikke påtar seg gjeldsforpliktelser som er i strid med god rådgivingsskikk og forsvarlig utlånspraksis.

Banken fraråder også kunder å ta opp lån basert på lånets formål. Dette gjelder eksempelvis kunder som ønsker lån for å sende penger til ukjente, for å frigjøre lotterigevinster eller arv, eller andre typiske former for svindel. Fraråding skjer videre på bakgrunn av lav betjeningsevne eller i tilfeller hvor låneformålet vurderes å være uansvarlig sett i sammenheng med kundens privatøkonomi. Dette kan for eksempel være låneopptak til uforsvarlig eller unødvendig forbruk. Realkausjonister frarådes på samme grunnlag som låntaker.

Kredittsjef i Privatmarked i SpareBank 1 SMN har operativt ansvar for utvikling av produkter og tilhørende ivaretagelse av bærekraft. I 2017 ble det vedtatt ny strategi for samfunnsansvar hvor det er satt krav til utvikling av grønne produkter, og hvor det foreligger kredittrutiner hvor sosialt ansvarlige utlån skal gis prioritet. Ansvaret gjelder både forhold som omhandler sosialt ansvar og klimarettede tiltak.

Det er etablert gode klagerutiner. Mulighet til å klage er lett tilgjengelig for kunder, og alle klagesaker behandles av egne klageansvarlige. De klageansvarlige gjør en særskilt gjennomgang av om bankens policy og rutiner er ivaretatt i hver sak. Banken har også kvartalsvis gjennomgang av læringspunkter fra klager i eget klageutvalg i banken. Her vurderes behov for å endre policy, rutiner, markedsføring og produkter. Styringssystem for produktområdene evalueres årlig, og er basert på klager og hendelser i forutgående år. Banken har nylig innført et nytt verktøy som skal benyttes til oppfølging av blant annet kundeklager og hendelsesregistrering av avvik og forbedringsområder.

Ansvarlig kreditt – Næringsliv

SpareBank 1 SMN har i 2020 videreutviklet det systematiske arbeidet med ansvarlig kreditt til næringsvirksomhet, og styret har besluttet ny kredittstrategi. Det er innført nye kredittpolitiske regler som

stiller krav og forventninger til ESG-standarder hos kunder og ved finansiering av investeringer. ESG- og miljøkartlegging av de større lånekundene er påbegynt og videreføres bransje for bransje. Kredittpolitiske regler og kartlegging er basert på EUs taksonomi. På områder hvor taksonomien foreløpig ikke har føringer, brukes konsernets bransjeeksperter.

Alle som er involvert i kredittyting til næringsvirksomhet eller investeringsbeslutninger knyttet til bankens egen eller SpareBank 1-alliansens investeringsbeslutninger, skal kjenne bankens prinsipper. Disse er styrende for hva banken låner ut penger til. Prinsippene styrer også hvordan banken skal opptre og påvirke i felles finansieringsbeslutninger der banken selv ikke har en dominerende posisjon.

SpareBank 1 SMN ønsker ikke å finansiere virksomheter eller prosjekter som ikke driver i tråd med bankens krav, og eksisterende næringskunder forventes å gjøre tiltak for å rette opp eventuelle forhold som bryter disse kravene. Banken er forpliktet av låneavtaler med eksisterende kunder, men manglende tiltak for etterlevelse av bankens krav medfører økt risiko. Dette kan resultere i ny prissetting overfor låntaker. Det er også etablert grønne innskudd, og det arbeides med å etablere formålsstyrte grønne utlånsprodukter.

I mindre kredittsaker benyttes standard kredittverktøy. For større kredittsaker og engasjement som behandles i kredittutvalgene, benyttes det standardspørsmål til bærekraftstatus og utvikling hos kundene. Det arbeides også med å integrere en mer detaljert kartlegging og vurdering av bærekraft i selve kredittverktøyet gjennom egne kontrollpunkter knyttet til temaet. Fullmaktsystemet kvalitetssikrer dokumentasjon av bærekraftvurderinger. Ved behandling i kredittutvalgene vil det også gjennomføres en kvalitetssikring av disse vurderingene.

Dokumentasjon av vurderinger rundt bærekraft inngår som tema i internrevisjon, med jevnlige gjennomganger av kvalitet i kredittbehandlingen. Kredittstrategi med tilhørende dokument Våre krav til bærekraft i utlån og egne eierposisjoner revideres minimum årlig.

Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester

God og ansvarlig rådgivning er helt sentralt i måten SpareBank 1 SMN markedsfører sine produkter på, med *ansvarlighet* som en viktig rettesnor hvor målet er at kundene skal settes i stand til å ta gode økonomiske valg både på kort og lang sikt. Derfor jobber SpareBank 1 SMN med å belyse ulike økonomiske tema innen både bedriftsmarkedet, privatmarkedet og eiendomsmegling. Innholdsartikler i blogg, sosiale medier og gjennom media er viktige virkemidler for å nå ut med informasjon til kundene. I tillegg til at nettsidene skal være informative både når det gjelder selve produktet som tilbys, men også rådgivning knyttet til produktområdet.

I første halvdel av 2020 har SpareBank 1 SMN fokusert på å bidra til økt forståelse for de økonomiske konsekvensene av COVID-19. Særlig viktig har markedsføring knyttet til sparemarkedet og boligmarkedet vært, i tillegg til rådgivning knyttet til arbeidsledighet og permittering samt de ulike statlige støtteordningene til bedrifter. Dette arbeidet har fortsatt i andre halvår, i tillegg til informasjon rundt innføringen av Egen Pensjonskonto.

I 2020 har vi SpareBank 1 SMN også lansert Min økonomi i digitalbanken. Denne tjenesten gir kundene bedre oversikt over hva de bruker penger på, og dermed bedre grunnlag for økonomisk planlegging. Tjenesten gir også kundene en totaloversikt over sine abonnementer, med mulighet til å avslutte disse direkte i digitalbanken.

På slutten av året ble den juridiske tjenesten Justify lansert, med enkle, digitale verktøy for å skrive samboerkontrakt, testament og fremtidsfullmakt. Dette bidrar til større økonomisk trygghet for konsernets kunder.

Før SpareBank 1 SMN lanserer eller distribuerer produkter og tjenester, er de gjenstand for en konsekvensvurdering for målgruppen til produktet. Gjennom en systematisk risikovurdering innhentes uavhengige vurderinger knyttet til jus, personvern, sikkerhet, etikk og forståelighet for målgruppen. Alle markedsføringsaktiviteter blir også kvalitetssikret med hensyn til kravene innen personvern og GDPR.

SpareBank 1 SMN har ikke registrert noen brudd eller klager på markedsføringsaktiviteter i 2020.

Personvern

SpareBank 1 SMN er avhengig av tillit fra kunder, tilsynsmyndigheter, eiere og andre interessenter. Gjennom konsernets tjenester forvaltes, behandles og eies store mengder persondata, med strenge krav til håndtering og ivaretakelse av sentrale personvernprinsipper som konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet. SpareBank 1 SMN sine forpliktelser er beskrevet i detalj på smn.no.

Et eget personvernombud bistår konsernsjefen i arbeidet med å ivareta krav til behandling av personopplysninger. Personvernombudet utarbeider også en årlig rapport direkte til styret i SpareBank 1 SMN. I rapporten inngår hvilke områder personvernombudet har arbeidet med, hvilke observasjoner som er gjort og risikoområder som skal inngå i det videre arbeidet med personvern.

2020 har vært preget av Covid-19 og behov for rask endring og digitalisering av verktøy og prosesser for å kunne opprettholde intern og ekstern samhandling. EU-domstolen har avsagt dom i «Schrems II-saken» som fastslo at overføring utenfor EØS på grunnlag av Privacy Shield, var ugyldig. Dommen har ført til høy oppmerksomhet om dataflyt og overføringsproblematikk ved bruk av skytjenester, også i SpareBank 1 SMN.

Ambisjonen for 2021 er å øke forankringen av personvernarbeidet, implementere gode sletterutiner og etablere risikovurderinger som ivaretar kundens personvern. Det skal også arbeides videre med å tette identifiserte gap.

SpareBank 1 SMN har lav terskel for å melde brudd på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. Konsernet har mottatt fem klager fra kunder vedrørende personvern i 2020, og meldt inn 13 avvik klassifisert som lekkasje eller tap av persondata til Datatilsynet.

Konsernet har ikke mottatt gebyr eller pålegg fra Datatilsynet i 2020. Et sentralt element i godt personvern er god informasjonssikkerhet.

Informasjonssikkerhet

Hele finansnæringen opplever utfordringer i forbindelse med åpne forretningsmodeller, hvor det er større muligheter for å tilby nye tjenester. I 2020 har SpareBank 1 SMN opplevd en økning i tilfeller av ondsinnede aktører som fisker etter spesielt kort- og BankID informasjon med mål om å misbruke dette til egen vinning. Sikkerhetsarkitektur og løsninger tilpasset nye trusler prioriteres høyt. SpareBank 1 SMN deltar derfor i SpareBank 1-alliansens arbeid med sikkerhetsstrategi.

Det er også satt inn økt kapasitet for å ivareta nødvendig sikkerhet, høy driftskontinuitet og sikre tjenestene overfor kundene. Informasjonssikkerhet i forbindelse med åpen bankfront, samordning og skytjenester er særlig prioritert.

Policy for Sikkerhet i SpareBank 1-alliansen er det grunnleggende styringsdokumentet for all behandling av informasjon. Konsernet har en egen policy for utkontraktering av IT-tjenester samt en felles sikkerhetsstrategi som gjelder for hele alliansen. Viktige avgjørelser, som utkontrakteringer, skal også styrebehandles. Kontinuerlig overvåking av bankens systemer leveres av avdeling for operativ informasjonssikkerhet i SpareBank 1-alliansen.

IKT-forskriften er førende for arbeidet med informasjonssikkerhet, og SpareBank 1 SMN revideres jevnlig både av intern- og eksternrevisjon opp imot denne forskriften.

Ansvaret for Data- og cybersikkerhet ligger til avdeling IT og Sikkerhet i SpareBank 1 SMN. Avdelingen består av 18 ansatte og ett innleid årsverk. Med det formelle ansvaret for området Data- og Cybersikkerhet utfører avdelingen også i stor grad de operative oppgavene. Deler av disse oppgavene er satt bort til samarbeidspartnere og leverandører. Egne ansatte utfører blant annet tilgangskontroll til systemer og data, grunnsikring av servere og korrekt tilgangsnivå for ansatte, samt programvare for å sikre systemer og tjenester mot uautorisert adgang, sikkerhetskopiering av lokalt lagrede data.

I tillegg har avdelingen et tett samarbeid med SpareBank 1 Utvikling som utførende samarbeidspartner på flere områder, som cybersikkerhet og døgnkontinuerlig vakt for hendelseshåndtering. TietoEvry leverer felles grunnplattform på klienter og servere til SpareBank 1-alliansen. Det sikrer blant annet at nyere versjoner av operativsystem benyttes og at operativsystem oppdateres med sikkerhetsoppdateringer minimum en gang i måneden.

SpareBank 1 SMN har etablert en rekke tekniske sikringstiltak for informasjonssikkerhet, hvor opplæring og bevisstgjøring står sentralt. Kompetanse- og holdningsprogrammet for informasjonssikkerhet, Passopp, bidrar til å styrke sikkerhetskulturen i hele organisasjonen. Basert på resultatene fra Passopp, lages det analyser og prioriteringer for fremtidige kompetanse- og holdningskurs.

På smn.no finner kundene tips og råd for sikker bruk av SpareBank 1 SMN sine tjenester.

Økonomisk kriminalitet

Økonomisk kriminalitet, som bedrageri, korrupsjon, arbeidslivskriminalitet og hvitvasking av penger er et samfunnsproblem og undergraver etablerte systemer i et demokratisk og velfungerende velferdssamfunn. SpareBank 1 SMN har som mål å bidra til at samfunnet, kunden og konsernet ikke taper penger på grunn av økonomisk kriminalitet, og samtidig bidra til at kundene har tillitt til konsernets produkter og tjenester.

SpareBank 1 SMN arbeider kontinuerlig med å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Sentralt i dette er prinsippet om å kjenne kunden og opphavet for pengene som passerer gjennom konsernets systemer. Retningslinjer og rutiner dokumentert i SpareBank 1 SMN sitt Bærekraftsbibliotek, legger føringer for hvordan konsernet ivaretar dette.

Økt grad av organisert og grensekryssende kriminalitet har endret trusselbildet også for økonomisk kriminalitet. Det er nå flere transaksjoner over landegrenser, samt nye produkter, tjenester og aktører i egen bransje. Forsøk på hvitvasking og svindel mot konsernets kunder blir stadig mer utbredt og avansert. Regelverket og internasjonale standarder endres stadig i takt med dette. Det stilles gjennomgående større krav, samt mer spesifikke og strengere krav til kundekontroll og kundeoppfølging.

For å sikre en risikobasert tilnærming til økonomisk kriminalitet ved overholdelse av lovverket, ses konsernets produkter og tjenester i sammenheng med kundenes virksomhet. Som et ledd i dette er prinsippet om å kjenne sin kunde avgjørende for å kunne avdekke uvanlige eller mistenkelige transaksjoner. Det dokumenteres at kontrolltiltak er tilpasset aktuell risiko.

Å bekjempe økonomisk kriminalitet krever kompetanse og ressurser. Arbeidet med å forhindre hvitvasking og forbrytelser som gir utbytte, samt bekjempelse av bedrageri og svindelforsøk er en viktig del av virksomheten. Styringssystem evalueres og oppdateres årlig for å tilpasses et oppdatert risikobilde og endringer i retningslinjer for hvitvasking. I tillegg gjennomføres løpende kontroll på ulike nivåer, fra internkontroll i forretningsområdene, via løpende transaksjonsovervåkning til kontroller utført av compliance-funksjonen. Avvik og forbedringstiltak vurderes kontinuerlig, og rapporteres kvartalsvis til styret i SpareBank 1 SMN.

Arbeidet med å håndtere hvitvaskingsrisiko og sikre etterlevelse av Hvitvaskingsloven fra 2018 har fortsatt også i 2020. Kontinuerlige forbedringstiltak skal sikre et mer effektivt forebyggende arbeidet og kontrolloppgaver. I tillegg er systemutvikling og digitalisering viktig i kampen mot økonomisk kriminalitet.

I 2020 ble totalt 17.375 transaksjoner fanget opp av systemene for transaksjonsovervåkning. Alle de flaggede transaksjonene ble vurdert av egne anti-hvitvaskingsmedarbeidere, som rapporterte 211 av de mistenkelige transaksjonene til Økokrim. I tillegg kommer andre selskap i SpareBank 1 SMN sin oppfølging av transaksjoner og rapportering til Økokrim.

Kunnskap og praktisk trening er viktig for å bekjempe økonomisk kriminalitet. Alle medarbeidere gjennomfører derfor obligatorisk e-læring om hvitvasking og terrorfinansiering regelmessig. I tillegg avholdes årlig tilpassede kurs for respektive ansattgrupper innen anti-hvitvasking.

I 2021 har konsernet ambisjoner om å styrke organiseringen ytterligere samt forankre roller og ansvar knyttet til arbeidet med anthvitvasking. Videre vil SpareBank 1 SMN fortsette å overvåke endringer i risikobilde og regulatorisk rammeverk. Dette sikrer til enhver tid tilfredsstillende styring og kontroll innenfor

hvitvaskingsområdet. For å effektivisere arbeidet med å forebygge økonomisk kriminalitet, vil SpareBank 1 SMN ta i bruk kunstig intelligens.

Etterlevelse

SpareBank 1 SMN skal sikre at regelverk som regulerer virksomheten identifiseres, implementeres, etterleves og kontrolleres.

Etterlevelsesrisiko betyr at SpareBank 1 SMN kan pådra seg offentlige sanksjoner, økonomisk tap eller tap av omdømme som følge av manglende etterlevelse av regelverket og/eller brudd på konsesjonsbestemmelser.

Etterlevelsesfunksjonen skal avdekke og forebygge risiko relatert til etterlevelse av eksternt og internt regelverk. De har som oppgave å gjennomføre risikovurderinger som danner grunnlaget for kontrollplaner, samt sikre at etterlevelse overvåkes og testes gjennom et strukturert overvåkingsprogram («kontrollplan»). Funksjonen gjennomfører i tillegg opplæringsaktiviteter og gir råd og veiledning til organisasjonen knyttet til regelverk.

Etterlevelsesfunksjonen avgir kvartalsvis rapport til konsernsjef, risikoutvalget og styret. Rapporten inneholder en oversikt over nye lovkrav, oppsummering og gjennomgang av utførte kontroller og proaktive tiltak, etterlevelsesavvik, samt klagesaker og korrespondanse med offentlig myndighet.

Omfanget av regulatoriske endringer har vært betydelig også i 2020, i likhet med de foregående årene. Det forventes at omfattende regelverksendringer med betydning for bankens rammevilkår videreføres i 2021. I 2020 har det vært særlig fokus på etterlevelse av etablert rammeverk knyttet til anti hvitvasking, personvern, sparing og investeringsrådgivning. Dette vil fortsette også inn i 2021, samtidig som det regulatoriske bildet kontinuerlig overvåkes for å fange opp nye krav som krever oppfølging fra virksomheten, som eksempelvis implementeringen av ny finansavtalelov.

Antikorrupsjon

SpareBank 1 SMN sine etiske retningslinjer er tydelige på at korrupsjon ikke tolereres:

“Korrupsjon tolereres ikke, verken i konsernet eller hos samarbeidspartnere. Medarbeidere som er involvert i bestikkelser eller andre former for korrupsjon kan bli anmeldt og gjøres personlig ansvarlig.”

Retningslinjene knyttet til korrupsjon gjøres kjent for alle ansatte både gjennom ulike opplærings- og holdningsskapende tiltak. Dersom retningslinjene likevel blir brutt, medfører dette sanksjoner for de det gjelder.

Ingen korrupsjonstilfeller ble avdekket i SpareBank 1 SMN i 2020.

Risikovurdering er helt sentralt i all produkt- og tjenesteutvikling i SpareBank 1 SMN. Her vurderes alltid risiko for korrupsjon (Bærekraft/ESG risiko). De vesentligste risikoene for korrupsjon som er identifisert, knytter seg til prosessen finansiering. En av risikoene kan være faren for misligheter/korrupsjon knyttet til innvilgelse av kreditter. Dette gjelder både finansiering mot privat- og næringslivskunder. Våre etiske retningslinjer presiserer tydelig at ansatte skal unngå å komme i et avhengighetsforhold til konsernets

kunder eller leverandører, og at ansatte skal ha et bevisst forhold til forsøk på korrupsjon og enhver form for påvirkningshandel.

For å forebygge denne type risiko, er etiske retningslinjer og konsernets holdning til korrupsjon og uavhengighet tema i medarbeidersamtaler som gjennomføres årlig. Ved innvilgelse av kreditter til bedriftskunder stilles det konkret spørsmål om korrupsjon. Når en kredittsak skal behandles i kredittutvalget, må kundeansvarlig svare på følgende spørsmål:

"Selskapet/finansieringen medvirker ikke til korrupsjon"

Når SpareBank 1 SMN kjøper inn produkter fra andre leverandører stilles det tydelige krav til leverandøren knyttet til korrupsjon. Dette er utformet i en leverandørerklæring som er standard vedlegg til alle kontrakter og som signeres ved kontraktsinngåelse. Sentrale punkter i denne erklæringen er:

- SpareBank1 SMN godtar ikke at ansatte tilbys eller mottar gaver eller andre fordeler som kan oppfattes som bestikkelser. Leverandøren skal heller ikke akseptere slik praksis i forhold til sine egne ansatte.
- Leverandøren skal aktivt sikre at SpareBank1 SMN ikke blir medskyldig i korrupsjon. Leverandøren skal ikke betale bestikkelser på vegne av banken, og leverandøren skal også påse at banken ikke nyter godt av korrupsjon utført bakover i verdikjeden.
- Leverandører som deltar i tilbudskonkurranser skal overholde retningslinjene for rettferdig konkurranse, herunder sørge for at konfidensiell informasjon holdes hemmelig.
- Leverandøren skal ta bestemt avstand fra enhver form for hvitvasking og ta nødvendige forholdsregler for å unngå at andre bruker leverandørens økonomiske transaksjoner til å hvitvaske penger.

Det er også kontraktsfestet at det kan benyttes en tredjepart for å revidere etterlevelse av dette.

SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap

Som et ledd i SpareBank 1 SMNs kontinuerlige innsats for å redusere utslipp av klimagasser har konsernet utarbeidet et energi- og klimaregnskap for 2020, basert på innrapporterte forbrukstall fra alle datterselskaper. Energi- og klimaregnskapet viser dermed det samlede utslipp av klimagasser fra konsernets virksomhet, hvor alle utslipp av klimagasser regnes om til CO_2-ekvivalenter og oppgis i tonn CO_2. Summen av alle utslipp kalles organisasjonens «klimafotavtrykk».

Energi- og klimaregnskapet er basert på den internasjonale standarden «GHG Protocol Corporate Accounting and Reporting Standard», og omfatter registrerte utslipp fra SpareBank 1 SMN-konsernet.

Direkte og indirekte utslipp
Klimaregnskapet tar utgangspunkt i tre nivå (scopes) som består av direkte og indirekte utslipp. Scope 1 representer utslippskilder tilknyttet driftsmidler som virksomheten har operasjonell kontroll over. Scope 2 gjelder indirekte utslipp knyttet tilknyttet innkjøpt energi. Scope 3 gjelder rapportering av indirekte utslipp av innkjøpte varer eller tjenester. Dette gjelder utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter. Beregninger for CO_2-utslipp er gjort av CEMAsys som benytter en utslippsfaktordatabase for å beregne CO_2 -ekvivalenter med bakgrunn i data på selskapsnivå.

For første gang på konsernnivå
Ved konsolidering av konsernets energi- og klimaregnskap er metoden «equity share» benyttet, noe som

innebærer at utslipp fra SpareBank 1 SMNs datterselskaper er innregnet etter forholdsmessig eierandel. Det er første gang dette gjennomføres på konsernnivå, og metoden er i tråd med konsernets finansielle rapportering. Data for felleskontrollerte virksomheter og tilknyttede selskap er ikke innregnet. Årsaken beror på vanskelighetsgraden i å få tak i korrekt data. På sikt skal tilknyttede selskap og felleskontrollerte virksomheter også inkluderes.

Forbruk og drivere av klimafotavtrykk
Energi- og klimaregnskapet 2020 viser at SpareBank 1 SMNs totale klimafotavtrykk utgjorde 576,6 tonn CO_2 -ekvivalenter. Konsernets forbruk er hovedsakelig knyttet til forbruk av drivstoff til eide og leasede biler, oppvarming av lokaler, innkjøp av ulike forbruksvarer som papir og diverse kontorrekvisita og lignende, samt reisevirksomhet.

Fullstendig energi- og klimaregnskap både for morbank og konsernet er vedlagt årsrapporten.

Ansvarlige innkjøp

SpareBank 1 SMNs innkjøpspolicy krever at alle innkjøpsavtaler inkluderer dokumentert samfunnsansvar. Leverandørene skal rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper (herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid, helse, miljø, sikkerhet og korrupsjon). Ved anbuds- og tilbudsforespørsler krever SpareBank 1 SMN at tilbydere dokumenterer godkjent miljøsertifisering.

Leverandører har varslingsplikt, og SpareBank 1 SMN kan foreta innsyn og revisjon. De forplikter seg til å opptre etisk korrekt i forbindelse med produksjon og leveranser til SpareBank 1 SMN. De samme krav gjelder for leverandørens underleverandør og samarbeidspartner tilknyttet leveranse til SpareBank 1 SMN. Brudd på bestemmelsene om samfunnsansvar anses som kontraktsbrudd og kan gi grunnlag for heving av avtalen.

Leverandørene skal som et minimum tilfredsstille og rette seg etter lokale, nasjonale og internasjonale lover, regler og prinsipper, herunder bestemmelser om forhold som lønn, arbeidstid og HMS (Helse, Miljø og Sikkerhet) samt miljø og antikorrupsjon. Standard vedlegg om samfunnsansvar som ligger til grunn for SpareBank 1 SMNs innkjøp gjelder hele SpareBank 1-alliansen.

Bærekraft i innkjøp
SpareBank 1 SMN er en betydelig innkjøper av varer og tjenester, både lokalt og som alliansebank.

Bærekraft i konsernets innkjøp handler om å bidra til å øke leverandørenes bevissthet rundt sin leverandørkjede og arbeidet de gjør for å redusere negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i hele sin leverandørkjede.

SpareBank 1 stiller krav til leverandørene om at de har retningslinjer innen bærekraft, og at disse skal omsettes til handling. *Bærekraft i innkjøp* har blitt en integrert del av prosessen i SpareBank 1 SMN, alliansebankene og leverandører. Det betyr at grundige ESG-vurderinger er etablert all innkjøpspraksis.

For å få gjennomført ESG-vurderinger av leverandører, ble det i samarbeid med samtlige banker i SpareBank 1-alliansen foretatt en revisjon av alle innkjøpsstandarder i 2019. Det ble også utviklet nye retningslinjer for bærekraft i innkjøp, leverandørerklæringer og kontraktsvedlegg.

Oppfølging av leverandører med økt risiko for negativ påvirkning
I 2019 ble det gjort en risikovurdering av 249 leverandører fordelt på kategori. Ved denne gjennomgangen ble det avdekket at 91 leverandører hadde økt risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet. Disse 91 leverandørene ble nærmere fulgt opp i første halvdel av 2020, med spørsmål om sine retningslinjer for miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i handel, dokumentasjon for miljøledelsessystem og hvilke forhold med størst negativ påvirkning av miljø og sosiale forhold de hadde identifisert. 43 av disse 91 leverandørene ble deretter identifisert som aktuelle for ytterlige oppfølging:

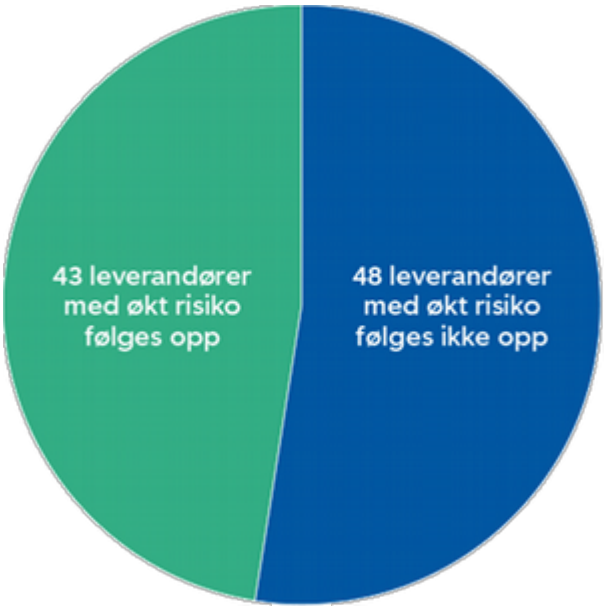

100%-definisjonen
Parallelt med Sparebank1 SMNs arbeid i alliansen, har konsernet i tråd med kravene for miljøtårnsertifiseringen hatt en gjennomgang av egne driftsleverandører. Arbeidet ble påbegynt i 2019, hvor det ble kartlagt hvilke leverandører som innehar en miljøsertifisering av merke ISO 14001, EMAS eller Miljøfyrtårn. Kartleggingen viste at 14 av konsernets 21 driftsleverandører hadde en slik miljøsertifisering. Som følge av konsernets kartlegging og oppfølging av sine leverandører, er 19 av 22 driftsleverandører miljøsertifisert per 31.12.20. SpareBank 1 SMNs målsetning av er at 100 prosent av egne driftsleverandører skal være miljøsertifiserte innen utgangen av 2021.

Handlingsplan 2021-2022
I perioden 2021 til 2022 vil SpareBank 1 SMN sammen med Allianseinnkjøp videreutvikle arbeidet med leverandørenes bevissthet om risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i egen virksomhet og hos underleverandører. Dette innebærer å gå i dybden hos de enkelte leverandørkjedene, fremfor å ta for seg hele bredden av porteføljen.

I prioriteringen av kategorier og utvelgelse av enkeltleverandører vil følgende vektlegges:

- Størst risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet
- Størst volum i omsetning
- Kjernevirksomhet
- Størst påvirkningsmulighet for å redusere risiko for negativ påvirkning av miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet

På bakgrunn av vurderinger relatert til de ovenstående punktene vil utvalget av leverandører til ytterligere oppfølging i første omgang representere tre hovedkategorier med produkter/ leverandører innen IT-relaterte anskaffelser og IT-Hardware, administrative anskaffelser og møbler, samt de største leverandørene; NETS, TietoEvry og største konsulentselskap.

Forutsatt at denne fremgangsmåten vurderes egnet kan den videreutvikles og anvendes for oppfølging av flere innkjøpsområder og enkeltleverandører senere.

Konsernets arbeid med klimarisiko

SpareBank 1 SMNs arbeid med klimarisiko bygger på anbefalingene fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD). Med utgangspunkt i dette har konsernet i 2020 jobbet med utformingen av en ny klimarisikostrategi. Strategien vil ferdigstilles i løpet av 2021. Formålet med strategien er å dokumentere konsernets rammeverk og strategiske tilnærming til klimarisiko. Anbefalingene i klimarisikostrategien vil innarbeides i alle konsernets strategier, policy og arbeidsrutiner hvor klimarisiko har relevans. For utlånsvirksomheten har klimarisiko de siste årene vært innarbeidet i kredittstrategien samt rammeverk for grønne obligasjoner.

Konsernets arbeid med å kartlegge risikodrivere for klimarisiko i utlånsporteføljen er basert på en kombinasjon av kravene i EUs taksonomi for bærekraftig finans, samarbeidsprosjektet med CICERO og egne bransjeanalyser utført av konsernets bransjeeksperter. Dette danner kunnskapsgrunnlaget i arbeidet med modell for ESG-klassifisering av utlånskunder, policyregler og kunnskapsdeling blant ansatte i konsernet. For Privatmarked beregnes klimabelastning ut i fra energimerking av boliger, og for Næringsliv anslås klimabelastningen ut fra kundens aktiviteter. Implementering av modell for ESG-klassifisering av næringslivskundene pågår. For fiskeri er modellen implementert og 42 prosent av utlån til bransjen er klassifisert med verktøyet per 31.12.2020. ESG-klassifiseringen inkluderer en individuell vurdering av klimarisiko og registrering av klimagassutslippene fra kundens virksomhet.

Kredittpolitikken inneholder tydelige avgrensinger og krav knyttet til utlånsvirksomheten – en helt sentral del av SpareBank 1 SMNs risikostyring. Bransjespesifikke krav som rammer inn klimarisiko er implementert for næringseiendom. Konsernet har som mål å ha evaluert klimarisiko, og implementert effektive kredittpolitiske regler for alle bransjer i løpet av 2021. Klimarisiko vil fremover være et vesentlig vurderingskriterium i fastsettelse av ramme for maksimalt utlån per bransje.

SpareBank 1 SMN har en ambisjon om at samlet klimabelastning per utlånte krone i konsernets utlånsportefølje ikke skal øke i 2021.

Bærekraft

Bærekraft

I dette kapittelet omtales SpareBank 1 SMN sine mål og ambisjoner knyttet til bærekraft; finansielle så vel som sosiale, strukturelle og samfunnsmessige. Konsernets nylig etablerte bærekraftstrategi beskrives sammen med vesentlige temaer, bærekraftsaktiviteter og prioritering av bærekraftsmål. Kapittelet er av oppsummerende karakter, da spesifikke produkter og prosesser knyttet til bærekraft også omtales i rapportens øvrige kapittel. Det vises videre til SpareBank 1 SMNs egne nettsider om bærekraft på smn.no.

Ambisjoner og mål

SpareBank 1 SMN ønsker å stimulere til en bærekraftig utvikling av Midt-Norge. Konsernets ambisjon er å sette standarden for bærekraft innen finans i regionen, og har forpliktet seg til å integrere FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift i både forretningsstrategi og kjernevirksomhet.

Konsernets finansielle mål:

Ved inngangen til 2021 har konsernet fokus på konkretisering av mål på kort og mellomlang sikt som skal sikre realisering av de langsiktige målene.

SpareBank 1 SMNs bærekraftstrategi skal muliggjøre konsernets finansielle mål og skape verdier for kunder, eiere og ansatte gjennom å være en:

- Pådriver for grønn omstilling
- Partner for inkluderende samfunnsutvikling
- Veiviser for ansvarlig forretningskultur

Mål i konsernets bærekraftsstrategi:

Pådriver	Partner	Veiviser
Redusere konsernets direkte og indirekte CO2-utslipp i tråd med nasjonale forpliktelser under Paris-avtalen.	Synliggjøre internasjonale arbeidstaker-og menneskerettigheter. Konsernet fremmer inkluderende og bærekraftig innovasjon	Etterleve en effektiv, ansvarlig og åpen forretningskultur på alle nivåer.
Finanshuset	**Finanshuset**	**Finanshuset**
Minst 50% reduksjon innen 2030.	Arbeidsstyrke som speiler mangfoldet i befolkningen innen 2030.	Nulltoleranse på brudd på konsernets etiske standarder.
Kundetilbudet	**Kundetilbudet**	**Kundetilbudet**
Andel utlån/omsetning som kvalifiserer som bærekraftig økonomisk aktivitet	Andel utlån/omsetning som kvalifiserer som bærekraftig økonomisk aktivitet	Andel utlån/omsetning som kvalifiserer som bærekraftig økonomisk aktivitet

Bærekraft er integrert i alle deler av konsernet gjennom et rammeverk som består av de tre grunnpilarene i virksomheten:

- Daglig drift og organisasjonskultur i finanshuset
- Produkter og tjenester i kundetilbudet
- Eiermodell og samfunnsutbytte

Rammeverk for integrasjon av bærekraft:

Organisering

Bærekraftarbeidet er organisert gjennom en styringskomité. Komiteen består av nøkkelpersoner fra hvert enkelt forretningsområde i konsernet. Leder av komiteen er konsernets bærekraftsansvarlig. Bærekraftsansvarlig skal blant annet være:

- Rådgiver for konsernsjefen og konsernledelsen
- Leder av konsernets styringskomitè for bærekraft (ESG-komitè)
- Samarbeidspartner for bærekraftansvarlige i forretningsområdene
- Kontaktperson for kunder og leverandører i spørsmål om bærekraft
- Lede arbeidet med å integrere bærekraft i konsernets forretningsområder

Bærekraftsansvarlig rapporterer til finansdirektør. Styringskomiteen rapporterer til konsernledelsen i SpareBank 1 SMN.

Forpliktelser, retningslinjer og policier

Konsernet støtter følgende nasjonale og internasjonale avtaler:

- FNs bærekraftsmål
- Paris-avtalen
- ILO-konvensjon 100 og 111
- FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter
- Arbeidsmiljøloven
- Likestillings- og diskrimineringsloven

SpareBank 1 SMN har per 31.12.2020 signert og/eller støtter følgende prinsipper og standarder:

- FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift
- UN Global Compact
- Task Force on Climate Related Financial Disclosure
- Global Reporting Initiative (GRI)
- Miljøfyrtårnstiftelsen

SpareBank 1 SMN har publisert et bærekraftsbibliotek på www.smn.no. Det gir oversikt over sentrale styringsdokumenter for etterlevelse av konsernets bærekraftstrategi.

Vesentlige temaer og konsernets påvirkning på omgivelsene

Vesentlige temaer i konsernets bærekraftsarbeid danner grunnlag for prioriteringer av nye tiltak:

Prioriterte vesentlige temaer	Tilleggstemaer
Forebygge økonomisk kriminalitet og korrupsjon	Kompetanseløft for kundene
Stimulere grønn omstilling i kundetilbudet	Etiske standarder
Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst	Data- og cybersikkerhet
Likestilling og mangfold	Standarder for innkjøp og markedsføring
Kompetanseutvikling for egne ansatte	Grønn omstilling i finanshuset

Konsernet har gjennomført den første påvirkningsanalysen som kartlegger kundetilbudets positive og negative påvirkning på omgivelsene.

Oppsummert:

- Dagens kundetilbud har både positiv og negativ påvirkning på omgivelsene
- Den positive påvirkningen oppstår hovedsakelig innenfor den sosiale dimensjonen av bærekraft (S)
- Den negative påvirkningen skjer hovedsakelig innenfor klima- og miljødimensjonen (E)
- Selskapsstyringsdimensjonen (G) er i liten grad adressert som del av kundetilbudet

På overordnet nivå sammenfaller resultatene fra denne analysen med innsikten konsernet har tilegnet seg gjennom intervjuer i vesentlighetsvurderingen.

Prioriterte bærekraftsmål

Sparebank 1 SMN har en bred inngang på arbeidet med FNs bærekraftsmål, men basert på den kunnskap konsernet innehar, er følgende mål særlig viktige:

- Positiv påvirkning

- Redusere negativ påvirkning

- SpareBank 1 SMNs visjon – Sammen får vi ting til å skje – understreker at bærekraftsmål nummer 17 er et sentralt prosessmål i konsernets arbeid med bærekraft.

Klimarisikovurderinger

Konsernet legger til grunn både en vurdering av klimaendringenes påvirkning på selskapet (finansielt), og selskapets påvirkning på klimaendringene (miljømessig).

SpareBank 1 SMN benytter rammeverket fra TCFD for å identifisere, overvåke og håndtere klimarisiko. Arbeidet med klimarisikostrategi pågår og vil bli publisert i bærekraftsbiblioteket på smn.no etter vedtak i bankens styre. Status for konsernets klimarisikostrategi kan leses i et eget avsnitt i kapittelet Ansvarlig drift og forvaltning.

Sentrale styringsindikatorer for bærekraft

Konsernet er i ferd med å utvikle en helhetlig virksomhetsstyringsmodell som sikrer oppfølging av både finansielle og ikke-finansielle mål. Forretningsområdene rapporterer på kvartalsvis basis, og bankens styre får halvårlige statusrapporter fra arbeidet med implementering av bærekraftstrategien.

Strategiprosessen og den oppdaterte vesentlighetsanalysen er tilpasset konsernets GRI-indeks. GRI-indeksen for 2020 er derfor endret sammenlignet med indeksen for 2019. Årets GRI-indeks ligger som vedlegg til årsrapporten.

Vesentlige bærekraftsaktiviteter i 2020

Beskrivelse av nye, vesentlige tiltak og aktiviteter i konsernets bærekraftsarbeid i 2020 er integrert i forretningsområdenes kapitler i årsrapporten.

Finanshuset	Kundetilbudet	Eiermodell og samfunnsutbytte
Revidert rammeverk og utstedelse av grønn obligasjon	ESG analyseverktøy for klassifisering av næringslivsporteføljen	Koronadugnaden
Konsernfelles klima- og energiregnskap	Utvikling av klimakalkulator for privatkunder	Ny investeringsstrategi og organisering av avdeling samfunnsutbytte
Revidert kredittstrategi konsern	Bærekraftsbarometeret	
Klimarisikostrategi for konsernet	Bærekraftsmerking av fond	
E-læring for å styrke ansattes bærekraftskompetanse	Nye grønne produkter for bedrifter og privatkunder	
Endringer i innkjøpsstandarder	Hovedbankavtalen Trondheim kommune	
	Avdragsfrihet bedrift-/og privatkunder	
	Forskuttering av dagpenger	

GRI-indeks

Tabellen viser SpareBank 1 SMN sin rapportering for 2020 i henhold til GRI-standardens kjernekrav fra GRI Standards 2016.

GRI indikator	Navn på indikatoren	Besvarelse/Kilde	Kommentar
GENERELL INFORMASJON			
Organisasjonsprofil			
102-1	Navn på organisasjonen	SpareBank 1 SMN	
102-2	Viktigste produkter og tjenester	Årsrapport - Organisering og tilstedeværelse	
102-3	Adressse til organisasjonens hovedkontor	Trondheim, Norge	
102-4	Antall land organisasjonen har virksomhet i	Norge	
102-5	Eierskap og juridisk selskapsform	Sparebank med egenkapitalbevis	
102-6	Beskrivelse av de markedene organisasjonen opererer i	Midt-Norge	
102-7	Organisasjonens størrelse og omfang	Årsrapport - Organisering og tilstedeværelse	
102-8	Totalt antall ansatte etter ansettelsesform og ansettelseskontrakt, fordelt på lokasjon og kjønn	Årsrapport - Menneskene	
102-9	Beskrivelse av selskapets leverandørkjede	Årsrapport - Bærekraft i innkjøp	
102-10	Vesentlige endringer i løpet av rapporteringsperioden som gjelder størrelse, struktur, eierskap eller leverandørkjede	Ingen vesentlige endringer	
102-11	Beskrivelse av om og hvordan «føre-var»-prinsippet er implementert i organisasjonen	Årsrapport - Eierstyring og selskapsledelse	
102-12	Eksterne initiativer eller prinsipper for det økonomiske, miljø- og samfunnsmessige arbeidet som organisasjonen har gitt sin tilslutning til	Årsrapport - Bærekraft	
102-13	Medlemskap i bransjeorganisasjoner eller andre sammenslutninger, og nasjonale/internasjonale lobbyorganisasjoner	Årsrapport - Om konsernet	
Strategi			
102-14	Uttalelse fra konsernsjef	Årsrapport - Konsernsjefen har ordet	
Etikk og integritet			
102-16	Organisasjonens verdier, prinsipper, standarder og normer for adferd	Årsrapport - Verdier, visjon og strategi	
Styring			
102-18	Organisasjonens styringsstruktur, herunder øverste myndighet og komiteer som er ansvarlige for beslutninger på økonomiske, miljømessige og samfunnsmessige temaer	Årsrapport - Styring og ledelse	
Interessentdialog			
102-40	Interessentgrupper som organisasjonen er i dialog med	Årsrapport - Interessenter	
102-41	Prosent medarbeidere som er dekket av kollektive tariffavtaler	Årsrapport - Menneskene	
102-42	Beskrivelse av hvordan organisasjonen identifiserer viktige interessenter	Nettside smn.no/ om oss/bærekraft/strategi for bærekraft	
102-43	Tilnærming til interessentsamarbeid og hvor ofte organisasjonen involverer de ulike interessentene	Nettside smn.no/ om oss/bærekraft/strategi for bærekraft	
102-44	Viktige temaer og spørsmål som er blitt tatt opp gjennom dialog med interessenter og	Nettside smn.no/ om oss/bærekraft/strategi for bærekraft	

	selskapets respons		

Praksis for rapportering

102-45	Oversikt over alle enhetene som omfattes av organisasjonens årsrapport	Årsrappport - Resultatregnskap	
102-46	Beskrivelse av prosess for å definere rapportens innhold, avgrensninger og integrering av GRI-prinsippene	Årsrapport - Resultatregnskap	
102-47	Oversikt over alle temaer som er identifisert som vesentlige	Årsrapport - Resultatregnskap	
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter	Årsrappport - Resultatregnskap	
102-49	Vesentlige endringer i rapportens innhold, omfang, avgrensning eller målemetoder	Konsernet har i 2020 gjennomført en ny vesentlighetsvurdering som del av strategiprosessen. Dette har medført nye vesentlige temaer og indikatorer i GRI-indeksen	
102-50	Rapporteringsperiode	Regnskapsåret 2020	
102-51	Dato for utgivelse av forrige rapport	Mars 2020	
102-52	Rapporteringsfrekvens	Årlig	
102-53	Kontaktperson for spørsmål vedrørende rapporten	Jan-Eilert Nilsen	
102-54	Rapporteringsnivå	Kjernekrav	
102-55	GRI-indeks	GRI-indeks	
102-56	Ekstern verifikasjon av rapporteringen	PwC	

SPESIFIKK INFORMASJON

Grønn omstilling i egen drift

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	
305-1	Direkte klimagassutslipp (Scope 1)	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	
305-2	Indirekte klimagassutslipp fra energiforbruk (Scope 2)	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (Scope 3)	Årsrapport - SpareBank 1 SMNs energi- og klimaregnskap	

Stimulere grønn omstilling

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Vi er i ferd med å revidere styringsdokumenter og policier som skal sikre etterlevelse og kontroll. En helhetlig virksomhetsstyringsmodell er under utvikling for å iovervåke og rapportere vårt arbeid innenfor dette temaet.	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Relevant metodikk og klassifiseringsstandarder for våre økonomiske aktiviteter vil bli tatt i bruk etter hvert som de blir vedtatt i norsk lovgivning. Vårt internkontrollsystem vil bli utviklet for å sikre kvalitet og etterlevelse.	
FS8	Verdien / volum av produkter og tjenester utviklet i for å levere en miljømessig fordel	Privatmarked (lån under dagens produkthierarki) Grønne byggelån: 20.000.000 kr Grønne boliglån: 114.000.000 kr Grønne lån til energitiltak: 145.000 kr Lån under grønne obligasjoner: Privatmarked: 16.043.000.000 kr Næringsliv: 8.121.000.000 kr	Privatmarked Næringsliv
GRI-FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om miljømessige forhold	11 kunder. Andel av porteføljen innenfor fiskeri: 34%	Næringsliv
MRKT-1	Antall selskaper / volum transaksjoner tilrettelagt innen fornybar energi / med grønn profil i investment banking og fremmedkapital (Markets)	Investment banking 25.563.000.000 Tilrettelagt for 25 emisjoner i 22 selskap innen fornybar energi/med grønn profil. Fremmedkapital	Markets

		2.200.000.000 Tilrettelagt for 5 emisjoner i 4 selskap innen fornybar energi/med grønn profil.	
FS11	Andel av selskaper i investeringsporteføljen med positiv og negativ screening for miljø- og samfunnsmessige forhold (evt. ESG-screenet)	Årsrapport - SpareBank 1 SMN Invest	
KAP-1	Antall selskaper i investeringsporteføljer som følges opp som følge av kontroverser på bakgrunn av ESG-screening	På grunn av forsinket dataleveranse blir ikke denne indikatoren besvart, men vi vil publisere en egen rapport på smn.no/om oss/bærekraft når tallgrunnlaget er klart.	Kapital-forvaltning
KAP-2	Vektet karbonavtrykk i aksjeinvesteringer	På grunn av forsinket dataleveranse blir ikke denne indikatoren besvart, men vi vil publisere en egen rapport på smn.no/om oss/bærekraft når tallgrunnlaget er klart.	Kapital-forvaltning

Kompetanseutvikling for egne ansatte

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Menneskene	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Kompetanseportalen Utsikt administrerer kurs og opplæringstiltak, og gir mulighet til å hente ut rapporter på gjennomførte kurs.	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Kompetanseportalen utvikles i samarbeid systemleverandøren etter hvert som organisasjonen endrer seg og nye fag og læringsformer tas i bruk.	
404-2	Programmer for medarbeiderutvikling og livslang læring	Årsrapport - Menneskene Alle som sluttet med sluttpakke i 2020 fikk tilbud om støtte på inntil 1,5G til utdanning og kompetansehevende tiltak. Alle som vurderte sluttpakke, inkludert ansatte over 62 år, fikk tilbud om privatøkonomisk rådgivning.	

Likestilling og mangfold

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft, Menneskene	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Menneskene	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Menneskene	
405-1	Mangfold i styrende organer og ulike ansattkategorier	Årsrapport - Menneskene	
405-2	Lønnsforskjeller mellom menn og kvinner	Årsrapport - Menneskene	
406-1	Identifiserte tilfeller av diskriminering og implementerte korrigerende tiltak	Årsrapport - Menneskene	

Styrke sosiale rettigheter i produkter og tjenester

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Vi er i ferd med å revidere styringsdokumenter og policier som skal sikre etterlevelse og kontroll. En helhetlig virksomhetsstyringsmodell er under utvikling for å overvåke og rapportere vårt arbeid innenfor dette temaet.	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Relevant metodikk og klassifiseringsstandarder for våre økonomiske aktiviteter vil bli tatt i bruk etter hvert som de blir vedtatt i norsk lovgivning. Vårt internkontrollsystem vil bli utviklet for å sikre kvalitet og etterlevelse.	
FS10	Andel og antall selskaper i porteføljen som virksomheten har samhandlet med om samfunnsmessige forhold	42 kunder. 100% av kunder med innvilget byggelån over kr 10 mill.	Næringsliv
FS11	Andel av selskaper i investeringsporteføljen med positiv og negativ screening for miljø- og samfunnsmessige forhold (evt. ESG-screenet)	Årsrapport - SpareBank 1 SMN Invest	

Stimulere innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Vi er i ferd med å revidere styringsdokumenter og policier som skal sikre etterlevelse og kontroll. En helhetlig virksomhetsstyringsmodell er under utvikling for å overvåke og rapportere vårt arbeid innenfor dette temaet.	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Relevant metodikk og klassifiseringsstandarder for våre økonomiske aktiviteter vil bli tatt i bruk etter hvert som de blir	

		vedtatt i norsk lovgivning. Vårt internkontrollsystem vil bli utviklet for å sikre kvalitet og etterlevelse.	
FS7	Verdien / volum av produkter og tjenester utviklet for å levere en samfunnsmessig fordel	Førstehjemslån: 13.000.000.000 kr Tryggere boligbytte: 1.800.000.000 kr	Privatmarked
FS14	Tiltak for å forbedre tilgangen til finansielle tjenester for spesielt utsatte grupper	Samfinansiering(økonomisk nødhjelp og refinansiering, nytt produkt). Volum 20.000.000 kr.	Privatmarked
SMN-1	Digitaliseringstiltak for å økt effektivitet og bærekraftig utvikling av kundetilbudet	85% av alle lånesøknader i SMN er digitale lånesøknader. Dette gir en årlig besparelse på 9 mill kr. 10% av alle eiendomsoppgjør er elektroniske eiendomsoppgjør. Dette gir en årlig besparelse på 2 mill kr	Privatmarked
MRKT-2	Antall selskaper / volum transaksjoner tilrettelagt innen teknologi i investment banking og fremmedkapital	Investment banking 8.926.000.000 Tilrettelagt for 14 emisjoner i 11 selskap innen teknologi	Markets

Etiske standarder

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Menneskene	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Menneskene	
205-2	Kommunikasjon og opplæring i policy og rutiner knyttet til anti-korrupsjon	Antikorrupsjon er en indikator vi skal rapportere på fremover. Vi har foreløpig ikke sikre tall på antall og andel som har fått opplæring i policy og rutiner knyttet til denne indikatoren, og veler derfor å ikke rapportere disse tallene for 2020.	
205-3	Antall bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Årsrapport - Antikorrupsjon	

Data- og cybersikkerhet

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Informasjonssikkerhet	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Informasjonssikkerhet	
418-1	Antall dokumenterte klager knyttet til brudd på personvernet eller tap av kundedata	Årsrapport - Personvern	

Standarder for innkjøp og ansvarlig markedsføring

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraftsrapport	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Ansvarlig drift og forvaltning	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Ansvarlig drift og forvaltning	
308-1	Andelen nye leverandører som er screenet på miljømessige kriterier	1 ny renholdseverandør for SMN er screenet iht konsernets retningslinjer	Delvis
308-2	Betydelige faktiske og potensielle negative miljøkonsekvenser av arbeidspraksisen i leverandørkjeden og iverksatte tiltak	Årsrapport - Bærekraft i innkjøp Ingen leverandører er ekskludert	Delvis
414-1	Andelen nye leverandører som er screenet på sosiale kriterier	Årsrapport - Bærekraft i innkjøp 1 ny renholdseverandør for SMN er screenet iht konsernets retningslinjer	Delvis
414-2	Betydelige faktiske og potensielle negative sosiale konsekvenser av arbeidspraksisen i leverandørkjeden og iverksatte tiltak	Årsrapport - Bærekraft i innkjøp Ingen leverandører er ekskludert	Delvis
417-2	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til informasjon og merking av produkter og tjenester	Årsrapport - Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester	
417-3	Tilfeller av manglende overholdelse av krav knyttet til kommunikasjon og markedsføring	Årsrapport - Ansvarlig markedsføring av produkter og tjenester	

Økonomisk kriminalitet og korrupsjon

103-1	Beskrivelse og avgrensning for vesentlig(e) tema	Årsrapport - Bærekraft	
103-2	Beskrivelse av styringssystemet som dekker vesentlig(e) tema	Årsrapport - Ansvarlig drift og forvaltning	
103-3	Evaluering av styringssystemet	Årsrapport - Ansvarlig drift og forvaltning	

SMN-2	Antall transaksjoner flagget som mistenkelig, undersøkt og innrapportert	Årsrapport - Økonomisk kriminalitet
205-3	Antall bekreftede tilfeller av korrupsjon og korrigerende tiltak	Årsrapport - Antikorrupsjon

Til styret i SpareBank 1 SMN

Uavhengig uttalelse vedrørende SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft

Vi har kontrollert om SpareBank 1 SMN har utarbeidet GRI-indeks og målinger og beregninger av nøkkeltall for bærekraft («rapportering om bærekraft») for kalenderåret 2020.

> SpareBank 1 SMNs GRI-indeks er en oversikt over hvilke av prinsippene, aspektene og indikatorene i retningslinjene fra The Global Reporting Initiative som SpareBank 1 SMN har benyttet for å måle og rapportere om bærekraft; sammen med en henvisning til hvor informasjonen om bærekraft er rapportert. SpareBank 1 SMNs GRI-indeks 2020 er en del av SpareBank 1 SMNs årsrapport for 2020. Vi har kontrollert om SpareBank 1 SMN har utarbeidet en indeks for 2020 og om informasjon er gitt slik det kreves i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier).
>
> Nøkkeltall for bærekraft er indikatorer for bærekraft som SpareBank 1 SMNs GRI-indeks 2020 viser til, og som SpareBank 1 SMN måler og følger opp. Nøkkeltall for bærekraft er tilgjengelige og inngår i SpareBank 1 SMNs årsrapport for 2020. SpareBank 1 SMN har utarbeidet nøkkeltallene. Vi har kontrollert grunnlaget for målingene, etterberegnet målingene, og kontrollert om SpareBank 1 SMN har presentert nøkkeltallene slik det kreves i standarder utgitt av the Global Reporting Initiative (www.globalreporting.org/standards) (kriterier).

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft og for at det er utarbeidet i overensstemmelse med standarder utgitt av The Global Reporting Initiative. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en intern kontroll som ivaretar SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft og måling og oppfølging av nøkkeltall for bærekraft.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi er uavhengige av selskapet i overenstemmelse med lov og forskrift og *Code of Ethics for Professional Accountants* (IESBA Code) og med de etiske kravene som er relevante for vårt oppdrag, og vi har oppfylt våre etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene og IESBA Code. Vi anvender *ISQC 1 [NORSK] – Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester* og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft basert på vår kontroll. Vi har foretatt våre kontroller og avgir vår uttalelse i samsvar med standard for attestasjonsoppdrag "ISAE 3000 Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon".

Vårt arbeid innebærer utførelse av handlinger for å innhente bevis for at SpareBank 1 SMNs rapportering om bærekraft er utarbeidet i overensstemmelse med standarder utgitt av The Global Reporting Initiative. De valgte handlingene avhenger av vårt skjønn, herunder vurderinger av risikoene for at rapportering om bærekraft inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar vi hensyn til den interne kontrollen som er relevant for utarbeidelsen av saksforholdet. Formålet er å utforme kontrollhandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av den interne kontrollen. Vår kontroll omfatter også en vurdering av om de anvendte kriteriene er hensiktsmessige og en vurdering av den samlede presentasjonen av saksforholdet.

Våre kontroller har omfattet blant annet møter med nøkkelansatte innenfor de vesentlige områdene for gjennomgang av internkontroll og rutiner knyttet til rapportering om bærekraft; innsamling og gjennomgang av relevant informasjon som støtter fremstillingen av nøkkeltall for bærekraft; vurdering av fullstendighet og nøyaktighet i de presenterte nøkkeltall for bærekraft; og kontrollberegninger av nøkkeltall for bærekraft basert på en vurdering av risiko for feil i sammenstillingen av nøkkeltallene.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

SpareBank 1 SMNs GRI-indeks i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative; og

Nøkkeltall for bærekraft i det alt vesentlige utarbeidet, målt og rapportert for kalenderåret 2020 i overensstemmelse med kravene i standarder utgitt av The Global Reporting Initiative.

Trondheim, 4. mars 2021
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Securely signed with Brevio

Erklæring vedr. SMNs rapportering om bærekraft

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID_MOBILE	2021-03-04 11:59

This document package contains:

- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Styring og ledelse

Konsernledelsen

Jan-Frode Janson (1969)

Konsernsjef

Doktor ingeniør i Industriell Økonomi og Teknologiledelse fra NTNU (1996). Siviløkonom fra Siviløkonomutdanningen i Bodø (1992).

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN fra 1. mai 2019. Tidligere konsernsjef i SpareBank 1 Nord-Norge og viseadministrerende direktør i Fokus Bank/Danske Bank. Har i tillegg hatt lederjobber i Orkla og ABB.

Styreleder i SpareBank 1 Gruppen og SpareBank 1 Utvikling. Styremedlem i Vipps og Fremtind Forsikring. Styreleder i SpareBank 1 SMNs datterselskaper EiendomsMegler 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN og SpareBank 1 Markets.

Kjell Fordal (1957)

Konserndirektør Konsernfinans og eierstyring, visekonsernsjef

Siviløkonom fra BI (1981) samt Master of Management BI (2004).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 1982.

Styreleder i BN bank, SpareBank 1 SMN Pensjonskasse, SpareBank 1 Næringskreditt, SpareBank 1 boligkreditt, Prøven Eiendom, SpareBank 1 SMN Spire Finans og Trondhjems Turistforening. Styremedlem i SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Kreditt, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, SpareBank 1 Forsikring og SpareBank 1 SMN Invest.

Vegard Helland (1975)

Konserndirektør Næringsliv

Siviløkonom fra Handelshøyskolen i Bodø (1999) og Autorisert Finansanalytiker fra NHH (2007).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2003, og har primært jobbet mot bedriftsmarkedet. Leder for konsernkredittutvalget i SpareBank 1 SMN siden 2007. Tidligere erfaring fra KPMG, senter for havbruk og fiskeri.

Styreleder i SpareBank 1 Factoring og SpareBank 1 Finans Midt-Norge. Styremedlem i SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Regnskapshuset SMN, Modhi Finance, Modhi Collect, Modhi Holding, Modhi Collect Sweden, Modhi Finance Sweden, Debtia OY og Mavi XV.

Nelly S. Maske (1975)

Konserndirektør Privatmarked

Master of Science fra South Bank University London 2000, Bachelor i Økonomi og Administrasjon TØH 1998.

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2013.

Tidligere bred erfaring fra rådgivningselskapet Ernst & Young, senest som direktør i Ernst & Young Advisory 2010-2013.

Rolf Jarle Brøske (1980)

Konserndirektør Kommunikasjon og samfunn

Studier i statsvitenskap og historie fra Høgskolen i Molde og NTNU.

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2016.

Tidligere medlem av konsernledelsen med ansvar for kommunikasjon i Det norske Oljeselskap samt ledelsen i Danske Bank (Fokus Bank). Erfaring som rådgiver for tidligere næringsminister Børge Brende og for ordføreren i Trondheim. Har innehatt en rekke politiske verv.

Styreleder i Spleis og nestleder i styret i Stiftelsen UNI. Fylkesstyremedlem i Trøndelag Høyre og bystyremedlem Trondheim kommune.

Ola Neråsen (1965)

Konserndirektør Risikostyring

Siviløkonom fra BI (1990), Statsautorisert revisor fra NHH (1994).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 1997. Tidigere erfaring fra Deloitte.

Kjetil Reinsberg (1961)

Administrerende direktør EiendomsMegler 1 Midt-Norge

Eiendomsmegler fra BI (2008).

Tiltrådte som administrerende direktør i EiendomsMegler 1 Midt-Norge i 1999. Tidligere ansatt i Storebrand Bank, Notar og Bedre Råd samt flere års erfaring fra bygningsbransjen.

Styreleder i EiendomsMegler 1 Norge og Brauten Eiendom. Styremedlem i Eiendom Norge og Agri Eiendom.

Arne Nypan (1970)

Administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN

Master of Business Administration (MBA) fra Universitetet i Lund, Sverige (1997). Bachelor in Business Administration (B.Sc.) fra Handelshøyskolen i København, Danmark (1995). Offisersutdannelse i Hæren (1992).

Tiltrådte som Administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN i 2020. Tidligere Administrerende direktør i SpareBank 1 Finans Midt-Norge, leder for Kundekonsept og Konsernbanksjef i SpareBank 1 SMN. Har også jobbet i Innovation og Fokus Bank (Danske Bank).

Astrid Undheim (1980)

Konserndirektør Teknologi og utvikling

PhD i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2009). Master of Science i Kommunikasjonsteknologi fra NTNU (2004).

Ansatt i SpareBank 1 SMN i 2020, tidligere lang erfaring fra Telenor, senest som leder av forskningsavdelingen på Analytics & AI.

Medlem av Rådet for SSB og deltaker i Norge 2025 utvalget. Tidligere erfaring fra flere offentlige utvalg.

Styret

Kjell Bjordal (1953) styreleder

Siviløkonom fra NHH (1976), 1. avdeling jus og AMP Wharton Business School (1989).

Medlem av styret siden 2007 og styreleder siden 2013. Medlem av godtgjørelsesutvalget siden 2012 og leder siden 2013.

Selvstendig virksomhet.

Erfaring som administrerende direktør i EWOS-Gruppen og leder fôrdivisjonen i Cermaq, administrerende direktør i NorAqua, økonomidirektør og konsernsjef i Glamox Gruppen samt direktør ved Trøndelag Teater.

Styreleder i Axess-Gruppen, Nordlaks-konsernet, Norsk Forskningsråd portefølje HAV og Norsk Landbrukskjemi. Nestleder i styret for Entra Eiendom.

Deltatt på 27 av 28 styremøter i 2020.

Bård Benum (1962) nestleder

Sivilingeniør fra NTNU (1987).

Medlem av styret siden mars 2009 og nestleder siden 2013. Medlem av revisjonsutvalget siden 2009 og medlem av risikoutvalget siden 2013.

Administrerende direktør i VitalThings.

Erfaring fra ledende stillinger i Norsk Hydro, Statoil, Reitangruppen. Administrerende direktør i Cresco 1998-2000 og Vital Forsikring 2001-2007. Administrerende direktør i Powel 2007-2018.

Deltatt på 26 av 28 styremøter i 2020.

Mette Kamsvåg (1971)

Siviløkonom fra Handelshøyskolen BI (1994).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av revisjonsutvalget og risikoutvalget fra 2018.

Selvstendig virksomhet. Erfaring fra IT og betalingsformidling gjennom ulike lederposisjoner i BBS og Nets i 15 år. Administrerende direktør i Nets fra 2011 til 2014.

Styreleder i Maritech Systems og WebMed. Nestleder i styret i SIVA og styremedlem i Wordline Group.

Deltatt på 26 av 28 styremøter i 2020.

Tonje Eskeland Foss (1971)

Sivilingeniør innen petroleumsøkonomi (1996).

Medlem av styret siden 2018. Medlem av godgjørelsesutvalget fra 2018.

Strategidirektør i Enova siden mars 2020.

Tidligere regiondirektør i Atea Region Nord. Har 19 års erfaring fra oljeindustrien i ulike posisjoner og selskaper, blant annet AkerBP.

Styremedlem i SalMar.

Tidligere styremedlem i Det norske oljeselskap (2012-2014) og Buestiftelsen (2007-2013).

Deltatt på 27 av 28 styremøter i 2020.

Morten Loktu (1960)

Sivilingeniør NTNU (1984).

Medlem av styret siden 2013. Medlem av godtgjørelsesutvalget siden 2013.

Senior Vice President med ansvar for LEAN & Operational Improvements i Equinor.

Begynte i Equinor i 1985, og har hatt ulike stillinger innen bl.a. forskning og utvikling. Konserndirektør med ansvar for teknologiorganisasjonen i Equinor 2000-2002. Senior Vice President for forskning og utvikling i Statoil 2005-2010. Områdedirektør for Equinor produksjon- og utviklingsaktivitet utenfor Midt-Norge og Nord-Norge 2011-2016. Konsernsjef i SINTEF-gruppen 2002-2004.

Deltatt på 23 av 28 styremøter i 2020.

Janne Thyø Thomsen (1957)

Cand jur. Københavns Universitet (1981). HD i Finansiering og Kreditvæsen, CBS (1986).

Medlem av styret siden 2014. Medlem av revisjonsutvalget og risikoutvalget siden 2014. Leder av risikoutvalget siden 2019.

Konsulent og eier i JTTargeting i Danmark.

Tidligere Senior Vice President i ratingbyrået Moody's fra 1997 til 2012. Har også jobbet i Yamaichi International (Europe) 1987-1995, Finansministeriet, Statsgældskontoret 1984-1987 og Eksportkreditrådet, Industriministeriet 1981-1984.

Deltatt på 28 av 28 styremøter i 2020.

Christian Stav (1968)

Siviløkonom fra NHH (1991), Høyere revisorstudium NHH (1992), Statsautorisert revisor (1994), Master of Business Administration NHH (2003), Autorisert Europeisk Finansanalytiker (AFA) fra NHH (2003).

Medlem av styret siden 2019. Leder av revisjonsutvalget.

Konsernsjef NTE.

Erfaring fra revisjon og rådgivningstjenester, Partner i EY Transaction Advisory Services, Økonomi og Finansdirektør NTE.

Deltatt på 28 av 28 styremøter i 2020.

Inge Lindseth (1963)

Konserntillitsvalgt fra 2019. Tidligere tillitsvalgt og ansatterepresentant i representantskapet.

Utdannelse innen IT Drift fra HIST og Prosjektledelse fra BI.

Medlem av styret siden 2019. Styremedlem i Finansforbundet region Trøndelag fra 2020.

Tidligere fagansvarlig/leder servicedesk innen teknologi, drift og sikkerhet. Ansatt i SpareBank 1 SMN siden 1982 og har hatt forskjellige stillinger og oppgaver.

Deltatt på 27 av 28 styremøter i 2020.

Christina Straub (1974)

Videregående skole. Bankakademiet 1 avdeling og Forsikring. Nestleder i Finansforbundet SMN fra 2019.

Medlem av styret siden 2019.

Ansatt i Vår Bank & Forsikring (del av SpareBank 1 SMN fra 2000) fra 1998 til 2001, og Evry fra 2001 til 2006. Har jobbet i ulike funksjoner i SpareBank 1 SMN siden 2006, de siste årene som produktsjef betaling og tillitsvalgt i diverse utvalg.

Har erfaring som styreleder i Saxenborg Barnehage i fire år, og styremedlem i Strindheim Håndball siden 2015.

Deltatt på 28 av 28 styremøter i 2020.

Medlemmer i styrende organer

Medlemmer valgt av egenkapitalbeviseierne	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Lars Bjarne Tvete	Trondheim	15 000
Marit Collin	Trondheim	48 155
Jøran Nyheim	Molde	3965 391
Thor Arne Falkanger	Trondheim	143 005
Torgeir Svae	Vingelen	4 000
Knut Solberg	Trondheim	2 762
Therese Bjørstad Karlsen	Trondheim	170
Nina Kleven	Trondheim	1 100
Nils Martin Williksen	Rørvik	82 449
Berit Tiller	Trondheim	950
Frithjof Anderssen	Trondheim	26 797
Åsmund Skår	Nesbru	1 200

Medlemmer valgt av kundene	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Per Olav Tyldum (nestleder)	Overhalla	0
Vegard Forbord	Steinkjer	0
Marit Dille	Abelvær	1 039
Anne Rita Bakken	Trondheim	2 915
Randi Bakken	Trondheim	0
Anne Peggy Møller Schiefloe	Steinkjer	0
Geir Hagen	Trondheim	0
Elin Hagerup	Trondheim	92
Line Melkild	Sunndalsøra	0

Medlemmer valgt av fylkestingene	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Rasmus Skålholt	Fanrem	0
Stig Klomsten	Trondheim	0
Lilly Gunn Nyheim	Surnadal	0

Medlemmer valgt av ansatte	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Linda Renate Linmo	Grong	2 286
Anders Skrove	Inderøy	3 509
Bjørn Larsen	Trondheim	4 308
Anne Valstad-Aalmo	Trondheim	1 882
Geir Tore Mathisen	Trondheim	4 217
Rolf Bratlie	Melhus	3 282
Johan Olav Valseth Lian	Levanger	1 555
Erik Gunnes	Trondheim	1 785

Styret	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Kjell Bjordal (leder)	Molde	130 000
Bård Benum (nestleder)	Trondheim	0
Morten Loktu	Trondheim	15 000
Christian Stav	Steinkjer	20 000
Janne Thyø Thomsen	Danmark	3 000
Tonje Eskeland Foss	Trondheim	0
Mette Kamsvåg	Molde	5 600
Inge Lindseth	Trondheim	8 905
Christina Straub	Trondheim	758
Oddny Lysberg (varamedlem)	Grong	1 842

Valgkomiteen	Bosted	Antall egenkapitalbevis*
Lars Bjarne Tvete	Trondheim	15 000
Thor Arne Falkanger	Trondheim	143 005
Marit Dille	Kolvereid	1 039
Lilly Gunn Nyheim	Surnadal	0
Rolf Bratlie	Trondheim	3 282

* Antall egenkapitalbevis per 31. desember 2020 inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående, selskaper man kontrollerer og selskaper man er valgt på vegne av.

Eierstyring og selskapsledelse

SpareBank 1 SMN gir i det følgende en samlet redegjørelse for foretakets prinsipp og praksis for eierstyring og selskapsledelse i henhold til regnskapsloven og NUES. SpareBank 1 SMN redegjør for hvert punkt i anbefalingen. Der anbefalingen ikke følges er avviket begrunnet og det er gjort rede for hvordan man har innrettet seg.

Regnskapslovens § 3-3b, 2. ledd

Nedenfor redegjøres det for hvordan regnskapslovens § 3-3b, 2. ledd, er dekket i SpareBank 1 SMN. Inndelingen refererer til nummereringen i paragrafen.

1. En angivelse av anbefalinger og regelverk om foretaksstyring som foretaket er omfattet av eller for øvrig velger å følge.
Prinsipper og praksis for eierstyring og selskapsledelse i SpareBank 1 SMN er basert på norsk lov. Konsernet følger den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det henvises ellers til anbefalingens punkt 1 nedenfor.

2. Opplysninger om hvor anbefalinger og regelverk som nevnt i punkt 1 er offentlig tilgjengelige.
Anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse er tilgjengelig på nues.no.

3. En begrunnelse for eventuelle avvik fra anbefalinger og regelverk som nevnt i punkt 1.
Eventuelle avvik fra anbefalingen er kommentert under redegjørelsen for hvordan anbefalingen etterleves.

4. En beskrivelse av hovedelementene i foretakets, og for regnskapspliktige som utarbeider konsernregnskap eventuelt også konsernets, systemer for internkontroll og risikostyring knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen.
Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 10 nedenfor.

5. Vedtektsbestemmelser som helt eller delvis utvider eller fraviker bestemmelser i allmennaksjeloven kapittel 5.
Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 6 nedenfor.

6. Sammensetningen til styre, bedriftsforsamling, representantskap og kontrollkomité; eventuelle arbeidsutvalg for disse organene samt en beskrivelse av hovedelementene i gjeldende instrukser og retningslinjer for organenes og eventuelle utvalgs arbeid.
Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 6, 7, 8 nedenfor.

7. Vedtektsbestemmelser som regulerer oppnevning og utskifting av styremedlemmer.
Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 8 nedenfor.

8. Vedtektsbestemmelser og fullmakter som gir styret adgang til å beslutte at foretaket skal kjøpe tilbake eller utstede egne aksjer eller egenkapitalbevis.
Se redegjørelsen for anbefalingens punkt 3 nedenfor.

Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse

Beskrivelsen nedenfor redegjør for hvordan de 15 gjeldende punktene i den norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse av 17. oktober 2018 er fulgt opp.

Punkt 1: Redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse
Det foreligger ingen vesentlige avvik mellom anbefalingen og hvordan denne etterleves i SpareBank 1 SMN.

Anbefalingen gjelder så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Avvik er kommentert under det enkelte punkt.

SpareBank 1 SMN har en egen policy for eierstyring og selskapsledelse, og det legges vekt på å videreutvikle policyen innenfor gjeldende lover og i tråd med anbefalinger fra ledende miljøer.

Banken skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at dens uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, kundenes og andre gruppers interesser. Banken følger Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse så langt det passer for sparebanker med egenkapitalbevis. Anbefalingen er tilgjengelig på nues.no.

Gjennom bankens eierstyring og selskapsledelse er det særlig vektlagt:

- en struktur som sikrer målrettet og uavhengig styring og kontroll
- systemer som sikrer måling og ansvarliggjøring
- en effektiv risikostyring
- fullstendig informasjon og effektiv kommunikasjon
- likebehandling av egenkapitalbeviseierne og balansert forhold til øvrige interessegrupper
- overholdelse av lover, regler og etiske standarder

Medarbeiderne skal kjennetegnes ved at de har en høy etisk standard. Dette innebærer at de skal vise en adferd som oppfattes som tillitvekkende, ærlig og redelig og som er i henhold til de normer, regler og lover som gjelder i samfunnet. Etikkreglene omhandler blant annet habilitet, forhold til kunder, leverandører og konkurrenter, verdipapirhandel, innsideregler og relevante privatøkonomiske forhold. Regelverket gjelder for alle ansatte og tillitsvalgte i styrende organer.

Alle ansatte og tillitsvalgte er pålagt taushetsplikt om konsernets eller kundens forhold. Denne taushetsplikten gjelder ikke bare overfor utenforstående, men også overfor medarbeidere som ikke har behov for de aktuelle opplysningene i sitt arbeid. Videre skal ingen, via datasystemene eller på annen måte, hente opplysninger om kunder eller medarbeidere som ikke er nødvendig for vedkommende sitt arbeid. Bankens etikkregler slår fast at en medarbeider straks skal informere sin overordnede eller andre kontaktpersoner dersom han eller hun får kunnskap om forhold som er i strid med gjeldende lover og regler eller vesentlige brudd på interne bestemmelser.

Avvik fra anbefalingens pkt. 1: Ingen

Punkt 2: Virksomhet
SpareBank 1 SMN sin virksomhet er tydeliggjort i selskapets vedtekter. SpareBank 1 SMN har som formål å

drive virksomhet som bank og for øvrig drive og delta i virksomhet som sparebanken kan utføre i henhold til tillatelser og den til enhver tid gjeldende lovgivning. Vedtektene finnes i sin helhet på bankens hjemmeside, og SpareBank 1 SMN sine mål og hovedstrategier fremgår i årsrapporten.

Med bakgrunn i vedtatte strategier og mål utarbeides det langsiktige avkastningsmål for virksomheten. Disse er styrende for bankens konkrete mål, rammer, budsjett, etc. Der det er naturlig settes risikojusterte mål for virksomheten og avkastningskravet gjenspeiler de ulike risikoer som banken pådrar seg. Vurderinger av risiko og kapital er integrert i bankens styringsprosess og verdiskaping.

Det er utviklet retningslinjer og ulike målevariabler som forretningsenhetene måles og styres etter for å nå de forretningsmessige målene. I tillegg benyttes prognose- og budsjettstyring som effektive verktøy for å nå de strategiske målene.

SpareBank 1 SMN ønsker å medvirke til en bærekraftig samfunnsutvikling gjennom ansvarlig forretningsdrift ved blant annet å ivareta hensynet til etikk, miljø og sosiale forhold. Det er etablert en egen strategi for forvaltning av bankens samfunnsansvar (CSR).

Samfunnsansvar er en integrert del av bankens virksomhet og ansvaret uttrykkes gjennom strategier, tiltak og aktiviteter. Samfunnsansvaret synliggjøres gjennom hvordan ressurser forvaltes og gjennom dialog med ansatte, eiere, kunder, lokalsamfunn og øvrige interessenter. I tillegg er det etablert en innkjøpsstrategi som beskriver det etiske rammeverket, krav til leverandører og hvilke kriterier banken legger til grunn ved innkjøp.

Det vises ellers til egne nettsider om bærekraft samt strategi for samfunnsansvar i Bærekraftsbiblioteket på smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 2: Ingen

Punkt 3: Selskapskapital og utbytte

Styret foretar løpende en vurdering av kapitalsituasjonen i lys av konsernets mål, strategi og ønsket risikoprofil. SpareBank 1 SMN hadde per 31. desember 2020 en ren kjernekapitaldekning på 18,3 prosent, og en kapitaldekning på 22,3 prosent.

For detaljert informasjon om kapitaldekningen, se egen note i årsrapporten. For nærmere omtale av reglene om kapitaldekning og hvilke prinsipper som legges til grunn for å vurdere kapitalbehovet, vises det til Pilar 3-rapportering som er publisert på smn.no.

Utbytte

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviseierne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviseierne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet benyttes til utdeling til allmennyttige formål eller overføres til Sparebankstiftelsen SMN.

Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital. Det er bankens representantskap som fastsetter det årlige utbytte basert på forslag fra styret. Utbyttepolitikken er publisert på bankens hjemmeside.

Kjøp av egne egenkapitalbevis
Styret har fullmakt til å kjøpe egne egenkapitalbevis for inntil fem prosent av bankens eierandelskapital. Slike kjøp skal skje ved handel i verdipapirmarkedet via Oslo Børs. Den samlede beholdningen av egenkapitalbevis som banken eier og/eller har avtalepant i kan ikke overstige fem prosent av bankens eierandelskapital. Hvert egenkapitalbevis kan kjøpes til kurser mellom 1 og 200 kroner. Fullmakten er gyldig i 18 måneder fra vedtaket ble fattet i representantskapets møte 26. mars 2020.

Kapitalforhøyelse
Styrefullmakter til kapitalforhøyelser gis på bakgrunn av konkrete og definerte formål. Per 31. desember 2020 foreligger det ingen styrefullmakt til å foreta kapitalforhøyelse i SpareBank 1 SMN.

Avvik fra anbefalingens pkt. 3: Ingen

Punkt 4: Likebehandling av aksjeeiere og transaksjoner med nærstående
SpareBank 1 SMN har én egenkapitalbevisklasse. Gjennom vedtektene og i styrets og ledelsens arbeid legges det vekt på at alle egenkapitalbeviseiere skal likebehandles og ha samme mulighet for innflytelse. Alle egenkapitalbevis har lik stemmerett. Banken forholder seg til finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for en sparebank med egenkapitalbevis.

Ved forhøyelse av eierandelskapitalen skal eksisterende eiere ha fortrinnsrett med mindre særlige forhold tilsier at dette fravikes. Slik fravikelse vil i så fall bli begrunnet. SpareBank 1 SMN har ved ujevne mellomrom gjennomført ansatteemisjoner og slike kapitalforhøyelser er gjennomført i den hensikt å styrke ansattes eierskap til egen bank og interesse for bankens kapitalinstrument. En eventuell utøvelse av styrets fullmakt til kjøp av egne egenkapitalbevis skal skje ved kjøp i verdipapirmarkedet via Oslo Børs.

For å styrke egenkapitalbeviset som et attraktivt finansielt instrument og gi investorer økt innflytelse ved beslutninger som berører eierandelskapitalen, vedtok representantskapet i 2017 å endre bankens vedtekter slik at et kvalifisert flertall innenfor representantene for egenkapitalbeviseierne må stemme for endringer som gjelder eierandelskapitalen i tillegg til representantskapets kvalifiserte beslutning. En angivelse av hvilke saker dette gjelder for er angitt i bankens vedtekter § 10-1, som finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 4: Ingen

Punkt 5: Aksjer og omsettelighet
Bankens egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs med ticker MING og er fritt omsettelige. Vedtektene inneholder ingen begrensninger på omsetteligheten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 5: Ingen

Punkt 6: Generalforsamling
Representantskap
Styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene i en sparebank skiller seg noe fra allmenaksjeselskaper, jfr. finansforetakslovens krav til hvilke organer en sparebank skal ha. Bankens

øverste organ er representantskapet som er sammensatt av egenkapitalbeviseiere, kunder, ansatte og representanter fra det offentlige.

Representantskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og representantskapets vedtak.

Representantskapet har 32 medlemmer og 30 varamedlemmer med følgende representasjon:

- egenkapitalbeviseiere: 12 medlemmer og 10 varamedlemmer
- fylkestingene i Trøndelag og Møre og Romsdal: 3 medlemmer og 3 varamedlemmer
- kunder: 9 medlemmer og 9 varamedlemmer
- ansatte: 8 medlemmer og 8 varamedlemmer

Representantskapet godkjenner konsernets årsregnskap og årsberetning, herunder disponering av årets overskudd/utdeling av utbytte, behandler styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte samt behandler redegjørelse for god foretaksstyring. Representantskapets oppgaver er ytterligere beskrevet i bankens vedtekter som er tilgjengelig på smn.no.

Til representantskapets møter innkalles også styrets medlemmer, konsernsjefen og revisor. Disse kan delta i forhandlingene, men har ikke stemmerett. Representantskapets leder er møteleder, eller ved dennes fravær nestlederen.

Innkalling til representantskapets møter sendes medlemmene og er tilgjengelig på bankens hjemmeside senest 21 dager før møtet avholdes. Målet er at forslag til vedtak og saksvedlegg er tilstrekkelig detaljert slik at medlemmene kan ta stilling til sakene før de behandles. Protokoll fra møtene gjøres tilgjengelig på bankens hjemmeside.

En oversikt over representantskapets medlemmer finnes på smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 6: Når det gjelder bankens sammensetning av organer, forholder SpareBank 1 SMN seg til lover og forskrifter som regulerer finansforetak.

Punkt 7: Valgkomité
Banken skal ha en valgkomité bestående av fem medlemmer og fem varamedlemmer som velges av representantskapet for en periode på to år. Valgkomiteen skal speile sammensetningen av medlemmer i representantskapet og være sammensatt som følger:

- To medlemmer med to varamedlemmer velges fra egenkapitalrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra kunderepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra fylkestingsrepresentantenes valgte medlemmer
- Ett medlem med ett varamedlem velges fra ansatterepresentantenes valgte medlemmer

Representantskapet fastsetter nærmere instruks for gjennomføring av valgene.

Valgkomiteen skal forberede kundenes og egenkapitalbeviseiernes valg av medlemmer og varamedlemmer til representantskapet.

Valgkomiteen skal videre forberede valg av:

- leder og nestleder til representantskapet

- leder, nestleder og øvrige medlemmer til styret
- leder, medlemmer og varamedlemmer til valgkomiteen som omhandlet i dette kapittel

For de styremedlemmer med varamedlemmer som skal velges blant de ansatte, avgir bare representanter for de ansatte i valgkomiteen innstilling.

Valgkomiteens innstillinger skal begrunnes.

Valgkomiteen foreslår honorarer for medlemmer av de respektive organer.

Avvik fra anbefalingens pkt. 7: Alle medlemmene av valgkomiteen til representantskapet velges blant de gruppene som er representert i representantskapet, iht. vedtektsbestemmelser.

Punkt 8: Styret, sammensetning og uavhengighet
Det vises til punkt 6 for informasjon om representantskapet. Styret består per 31.12.2020 av ni fast møtende medlemmer, hvorav to er ansatterepresentanter. Fire av styrets ni medlemmer er kvinner. Medlemmene velges for to år av gangen, og kan maksimalt sitte i 20 år, hvorav 12 år sammenhengende i samme verv. Konsernsjefen er ikke medlem av styret. Ingen av styremedlemmene valgt av representantskapet, med unntak av de to ansatterepresentantene, er ansatt eller har oppdrag til konsernet, utover sine verv som tillitsvalgte. Styremedlemmenes uavhengighet er vurdert av valgkomiteen, og er vurdert som uavhengige med unntak av de ansattevalgte. Leder og nestleder velges av representantskapet ved særskilte valg for to år av gangen.

Sammensetningen av styret skal være basert på bankens vedtekter. Ved valg av medlemmer vurderes kompetanse, kapasitet og mangfold. De enkelte styremedlemmers bakgrunn er beskrevet i årsrapporten. Styret har minimum 11 møter i året og medlemmenes deltakelse er beskrevet i årsrapporten. Styrets medlemmer oppfordres til å eie egenkapitalbevis i banken og deres beholdning fremkommer under presentasjonen av styret i årsrapporten og på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 8: Ingen

Punkt 9: Styrets arbeid
Styrets arbeid og saksbehandling reguleres av en egen styreinstruks og det utarbeides årsplaner for styrets arbeid. Styret leder bankens virksomhet i samsvar med lover, vedtekter og vedtak i representantskapet. Styret er ansvarlig for at midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret har også en plikt til å påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll. I tillegg fastsetter styret bankens strategi, budsjett, markeds- og organisasjonsmessige mål og risikoprofil. Det er styret som ansetter og avsetter konsernsjef.

Styret mottar blant annet rapporter på resultat- og markedsutvikling, og status i risikobildet for konsernet. Styret foretar en årlig evaluering av sitt arbeid og egen kompetanse. De vurderer arbeidsform, saksbehandling, møtestruktur og prioritering av oppgaver som igjen gir grunnlag for eventuelle endringer og tiltak.

Uavhengig behandling
Styreinstruksen slår fast at et styremedlem ikke må delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har betydning for egen del eller for noen nærstående. Dette gjelder saker hvor medlemmet må anses for å ha personlige, økonomiske eller andre særinteresser i saken. Det samme følger av de etiske retningslinjene i konsernet. Den enkelte plikter selv å påse at han eller hun ikke er inhabil i behandlingen av en sak.

Styret skal godkjenne avtaler mellom banken og et styremedlem eller med konsernsjefen. Styret skal også godkjenne avtaler mellom banken og tredjemann, der et styremedlem eller konsernsjefen måtte ha en særlig interesse. Styremedlemmer skal på eget initiativ opplyse om enhver interesse den enkelte eller nærstående kan ha. Med mindre styremedlemmet selv velger å fratre ved behandlingen eller avgjørelsen av en sak, skal styret beslutte om vedkommende skal fratre. Styrets vurderinger av habilitetsspørsmål skal protokolleres.

Styreutvalg

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg, et revisjonsutvalg og et risikoutvalg som består av medlemmer fra bankens styre. Medlemmene oppnevnes for en periode på to år. Utvalgene er forberedende og rådgivende arbeidsutvalg for styret, og det er styret som fastsetter mandatene for utvalgene.

Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalgets oppgaver etter finansforetaksloven § 8-19 med tilhørende bokstav er å:

- forberede styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen
- overvåke systemene for intern kontroll og risikostyring samt bankens internrevisjon
- avgi uttalelse om valg av revisor
- ha løpende kontakt med bankens valgte revisor om revisjonen av årsregnskapet
- vurdere og overvåke revisors uavhengighet og objektivitet

Revisjonsutvalget møtes minst fem ganger i året i forkant av styrebehandling av kvartals- og årsrapporter.

Risikoutvalg

Risikoutvalgets oppgaver er regulert i finansforetaksloven § 13-6 (4) og finansforetaksforskriftens § 13-2. Risikoutvalget skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal bidra til at styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten.

Utvalget skal bl.a.:

- bidra til at risikostyringen er i tråd med beste praksis og styrets ambisjonsnivå
- gjennomgå risikostyringsstrategier og policyer som forberedelse til styrets behandling
- bidra til at konsernets kapitaldekning er tilfredsstillende innenfor vedtatte konsernstrategi
- bidra til at lover og forskrifter samt interne regler som regulerer konsernet identifiseres, implementeres, etterleves og kontrolleres.

Risikoutvalget møtes minst fem ganger årlig.

Godtgjørelsesutvalg

Utvalget består av minimum tre styremedlemmer samt en representant for de ansatte. Styrets leder er fast medlem av utvalget og er også utvalgets leder.

Utvalget skal blant annet:

- Behandle utforming og praktisering av retningslinjer og rammer for konsernets godtgjørelsespolitikk.
- Politikken skal være i henhold til gjeldende lov og forskrift, og bidra til å:
  - fremme god styring av og kontroll med foretakets risiko,
  - motvirke for høy risikotaking,
  - oppfordre til langsiktighet,

- unngå interessekonflikter.

- Innstille overfor styret på godtgjørelsespolitikk for konsernet samt vilkår for konsernsjef.
- Være rådgivende instans for konsernsjef ved fastsettelse av vilkår for konsernledelsen.

Utvalget møtes etter innkalling fra lederen, men minst en gang i året og ellers etter behov. Det kreves at minst to medlemmer av utvalget deltar.

Avvik fra anbefalingens pkt. 9: Ingen

Punkt 10: Risikostyring og intern kontroll
God risiko- og kapitalstyring er sentralt i SpareBank 1 SMNs langsiktige verdiskaping. Internkontroll skal bidra til å sikre effektiv drift og forsvarlig håndtering av risikoer av betydning for å oppnå forretningsmessige mål.

Konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, inneholder en nærmere beskrivelse av risikostyring, kapitalstyring og kapitalberegning. Rapporten er tilgjengelig på smn.no.

SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, risikojustert avkastning, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital samt regulatorisk kapitaldekning.

Styret gjennomgår kvartalsvis konsernets utvikling innenfor de viktigste risikoområdene og foretar årlig en gjennomgang av internkontrollen. Styret har hovedansvaret for å sette grenser for, og overvåke konsernets risikoeksponering. Risikoene måles og rapporteres i henhold til prinsipper og policy som styret har vedtatt.

Risikostyringen støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Ledelsen i de ulike selskapene i konsernet har ansvar for risikostyring og internkontroll og dette skal bidra til å sikre:

- målrettet, sikker og kvalitets- og kostnadseffektiv drift
- pålitelig og rettidig rapportering
- overholdelse av gjeldende lover og regler samt interne rutiner og retningslinjer

Styret mottar årlig, fra intern- og ekstern revisor, en uavhengig vurdering av konsernets risiko og internkontroll. Styret følger opp vedtatte rammeverk, prinsipper, kvalitets- og risikomål gjennom:

- kvartalsvis rapport fra konsernsjef og avdeling for risikostyring
- kvartalsvis rapport fra avdeling for etterlevelse
- kvartalsrapport/årsrapport fra intern revisor

SpareBank 1 SMN benytter Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commissions (COSO) rammeverk og Control Objectives for Information and related Technology (CobiT) rammeverk som grunnlag for prinsipper for internkontroll og risikostyring.

Risikostyringen er en integrert del av ledelsens beslutningsprosesser og et sentralt element hva angår organisering, rutiner og systemer. Det er etablert en egen avdeling for risikostyring i banken.

Avdeling for risikostyring er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer direkte til konsernsjef. Avdelingen har ansvaret for konsernets risikomodeller og videreutvikling av effektive

risikostyringssystemer. Avdelingen er ansvarlig for uavhengig risikovurdering, risikorapportering og den overordnede risikoovervåkingen i konsernet og rapporterer periodisk til konsernsjefen og styret.

Bankens viktigste resultatmål er å oppnå en konkurransedyktig avkastning på egenkapitalen. Dette oppnås blant annet gjennom økt fokus på risikoprising og risikojustert avkastning. Prinsipper og rammer for internkontroll og risikostyring er nedfelt i egen policy. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring og skal sikre at konsernet har en effektiv og hensiktsmessig prosess.

Etterlevelse

Etterlevelsesfunksjonen er organisert uavhengig av forretningsenhetene. Funksjonen vurderer foretakets prosedyrer, rutiner og systemer for å sikre regelverksetterlevelse, og gir råd til ledelse og annet relevant personell om tiltak som skal iverksettes for å sikre etterlevelse av gjeldende regelverk. Funksjonen skal også etablere retningslinjer og prosesser for å håndtere etterlevelsesrisiko samt sikre at etterlevelse overvåkes og testes gjennom et strukturert og veldefinert overvåkingsprogram. Leder for funksjonen rapporterer periodisk til konsernsjefen og styret. Det utarbeides kvartalsvise etterlevelsesrapporterrapporter.

Etterlevelsesfunksjonen har etablert særskilt ansvar for overvåkning av etterlevelse av henholdsvis hvitvaskingsloven og personopplysningsloven.

Forretningsområder og støttefunksjoner samt datterselskap skal ivareta etterlevelse ved operasjonalisering av policy for etterlevelse og identifiserte etterlevelsesrisikoer vedtatt av styret.

Internkontroll finansiell rapportering

Styret i SpareBank 1 SMN har gitt retningslinjer for konsernets finansielle rapportering. Disse er gitt innenfor gjeldende myndighetspålagte krav og skal bidra til å sikre relevant, pålitelig, tidsriktig og lik informasjon til bankens egenkapitalbeviseiere og verdipapirmarkedet forøvrig. Konsernfinans ledes av konserndirektør finans og er organisert uavhengig av forretningsområdene. Enheten ivaretar den finansielle rapporteringen både på morbank- og konsernnivå, og fastsetter retningslinjer for månedlig, kvartalsvis og årlig rapportering fra de ulike forretningsområdene og datterselskaper. Konserndirektør finans vurderer løpende forretningsområdenes finansielle resultater og måloppnåelse, og påser at alle enhetene presterer i tråd med konsernets overordnede økonomiske målsettinger. Konserndirektør finans rapporterer direkte til konsernsjef.

Avdelingene Regnskap og Økonomi er organisert under Konsernfinans og utarbeider finansiell rapportering for konsernet. Avdelingene påser at rapporteringen skjer i samsvar med gjeldende lovgivning, regnskapsstandarder, konsernets regnskapsprinsipper og styrets retningslinjer.

Konsernfinans har etablert prosesser som sørger for at regnskapsrapporteringen kvalitetssikres og at eventuelle feil og mangler følges opp og rettes løpende. Til all finansiell rapportering er det etablert en rekke kontrolltiltak for å sikre korrekt, gyldig og fullstendig rapportering.

Ekstern revisor foretar hvert kvartal begrenset revisjon av konsernets delårsregnskap. I tillegg utføres full revisjon av konsernets årsregnskap.

For videre informasjon om risikostyring og internkontroll, se note 6 i årsrapporten vedrørende finansiell risikostyring samt konsernets rapport om kapitalkrav og risikostyring, Pilar 3-rapport, som er tilgjengelig på smn.no.

Internrevisjon

Intern revisor er et redskap for styret og administrasjonen for overvåking av at risikostyringsprosessen er

målrettet, effektiv og fungerer som forutsatt. Det er KPMG som leverer internrevisjonstjenester og leveransen omfatter morbanken og datterselskap underlagt forskrift om risikostyring og internkontroll.

Internrevisjonens hovedoppgave er å bekrefte at internkontrollen fungerer som forutsatt samt å påse at risikostyringstiltak er tilstrekkelige i forhold til bankens risikoprofil. Internrevisjonen rapporterer kvartalsvis til styret og revisors rapporter og anbefalinger blir gjennomgått og forbedringstiltak implementert fortløpende.

Styret vedtar årsplaner og budsjett for internrevisjonen.

Internrevisjonen utfører operasjonell revisjon av enheter og forretningsområder, og ingen finansiell revisjon for konsernet. Det utarbeides årlige revisjonsplaner som diskuteres med konsernledelsen, behandles i risikoutvalget og godkjennes av styret. Revisors risikovurderinger ligger til grunn for hvilke områder som skal gjennomgås. Det utarbeides særskilte revisjonsrapporter med resultater og forslag til forbedringstiltak som presenteres for ansvarlig leder og konsernets ledelse. Et sammendrag av rapportene sendes kvartalsvis til risikoutvalget og styret. Eventuelle konsulentoppdrag utføres innenfor standarder og anbefalinger som gjelder for internrevisorer (IIA).

Etikk og varsling
Det er utarbeidet etiske retningslinjer for konsernet og dets ansatte, og etikk er fast tema på kurs for alle nyansatte. Dette skal bidra til at verdigrunnlaget og de etiske retningslinjene blir godt kommunisert og gjort kjent i hele organisasjonen. Det er etablert klare retningslinjer for varsling dersom ansatte får kunnskap om forhold som er i strid med eksterne eller interne bestemmelser, eller andre forhold som kan være med på å skade konsernets omdømme eller finansielle situasjon.

Avvik fra anbefalingens pkt. 10: Ingen

Punkt 11: Godtgjørelse til styret
Styrehonorarene som innstilles av valgkomiteen og som fastsettes av representantskapet, er ikke resultatavhengige og det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmene. Styrets leder og nestleder godtgjøres særskilt og styremedlemmer som deltar i styreutvalg mottar egen godtgjørelse for dette. Ingen av styrets medlemmer valgt av representantskapet har oppgaver for konsernet utover styrevervet. Nærmere informasjon om kompensasjon for styret og styreutvalg fremgår av note 20 i årsrapporten.

Avvik fra anbefalingens pkt. 11: Ingen

Punkt 12: Godtgjørelse til ledende ansatte
Konsernets har etablert en godtgjørelsespolitikk som skal være i samsvar med konsernets overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser. Denne skal bidra til å fremme og gi incentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, motvirke for høy eller uønsket risikotaking, bidra til å unngå interessekonflikter og være i henhold til gjeldende lov og forskrift. Jfr. krav i forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond inneholder konsernets godtgjørelsespolitikk særskilte regler for ledende ansatte. Disse reglene gjelder også for andre ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering og for ansatte og tillitsvalgte med kontrolloppgaver.

Styret har etablert et godtgjørelsesutvalg som fungerer som et forberedende organ for styret i saker som gjelder vurdering av og kompensasjon til konsernsjefen. Videre skal utvalget innstille overfor styret på retningslinjer for godtgjørelse til ledende ansatte (konsernledelsen). Se også omtale av styrets godtgjørelsesutvalg under pkt. 9.

En beskrivelse av godtgjørelse til konsernsjefen og ledende ansatte fremgår av note 20 i årsrapporten. Ytterligere beskrivelse av bankens godtgjørelsesordning finnes på bankens hjemmeside.

Avvik fra anbefalingens pkt. 12: Ingen

Punkt 13: Informasjon og kommunikasjon
Bankens informasjonspolitikk skal underbygge tillitsforholdet mellom eiere, styret og ledelsen samt sørge for at bankens interessegrupper har en løpende mulighet til å vurdere og forholde seg til banken. Bankens informasjonspolitikk er basert på en aktiv dialog der åpenhet, forutsigbarhet og gjennomsiktighet settes i fokus.

Den åpne informasjonspraksisen skal være i samsvar med interne og eksterne retningslinjer, med de begrensninger som følger av taushetsplikten og de til enhver tid gjeldende børsregler.

Korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner, eget Investor Relations-område på bankens hjemmeside og børsmeldinger. Finanskalenderen offentliggjøres på bankens hjemmeside.

Det avholdes også regelmessige presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer. Styret har vedtatt en egen kommunikasjonsstrategi som gir føringer for hvem som kan uttale seg på vegne av SpareBank 1 SMN og i hvilke saker.

Avvik fra anbefalingens pkt. 13: Ingen

Punkt 14: Selskapsovertakelse
SpareBank 1 SMNs egenkapital består av eierandelskapitalen, grunnfondskapitalen og opptjent egenkapital. Grunnfondskapitalen representerer en selveiende del av sparebanken som ikke kan overtas av andre ved oppkjøp. Eierstrukturen i en bank er for øvrig lovregulert ved godkjenning av erverv som medfører at eierandelen representerer ti prosent eller mer av kapitalen eller stemmene i banken. En oversikt over de 20 største egenkapitalbeviseierne finnes på bankens hjemmeside smn.no.

Avvik fra anbefalingens pkt. 14: Lovpålagt eierbegrensning

Punkt 15: Revisor
Ekstern revisor velges av representantskapet etter anbefaling fra revisjonsutvalget og innstilling fra styret, og ekstern revisor er den samme for alle selskap i konsernet. Ekstern revisor foretar den lovbestemte bekreftelsen av den økonomiske informasjon som gis i offentlige regnskap. Revisor presenterer hvert år hovedtrekkene i en plan for gjennomføring av revisjonsarbeidet. Ekstern revisor deltar i styremøtene som behandler årsregnskapet samt i revisjonsutvalget ved behandling av regnskapet.

Styret avholder årlig minst ett møte med revisor uten at konsernsjefen eller andre fra den daglige ledelsen er til stede. Det er fastsatt egne retningslinjer for den daglige ledelsens adgang til å benytte revisor til andre tjenester enn revisjon. Eventuell rådgivning fra ekstern revisor skal til enhver tid ligge innenfor rammene av revisorloven. Styret orienterer representantskapet om ekstern revisors godtgjørelse for revisjon og eventuelt andre tjenester.

Ekstern revisor gir revisjonsutvalget en beskrivelse av hovedelementene i revisjonen, herunder om det er identifisert vesentlige svakheter i bankens interne kontroll knyttet til regnskapsrapporteringsprosessen. I

tillegg bekrefter revisor sin uavhengighet og opplyser om hvilke andre tjenester enn lovpliktig revisjon som er levert i løpet av regnskapsåret.

Avvik fra anbefalingens pkt. 15: Ingen.

Egenkapitalbevis

Egenkapitalbevis

Markedskursen for SpareBank 1 SMNs egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 97,60 kroner per bevis. Per 31. desember 2019 var kursen 100,20 kroner. Med et kontantutbytte på 4,40 kroner for 2020 blir direkteavkastningen for egenkapitalbeviset 4,5 prosent.

SpareBank 1 SMN hadde ved utgangen av 2020 en egenkapitalbeviskapital på 2597 millioner kroner fordelt på 129.836.443 egenkapitalbevis hvert pålydende 20 kroner. Konsernet hadde ved årsskiftet en egenbeholdning på 8,9 millioner kroner tilsvarende 445.619 egenkapitalbevis.

Nøkkeltall egenkapitalbeviskurs, ti års historikk

Nøkkeltall	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Børskurs	97,6	100,20	84,20	82,25	64,75	50,50	58,50	55,00	34,80	36,31
Antall utstedte bevis (mill. kr)	129,39	129,30	129,62	129,38	129,83	129,83	129,83	129,83	129,83	102,76
Børsverdi (mill. kr)	12.629	12.956	10.914	10.679	8.407	6.556	7.595	7.141	4.518	3.731
Utbytte per EKB	4,4	5,00	5,10	4,40	3,00	2,25	2,25	1,75	1,50	1,85
Bokført egenkapital per EKB (inkl. utbytte)	94,71	90,75	83,87	78,81	73,26	67,65	62,04	55,69	50,09	48,91
Resultat per EKB, majoritetsandel	8,87	12,14	9,97	8,71	7,91	7,02	8,82	6,92	5,21	6,06
Pris / Resultat per EKB	11,01	8,26	8,44	9,44	8,19	7,19	6,63	7,95	6,68	5,99
Pris / Bokført egenkapital	1,03	1,10	1,00	1,04	0,88	0,75	0,94	0,99	0,69	0,74
Utdelingsforhold	50 %	54 %	51 %	50 %	38 %	25 %	25 %	25 %	29 %	30 %
Egenkapitalbevisbrøk	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,0 %	64,6 %	64,6 %	64,6 %	60,6 %

Kursutvikling sammenlignet med OSEBX and OSEEX

1. jan 2019 til 31. des 2020

OSEBX = Oslo Stock Exchange Benchmark Index (rebasert lik MING 1. jan 2019)

OSEEX = Oslo Stock Exchange ECC Index (rebasert lik MING 1. jan 2019)

Utbyttepolitikk

Lov og forskrift om egenkapitalbevis som trådte i kraft 1. juli 2009 innebærer at egenkapitalbevis i sparebanker i større grad enn tidligere er sammenlignbare med aksjer. Regelverket medfører økt likebehandling av de ulike eiergrupperingene i sparebanker og minimerer i stor grad tidligere utfordringer knyttet til utvanning av egenkapitalbeviseierne ved betaling av kontantutbytte.

Som følge av den endrede lovgivningen ble følgende utbyttepolitikk fastsatt i desember 2009, justert i 2017:

- SpareBank 1 SMNs mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviseierne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene
- Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviseierne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital
- Banken legger til grunn at om lag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at om lag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital

Investorpolitikk

Banken legger vekt på at korrekt, relevant og tidsriktig informasjon om bankens utvikling og resultater skal skape tillit overfor investormarkedet. Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise investorpresentasjoner og børsmeldinger. Det avholdes også regelmessige presentasjoner overfor internasjonale samarbeidspartnere, långivere og investorer.

På smn.no/ir er det til enhver tid oppdatert informasjon for investorer, analytikere og media.

Eierforhold

SpareBank 1 SMN har som mål å sikre god likviditet i egenkapitalbevisene og oppnå god spredning på eiere som representerer kunder, regionale investorer samt norske og utenlandske institusjoner.

Finansielle resultater

Styrets årsberetning

Makroøkonomiske forhold

Et krevende år, men bedre enn fryktet
2020 ble et år for historiebøkene. Verdensøkonomien og norsk økonomi var på vei mot lavkonjunktur i starten av 2020. Koronaviruset førte i mars til sterk reduksjon i økonomisk aktivitet.

De fleste næringene ble rammet, men personrettede tjenester som hotell og restaurant, kultur og underholdning, samt persontransport ble hardest rammet. Selv med nedstengingen av samfunnet fungerte imidlertid fortsatt storparten av økonomien.

I løpet av våren 2020 vedtok myndighetene i alle rike land ekstreme tiltak. Det ble gjennomført omfattende kutt i sentralbankenes styringsrenter, og sørget for god tilgang på billig likviditet til bankene. I løpet av kort tid kom regjeringer i de fleste land med store krisepakker for å sikre husholdningenes inntekter og for å kompensere bedriftene for det store fallet i inntektene.

En rekke tiltak for å begrense sosial kontakt reduserte smitten gjennom april og inn i mai. Restriksjoner ble deretter lettet, og samfunnene ble delvis åpnet opp. Sammen med finanspolitiske virkemidler førte det til en svært rask innhenting i store deler av økonomien frem til utpå høsten.

På tross av lokale virusutbrudd og nedgang i BNP i noen få land, fortsatte oppgangen i global økonomi i fjerde kvartal. Koronakrisen skapte den bratteste og dypeste nedgangen noen sinne, men er også den korteste. Betraktes 2020 samlet, var det likevel et kraftig tilbakeslag. Globalt BNP falt om lag 3,5 prosent, men de regionale forskjellene er store.

Det har vært betydelige forskjeller mellom sektorene. Sommeren 2020 økte vareforbruket mer enn normalt. Global industriproduksjon er nå høyere enn før pandemien. Bedriftene melder om fortsatt sterk vekst og om at prisene stiger raskt på de fleste produkter og tjenester. Oljeprisen falt kraftig våren 2020 da etterspørselen på kort tid falt med over 10 prosent før Opec vedtok å senke produksjonen. Oljeprisen har etter dette steget fra 20 dollar per fat til over 60 dollar.

Imidlertid er aktiviteten i de personrettede tjenestenæringene fortsatt svært lav, og 20 – 50 prosent under det normale. Selv om arbeidsledigheten falt kraftig gjennom andre kvartal 2020 var den fortsatt høyere enn normalt ved utgangen av fjoråret.

Sentralbankenes tiltak førte til at rentene falt kraftig og til et svært lavt nivå. Kombinasjonen av gode vekstutsikter og svært lav rente, førte til at det ble attraktivt å kjøpe aksjer, næringseiendom og boliger. I mange markeder økte prisene sterkt, til tross for koronakrisen. Kredittspåslagene i obligasjonsmarkedene for bedrifter og banker steg kraftig frem til slutten av mars, men falt raskt tilbake. Ved utgangen av 2020 var aksjemarkedene på svært høye nivåer, og kredittpåslagene var de laveste siden før finanskrisen i 2008. Mange land har vist stor fleksibilitet med skatteinnkreving, og antall konkurser har falt markant.

Ved siden av koronakrisen preget «Det grønne skiftet» både økonomi og finansmarkeder i 2020, og langt mer enn før. Pengestrømmene dreies fra kull, olje og gass over til fornybar energi og andre klima-investeringer. Aksjekursene på «grønne» selskaper har steget kraftig.

Norsk økonomi: Som verden samlet, men bedre enn resten av Europa

Norsk økonomi bråbremset fra midten av april, som i nesten alle vestlige land. Fastlands-BNP falt 11 prosent på tre uker. Arbeidsledigheten steg raskt fra 3 prosent til 15 prosent, dels fordi det ble vedtatt fleksible permitteringsordninger. Norges Bank og myndighetene satte i verk omfattende tiltak. Som i resten av verden kom økonomien raskt tilbake i april og mai. Ved utgangen av året var Fastlands-BNP kun 1,1 prosent lavere enn ved inngangen til året.

Det var også i Norge store forskjeller mellom næringene, og dels også mellom regionene. Personrettede tjenester har hatt en nedgang på 20 – 40 prosent, og flytrafikken med opptil 75 prosent. Samtidig går andre sektorer bedre. Olje-uavhengig industri er på tilsvarende nivå som før pandemien, i likhet med industrien i andre land. Fastlands-eksporten utenom turisme er høyere enn før pandemien. Privat og offentlig sektor ble i stor grad raskt omstilt til utstrakt bruk av hjemmekontor. Byggeaktiviteten er godt opprettholdt, og boligprisene har økt. Jordbruket er lite påvirket, og oppdrettsnæringen har holdt salgsvolumene oppe – til noe lavere priser. Både rentekuttene og myndighetenes tiltak for å stabilisere økonomien har bidratt til å dempe skadeeffektene av pandemien.

Bankene har rapportert økte tap, men ikke store i forhold til nedgangen i flere næringer. Antall konkurser har falt kraftig, mye fordi offentlige myndigheter ikke driver inn utestående skattekrav på samme måte som i en normalsituasjon.

Norske husholdninger økte innenlands forbruk gjennom 2020. Husholdningene har opprettholdt inntektene i stor grad, noe som har medført økt sparing.

Fastlands-bedriftenes investeringer falt 6 prosent i 2020, men steg gjennom andre halvår. Investeringene i oljesektoren falt 5 prosent, men ble stabilisert mot slutten av året. Utsiktene for 2021 er fortsatt usikre, men bedriftsundersøkelser viser forventning om bedring.

Kronekursen falt 18 prosent fra starten på 2020 til siste del av mars, men har deretter steget og er tilbake på samme nivået som før pandemien. Det norske aksjemarkedet var gjennom samme utvikling, og er nå på et svært høyt nivå, styrket av bedringen i verdensøkonomien og svært lave renter. Samtidig har kredittpåslagene falt til de laveste nivåene på over 10 år.

Norges Bank kuttet styringsrenten i fjor vår til null prosent. Pengemarkedsrentene fulgte med ned og bankenes utlånsrenter ble i gjennomsnitt satt ned med rundt 1,25 prosentpoeng. Norges Bank signaliserte i desember at styringsrenten kan bli satt opp fra andre kvartal 2022, dersom aktiviteten i norsk økonomi har kommet tilbake til et normalt nivå.

Regionalt: Trøndelag og Møre og Romsdal

Koronakrisen påvirket økonomien i Midt-Norge mindre enn i landet samlet. Ledigheten i Midt-Norge steg kraftig våren 2020, men falt raskt etter hvert som de fleste virksomhetene åpnet opp. Ved utgangen av året var ledigheten kun ett prosentpoeng høyere enn før pandemien. I Midt-Norge er NAV-ledigheten ved utgangen av 2020 på 3,6 prosent, mens landet samlet er på 4,5 prosent.

De fleste bedriftene i regionen har klart seg godt gjennom 2020, i likhet med resten av landet. Antall konkurser i bankens markedsområde er ned 25 prosent sammenlignet med 2019 og det er kraftig nedgang i begge fylker med henholdsvis 28 prosent i Trøndelag og 21 prosent i Møre og Romsdal. Reduksjonen i investeringene i oljesektoren har påvirket noen virksomheter, men generelt har industrien klart seg godt. Samtidig har mange virksomheter innenfor tjenestesektoren hatt store utfordringer. Aktiviteten var høy i juli

da husholdningene ferierte i Norge, men aktiviteten har vært lav og ustabil både før og etter. Boligmarkedet i Midt-Norge kom raskt tilbake etter den første nedgangen, og prisene steg 8 prosent gjennom 2020, på linje med storparten av landet. I Trondheim steg boligprisene 7 prosent og i Ålesund 9 prosent. I Norge steg prisene med 9 prosent, sterkt påvirket av boligprisvekst i Oslo på 12 prosent.

Befolkningsveksten i Trøndelag ble dempet i 2020 på grunn av lavere nettoinnvandring fra utlandet. Befolkningsveksten var om lag 0,5 prosent, ned fra 0,6 prosent i 2019. I Møre og Romsdal var folketallet om lag uendret gjennom året.

Møre og Romsdal er mer avhengig av aktiviteten i oljerelatert virksomhet og skipsbygging enn resten av landet. Her er utsiktene fortsatt usikre, men skattereformen for oljeselskapene og økt oljepris har bedret utsiktene for investeringene i oljesektoren. Mange bedrifter orienterer seg likevel mot nye markeder, med bedre langsiktige vekstutsikter. Trøndelag er bedre diversifisert, men byggenæringen kan bli påvirket av lavere vekst i befolkning og inntekter enn årene før.

Bankens egen konjunkturundersøkelse viste at optimismen i næringslivet var tilbake på normale nivåer høsten 2020. Det er grunn til å anta at økt smitte og innføring av strenge tiltak senere på høsten har redusert optimismen noe. Til tross for det så vurderes situasjonen i regionalt næringsliv som god, blant annet som følge av ulike støttetiltak som er innført fra myndighetene.

Årsregnskap 2020
(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

- Resultat før skatt 2.378 millioner kroner (3.081 millioner)
- Resultat 1.978 millioner kroner (2.563 millioner)
- Avkastning på egenkapital 10,0 prosent (13,7 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning 18,3 prosent (17,2 prosent)
- Vekst i utlån 9,0 prosent (4,7 prosent) og innskudd 13,5 prosent (6,6 prosent) siste 12 måneder
- Vekst i utlån til personkunder var på 8,2 prosent siste 12 måneder (6,4 prosent) og utlån til personkunder utgjør 68 prosent (69 prosent) av totale utlån
- Vekst i utlån til næringsliv var på 10,6 prosent siste 12 måneder (1,1 prosent)
- Tap på utlån og garantier 951 millioner kroner (299 millioner), 0,54 prosent (0,18 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 8,87 kroner (12,14). Bokført verdi per egenkapitalbevis 94,71 kroner (90,75)

Regnskap 2020

Tilfredsstillende resultat i et utfordrende år
Resultat før skatt for 2020 ble 2.378 millioner kroner (3.081 millioner). Overskuddet er 1.978 millioner kroner (2.563 millioner) og avkastning på egenkapitalen 10,0 prosent (13,7 prosent).

Samlede driftsinntekter i 2020 utgjorde 5.331 millioner kroner (4.976 millioner), en økning på 7,1 prosent fra året før. Av inntektsveksten kommer 91 millioner kroner fra bankdriften og 263 millioner fra bankens datterselskaper.

Resultatandelen av eierinteresser og tilknyttede selskaper var 681 millioner kroner (879 millioner) inklusiv gevinst fra overføring til Fremtind Livsforsikring på 340 millioner kroner (460 millioner kroner).

Avkastning på finansielle instrumenter ble 230 millioner kroner (307 millioner).

Driftskostnadene ble 2.952 millioner kroner (2.797 millioner) i 2020. Av økningen på 155 millioner kroner er 83 millioner omstillingskostnad, 30 millioner kroner fra bankdriften og 42 millioner fra økt aktivitet i datterselskapene.

Tap på utlån og garantier ble 951 millioner kroner (299 millioner).

Det var sterk vekst i utlån og innskudd, og banken økte sin markedsandel. Samlede utlån økte med 9,0 prosent (4,7 prosent) og innskuddene med 13,5 prosent (6,6 prosent) i 2020.

Ren kjernekapitaldekning var per 31. desember 2020 18,3 prosent (17,2 prosent). Målsatt ren kjernekapitaldekning er 16,9 prosent.

Resultat per egenkapitalbevis var 8,87 kroner (12,14). Bokført verdi var 94,71 kroner (90,75) per egenkapitalbevis, inklusive foreslått utbytte for 2020 på 4,40 kroner

Kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var ved årsskiftet 97,60 kroner (100,20).

Forslag til overskuddsdisponering

Det er konsernets resultat som danner grunnlag for disponering av årsoverskuddet, disponeringen gjennomføres i morbanken. Morbankens disponible resultat inkluderer mottatt utbytte fra datterselskaper, tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet, og er korrigert for rentekostnader på hybridkapital etter skatt.

I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper, mens resultatandel fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inkluderes derfor ikke i konsernresultatet.

Årsoverskudd til disponering fremkommer etter endringer i fond for urealiserte gevinster på 50 millioner kroner.

Samlet beløp til disponering er med dette 1.250 millioner kroner.

Forskjell konsern - morbank	2020	2019
Årsoverskudd konsern	**1.978**	**2.563**
Renter hybridkapital	-56	-47
Årsoverskudd konsern ekskl renter hybridkapital	**1.922**	**2.516**
Resultat i datterselskaper	-427	-286
Utbytte og konsernbidrag datterselskap	220	162
Resultatandel tilknyttede selskaper	-681	-879
Utbytte fra tilknyttede selskaper	272	704
Elimineringer konsern	-6	-2
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	**1.300**	**2.216**

Overskuddsdisponering	2020	2019
Årsoverskudd morbank ekskl. renter hybridkapital	1.300	2.216
Overført fond for urealiserte gevinster	-50	-34
Årsoverskudd til disponering	**1.250**	**2.182**
Utbytte	569	647
Utjevningsfond	230	749
Grunnfondskapital	130	422
Gaver	321	364
Sum disponert	**1.250**	**2.182**

Resultatet er fordelt mellom grunnfondet og eierkapitalen i henhold til deres relative andel av egenkapitalen, slik at utbytte og avsetning til utjevningsfond utgjør 64,0 prosent av det disponerte resultatet.

Finansdepartementets anbefaling i pressemelding 20. januar 2021 tilsier begrensinger i bankens utbetaling av utbytte. Dette på bakgrunn av at usikkerheten i økonomien fortsatt vurderes som uvanlig stor, og at det etter hvert kan komme betydelige utlånstap i bankene. Finansdepartementet forventer at norske banker som etter en forsiktig vurdering og basert på ESRBs anbefaling finner grunnlag for utdelinger, holder samlede utdelinger innenfor maksimalt 30 prosent av samlet årsresultat for årene 2019 og 2020 frem til 30. september 2021.

Resultat per egenkapitalbevis ble 8,87 kroner. I tråd med bankens utbyttepolitikk foreslår styret overfor bankens representantskap et kontantutbytte på 4,40 kroner, totalt 569 millioner. På bakgrunn av Finansdepartementets tilråding foreslår styret at det utbetales i tråd med tilrådingen 1,30 kroner, totalt 168 millioner, som er innenfor begrensingen på 30 prosent av samlet årsresultat for 2019 og 2020. Videre foreslår styret at bankens representantskap avsetter 321 millioner kroner i samfunnsutbytte, hvorav kun 95 millioner utbetales før 30. september 2021. Styret gis fullmakt til å beslutte utdeling av hele eller deler av resterende utbytte og samfunnsutbytte etter 30. september 2021 dersom kapitalsituasjonen og myndighetenes retningslinjer tillater det, og nødvendige forskriftsendringer er vedtatt.

Av dette beløpet foreslås overført 121 millioner kroner til Sparebankstiftelsen SMN og 200 millioner i samfunnsutbytte til allmennyttige formål. De 95 millioner kroner som utbetales før 30. september går i sin helhet til almennyttige formål. Utjevningsfondet og grunnfondet tilføres henholdsvis 230 millioner kroner og 130 millioner.

Etter disponering av resultatet for 2020 er egenkapitalbevisbrøken fortsatt 64,0 prosent.

Netto renteinntekter

Netto renteinntekter økte med 72 millioner kroner til 2.759 millioner (2.687 millioner) i 2020. Endringer i netto renteinntekter tilskrives i hovedsak

- Utlåns- og innskuddsvekst til person- og næringslivskunder
- Økte utlånsmarginer, men reduserte innskuddsmarginer

- Renteniviået ble betydelig redusert i 2020 sammenlignet med 2019, noe som har gitt lavere forrentning på bankens egenkapital

Våren 2020 reduserte Norges Bank styringsrenten fra 1,50 prosent til 0. SpareBank 1 SMN satte ned renten på boliglån med inntil 125 punkter i løpet av andre kvartal. Innskuddsrentene ble satt ned i andre og tredje kvartal. NIBOR har i løpet av 2020 blitt redusert med om lag 145 punkter.

NIBOR var på lave nivåer i andre og tredje kvartal, men økte gjennom fjerde kvartal 2020, noe som reduserte utlånsmarginene fra tredje til fjerde kvartal. Vekst i utlån og innskudd og bedre marginer på innskudd fra personkunder kompenserte for dette, og rentenettoen i fjerde kvartal ble på samme nivå som i tredje kvartal.

Norges Bank har opprettholdt uendret styringsrente, og har signalisert at den vil være null prosent i over ett år fremover. Deretter forventer Norges Bank en gradvis heving av renten etter hvert som forholdene i økonomien normaliseres.

Økte andre inntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte i 2020 med 283 millioner kroner til 2.572 millioner (2.290 millioner).

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjonsinntektene for lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde per 31. desember 2020 samlet 422 millioner kroner (365 millioner). Det er både økte marginer og høyere utlånsvolum på lånene solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Andre provisjonsinntekter ble 2.151 millioner kroner (1.925 millioner). Veksten på 226 millioner kroner er i sterk grad drevet av økte inntekter fra verdipapirtjenester i SpareBank 1 Markets. Det er også økte inntekter fra regnskapstjenester og forsikringsprodukter, men nedgang i betalingstjenester. Det har også vært god underliggende vekst i eiendomsmegling når nedleggelse av BN Bolig hensyntas.

Høy produktdekning hos kundene er viktig for banken. Det gir høy kundetilfredshet og en diversifisert inntektsstrøm for banken.

Provisjons- og andre inntekter (mill. kr)	2020	2019	Endring
Betalingstjenester	219	233	-14
Kredittkort	59	59	-0
Sparing og forvaltning	109	100	9
Forsikring	195	183	12
Garantiprovisjoner	48	51	-3
Eiendomsmegling	392	390	2
Regnskapstjenester	506	473	33
Markets	577	386	191
Øvrige provisjoner	45	49	-4
Provisjons- og andre inntekter eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	**2.151**	**1.925**	**226**
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	408	349	59
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	13	16	-3
Sum provisjons- og andre inntekter	**2.572**	**2.290**	**283**

Avkastning finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 230 millioner kroner (307 millioner) i 2020:

- Tap på aksjer i banken og datterselskaper var 4 millioner kroner (gevinst 120 millioner)
- Gevinster på obligasjons- og sertifikatporteføljen på samlet 103 millioner kroner (tap 20 millioner) som følge av reduserte kredittmarginer
- Finansielle derivater og finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring har gitt gevinster på 33 millioner kroner (gevinst 123 millioner). Dette er i all hovedsak gevinster på renteinstrumenter og tilskrives rentenedgang gjennom året
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt tap på 11 millioner kroner (gevinst 9 millioner)
- Inntekter fra valutaforretninger på 82 millioner kroner (22 millioner) er inntekter fra valutahandel i SpareBank 1 Markets og resultat av kurssvingninger på bankens finansiering i utenlandsk valuta
- Gevinster på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets var samlet 28 millioner kroner (54 millioner)

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	2020	2019	Endring
Gevinst/(tap) på aksjer	-4	120	-124
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	103	-20	124
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	32	132	-100
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	1	-9	11
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	-11	9	-20
Gevinst/(tap) på valuta	82	22	59
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	28	54	-26
Netto resultat fra finansielle instrumenter	**230**	**307**	**-77**

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Gjennom produktselskapene får bankens kunder tilgang til et bredere produktspekter og banken får provisjonsinntekter, samt avkastning på investert kapital. Samlet resultat i produktselskapene og andre tilknyttede selskaper ble 341 millioner kroner (418 millioner) i 2020. I tillegg inngår gevinst på 340 millioner kroner ved overføring av personrisikoproduktene fra SpareBank 1 Forsikring til Fremtind Livsforsikring per 1. januar 2020. I første halvår 2019 inngikk en gevinst på 460 millioner kroner ved etablering av Fremtind Forsikring.

Resultat fra eierinteresser	2020	2019	Endring
SpareBank 1 Gruppen	194	252	-58
Gevinst Fremtind	340	460	-120
SpareBank 1 Boligkreditt	18	26	-8
SpareBank 1 Næringskreditt	18	21	-2
SpareBank 1 Kreditt	2	13	-11
BN Bank	120	113	8
SpareBank 1 Betaling	-2	3	-4
Andre selskaper	-10	-8	-2
Sum resultat fra tilknyttede selskaper	**681**	**879**	**-197**

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen er 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Factoring og Modhi Finance. SpareBank 1 Gruppen eier 65 prosent av forsikringsselskapet Fremtind, DNB eier 35 prosent.

Resultatandel fra SpareBank 1 Gruppen ble i 2020 534 millioner kroner, redusert med totalt 178 millioner sammenlignet med samme periode i 2019, hvorav 120 millioner skyldes lavere fusjonsgevinst. I 2019 var det 460 millioner kroner i resultateffekt av fusjon Fremtind Forsikring, mens det i 2020 var 340 millioner i resultateffekt av fusjon i Fremtind Livsforsikring.

Fremtind Forsikring hadde et godt resultat i 2020 på 1.168 millioner kroner (597 millioner). Det er inntektsføring fra reassurandører, samt avviklingsgevinster på 345 millioner kroner. Det er fortsatt lave skadeprosenter for hovedbransjene PM hus og PM bil. Skredet i Gjerdrum i romjulen påvirker skadeprosenten totalt med 1,6 prosentpoeng og utgjør 124 millioner kroner. Videre er det fortsatt en relativt høy skadeprosent på reiseforsikring grunnet covid-19.

SpareBank 1 Forsikring hadde et resultat på 234 millioner kroner (944 millioner) preget av et svakt finansresultat. Et positivt risikoresultat og avkastning i selskapsporteføljen kompenserer for en del av dette.

ODIN Forvaltning fikk et resultat på 96 millioner kroner (71 millioner). Ved utgangen av 2020 var forvaltningskapitalen 81 milliarder kroner, en økning på 16 milliarder fra 2019. Resultatforbedringen på 35 prosent tilskrives nettotegning i 2020 på tre milliarder kroner og økt forvaltningskapital som følge av verdiøkning.

SpareBank 1 Factoring har noe volumnedgang som følge av koronakrisen og leverer et årsresultat på 53 millioner (58 millioner). Resultatet til Modhi konsern ble på 6 millioner (48 millioner) som er lavere enn i fjor og skyldes i all hovedsak oppstartskostnader i Finland og Sverige.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader.

Per 31. desember 2020 har banken solgt lån på samlet 46,6 milliarder kroner (39,8 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende 37,5 prosent (34,6 prosent) av bankens samlede utlån til personkunder.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt er 22,4 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i 2020 ble 18 millioner kroner (26 millioner).

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 31. desember 2020 er utlån på 1,5 milliarder kroner (1,7 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin eierandel er 31,0 prosent av selskapet og bankens andel av resultatet for 2020 ble 18 millioner kroner (21 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringseiendom og bankens eierandel i BN Bank.

SpareBank 1 Kreditt

Selskapet leverer produkter for alle typer usikret kreditt, herunder kredittkort, forbrukslån, refinansiering, delbetaling og betalingsutsettelser til privatkunder i Norge og har per i dag 48 ansatte.

Resultatet i 2020 ble 12 millioner kroner (75 millioner). SpareBank 1 Kreditt eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,5 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet for 2020 er 2 millioner kroner (13 millioner), og andel av porteføljen er 946 millioner (946 millioner). Resultatnedgangen skyldes hovedsakelig lavere forbruk – som for eksempel utenlandsreiser - blant publikum og dermed lavere kredittkortomsetning.

SpareBank 1 Kreditt håndterer også kredittkortprogrammet i LOfavør.

BN Bank

SpareBank 1 SMN eier 35,0 prosent av BN Bank per 31. desember 2020. BN Bank er en bank for boliglån og næringseiendom, og hovedmarkedet er Oslo og Østlandsområdet.

Resultatet i BN Bank for 2020 ble 354 millioner kroner (327 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen per på 8,1 prosent (8,3 prosent). SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank for 2020 ble 120 millioner kroner (113 millioner).

SpareBank 1 Betaling

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1-bankenes eierselskap for betalingsløsningene i Vipps. Vipps har mål om å være Nordens ledende finansteknologimiljø, og for SpareBank 1 SMN vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å holde på kunderelasjoner etter innføringen av PSD2.

SpareBank 1 Betaling fikk i 2020 et underskudd på 9 millioner kroner, og SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet utgjør 2 millioner kroner (overskudd 3 millioner).

Driftskostnader

Samlede kostnader økte med 155 millioner kroner tilsvarende 5,5 prosent i 2020 og ble 2.952 millioner (2.797 millioner). Det er i fjerde kvartal avsatt 80 millioner kroner i omstillingsmidler knyttet til planlagt nedbemanning i 2021 på netto 100 årsverk, og 3 millioner til restrukturering av kontornettet. Uten denne avsetningen er kostnadsveksten 2,7 prosent.

I banken har kostnadene økt med 30 millioner kroner (uten omstillingsavsetningen) til 1.477 millioner i 2020. Økningen tilsvarer 2,2 prosent. Kostnadsveksten er knyttet til lønnsvekst og økte kostnader knyttet til digitalisering og modernisering av banken.

Kostnader i datterselskapene økte med 42 millioner kroner i 2020 til 1.476 millioner (1.434 millioner). Kostnadene er redusert med 72 millioner kroner som følge av avvikling av BN Bolig i 2019. I SpareBank 1 Markets har høy kundeaktivitet medført sterk inntektsvekst og kostnadsvekst på 72 millioner kroner som følge av økt variabel godtgjørelse. Det har vært kostnadsvekst i de øvrige datterselskapene på samlet 42 millioner kroner.

Konsernets kostnadsvekst nærmer seg målsatt nivå på to prosent. Lønnsomhetsforbedringsprosjektet «Ett SMN» prioriterer blant annet å ta ut gevinster gjennom effektivisering og generelle kostnadsreduksjoner i hele konsernet. En forenklet og mer konsernorientert organisering legger grunnlaget for effektiviseringsgevinster. Kostnadsreduksjoner på 200 millioner kroner årlig skal realiseres over en toårsperiode. Bemanningen skal ned med 100 årsverk i 2021. Konsernet er i gang med å forenkle distribusjonsstrukturen, samordne støttefunksjoner og fortsette digitaliseringen. I tillegg skal IT- og andre driftskostnader reduseres.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 47 prosent (45 prosent), i morbanken 37 prosent (32 prosent).

Høye tap, men lavt betalingsmislighold

I 2020 ble netto tap på utlån 951 millioner kroner (299 millioner). Netto tap på utlån utgjør 0,54 prosent av totale utlån (0,18 prosent).

Tap på utlån til konsernets næringslivskunder var 873 millioner kroner (231 millioner) i 2020. Av dette er 204 millioner kroner knyttet til enkeltengasjement. Tap på offshore utgjør 451 millioner kroner.

I første kvartal 2020 endret banken forutsetningene for basisscenarioet i negativ retning. Dette er videreført gjennom resten av 2020. Fra tredje kvartal ble bankens eksponering mot hotell og reiseliv skilt ut i en egen portefølje med egne vurderinger av PD- og LGD-baner samt særskilte scenarier og vekting av disse for å reflektere denne bransjens utsatthet for effektene av korona. I tillegg er hele denne porteføljen lagt i trinn 2 eller 3. Se nærmere beskrivelse i note 3. Avsetningen for forventet tap på disse utlånene utgjør 58 millioner. I fjerde kvartal endret banken i tillegg vektingen av scenariene for de øvrige porteføljene, med større vekt på nedsidescenariet. Det er økte avsetninger som følge av negativ migrering i resterende næringslivsportefølje på 86 millioner.

Tap på utlån til privatmarkedskunder ble i 2020 78 millioner kroner (68 millioner). 50 millioner kroner av dette er knyttet til de foretatte endringene i forutsetninger i bankens tapsmodell.

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 31.desember 2020 utgjør 1.630 millioner kroner (1.121 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 2.255 millioner kroner (2.110 millioner) tilsvarende 1,23 prosent (1,26 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Alle lån klassifisert i trinn 3 i forventet taps-modellen er definert som problemlån.

Mislighold over 90 dager var 456 millioner kroner (429 millioner). I prosent av brutto utlån er samlet mislighold 0,25 prosent (0,26 prosent). Økningen er i all vesentlighet i Privatmarkedsporteføljen.

Andre tapsutsatte engasjement utgjør 1.800 millioner kroner (1.681 millioner). Av brutto utlån utgjør totale andre tapsutsatte engasjement 0,98 prosent (1,00 prosent). Økningen skyldes i hovedsak et fåtall engasjementer innenfor offshoreporteføljen.

En svært stor andel av årets tap på utlån er knyttet til oljerelatert virksomhet, forøvrig er det god kredittkvalitet i utlånsporteføljen.

Forvaltningskapital på 188 milliarder

Bankens forvaltningskapital per 31. desember 2020 var 188 milliarder kroner (167 milliarder).

Per 31. desember 2020 er utlån på til sammen 48 milliarder kroner (42 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

God utlånsvekst

Totale utlån har økt med 15,0 milliarder kroner (7,5 milliarder), tilsvarende 9,0 prosent (4,7 prosent) siste 12 måneder og var 182,8 milliarder (167,8 milliarder) per 31. desember 2020.

- Utlån til personkunder økte i 2020 med 9,4 milliarder kroner (6,9 milliarder) til 124,5 milliarder (115,0 milliarder). Vekst på 8,2 prosent (6,4 prosent)
- Utlån til bedriftskunder økte siste 12 måneder med 5,6 milliarder kroner (0,6 milliarder) til 58,3 milliarder (52,7 milliarder). Vekst på 10,6 prosent (1,1 prosent)
- Utlån til personkunder utgjorde 68 prosent (69 prosent) av totale utlån til kunder per 31. desember 2020

Konsernet har god vekst i utlån til personkunder og styrker sin markedsposisjon, og en betydelig del av veksten er i LO segmentet. Veksten i utlån til bedriftskunder er i stor grad til små og mellomstore bedrifter.

Sterk innskuddsvekst

Innskudd fra kunder økte siste 12 måneder med 11,6 milliarder kroner (5,3 milliarder) til 97,5 milliarder (85,9 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 13,5 prosent (6,6 prosent).

- Innskudd fra personkunder økte med 4,9 milliarder kroner (2,6 milliarder) til 40,6 milliarder (35,7 milliarder), tilsvarende 13,8 prosent (7,9 prosent)
- Innskudd fra bedriftskunder økte med 6,7 milliarder kroner (2,7 milliarder) til 56,9 milliarder (50,3 milliarder), tilsvarende 13,3 prosent (5,7 prosent)
- Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 72 prosent (68 prosent) eksklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Innskuddsdekningen inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 53 prosent (51 prosent)

Økt innskuddsvekst fra personkunder er i stor grad konsekvens av redusert forbruk som følge av koronasituasjonen. Innskuddsveksten fra bedriftskunder fordeler seg relativt jevnt mellom bedrifter og offentlige kunder.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 8).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 12,9 milliarder kroner (11,7 milliarder) per 31. desember 2020. Økningen på 1,2 milliarder kroner er et resultat av godt salg og verdiøkninger på aksjefond.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	2020	2019	Endring
Aksjefond	9.223	7.437	1.786
Spareforsikring	724	740	-16
Aktiv forvaltning	3.005	3.501	-496
Totalt	**12.952**	**11.678**	**1.274**

Forsikring

Bankens forsikringsportefølje har økt med 7,1 prosent i 2020. Det har vært tilfredsstillende vekst på alle produktgrupper.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	2020	2019	Endring
Skadeforsikring	962	888	74
Personforsikring	398	376	22
Tjenestepensjon	336	319	17
Totalt	**1.696**	**1.583**	**113**

Privatmarked

Totale utlån i Privatmarkedet er 129 milliarder kroner (119 milliarder) og totale innskudd 47 milliarder kroner (42 milliarder) per 31. desember 2020. Dette er utlån til og innskudd fra lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonsforetak i morbanken.

I Privatmarkedet ble samlede driftsinntekter 2.078 millioner kroner (2.177 millioner) i 2020. Netto renteinntekter utgjorde 1.213 millioner kroner (1.372 millioner) og provisjons- og øvrige inntekter 865

millioner (805 millioner). Netto renteinntekter er redusert på grunn av svekkede innskuddsmarginer og lav forrentning på privatmarked sin andel av forrentningen på bankens egenkapital. På den annen side har økte utlån og innskudd, samt høyere utlånsmarginer styrket rentenettoen. Provisjonsinntektene har økt som følge av vekst i inntekter fra investerings- og forsikringsprodukter. Samlede inntekter er redusert med 99 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,4 prosent (13,1 prosent). Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,4 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning gjennom 2020.

Utlånsmarginen i 2020 var 1,80 prosent (1,50 prosent), mens innskuddsmarginen ble minus 0,03 prosent (0,61 prosent) målt mot tremåneders NIBOR. Markedsrenten uttrykt ved tremåneders NIBOR har falt betydelig i 2020.

Utlåns- og innskuddsvekst i Privatmarkedet i 2020 ble henholdsvis 8,2 prosent (5,9 prosent) og 14,0 prosent (4,0 prosent).

Det er gjennomgående lav direkte risiko i utlån til personkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom.

Næringsliv

Utlån til næringslivskunder i banken er 45 milliarder kroner (40 milliarder) og totale innskudd 49 milliarder (43 milliarder) per 31. desember 2020. Dette er en diversifisert portefølje med utlån til og innskudd fra næringslivskunder i Trøndelag og Møre og Romsdal.

Innen næringslivsegmentet ble driftsinntektene 1.381 millioner kroner (1.388 millioner) i 2020. Netto renteinntekter ble 1.149 millioner kroner (1.171 millioner) og provisjonsinntektene og avkastning på finansielle investeringer 232 millioner (217 millioner). Høyere utlånsmarginer og vekst har styrket rentenettoen mens reduserte innskuddsmarginer og lavere forrentning på næringsliv sin andel av forrentning på bankens egenkapital har trukket ned.

Utlåns- og innskuddsmarginen ble henholdsvis 2,79 prosent (2,57 prosent) og minus 0,15 prosent (minus 0,06 prosent) i 2020.

Utlånsveksten var 11,7 prosent (reduksjon 1,3 prosent) og innskuddene økte med 15,6 prosent (9,0 prosent) i 2020.

Netto samlede tap i næringslivssegmentet har økt betydelig i 2020 og var 846 millioner kroner (213 millioner) per 31. desember 2020. Av tapene er 204 millioner kroner på et enkeltengasjement og 455 millioner kroner på offshore. I tillegg er det både økte avsetninger som følge av lavere forventninger til norsk økonomi og generell negativ migrering i porteføljen.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 2,1 prosent (11,7 prosent) i 2020. Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,4 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning i 2020.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i 2020 ble 540,0 millioner kroner (346,8 millioner) før skatt.

Resultat før skatt (mill. kr)	2020	2019	Endring
EiendomsMegler 1 Midt-Norge (87%)	52,2	31,5	20,7
BN Bolig	-	-30,2	30,2
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN (88,7%)	110,2	108,3	1,9
SpareBank 1 Finans Midt-Norge (61,2%)	214,2	149,9	64,3
SpareBank 1 Markets (66,7%)	179,4	43,4	135,9
SpareBank 1 SMN Invest (100%)	5,8	47,6	-41,9
SpareBank 1 SMN Spire Finans (100%)	-29,8	-19,8	-10,0
Andre selskaper	8,2	16,0	-7,8
Sum	**540,0**	**346,8**	**193,2**

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal. Driftsinntektene i 2020 ble 394 millioner kroner (349 millioner i 2019 uten BN Bolig), mens driftskostnadene var 342 millioner kroner (317 millioner i 2019 uten BN Bolig). EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt i 2020 ble 52 millioner kroner (32 millioner). Antall solgte boligenheter var 7.164 i 2020 mot 6.652 i 2019.

BN Bolig ble solgt i fjerde kvartal 2019. Selskapet hadde i 2019 inntekter på 41 millioner kroner og kostnader på 72 millioner kroner, og med dette et resultat før skatt på minus 30 millioner kroner

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat før skatt på 214,2 millioner kroner i 2020 (149,9 millioner). Selskapet har hatt sterk inntektsvekst og inntektene ble samlet 349 millioner kroner (287 millioner). Det har vært moderat kostnadsvekst og driftskostnadene i 2020 ble 86 millioner kroner (85 millioner). Tapene i 2020 ble 48,9 millioner kroner (52,3 millioner).

Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til SMB-markedet og billån til privatkunder. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 9,6 milliarder kroner (8,9 milliarder), der leasingavtalene utgjør 3,9 milliarder kroner (3,6 milliarder) og billån 5,5 milliarder kroner (5,1 milliarder). Selskapet tilbyr også forbrukslån, og denne porteføljen var ved årsskiftet 168 millioner kroner (257 millioner). Det er inngått avtale om salg av forbrukslånsporteføljen til SpareBank1 Kreditt. Veksten på leasing og billån var henholdsvis 10,9 prosent og 7,4 prosent i 2020.

SamSpar-bankene hadde per 31. desember 2020 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 7,5 prosent. SpareBank 1 SMN eier 61,2 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

Andreas Eieland er ansatt som ny administrerende direktør i selskapet, og hadde sin første arbeidsdag 2. januar 2021. Han tok over etter Arne Nypan, nå administrerende direktør i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

SpareBank 1 Spire Finans tilbyr fakturakjøp til småbedriftssegmentet, og hadde i 2020 et underskudd på 29,8 millioner kroner (underskudd 19,8 millioner). Selskapet er solgt til SpareBank 1 Finans Midt-Norge i desember 2020. Selskapet vil bli fusjonert med SpareBank 1 Finans Midt-Norge i løpet av 2021.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i 2020 et overskudd før skatt på 110,2 millioner kroner (108,3 millioner). Driftsinntektene økte til 533 millioner kroner (502 millioner), en vekst på 6,2 prosent. Kostnadene ble 423 millioner kroner (394 millioner).

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN arbeider kontinuerlig med effektivisering for å øke driftsinntektene per årsverk, samtidig som sterkt kostnadsfokus gir god kontroll på underliggende kostnadsutvikling. Selskapet kan vise til en høyere vekst og lønnsomhet enn bransjesnittet. I tillegg arbeider selskapet med å skape nye inntektsstrømmer utover den tradisjonelle regnskapsbransjen.

Selskapets markedsandel i Trøndelag, Møre og Romsdal og Gudbrandsdal er 25 prosent.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et resultat før skatt i 2020 på 5,8 millioner kroner (47,6 millioner).

Selskapet har aksjer til en verdi av 468 millioner kroner (438 millioner) per 31. desember 2020. Porteføljeresultatet fra selskapets aksjebeholdning utgjør 12,0 millioner kroner (56,6 millioner) av selskapets resultat for 2020. SpareBank 1 SMN avvikler SpareBank 1 SMN Invest. Investering i aksjer er ikke lenger innenfor konsernets strategi. Aksjeporteføljen blir forvaltet sammen med andre anleggsaksjer i banken og vil bli nedtrappet over tid.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN som har en eierandel på 66,7 prosent. Øvrige eiere er SpareBank 1 Nord-Norge, SpareBank 1 SR Bank, SpareBank 1 Østlandet og SamSpar-bankene. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim, Ålesund og Stavanger. Det er 141,5 årsverk i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier SpareBank 1 Kapitalforvaltning 100 prosent. Selskapet har en samlet forvaltningskapital på 187 milliarder kroner. Selskapet har 19,5 årsverk.

SpareBank 1 Markets sitt konsernresultat før skatt per 31. desember 2020 ble et overskudd før skatt på 179,3 millioner kroner (43,4 millioner). Inntektene fra Investment Banking har vært sterke med flere store rådgivningsoppdrag og emisjoner. Inntekter fra førstehånds aksjehandel har vært høye. Samlede inntekter i konsernet ble 816 millioner kroner (609 millioner) i 2020, en vekst på 207 millioner kroner tilsvarende 33,9 prosent. Driftskostnadene var 637 millioner kroner (566 millioner), en vekst på 71 millioner kroner tilsvarende 12,5 prosent.

I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken følger en konservativ likviditetsstrategi som legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i tolv måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 26 milliarder kroner og er finansiert i 24 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Myndighetene stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffere til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er 171 prosent per 31. desember 2020 (148 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 31. desember 2020 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 53 prosent (51 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 83 prosent (83 prosent) per 31. desember 2020.

SpareBank 1 Boligkreditt er bankens viktigste finansieringskilde og lån på samlet 47 milliarder kroner (40 milliarder) er solgt per 31. desember 2020.

Rating
Bankens rating hos Moody's er A1 (outlook stable).

Soliditet
Ren kjernekapitaldekning per 31. desember 2020 ble 18,3 prosent (17,2 prosent).

Krav til ren kjernekapital er 14,4 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav, og et Pilar 2-krav på 1,9 prosent. Finanstilsynet har varslet at de ikke vil fastsette nye pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN før i 2021.

SpareBank 1 SMN har mål om en ledelsesbuffer på om lag 1 prosent over samlede pilar 1 samt pilar 2-krav for å kunne absorbere svingninger i risikovektet balanse samt svingninger i konsernets resultat. Finansdepartementet økte systemrisikobufferen for IRB-banker med 1,5 prosent til 4,5 prosent med virkning fra 31. desember 2020. I planleggingen legger konsernet til grunn full motsyklisk buffer.

Ren kjernekapitaldekning økte med 1,1 prosentpoeng til 18,3 prosent i 2020. Beregningsgrunnlaget økte kun med 1,2 prosent i 2020 på tross av utlånsvekst, hovedsakelig som følge av reduserte risikovekter i IRB-porteføljene. Ren kjernekapital har økt med 7,7 prosent i 2020. I tillegg til tilbakeholdt overskudd for 2020, skyldes dette også redusert utdeling av resultatet for 2019 med 303 millioner kroner i forhold til opprinnelig forslag til disponering. Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) på 7,1 prosent, (7,5 prosent) viser at banken er meget solid. Banken vil fortsette arbeidet med kapitaleffektivisering for å styrke lønnsomhet og soliditet.

Bankens egenkapitalbevis (MING)
Bokført verdi per egenkapitalbevis per 31. desember 2020 var 94,71 kroner (90,75), og resultatet per egenkapitalbevis ble 8,87 kroner (12,14).

Pris/Inntjening var 11,01 (8,26) og pris/bok 1,03 (1,10). Verdien av konsernets børsnoterte kapital var ved årsskiftet 12,6 milliarder kroner (13,0 milliarder), hensyntatt eierbrøken er verdien av konsernet 19,7 milliarder kroner.

Kursen ved årsskiftet var 97,60 kroner og det er i 2020 utbetalt 5,00 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2019.

SpareBank 1 SMNs vedtekter inneholder ikke begrensninger for eierne på omsetning av egenkapitalbevis.

Ved emisjoner rettet mot ansatte tilbys ansatte deltakelse etter gitte retningslinjer. I de tilfeller det gis rabatter i emisjoner rettet mot ansatte, vil bindingstid før eventuelt salg foreligge. Rettighetene til egenkapitalbevis utstedt ved emisjoner rettet mot ansatte kan ikke overdras.

SpareBank 1 SMN er ikke kjent med at det foreligger avtaler mellom egenkapitalbeviseierne som begrenser mulighetene til å omsette eller utøve stemmerett for egenkapitalbevis.

Se for øvrig kapittelet Eierstyring og selskapsledelse.

Bærekraft
En av fem strategiske prioriteringer for SpareBank 1 SMN er integrerasjon av bærekraft i forretningen. Som definisjon er lagt til grunn FNs 17 bærekraftsmål og FNs seks prinsipper for ansvarlig bankdrift, hvor SpareBank 1 SMN har gitt sin tilslutning.

Konsernets bærekraftsprofil skal bidra til å realisere konsernets finansielle mål og skape verdier for kunder, eiere og ansatte. Styret i SpareBank 1 SMN har vedtatt ny strategi for bærekraft. SpareBank 1 SMN skal stimulere til bærekraftig utvikling i regionen gjennom å være en

- **Pådriver** for grønn omstilling
- **Partner** for inkluderende samfunnsutvikling
- **Veiviser** for ansvarlig forretningskultur

I pådriverrollen for grønn omstilling skal konsernet redusere sine direkte og indirekte CO2-utslipp i tråd med nasjonale forpliktelser under Paris-avtalen. Målet er å redusere samlede utslipp med minst 50 prosent innen 2030. Overordnet styringsindikator skal være andel utlån/omsetning som kvalifiserer som bærekraftig økonomisk aktivitet.

I partnerrollen for inkluderende samfunnsutvikling skal konsernet synliggjøre internasjonale arbeidstaker- og menneskerettigheter, og fremme bærekraftig innovasjon og entreprenørskap. Målet er å rekruttere en arbeidsstyrke som speiler mangfoldet i befolkningen innen 2030.

I veiviserrollen for ansvarlig forretningskultur skal konsernet etterleve en effektiv, ansvarlig og åpen forretningskultur på alle nivåer og i alle sammenhenger. Målet er å sikre nulltoleranse for brudd på konsernets standarder for etikk, markedsføring og innkjøp.

Det arbeides med å konkretisere mål både på kort og lengre sikt for å realisere konsernets bærekraftstrategi. Målene vil bli presentert ved rapportering av første kvartal 2021.

Risikoforhold

Vekstutsiktene i verdensøkonomien er betydelig påvirket av koronaepidemien. Smittevernstiltakene som ble innført i en rekke land medførte nedstengning av samfunnsliv og arbeidsplasser, som igjen har gitt betydelig redusert økonomisk aktivitet. Oppstart av vaksinering styrker sannsynligheten for at økonomien vil ta seg opp igjen gjennom 2021, men fortsatte smitteutbrudd og nedstenginger gjør imidlertid at det er stor usikkerhet om utviklingen fremover. Banken har begrenset eksponering mot næringer som er særlig utsatt.

Siden utgangen av tredje kvartal er oljeprisen og den norske kronen styrket. Den rekordhøye arbeidsledigheten er halvert. Arbeidsledigheten forventes å ligge på et høyere nivå enn før koronakrisen, og i enkelte bransjer som reiseliv og transport er ledigheten fortsatt svært høy. Styringsrenten ble satt ned til null prosent i mai, og Norges Bank forventer at styringsrenten vil bli liggende på dagens nivå en god stund fremover.

Som følge av utsatte skatte- og avgiftsbetalinger og andre støtteordninger, samt lave renter, var antall konkurs overraskende få i 2020. Fremover er det grunn til å tro at omfanget vil øke, ettersom det vil ta tid før kapasitetsutnyttelsen er tilbake på førkrisenivået, og større utgifter enn inntekter både tærer på egenkapital og långiveres velvilje. Den største usikkerhetsfaktoren for vekstnivået i økonomien er den videre utviklingen i pandemien, som nå i stor grad handler om tempoet i vaksineutrullingen og effektiviteten på vaksinene.

Da bedriftene i Norges Banks regionale nettverk ble intervjuet i november ga de uttrykk om fortsatt stor usikkerhet. Usikkerheten gir seg utslag i lave investeringsplaner for 2021. De økonomiske effektene av virusutbruddet og smitteverntiltakene har blitt dempet av meget omfattende støttetiltak og ekspansiv pengepolitikk. SSB endret i sine siste prognoser fallet i Fastlands-BNP fra 3,2 prosent til 3 prosent for 2020, og en BNP vekst på 3,7 prosent i 2021. Banken legger til grunn at Norges meget sterke finansielle posisjon

gir myndighetene unike muligheter til å gjennomføre kompenserende tiltak. Det vil bidra til å dempe de negative effektene av koronakrisen.

Regional økonomi er også klart påvirket av de negative effektene av smitteverntiltakene. Arbeidsledigheten i Trøndelag og Møre og Romsdal var på rett over 9 prosent ved utgangen av første kvartal, men har blitt mer enn halvert og var 3 prosent i Trøndelag og 3,5 prosent i Møre og Romsdal i desember 2020. Etter et boligprisfall i slutten av første kvartal har boligprisene igjen steget noe, godt hjulpet av rekordlave boliglånsrenter.

Pågangen av kunder som ønsker avdragsutsettelse har falt gjennom andre, tredje og fjerde kvartal, både for privatmarked og næringsliv. Bruk av virkemidler omfatter primært avdragsutsettelser samt statsgarantilån. Rundt 3,1 milliarder av utlånene til næringsliv er knyttet til bransjer som er sterkt rammet av smitteverntiltakene. Etter bankens vurdering, vil en høy PM-andel ha en positiv effekt på de forventede tapsnivåene.

Konsernets resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Konsernets finansieringssituasjon var god ved årsskiftet, med en LCR på 171 prosent. Banken har god tilgang til finansiering via SpareBank 1 Boligkreditt, og vil vurdere valg av finansieringskilde avhengig av markedsprisene.

Ved utgangen av 2020 er konsernets rene kjernekapitaldekning på 18,3 prosent, mot regulatoriske krav på 14,4 prosent. Dette representerer en betydelig buffer.

Utsikter

SpareBank 1 SMN oppnådde i 2020 en avkastning på egenkapitalen på ti prosent, til tross for økte tap og omstillingskostnader. Den underliggende driften har vært god, og alle forretningsområder har betjent kunder fra hjemmekontor i store deler av året. Utlåns- og innskuddsveksten både i personmarked og næringsliv har vært meget god, og de øvrige forretningsområdene har oppnådd tilfredsstillende inntektsvekst i et uvanlig år.

Det er i 2020 lagt ned en betydelig innsats i lønnsomhetsforbedringsprosjektet Ett SMN. Dette er gjennomført i et krevende år og skal gi bedre distribusjon av konsernets tjenester, styrket markedsposisjon og økt effektivitet for alle forretningsområder.

Utlånstapene i 2020 er primært preget av offshorenæringen, og det er fortsatt usikkerhet om fremtidsutsiktene til denne næringen. Innen øvrige næringer er tapene begrenset, men tapsavsetningene er likevel økt som følge av usikkerhet knyttet til forløpet av pandemien.

SpareBank 1 SMN er en pådriver i utviklingen av SpareBank 1-alliansen, for å kunne realisere stordriftsfordeler og tilby våre kunder et bredt spekter av finansielle tjenester. SpareBank 1 SMN tilbyr også produkter og tjenester til en rekke sparebanker i og utenfor SpareBank 1-alliansen. Styret vurderer at banken er godt posisjonert for strukturendringer.

Gjennom den vedtatte bærekraftsstrategien har konsernet lagt et grunnlag for å stimulere til bærekraftig utvikling i regionen gjennom å være en pådriver for grønn omstilling, partner for inkluderende samfunnsutvikling og veiviser for ansvarlig forretningskultur.

Ren kjernekapitaldekning har økt til 18,3 prosent, og er i tråd med nytt mål på 16,9 prosent. Uvektet kapitaldekning på 7,1 prosent viser at banken er solid.

Styret vil foreslå at 49,6 prosent av konsernresultatet settes av til kontantutbytte tilsvarende 4,40 kroner per egenkapitalbevis (5,0 kroner). Av dette foreslås at et utbytte på 1,30 kroner per egenkapitalbevis utbetales i tråd med Finansdepartementets anbefalte begrensning på utdelinger innenfor 30 prosent av samlede resultater for 2019 og 2020. 321 millioner kroner (364 millioner) foreslås disponert som samfunnsutbytte, hvorav 95 millioner utbetales. Av samfunnsutbyttet benyttes 200 millioner kroner (200 millioner) til allmennyttige formål og 121 millioner kroner til Sparebankstiftelsen.

Styret er godt fornøyd med konsernets resultater i 2020.

Trondheim, 4. mars 2021
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal Styrets leder	Bård Benum Nestleder	Christian Stav
Mette Kamsvåg	Tonje Eskeland Foss	Morten Loktu
Janne T. Thomsen	Christina Straub Ansatterepresentant	Inge Lindseth Ansatterepresentant
		Jan-Frode Janson Konsernsjef

Resultatregnskap

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Noter	Konsern 2020	Konsern 2019
3.732	3.274	Renteinntekter effektiv rentes metode	17	3.722	4.121
509	478	Andre renteinntekter	17	475	505
1.916	1.423	Rentekostnader	17	1.439	1.939
2.325	**2.329**	**Netto renteinntekter**	**4**	**2.759**	**2.687**
1.127	1.205	Provisjonsinntekter	18	1.510	1.437
95	97	Provisjonskostnader	18	207	193
30	41	Andre driftsinntekter	18	1.269	1.046
1.061	**1.149**	**Netto provisjons- og andre inntekter**	**4**	**2.572**	**2.290**
884	528	Utbytte	19,44	39	15
-	-	Netto resultat fra eierinteresser	19,39	681	879
54	14	Netto resultat fra finansielle instrumenter	19	230	307
937	**542**	**Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser**	**4**	**951**	**1.201**
4.324	**4.019**	**Sum inntekter**		**6.281**	**6.178**
614	732	Personalkostnader	20,22	1.883	1.699
750	744	Andre driftskostnader	21,31,32, 33	1.069	1.098
1.364	**1.477**	**Sum driftskostnader**	**4**	**2.952**	**2.797**
2.960	**2.543**	**Resultat før tap**		**3.329**	**3.380**
245	902	Tap på utlån og garantier	4,10	951	299
2.715	**1.641**	**Resultat før skatt**		**2.378**	**3.081**
452	284	Skattekostnad	23	400	518
-	-	Resultat virksomhet holdt for salg, etter skatt	39	1	0
2.263	**1.356**	**Resultat for regnskapsåret**		**1.978**	**2.563**
47	56	Hybridkapitaleiernes andel av periodens resultat		59	49
1.417	831	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens resultat		1.147	1.572
799	469	Grunnfondskapitalens andel av periodens resultat		646	886
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat		126	56
2.263	**1.356**	**Resultat for regnskapsåret**		**1.978**	**2.090**
		Resultat/Utvannet resultat per egenkapitalbevis		8,87	12,14

Totalresultat

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Noter	Konsern 2020	Konsern 2019
2.263	1.356	Resultat for regnskapsåret		1.978	2.563
		Poster som ikke vil bli reklassifisert til resultat			
-33	-34	Aktuarielle gevinster og tap pensjoner	22	-34	-33
8	8	Skatt på estimatavvik pensjon		8	8
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		15	21
-25	**-25**	**Sum**		**-11**	**-4**
		Poster som vil bli reklassifisert til resultat			
6	9	Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat		9	6
-	-	Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet		16	-12
-	-	Skatt		-	-
6	**9**	**Sum**		**25**	**-5**
-18	**-16**	**Sum andre inntekter og kostnader**		**15**	**-9**
2.245	**1.340**	**Totalresultat for regnskapsåret**		**1.993**	**2.554**
47	56	Hybrikapitaleiernes andel av periodens totalresultat		59	49
1.405	821	Egenkapitalbeviseiernes andel av periodens totalresultat		1.156	1.566
792	463	Grunnfondskapitalens andel av periodens totalresultat		652	883
		Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens totalresultat		126	56
2.245	**1.340**	**Totalresultat for regnskapsåret**		**1.993**	**2.554**

Utvidet resultatregnskap består av poster ført direkte mot egenkapitalen som ikke er transaksjoner med eiere, jfr IAS 1.

Balanse

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	(mill. kr)	Noter	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
		EIENDELER			
761	2.764	Kontanter og fordringer på sentralbanker	12,24	2.764	761
9.181	12.901	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7,12,13,24,26	5.091	2.110
117.033	124.214	Utlån til kunder	4,8,9,10,11,12,13, 24,25,26	133.131	125.279
23.195	26.684	Sertifikater og obligasjoner	12,13,24,25,27	26.606	23.115
2.872	7.175	Derivater	12,24,25,28,29	7.226	2.972
355	319	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser	24,25,30	2.366	2.953
4.526	4.933	Investering i eierinteresser	39,40,41,44	7.324	6.468
2.309	2.317	Investering i konsernselskaper	39,41	-	-
82	82	Virksomhet holdt for salg	30,39	41	40
512	515	Immaterielle eiendeler	31	905	872
1.241	963	Øvrige eiendeler	4,12,22,23,24,26, 32,33	2.457	2.092
162.066	**182.870**	**Sum eiendeler**	**14,15**	**187.912**	**166.662**
		GJELD			
7.585	12.630	Innskudd fra kredittinstitusjoner	7,24,26	13.095	8.853
86.870	98.166	Innskudd fra og gjeld til kunder	4,24,26,35	97.529	85.917
43.014	43.919	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	24,26,29,36	43.919	43.014
3.159	6.845	Derivater	24,25,28,29	7.179	3.528
1.570	1.466	Annen gjeld	22,23,24,25,26,37	3.084	2.841
-	-	Virksomhet holdt for salg	39	1	0
2.047	1.752	Ansvarlig lånekapital	5,24,26,38	1.795	2.090
144.245	**164.778**	**Sum gjeld**	**16**	**166.602**	**146.243**
		EGENKAPITAL			
2.597	2.597	Eierandelskapital	43	2.597	2.597
-0	-0	Egenbeholdning eierandelskapital	43	-9	-11
895	895	Overkursfond		895	895
6.144	6.556	Utjevningsfond		6.536	6.123
840	569	Avsatt utbytte		569	840
474	321	Avsatt gaver		321	474
5.432	5.664	Grunnfondskapital		5.664	5.432
189	239	Fond for urealiserte gevinster		239	189
-	-	Annen egenkapital		2.366	1.827
1.250	1.250	Hybridkapital	5,38	1.293	1.293
		Ikke-kontrollerende eierinteresser		838	761
17.822	**18.092**	**Sum egenkapital**	**5**	**21.310**	**20.420**
162.066	**182.870**	**Sum gjeld og egenkapital**	**14,15**	**187.912**	**166.662**

Trondheim, 4. mars 2021
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal Styrets leder	Bård Benum Nestleder	Christian Stav
Mette Kamsvåg	Tonje Eskeland Foss	Morten Loktu
Janne T. Thomsen	Christina Straub Ansatterepresentant	Inge Lindseth Ansatterepresentant
		Jan-Frode Janson Konsernsjef

Endring i egenkapital

Morbank	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital						
(mill. kr)	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen-kapital	Hybrid-kapital	Sum egen-kapital
Egenkapital per 1.1.19	**2.597**	**895**	**5.126**	**5.602**	**1.034**	**155**	**-**	**1.000**	**16.409**
Periodens resultat	-	-	313	555	1.314	34	-	47	2.263
Utvidede resultatposter									
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-25
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-18	-	-18
Totalresultat for perioden	-	-	313	555	1.314	34	-18	47	2.245
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2018	-	-	-	-	-661	-	-	-	-661
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-373	-	-	-	-373
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	250	250
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-47	-47
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	18	-	-1
Sum transaksjoner med eierne	-0	-	-7	-12	-1.034	-	18	203	-832
Egenkapital per 31.12.19	**2.597**	**895**	**5.432**	**6.144**	**1.314**	**189**	**-**	**1.250**	**17.822**
Egenkapital per 1.1.20	**2.597**	**895**	**5.432**	**6.144**	**1.314**	**189**	**-**	**1.250**	**17.822**
Periodens resultat	-	-	130	230	890	50	-	56	1.356
Utvidede resultatposter									
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-25
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-16	-	-16
Totalresultat for perioden	-	-	130	230	890	50	-16	56	1.340
Transaksjoner med eierne									
Utbetalt utbytte for 2019	-	-	-	194	-840	-	-	-	-647
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	109	-	-474	-	-	-	-364
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-56	-56
Kjøp og salg egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-0
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	16	-	-3
Sum transaksjoner med eierne	-0	-	103	182	-1.314	-	16	-56	-1.070
Egenkapital per 31.12.20	**2.597**	**895**	**5.664**	**6.556**	**890**	**239**	**-**	**1.250**	**18.092**

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen-kapital	Hybrid-kapital	IKE 1)	Sum egen-kapital
Egenkapital per 1.1.19	**2.592**	**895**	**5.126**	**5.594**	**1.034**	**155**	**1.608**	**1.043**	**637**	**18.686**
Periodens resultat	-	-	313	555	1.314	34	242	49	56	2.563
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	6	-	-	6
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-	-25
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	-9	-	-	-9
Totalresultat for perioden	-	-	313	555	1.314	34	232	49	56	2.554
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2018	-	-	-	-	-661	-	-	-	-	-661
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	-	-	-373	-	-	-	-	-373
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	250	-	250
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-49	-	-49
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets 2)	-6	-	-	-14	-	-	-12	-	-	-33
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	22	-	-	3
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	-24	-	-	-24
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	67	67
Sum transaksjoner med eierne	-6	-	-7	-27	-1.034	-	-14	201	67	-820
Egenkapital per 31.12.19	**2.586**	**895**	**5.432**	**6.123**	**1.314**	**189**	**1.827**	**1.293**	**761**	**20.420**

1) IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

2) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank 1 Markets' tradingaktivitet

Konsern	Kontrollerende eierinteresser									
	Innskutt egenkapital		Opptjent egenkapital							
(mill. kr)	Eier-andels-kapital	Over-kurs-fond	Grunn-fonds-kapital	Utjev-nings-fond	Utbytte og gaver	Fond for urealiserte gevinster	Annen egen-kapital	Hybrid-kapital	IKE [1]	Sum egen-kapital
Egenkapital per 1.1.20	**2.586**	**895**	**5.432**	**6.123**	**1.314**	**189**	**1.827**	**1.293**	**761**	**20.420**
Periodens resultat	-	-	130	230	890	50	493	59	126	1.978
Utvidede resultatposter										
Andre inntekter og kostnader tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	31	-	-	31
Verdiendring utlån klassifisert til virkelig verdi over totalresultat	-	-	-	-	-	-	9	-	-	9
Estimatavvik pensjoner	-	-	-	-	-	-	-25	-	-	-25
Sum utvidede resultatposter	-	-	-	-	-	-	15	-	-	15
Totalresultat for perioden	-	-	130	230	890	50	508	59	126	1.993
Transaksjoner med eierne										
Utbetalt utbytte for 2019	-	-	-	194	-840	-	-	-	-	-647
Besluttet utbetalt til gaveformål	-	-	109	-	-474	-	-	-	-	-364
Ny hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilbakekjøp hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Betalte renter hybridkapital	-	-	-	-	-	-	-	-59	-	-59
Kjøp og salg av egne egenkapitalbevis	-0	-	-	-0	-	-	-	-	-	-0
Egne egenkapitalbevis i SB1 Markets [2]	2	-	-	2	-	-	11	-	-	14
Andre egenkapitalføringer	-	-	-7	-12	-	-	17	-	-	-1
Andre transaksjoner tilknyttede foretak og felleskontrollert virksomhet	-	-	-	-	-	-	3	-	-	3
Endring ikke-kontrollerende eierinteresser	-	-	-	-	-	-	-	-	-49	-49
Sum transaksjoner med eierne	2	-	103	183	-1.314	-	31	-59	-49	-1.103
Egenkapital per 31.12.20	**2.588**	**895**	**5.664**	**6.536**	**890**	**239**	**2.366**	**1.293**	**838**	**21.310**

1) IKE = Ikke-kontrollerende eierinteresser

2) Beholdning av egne egenkapitalbevis som ledd i SpareBank i Markets' tradingaktivitet

Kontantstrømoppstilling

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Noter	Konsern 2020	Konsern 2019
2.263	1.356	Resultat etter skatt		1.978	2.563
109	102	+ Av- og nedskrivninger		166	172
245	902	+ Tap på utlån/garantier		951	299
2.617	**2.360**	**Tilført fra årets virksomhet**		**3.096**	**3.035**
869	-4.093	Reduksjon/(økning) øvrige fordringer		-4.681	1.235
-96	3.582	Økning/(reduksjon) annen gjeld		3.896	716
-4.613	-8.075	Reduksjon/(økning) utlån		-8.795	-5.843
1.998	-3.721	Reduksjon/(økning) utlån kredittinstitusjoner		-2.981	2.964
5.422	11.296	Økning/(reduksjon) innskudd kunder		11.611	5.302
-960	5.045	Økning/(reduksjon) innskudd kredittinstusjoner		4.242	-361
-2.766	-3.490	Reduksjon/(økning) sertifikater og obligasjoner		-3.491	-2.766
2.471	**2.905**	**A) Netto likviditetsendring fra virksomhet**		**2.896**	**4.280**
-66	-38	Brutto investeringer bygninger/driftsmidler		-136	-120
84	-418	Netto innbetalt kapital tilknyttede selskaper/datterselskaper		-873	-312
36	37	Reduksjon/(økning) aksjer og eierinteresser		587	-1.080
54	**-420**	**B) Netto likviditetsendring investeringer**		**-422**	**-1.512**
-177	-295	Økning/(reduksjon) i ansvarlig lånekapital	38	-295	-177
1	3	Innbetalinger/(utbetalinger) knyttet til eierandelskapital		14	-33
-661	-647	Utbetalt utbytte		-647	-661
-373	-364	Gaveutdeling		-364	-373
250	-	Ny hybridkapital	38	-	250
-47	-56	Betalte renter hybridkapital	38	-59	-49
-1.639	877	Økning/(reduksjon) annen langsiktig gjeld	38	880	-1.846
-2.646	**-482**	**C) Netto likviditetsendringer finansiering**		**-470**	**-2.890**
-121	**2.003**	**A) + B) + C) Netto endringer i likvider i året**		**2.003**	**-121**
883	761	Likviditetsbeholdning per 1.1		761	883
761	2.764	Likviditetsbeholdning ved utgangen av året		2.764	761
-121	**2.003**	**Endring**		**2.003**	**-121**

Noter til regnskapet

Note	Side	
1	110	Generell informasjon
2	111	Regnskapsprinsipper
3	121	Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper
4	125	Segmentinformasjon
5	127	Kapitaldekning og kapitalstyring
6	129	Risikoforhold
		Kredittrisiko
7	133	Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld
8	134	Utlån til og fordringer på kunder
9	140	Fraregning av finansielle eiendeler
10	142	Tap på utlån og garantier
11	147	Kreditteksponering for hver interne risikorating
12	149	Maksimal kreditteksponering
13	152	Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler
		Markedsrisiko
14	154	Markedsrisiko knyttet til renterisiko
15	155	Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering
		Likviditetsrisiko
16	156	Likviditetsrisiko
		Resultatregnskap
17	157	Netto renteinntekter
18	158	Netto provisjons- og andre inntekter
19	159	Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser
20	160	Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte
21	165	Andre driftskostnader
22	166	Pensjon
23	170	Skatt
		Balanse
24	172	Klassifisering av finansielle instrumenter
25	173	Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter
26	176	Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost
27	178	Sertifikater og obligasjoner
28	179	Finansielle derivater
29	181	Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer
30	183	Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser
31	185	Immaterielle eiendeler
32	186	Eiendom, anlegg og utstyr
33	188	Leieavtaler
34	189	Øvrige eiendeler
35	190	Innskudd fra og gjeld til kunder
36	191	Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

37	193	Annen gjeld og forpliktelse
38	195	Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån
39	197	Investering i eierinteresser
		Øvrige opplysninger
40	201	Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning
41	202	Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper
42	203	Eierandelskapital- og eierstruktur
43	205	Resultat per aksje
44	206	Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper
45	207	Hendelser etter balansedagen

Note 1 - Generell informasjon

Beskrivelse av virksomheten
Se Organisering og tilstedeværelse presentert i årsrapporten.

Konsernet SpareBank 1 SMN

SpareBank 1 SMN har sitt hovedkontor i Trondheim, Søndre gate 4. Bankens markedsområder er i hovedsak Trøndelag og Nordvestlandet.

Konsernregnskapet for 2020 ble godkjent av styret 4. mars 2021.

Note 2 - Regnskapsprinsipper

Grunnlaget for utarbeidelse av det konsoliderte årsregnskapet
Konsernregnskapet 2020 for SpareBank 1 SMN er satt opp i overensstemmelse med internasjonale standarder for finansiell rapportering (IFRS) som er gjort gjeldende i Norge. Dette omfatter også tolkninger fra Den internasjonale tolkningskomité for finansiell rapportering (IFRIC) og dens forgjenger, IFRS fortolkningskomite. Målegrunnlaget for konsernregnskapet er historisk kost med de unntak som er beskrevet nedenfor. Regnskapet er avlagt basert på IFRS standarder og fortolkninger obligatoriske for årsregnskap som avlegges per 31. desember 2020**.**

Implementerte regnskapsstandarder og andre relevante endringer i regelverk i 2020
Anvendte regnskapsprinsipper er konsistente med prinsippene anvendt i foregående regnskapsperiode, med unntak av de endringene i IFRS som har blitt implementert av konsernet i inneværende regnskapsperiode. Nedenfor er det listet hvilke endringer i IFRS med virkning for 2020-regnskapet som har vært relevante for, samt effekten dette har hatt på konsernets årsregnskap.

Endringer i IFRS 3 - Definisjon av en virksomhet (uoffisiell norsk oversettelse)
Endringene hjelper foretak med vurderingen av om et oppkjøp utgjør en virksomhet eller en gruppe med eiendeler. Den endrede definisjonen legger vekt på foretakets evne til å skape produkter i form av varer og tjenester til kunder, hvorav den tidligere definisjonen fokuserte på avkastning i form av utbytte, lavere kostnader eller andre økonomiske fordeler til investorer eller andre eiere. Det presiseres at for å vurderes som en virksomhet må et integrert sett av aktiviteter og eiendeler minimum omfatte innsatsfaktorer og vesentlige prosesser som sammen i betydelig grad har evne til å skape produkter. Dette skal vurderes isolert for den overtatte virksomheten, og ikke gjennom integrering med kjøpers øvrige virksomhet.

Endringene innfører også en frivillig konsentrasjonstest med hensikt å forenkle måten et foretak kan skille et eiendelskjøp fra et virksomhetskjøp. I tillegg til å endre ordlyden av definisjonen utvides også den tilhørende veiledningen.
Endringene anvendes på transaksjoner der oppkjøpstidspunktet er på eller etter starten av den første regnskapsperioden som begynner på eller etter 1. januar 2020. Endringene har ikke hatt vesentlig effekt på vurderingene i de oppkjøpene som er foretatt i 2020.

Endringer i IAS 1 og IAS 8 - Definisjon av vesentlighet (uoffisiell norsk oversettelse)
International Accounting Standards Board (IASB) har utgitt endringer til definisjonen av vesentlighet for å gjøre det enklere for foretak å foreta vesentlighetsvurderinger og forbedre relevansen av opplysningene i notene til finansregnskapet. Definisjonen hjelper foretak med vurderingen av hvilken informasjon som skal inngå i finansregnskapet. Endringene innfører en ny definisjon av vesentlighet som går ut på at opplysningene er vesentlige dersom utelatelser, feilaktige opplysninger eller tilsløring av opplysninger med rimelighet kan forventes å påvirke beslutninger som primærbrukere av finansregnskap treffer på grunnlag av finansregnskapet. Det presiseres også at vesentlighet avhenger av opplysningenes art eller omfang, eller begge deler. I tillegg sørger endringene for at begrepet vesentlighet er konsistent i hele IFRS rammeverket. Endringene gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2020. Endringene har ikke hatt effekt for konsernet

Endring i IFRS 16 - Covid-19 relaterte leiereduksjoner (uoffisiell norsk oversettelse)
I Mai 2020 vedtok IASB en endring i IFRS 16 Leieavtaler som gir leietakere anledning til å ikke benytte retningslinjene i IFRS 16 om modifikasjoner av leieavtaler for leiereduksjoner som er en direkte konsekvens av Covid-19-pandemien. Endringen påvirker ikke utleiere.

Den praktiske forenklingsregelen fritar leietakere fra å måtte vurdere om leiereduksjoner som oppstår som en direkte konsekvens av Covid-19-pandemien utgjør en modifikasjon av leieavtalen i henhold til definisjonen i IFRS 16 eller ikke. Leietakere som velger å benytte forenklingsregelen regnskapsfører slike endringer i en leieavtale som om disse ikke er å regne som en modifikasjon av leieavtalen i henhold til IFRS 16. Den praktiske forenklingsregelen er gjeldende for endringer i leieavtaler som reduserer leiebetalinger som forfaller på eller før 30. juni 2021.
Bruk av forenklingsregelen skal anvendes retrospektivt, med kumulativ effekt ført direkte mot inngående balanse av egenkapitalen.
Endringen gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. juni 2020, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har valgt å tidliganvende denne praktiske forenklingsregelen. Endringen har ikke hatt effekt for konsernet

Endringer i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 og IFRS 16 - Referanserentereformen - Fase 2 (uoffisiell norsk oversettelse)
The International Accounting Standards Board (IASB) vedtok i august 2020 andre fase av prosjektet knyttet til referanserentereformen som endrer IFRS 9 Finansielle instrumenter, IAS 39 Finansielle instrumenter: Innregning og måling, IFRS 7 Finansielle instrumenter: Opplysninger, IFRS 4; Forsikringskontrakter og IFRS 16 Leieavtaler. Fase 2 ferdigstiller IASB sin respons på den pågående reformen av interbankrenter (IBOR) og andre referanserenter.

Endringene komplementerer fase 1 av prosjektet som ble vedtatt i 2019 og fokuserer på de regnskapsmessige effektene som kan oppstå når et foretak implementerer nye referanserenter som følge av reformen.

Endringene i fase 2 består i hovedsak av følgende:

- Praktisk løsning for særskilte endringer i kontraktsregulerte kontantstrømmer
- Lettelse fra spesifikke krav knyttet til sikringsbokføring
- Opplysningskrav

Endringene i fase 2 gjelder kun om man har finansielle instrumenter eller sikringsforhold som inkluderer en referanserente som vil endres som følge av reformen. Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2021. Tidliganvendelse er tillatt.

SpareBank 1 SMN valgte å tidliganvende endringene i fase 1 i 2019-regnskapet. Valget om å tidligimplementere medfører at sikringsforholdene kan videreføres uberørt av IBOR-reformen. IBOR-reformen er en pågående prosess hvor referanserenter benyttet i fordringer, lån og derivater byttes med nye renter. Kvalitativ og kvantitativ informasjon om berørte sikringsforhold er nærmere angitt i note 29 Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer.

Presentasjonsvaluta
Presentasjonsvalutaen er norske kroner (NOK), som også er bankens funksjonelle valuta. Alle beløp er angitt i millioner kroner med mindre noe annet er angitt.

Konsolidering
Konsernregnskapet omfatter banken og alle datterforetak som ikke er planlagt avhendet i nær framtid og derfor skal klassifiseres som holdt for salg etter IFRS 5. Som datterforetak regnes alle foretak hvor banken har kontroll, dvs. makt til å styre et foretaks finansielle og driftsmessige prinsipper i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets aktiviteter. Datterforetak er konsolidert fra det tidspunkt banken har overtatt kontroll, og det tas ut av konsolideringen fra det tidspunkt banken gir fra seg kontroll. Gjensidige balanseposter og alle vesentlige resultatelementer er eliminert.

Ved overtakelse av kontroll i et foretak (virksomhetssammenslutning) blir alle identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppført til virkelig verdi i samsvar med IFRS 3. En positiv differanse mellom virkelig verdi av kjøpsvederlaget og virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser oppføres som goodwill, mens en eventuell negativ differanse inntektsføres ved kjøpet. Regnskapsføring av goodwill etter førstegangsinnregning er omtalt under avsnittet om immaterielle eiendeler.

Alle transaksjoner innad i konsernet blir eliminert ved utarbeidelse av konsernregnskap. Ikke-kontrollerende eierinteressers andel av konsernets resultat blir presentert i egen linje under resultat etter skatt i resultatregnskapet. I egenkapitalen vises ikke-kontrollerende eierinteressers andel som en egen post.

Tilknyttet foretak
Tilknyttet foretak er foretak der banken har betydelig innflytelse. Normalt er det betydelig innflytelse når banken har en eierandel på 20 prosent eller mer. Tilknyttede foretak regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og justeres deretter for endring i bankens andel av nettoeiendelene til det tilknyttede foretaket. Banken resultatfører sin andel av resultatet i det tilknyttede foretaket. I morbankens regnskap regnskapsføres tilknyttede foretak til kostmetoden. Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Felleskontrollert virksomhet
Etter IFRS 11 skal investeringer i felleskontrollerte ordninger klassifiseres enten som felleskontrollerte driftsordninger eller felleskontrollerte virksomheter avhengig av de avtalemessige rettighetene og forpliktelsene til hver enkelt investor. SpareBank 1 SMN har vurdert sine felleskontrollerte ordninger og kommet til at de er felleskontrollerte virksomheter. Felleskontrollerte virksomheter regnskapsføres ved bruk av egenkapitalmetoden i Konsernet og kostmetoden i selskapsregnskapet. Ved bruk av egenkapitalmetoden regnskapsføres felleskontrollerte virksomheter opprinnelig til anskaffelseskost. Deretter reguleres det balanseførte beløpet for å innregne andelen av resultater etter kjøpet, samt andel av utvidet resultat. Når konsernets andel av tap i en felleskontrollert virksomhet overstiger balanseført beløp (inkludert andre langsiktige investeringer som i realiteten er en del av Konsernets nettoinvestering i virksomheten) innregnes ikke ytterligere tap, med mindre det er pådratt forpliktelser eller det er gjennomført utbetalinger på vegne av de felleskontrollerte virksomhetene. Urealisert gevinst på transaksjoner mellom Konsernet og dets felleskontrollerte virksomheter elimineres i henhold til eierandelen i virksomheten. Urealiserte tap elimineres også med mindre transaksjonen gir bevis for et verdifall på den overførte eiendelen. Beløp rapportert fra felleskontrollerte virksomheter omarbeides om nødvendig for å sikre sammenfall med regnskapsprinsippene til Konsernet.

Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Utlån og tap på utlån

Utlån som holdes i en «holde for å motta» forretningsmodell måles til amortisert kost. Amortisert kost er anskaffelseskost minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering som følger av en effektiv rentemetode, og fratrukket eventuelle tapsavsetninger. Den effektive renten er den renten som nøyaktig diskonterer estimerte framtidige kontante inn- eller utbetalinger over det finansielle instrumentets forventede levetid.

Banken selger bare deler av de utlån som kvalifiserer for overføring til SpareBank 1 Boligkreditt. Utlån som inngår i forretningsmodeller (porteføljer) med utlån som kvalifiserer for overføring holdes derfor både for å motta kontraktsmessige kontantstrømmer og for salg. Banken klassifiserer derfor alle boliglån til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader. Virkelig verdi på boliglån ved førstegangsinnregning er transaksjonsprisen, uten reduksjon for forventet tap fra mislighold som oppstår innen 12 måneder.

Fastrentelån til kunder regnskapsføres til virkelig verdi over resultatet. Gevinst og tap som skyldes endring i virkelig verdi innregnes over resultatregnskapet som verdiendring. Opptjent rente og over/underkurs regnskapsføres som renter. Renterisikoen i fastrenteutlånene styres med renteswapper som regnskapsføres til virkelig verdi. Det er konsernets oppfatning at vurdering av fastrenteutlån til virkelig verdi gir mer relevant informasjon om verdiene i balansen.

Tapsnedskrivning utlån
Bankens tapsavsetning innregnes basert på forventet kredittap (ECL). Den generelle modellen for avsetninger for tap av finansielle eiendeler i IFRS 9 gjelder for både finansielle eiendeler som måles til amortisert kost og for finansielle eiendeler til virkelig verdi med verdiendringer over utvidet resultat, som ikke er kredittforringet når den blir kjøpt eller utstedt. I tillegg er også ubenyttet kreditt, lånetilsagn og finansielle garantikontrakter som ikke måles til virkelig verdi over resultatet omfattet.

Målingen av avsetningen for forventet tap avhenger av om kredittrisikoen har økt vesentlig siden første gangs balanseføring. Ved førstegangs balanseføring og når kredittrisikoen ikke har økt vesentlig etter førstegangs balanseføring skal det avsettes for forventet tap fra mislighold som oppstår innen 12 måneder. Hvis kredittrisikoen har økt vesentlig skal det avsettes for forventet tap over hele levetiden. Tapsanslaget lages kvartalsvis, og bygger på data i datavarehuset som har historikk over konto- og kundedata for hele kredittporteføljen. Banken benytter tre makroøkonomiske scenarier for å ta hensyn til ikke-lineære aspekter av forventede tap. De ulike scenarier benyttes for å justere aktuelle parametre for beregning av forventet tap, og et sannsynlighetsvektet gjennomsnitt av forventet tap i henhold til respektive scenarier blir innregnet som tap.

Tapsestimatene beregnes basert på 12 måneders og livslang sannsynlighet for mislighold (probability of default – PD), tap ved mislighold (loss given default – LGD) og eksponering ved mislighold (exposure at default – EAD). Datavarehuset inneholder historikk for observert PD og observert LGD. Dette danner grunnlag for å lage gode estimater på fremtidige verdier for PD og LGD. I tråd med IFRS 9 grupperer banken sine utlån i tre trinn.

Trinn 1:
Dette er startpunkt for alle finansielle eiendeler omfattet av den generelle tapsmodellen. Alle eiendeler som ikke har vesentlig økt kredittrisiko enn ved førstegangsinnregning får en avsetning for tap som tilsvarer forventet tap fra mislighold som oppstår innen 12 måneder. I denne kategorien ligger alle eiendeler som ikke er overført til trinn 2 eller 3.

Trinn 2:
I trinn 2 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økt kredittrisiko siden førstegangsinnregning, men hvor det ikke er objektive bevis på kredittap. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden. Når det gjelder avgrensning mot trinn 1, definerer banken vesentlig grad av kredittforverring ved å ta utgangspunkt i hvorvidt et engasjements beregnede misligholdssannsynlighet (PD) har økt vesentlig. SpareBank 1 SMN benytter både absolutte og relative endringer i livstids-PD som kriterie for flytting til trinn 2. Den viktigste driveren for en vesentlig økning i kredittrisiko er kvantitativ økning i PD på balansedagen sammenlignet med PD ved første gangs innregning. En økning i PD med over 150 prosent til et PD-nivå over 0,6 prosentpoeng er vurdert å være en vesentlig økning i kredittrisiko. Kunder med med mer enn 30 dagers betalingsforsinkelse vil alltid flyttes til trinn 2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har betalingslettelser.

Kriteriene for bevegelse mellom trinn 1 og trinn 2 er symmetriske. Dersom en eiendel i trinn 2 ikke lenger er ansett å ha vesentlig økt kredittrisiko sammenlignet med første gangs innregning, vil eiendelen migreres tilbake til trinn 1. Det samme gjelder eiendeler i trinn 3, dersom grunnlaget for plasseringen i trinn 3 ikke lenger er tilstede vil eiendelen migreres til trinn 1 eller 2.

Trinn 3:
I trinn 3 i tapsmodellen er eiendeler som har hatt en vesentlig økning i kredittrisiko siden innvilgelse og hvor det på balansedato er objektive bevis på kredittap som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. For disse eiendelene skal det avsettes for forventet tap over levetiden.

Kredittapet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs innregning (en tapshendelse) og resultatet av tapshendelsen (eller hendelsene) må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på kredittap omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller låntaker
- ikke uvesentlig mislighold av kontrakt, som manglende betaling av avdrag og renter
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser med bakgrunn i økonomiske eller legale grunner knyttet til låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlighet for at skyldner vil inngå gjeldsforhandlinger eller andre finansielle reorganiseringer

Konsernet vurderer først om det eksisterer individuelle objektive bevis på kredittap for finansielle eiendeler som er individuelt signifikante. Dersom det er objektive bevis på at kredittap har inntruffet, beregnes størrelsen på tapet til differansen mellom eiendelens bokførte verdi og nåverdien av estimerte fremtidige kontantstrømmer diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rentesats. Bokført verdi av eiendelen reduseres ved bruk av en nedskrivningskonto og tapet innregnes i resultatregnskapet.

Misligholdte eller tapsutsatte engasjement
Samlet engasjement fra en kunde regnes som misligholdt og tas med i bankens oversikt over misligholdte engasjementer når forfalte avdrag eller renter ikke er betalt innen 90 dager etter forfall eller rammekreditter er overtrukket i 90 dager eller mer. Utlån og andre engasjementer som ikke er misligholdte, men hvor kundens økonomiske situasjon gjør det sannsynlig at banken vil bli påført tap, klassifiseres som tapsutsatte engasjementer.

Konstaterte tap

Konstatering av tap (fraregning av balanseført verdi) foretas når banken ikke har rimelige forventninger om å gjenvinne et engasjement i sin helhet eller en del av den. Kriterier når dette skal gjøres er blant annet:

- Avsluttet konkurs i selskaper med begrenset ansvar
- Stadfestet akkord/gjeldsforhandlinger
- Avvikling for øvrige selskaper med begrenset ansvar
- Avsluttet bo ved dødsfall
- Ved rettskraftig dom
- Sikkerheter er realisert

Engasjementet vil normalt legges på langstidsovervåkning i tilfelle debitor igjen skulle bli søkegod.

Overtatte eiendeler
Som ledd i behandlingen av misligholdte lån og garantier, overtar banken i enkelte tilfeller eiendeler som har vært stilt som sikkerhet for slike engasjementer. Ved overtakelse verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtakelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi i henhold til eiendelens art i regnskapet.

Anleggsmidler holdt for salg og avviklet virksomhet
Eiendeler som bankens styre har besluttet skal selges, blir behandlet etter IFRS 5 dersom det er svært sannsynlig at eiendelen vil bli solgt innen 12 måneder. Denne typen eiendeler er i hovedsak overtatte eiendeler i forbindelse med tapsengasjement samt investering i datterselskap holdt for salg. Anleggsmidler og grupper av anleggsmidler og gjeld klassifisert som holdt for salg måles til den laveste verdien av tidligere balanseført verdi og virkelig verdi fratrukket salgskostnader. Resultat fra slik virksomhet samt tilhørende eiendeler og gjeld, presenteres på egen linje som holdt for salg.

Verdipapirer og derivater
Verdipapirer og derivater består av aksjer og andeler, sertifikater og obligasjoner og derivative valuta- og renteinstrumenter. Aksjer og andeler klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Sertifikater og obligasjoner klassifiseres til virkelig verdi over resultatet. Derivater klassifiseres til virkelig verdi over resultatet.

Alle finansielle instrumenter klassifisert som til virkelig verdi over resultatet måles til virkelig verdi, og endring i verdi fra inngående balanse resultatføres som inntekt fra andre finansielle investeringer. Finansielle derivater presenteres som en eiendel når virkelig verdi er positiv og som en forpliktelse når virkelig verdi er negativ.

Immaterielle eiendeler
Immaterielle eiendeler består hovedsakelig av goodwill i konsernet SpareBank 1 SMN. Andre immaterielle eiendeler vil innregnes når kravene til balanseføring er til stede. Goodwill oppstår som differanse mellom virkelig verdi av vederlaget ved kjøp av en virksomhet og

virkelig verdi av identifiserbare eiendeler og forpliktelser, jfr. omtale under konsolidering. Goodwill avskrives ikke, men den er gjenstand for en årlig nedskrivningstest med sikte på å avdekke et eventuelt verdifall, i samsvar med IAS 36. Ved vurdering av verdifall på andre immaterielle eiendeler enn goodwill foregår vurderingen på det laveste nivå der det er mulig å identifisere kontantstrømmer.

Immaterielle eiendeler ervervet separat balanseføres til kost. Økonomisk levetid er enten bestemt eller ubestemt. Immaterielle eiendeler med bestemt levetid avskrives over økonomisk levetid og testes for nedskrivning ved indikasjoner på dette. Avskrivningsmetode og – periode vurderes minst årlig.

Eiendom, anlegg og utstyr
Eiendom, anlegg og utstyr samt eierbenyttet eiendom regnskapsføres i samsvar med IAS 16. Investeringen førstegangsinnregnes til anskaffelseskost og avskrives deretter lineært over forventet levetid. Ved fastlegging av avskrivningsplan splittes de enkelte eiendeler i nødvendig utstrekning opp i komponenter med forskjellig levetid, og det tas hensyn til estimert restverdi. Eiendom, anlegg og utstyr som hver for seg er av liten betydning, eksempelvis PC-er og annet kontorutstyr, vurderes ikke individuelt for restverdier, levetid eller verdifall, men vurderes som grupper. Eierbenyttet eiendom er etter definisjonen i IAS 40 eiendommer som i hovedsak benyttes av banken eller dens datterforetak til sin egen virksomhet.

Eiendom, anlegg og utstyr som avskrives er gjenstand for nedskrivningstest i samsvar med IAS 36 når omstendighetene indikerer det.

Eiendommer som eies med det formål å oppnå leieinntekter eller verdistigning, klassifiseres som investeringseiendommer og måles til virkelig verdi i samsvar med IAS 40. Konsernet har ingen investeringseiendommer.

Nedskrivning
Balanseført beløp av bankens eiendeler blir gjennomgått på balansedagen for å vurdere om det foreligger indikasjoner på verdifall. Dersom det foreligger slike indikasjoner estimeres eiendelens gjenvinnbare beløp. Årlig beregnes gjenvinnbart beløp på balansedagen for goodwill, eiendeler som har en ubegrenset utnyttbar levetid, og immaterielle eiendeler som ennå ikke er tilgjengelig for bruk. Nedskrivninger foretas når balanseført verdi av en eiendel eller kontantstrømgenererende enhet overstiger gjenvinnbart beløp. Nedskrivninger føres over resultatregnskapet. Nedskrivning av goodwill reverseres ikke. For andre eiendeler reverseres nedskrivninger dersom det er en endring i estimater som er benyttet for å beregne gjenvinnbart beløp.

Leieavtaler

Identifisering av en leieavtale
Ved inngåelse av en kontrakt vurderer konsernet hvorvidt kontrakten er eller inneholder en leieavtale. En kontrakt er eller inneholder en leieavtale dersom kontrakten overfører retten til å ha kontroll med bruken av en identifisert eiendel i en periode i bytte mot et vederlag.

Konsernet som leietaker
Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt
For kontrakter som utgjør eller inneholder en leieavtale, separerer konsernet leiekomponenter dersom det kan dra nytte av bruken av en underliggende eiendel enten alene eller sammen med andre ressurser som er lett tilgjengelige for konsernet, og den underliggende eiendelen verken er svært avhengig av eller tett forbundet med andre underliggende eiendeler i kontrakten. Konsernet regnskapsfører deretter hver enkelt leiekomponent i kontrakten som en leiekontrakt separat fra ikke-leiekomponenter i kontrakten.

Innregning av leieavtaler og innregningsunntak
På iverksettelsestidspunktet for en leieavtale innregner konsernet en leieforpliktelse og en tilsvarende bruksretteiendel for alle sine leieavtaler, med unntak av følgende anvendte unntak:

- Kortsiktige leieavtaler (leieperiode på 12 måneder eller kortere)
- Eiendeler av lav verdi

For disse leieavtalene innregner konsernet leiebetalingene som andre driftskostnader i resultatregnskapet når de påløper.

Leieforpliktelser
Konsernet måler leieforpliktelser på iverksettelsestidspunktet til nåverdien av leiebetalingene som ikke betales på dette tidspunktet. Leieperioden representerer den uoppsigelige perioden av leieavtalen, i tillegg til perioder som omfattes av en opsjon enten om å forlenge eller si opp leieavtalen dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil (ikke vil) utøve denne opsjonen.

Leiebetalingene som inngår i målingen av leieforpliktelsen består av:

- Faste leiebetalinger (herunder i realiteten faste betalinger), minus eventuelle fordringer i form av leieinsentiver
- Variable leiebetalinger som er avhengige av en indeks eller en rentesats, første gang målt ved hjelp av indeksen eller rentesatsen på iverksettelsestidspunktet
- Beløp som forventes å komme til betaling for konsernet i henhold til restverdigarantier

- Utøvelseskursen for en kjøpsopsjon, dersom konsernet med rimelig sikkerhet vil utøve denne opsjonen
- Betaling av bot for å si opp leieavtalen, dersom leieperioden gjenspeiler at konsernet vil utøve en opsjon om å si opp leieavtalen

Leieforpliktelsen måles etterfølgende ved å øke den balanseførte verdien for å gjenspeile renten på leieforpliktelsen, redusere den balanseførte verdien for å gjenspeile utførte leiebetalinger og måle den balanseførte verdien på nytt for å gjenspeile eventuelle revurderinger eller endringer av leieavtalen, eller for å reflektere justeringer i leiebetalinger som følger av justeringer i indekser eller rater.

Konsernet inkluderer ikke variable leiebetalinger i leieforpliktelsen. I stedet innregner konsernet disse variable leiekostnadene i resultatregnskapet. Konsernet presenterer leieforpliktelsen sammen med annen gjeld.

Bruksretteiendeler

Konsernet måler bruksretteiendeler til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte avskrivninger og tap ved verdifall, justert for eventuelle nye målinger av leieforpliktelsen. Anskaffelseskost for bruksretteiendelene omfatter:

- Beløpet fra førstegangsmålingen av leieforpliktelsen
- Alle leiebetalinger ved eller før iverksettelsestidspunktet, minus eventuelle leieinsentiver mottatt
- Alle direkte utgifter til avtaleinngåelse påløpt konsernet
- Et anslag over utgiftene påløpt leietaker for demontering og fjerning av den underliggende eiendelen, gjenoppretting av stedet der enheten er plassert, eller gjenoppretting av den underliggende eiendelen til den stand som vilkårene i leieavtalen krever, med mindre disse utgiftene påløper under produksjonen av varene.

Konsernet anvender avskrivningskravene i IAS 16 Eiendom, anlegg og utstyr ved avskrivning av bruksretteiendelen, bortsett fra at bruksretteiendelen avskrives fra iverksettelsestidspunktet fram til det som inntreffer først av slutten av leieperioden og slutten av bruksretteiendelenes utnyttbare levetid. Konsernet anvender IAS 36 «Verdifall på eiendeler» for å fastslå om bruksretteiendelen er verdiforringet og for å regnskapsføre eventuelle påviste tap ved verdifall.

Konsernet som utleier

Atskillelse av bestanddelene i en leiekontrakt
For en kontrakt som inneholder en leiekomponent og en eller flere ytterligere leiekomponenter og ikke-leiekomponenter, fordeler konsernet vederlagene i kontrakten i henhold til prinsippene i IFRS 15 Driftsinntekter fra kontrakter med kunder.

Klassifisering av leieavtaler
For kontrakter hvor konsernet er utleier, klassifiserer det hver av sine leieavtaler som enten en operasjonell leieavtale eller en finansiell leieavtale. En leieavtale klassifiseres som en finansiell leieavtale dersom den i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel. En leieavtale klassifiseres som en operasjonell leieavtale dersom den ikke i det vesentlige overfører alle risikoer og fordeler forbundet med eierskap av en underliggende eiendel.

Konsernet som utleier har ingen finansielle leieavtaler.

Operasjonelle leieavtaler

For operasjonelle leieavtaler innregner konsernet leiebetalinger som andre inntekter, hovedsakelig lineært, med mindre et annet systematisk grunnlag bedre gjenspeiler det mønsteret der fordelen ved bruken av den underliggende eiendelen reduseres. Konsernet innregner utgifter som har påløpt ved opptjening av leieinntekten som en kostnad. Konsernet legger til direkte utgifter til avtaleinngåelse som påløper ved inngåelse av en operasjonell leieavtale, til den underliggende eiendelens balanseførte verdi og innregner disse utgiftene som en kostnad over leieperioden på samme grunnlag som leieinntekten.

Innregning og diskonteringsrente
IFRS 16 viser til to ulike metoder for å fastsette diskonteringsrenten for leiebetalinger:

- Implisitt rente i leiekontrakten
- Leietakerens marginale lånerente, dersom den implisitte renten ikke enkelt kan fastsettes

Leiekontraktene som omfattes av IFRS 16 varierer med hensyn til løpetid og opsjonsstruktur. Videre må man gjøre forutsetninger på utgangsverdi av de underliggende eiendelene. Begge disse forholdene gjør en implisitt renteberegning mer komplisert enn en marginal lånerente-betraktning.

SpareBank 1 SMN har et rammeverk for mellomregning som skal gi et mest mulig korrekt bilde av hvordan ulike balanseposter, forretningsområder, segmenter eller regioner i banken bidrar til bankens lønnsomhet. Utgangspunktet for mellomregningsrentene er bankens historiske fundingkostnad. Konsernets fundingkostnad kan deles opp i en kostnad knyttet til senior usikret gjeld og en kostnad knyttet til kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån). Sistnevnte fundingkost skal, som annen egenkapital, fordeles på eiendeler ut fra

risikovekter. Kostnaden knyttet til ansvarlig kapital (fondsobligasjon og ansvarlig lån) fremkommer da som et ytterligere tillegg på mellomregning på utlån.

Banken har også indirekte likviditetskostnader knyttet til likviditetsreserver. Dette er reserver banken er pålagt å holde av myndighetene, samt reserver av overskuddslikviditet som banken holder i kortere perioder. Likviditetsreservene har en betydelig negativ avkastning målt mot bankens fundingkostnad. Denne kostnaden fordeles på balanseposter som skaper behov for likviditetsreserver, og fremkommer som et fradrag på mellomregning på innskudd og et tillegg på utlån.

Mellomregningsrente= Fundingkostnad (CoF) + tillegg for likviditetsreservekostnad + tillegg for kapitalkostnad

I mellomregningen fordeles bankens likviditetskostnad eller fundingkostnad på aktiva og passiva, og benyttes aktivt i internregnskapet. Mellomregningen er dermed et godt etablert verktøy i styringen av banken, og oppdateres jevnlig.

Mellomregningsrenten for en eiendel med tilsvarende underliggende, i dette tilfellet næringseiendom, vil derfor være en god representasjon av den marginale lånerenten. Denne diskonteringsrenten vil inkludere de vesentlige tillegg til fundingkostnaden, som gir et mer korrekt bilde av alternativkostnaden for banken. Denne rentesatsen er brukt som diskonteringssats for konsernets leieavtaler som faller under IFRS 16. Ved implementeringen av IFRS 16 ble det lagt inn en diskonteringsrente på 2,05 prosent.

Rett til bruk eiendelen klassifiseres som anleggsmidler i balansen, mens leieforpliktelsen klassifiseres som annen gjeld.
Det alt vesentligste av SMN-konsernets leieforpliktelse knytter seg til leieavtaler for kontorer. Detaljerte opplysninger om leieavtalene finnes i note 33 Leieavtaler.

Renteinntekter og -kostnader
Renteinntekter og -kostnader knyttet til eiendeler og forpliktelser som måles til amortisert kost og virkelig verdi over andre inntekter og kostnader, resultatføres løpende basert på en effektiv rentemetode. Gebyrer knyttet til rentebærende innlån og utlån inngår i beregningen av effektiv rente og amortiseres dermed over forventet løpetid. For gjeldsinstrumenter på eiendelssiden bokført til amortisert kost og som er nedskrevet som følge av objektive bevis for tap, inntektsføres renter basert på netto balanseført beløp.

For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi vil markedsverdien klassifiseres som inntekt fra andre finansielle investeringer.

Provisjonsinntekter og -kostnader
Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyrer knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende. Honorarer for rådgivning opptjenes i samsvar med inngått rådgivningsavtale, som oftest etter hvert som tjenesten ytes. Det samme gjelder for løpende forvaltningstjenester. Honorar og gebyr ved omsetning eller formidling av finansielle instrumenter, eiendom eller andre investeringsobjekter som ikke genererer balanseposter i bankens regnskap, resultatføres når transaksjonen sluttføres. For lån som er overført til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt mottar banken en provisjon tilsvarende differansen mellom lånets rente og den finansieringskostnad SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt oppnår. I bankens regnskap fremkommer dette som provisjonsinntekte**r.**

Transaksjoner og beholdninger i utenlandsk valuta
Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved transaksjonskursen. Gevinst og tap knyttet til gjennomførte transaksjoner eller til omregning av beholdninger av pengeposter på balansedagen resultatføres. Gevinst og tap knyttet til omregning av andre poster enn pengeposter, innregnes på samme måte som den tilhørende balansepost.

Sikringsbokføring
Banken vurderer og dokumenterer sikringens effektivitet i samsvar med IAS 39. Banken benytter virkelig verdi sikring for å styre sin renterisiko. I sin sikringsaktivitet sikrer banken seg mot bevegelser i markedsrenten. Endringer i kredittspread er ikke hensyntatt i måling av sikringseffektiviteten. Ved virkelig verdi sikring blir både sikringsinstrumentet og sikringsobjektet regnskapsført til virkelig verdi, og endringer i disse verdiene fra inngående balanse blir resultatført.

Skatt
Resultatført skatt består av periodeskatt (betalbar skatt) og utsatt skatt. Periodeskatt er beregnet skatt på årets skattepliktige resultat. Utsatt skatt regnskapsføres etter gjeldsmetoden i samsvar med IAS 12. Ved beregningen av utsatt skatt benyttes til enhver tid gjeldende skattesats. Det beregnes forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på midlertidige forskjeller, som er differansen mellom balanseført verdi og skattemessig verdi på eiendeler og forpliktelser. Det beregnes likevel ikke forpliktelse eller eiendel ved utsatt skatt på goodwill som ikke gir skattemessige fradrag, og heller ikke på førstegangsinnregnede poster som verken påvirker regnskapsmessig eller skattepliktig resultat.

Det beregnes en eiendel ved utsatt skatt på fremførbare skattemessige underskudd. Eiendel ved utsatt skatt innregnes bare i det omfang det forventes fremtidig skattepliktige resultater som gjør det mulig å utnytte den tilhørende skattefordelen. Kildeskatt presenteres som periodeskatt. Formueskatt blir presentert som driftskostnad i konsernets regnskap i samsvar med IAS 12.

Innskudd fra kunder
Innskudd fra kunder vurderes til amortisert kost**.**

Gjeld ved utstedelse av verdipapirer
Utstedt verdipapirgjeld (seniorlån) måles til amortisert kost eller som finansielle forpliktelser bestemt regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer innregnet over resultatet. Som hovedregel benyttes sikringsbokføring (virkelig verdi sikring) ved utstedelse av obligasjonsgjeld med fast rente. Ved sikring er det en entydig, direkte og dokumentert sammenheng mellom verdiendringer på sikringsobjektet (innlånet) og sikringsinstrumentet (rentederivat). For sikringsobjektet regnskapsføres endringer i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen som et tillegg eller fradrag i balanseført verdipapirgjeld og resultatføres under «Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser». Sikringsinstrumentene vurderes til virkelig verdi og endringene i virkelig verdi resultatføres på samme resultatlinje som sikringsobjektene. Gjeld ved utstedelse av verdipapirer presenteres inklusiv påløpte renter. Se note 29 for en mer utførlig beskrivelse av sikringsbokføring.

Ansvarlige lån og fondsobligasjoner
Ansvarlige lån måles til amortisert kost som andre langsiktige lån. Ansvarlige lån har prioritet etter all annen gjeld. En fondsobligasjon er en obligasjon med en pålydende rente, men banken har under nærmere gitte vilkår ikke plikt til å betale ut renter, og investor har heller ikke senere krav på renter som ikke er utbetalt, dvs. rentene akkumuleres ikke. Fondsobligasjoner er klassifisert som hybridkapital under egenkapital da disse ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen. Se også nærmere beskrivelse i note 3. Behandling av ansvarlige lån og fondsobligasjoner i beregningen av konsernets kapitaldekning er omtalt i note 5 Kapitaldekning og kapitalstyring.

Utstedte finansielle garantier
Finansielle garantier er kontrakter som medfører at banken må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene, klassifiseres som utstedte finansielle garantier. Ved førstegangsinnregning av utstedte finansielle garantier balanseføres garantiene til mottatt vederlag for garantien. Ved etterfølgende måling vurderes utstedte finansielle garantier til det høyeste beløp av størrelsen på tapsavsetningen og beløpet som ble regnskapsført ved førstegangsinnregning med fradrag for eventuelle kumulative inntekter som er innregnet i resultatregnskapet. Ved utstedelse av finansielle garantier balanseføres vederlaget for garantien under «Andre forpliktelser» i balansen. Inntekter fra utstedte finansielle garantier og kostnader knyttet til kjøpte finansielle garantier amortiseres over durasjonen til instrumentet og presenteres som «Provisjonsinntekter» eller «Provisjonskostnader». Endring i forventet kredittap inngår i linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatregnskapet.

Lånetilsagn
Forventede kredittap beregnes for lånetilsagn og presenteres som «Andre forpliktelser» i balansen. Endringer i avsetningen til forventet tap presenteres på linjen «Tap på utlån og garantier» i resultatet. For instrumenter som har både en trukket del og en ubenyttet ramme blir forventede kredittap fordelt pro rata mellom avsetning til tap på utlån og avsetninger i balansen basert på den relative andelen av eksponeringen.

Pensjoner
SpareBank 1 SMN-konsernet har pensjonsordning for sine ansatte som tilfredsstiller kravene om obligatorisk tjenestepensjon. SpareBank 1 SMN hadde tidligere ytelsespensjon. Ytelsesordningen ble avviklet med virkning fra 1. januar 2017.

Innskuddsbasert pensjonsordning
Innskuddsbaserte pensjonsordninger innebærer at konsernet ikke gir løfte om fremtidig pensjon av en gitt størrelse, men betaler et årlig tilskudd til de ansattes kollektive pensjonssparing. Den fremtidige pensjonen vil avhenge av størrelsen på tilskuddet og den årlige avkastningen på pensjonssparingen. Konsernet har ingen ytterligere forpliktelser knyttet til levert arbeidsinnsats etter at det årlige innskuddet er betalt. Det er ingen avsetning for påløpte pensjonsforpliktelser i slike ordninger. Innskuddsbaserte pensjonsordninger kostnadsføres direkte. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere fremtidige innbetalinger. Innskuddene er gitt til pensjonsplanen for heltidsansatte, og tilskuddet utgjør fra sju prosent fra 0 - 7,1 G og 15 prosent fra 7,1 - 12 G. Pensjonspremien kostnadsføres når den påløper. Se også note 25 Pensjoner.

Avtalefestet førtidspensjon
Bank- og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). Ordningen dekker førtidspensjon fra 62 til 67 år. Bankens ansvar er 100 prosent av pensjonen som utbetales mellom 62 og 64 år og 60 prosent av pensjonen som utbetales mellom 65 og 67 år. Opptak av nye pensjonister opphørte med virkning fra 31. desember 2010. Lov om statstilskudd til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskuddsloven) trådte i kraft 19. februar 2010. Arbeidstakere som tar ut AFP med virkningstidspunkt i 2011

eller senere, vil bli gitt ytelser etter den nye ordningen. Ny AFP-ordning utgjør et livsvarig påslag på Folketrygden og kan tas ut fra 62 år. Arbeidstakere tjener årlig opp rett til AFP med 0,314 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til 7,1G frem til 62 år. Opptjening i ny ordning beregnes på bakgrunn av arbeidstakerens livsinntekt, slik at alle tidligere arbeidsår innregnes i opptjeningsgrunnlaget.

Den nye AFP-ordningen anses regnskapsmessig å være en ytelsesbasert flerforetaksordning. Dette innebærer at det enkelte foretaket skal regnskapsføre sin proporsjonale andel av ordningens pensjonsforpliktelse, pensjonsmidler og pensjonskostnad. Dersom det ikke foreligger beregninger av de enkelte komponentene i ordningen og et konsistent og pålitelig grunnlag for allokering, regnskapsføres den nye AFP-ordningen som en innskuddsordning. På det nåværende tidspunkt foreligger det ikke slikt grunnlag, og den nye AFP-ordningen regnskapsføres derfor som en innskuddsordning. Regnskapsføring av ny AFP-ordning som ytelsesordning vil først skje når pålitelig måling og allokering kan foretas. Ny ordning skal finansieres ved at Staten dekker 1/3 av pensjonsutgiftene og 2/3 skal dekkes av arbeidsgiverne. Arbeidsgivernes premie skal fastsettes som en prosentandel av lønnsutbetalinger mellom 1G og 7,1G.

I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP-forpliktelse. Dette skyldes at Felleskontoret for LO/NHO så langt ikke har foretatt de nødvendige beregninger.

Segmentrapportering
SpareBank 1 SMN har Privatmarked og Næringsliv samt de vesentligste datterselskapene og tilknyttede selskaper som sine primære rapporteringssegmenter. Konsernet presenterer en sektor- og næringsfordeling av utlån og innskudd som sitt sekundære rapporteringsformat. Konsernets segmentrapportering er i samsvar med IFRS 8.

Utbytte og gaver
Foreslått utbytte på egenkapitalbevis og gaver regnskapsføres som egenkapital i perioden frem til det er vedtatt av bankens representantskap.

Hendelser etter balansedagen
Regnskapet anses som godkjent for offentliggjøring når styret har behandlet årsregnskapet. Representantskap og regulerende myndigheter vil etter dette kunne nekte å godkjenne regnskapet, men ikke forandre dette. Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelsen av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold som ikke var kjent på balansedagen, vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Regnskapet er avlagt etter en forutsetning om fortsatt drift. Denne forutsetningen var etter styrets oppfatning til stede på det tidspunkt regnskapet ble godkjent for fremleggelse.

Styrets forslag til utbytte fremgår av årsberetningen og av oppstilling over endring i egenkapital.

Nye eller reviderte regnskapsstandarder som er godkjent, men ikke implementert i 2020
Standardene og fortolkningene som er vedtatt frem til tidspunkt for avleggelse av konsernregnskapet, men hvor ikrafttredelsestidspunkt er frem i tid, er oppgitt under. Konsernets intensjon er å implementere de relevante endringene på ikrafttredelsestidspunktet, under forutsetning av at EU godkjenner endringene før avleggelse av konsernregnskapet.

Endringer i IAS 1 - Klassifisering av forpliktelser som kort eller langsiktig (uoffisiell norsk oversettelse)

The International Accounting Standards Board (IASB) vedtok i januar 2020 endringer i IAS 1 Presentasjon av finansregnskap med hensikt å klargjøre vilkårene for å klassifisere en forpliktelse som kort eller langsiktig.

Hensikten med endringene er å fremme konsistens i anvendelsen av kravene ved å hjelpe foretak i å avgjøre om gjeld og andre forpliktelser med et usikkert oppgjørstidspunkt skal klassifiseres som kortsiktig (forfallsdato eller potensiell forfallsdato innen 12 måneder) eller langsiktig. Endringene klargjør også klassifiseringskravene knyttet til gjeld som foretaket potensielt kan gjøre opp ved konvertering til egenkapital.

Endringene presiserer følgende:

- Betydningen av retten til å utsette et oppgjør
- Retten til å utsette et oppgjør må eksistere ved slutten av regnskapsperioden
- At klassifisering ikke er påvirket av sannsynligheten for at et selskap vil utøve sin rett til utsettelse
- Dersom et tilhørende innebygd derivat oppfyller definisjonen av et egenkapitalinstrument vil forpliktelsens vilkår ikke påvirke dens klassifisering

Endringene gjelder for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1. januar 2023, men tidliganvendelse er tillatt. Endringene må anvendes retrospektivt. Konsernet planlegger ikke å anvende disse endringene tidlig.

Det forventes ikke at endringene vil ha vesentlige effekter for konsernet.

Endringer i IAS 16 - Inntekter før tiltenkt bruk (uoffisiell norsk oversettelse)

Endringene forbyr et foretak å trekke fra eventuelle inntekter fra anskaffelseskosten til en enhet av eiendom, anlegg og utstyr ved salg av enheter produsert mens foretaket klargjør eiendelen til dens tiltenkte bruk. I stedet skal et foretak innregne inntekter ved salg av slike enheter, samt tilhørende kostnader, i resultatet.

Endringene må anvendes retrospektivt kun for eiendom, anlegg og utstyr som er gjort tilgjengelig for bruk på eller etter starten av den tidligste perioden som presenteres når foretaket anvender endringen for første gang.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som starter på eller etter 1. Januar 2022. Tidliganvendelse er tillatt dersom et foretak (samtidig eller allerede) også anvender alle endringene i Endringer i referanser til det konseptuelle rammeverket i IFRS-standarder (Mars 2018). Konsernet planlegger ikke å anvende endringene tidlig.

Det forventes ikke at endringene vil ha vesentlige effekter for konsernet.

Endringer i IAS 37 - Tapsbringende kontrakter, Kostnader ved oppfyllelsen av en kontrakt (uoffisiell norsk oversettelse)

Endringene klargjør at ved vurderingen av hvorvidt en kontrakt er tapsbringende, skal kostnader for å oppfylle kontrakten inkluderes. Da både de inkrementelle kostnadene (eksempelvis kostnader knyttet til direkte arbeidskraft og materialer) og en allokering av andre kostnader som kan relateres direkte til oppfyllelse av kontraktsaktiviteter (for eksempel avskrivning av utstyr benyttet til å oppfylle kontrakten, samt kostnader relatert til kontraktsstyring og oppfølging). Kostnader som ikke direkte kan relateres til en kontrakt (eksempelvis generelle- og administrative kostnader) skal ikke inkluderes med mindre det fremkommer eksplisitt av kontrakten at disse skal belastes motparten.

Endringene må anvendes retrospektivt på kontrakter der et foretak ikke har oppfylt alle sine forpliktelser ved begynnelsen av den regnskapsperioden endringene tas i bruk for første gang.

Endringene er gjeldende for regnskapsperioder som begynner på eller etter 1 Januar 2022, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet planlegger ikke å anvende endringene tidlig.

Det forventes ikke at endringene vil ha effekt for konsernet

Årlige forbedringer 2018-2020 (utgitt Mai 2020) (uoffisiell norsk oversettelse)

IFRS 1 Førstegangsanvendelse av IFRS - Datterselskap som førstegangsbruker
Endringen åpner for at et datterselskap som anvender unntaket i IFRS 1.D16(a) kan måle akkumulerte omregningsdifferanser for alle utenlandske virksomheter til den balanseførte verdien som ville blitt inkludert i morforetakets konsernregnskap, basert på datoen for morselskapets overgang til IFRS. Tilsvarende valg er også tilgjengelig for tilknyttede foretak og felleskontrollerte ordninger som benytter unntaket i IFRS 1.D16(a).

Et foretak anvender endringen for regnskapsperioder som starter på eller etter 1. januar 2022. Tidliganvendelse er tillatt.

IFRS 9 Finansielle instrumenter - Gebyrer inkludert i «10 prosent test» for fraregning
Endringen klargjør hvilke gebyrer som skal inkluderes i vurderingen av hvorvidt vilkårene i en ny eller modifisert finansiell forpliktelse er svært forskjellige fra vilkårene tilhørende den opprinnelige finansielle forpliktelsen. Ved bestemmelse av de gebyrene som er betalt fratrukket mottatte gebyrer, er det kun gebyrer som betales eller mottas mellom låntaker og långiver som skal inkluderes, inkludert gebyrer betalt eller mottatt av enten låntaker eller långiver på vegne av den andre part. Ingen lignende endringer er foreslått for IAS 39.

Et foretak anvender denne endringen på finansielle forpliktelser som er modifisert eller byttet på eller etter starten av den regnskapsperioden endringene tas i bruk for første gang.

Endringen er gjeldende for regnskapsperioder som starter på eller etter 1. januar 2022. Tidliganvendelse er tillatt.

Note 3 - Kritiske estimater og vurderinger vedrørende bruk av regnskapsprinsipper

Ved utarbeidelse av konsernregnskapet foretar ledelsen estimater, skjønnsmessige vurderinger og tar forutsetninger som påvirker effekten av anvendelsen av regnskapsprinsipper. Dette vil derfor påvirke regnskapsførte beløp for eiendeler, forpliktelser, inntekter og kostnader. Estimater og skjønnsmessige vurderinger evalueres løpende og er basert på historisk erfaring og forventninger om fremtidige hendelser som anses å være sannsynlige på balansetidspunktet.

Klassifisering av finansielle instrumenter
Finansielle eiendeler skal klassifiseres enten til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader (OCI), amortisert kost eller til virkelig verdi over resultat. Banken fastsetter klassifiseringen basert på karakteristika ved eiendelens kontraktuelle kontantstrømmer og hvilken forretningsmodell eiendelen styres under.

For å kunne klassifisere en finansiell eiendel må banken fastslå hvorvidt de kontraktuelle kontantstrømmene fra eiendelen er utelukkende betaling av rente og hovedstol på utestående beløp.

Hovedstol er virkelig verdi på eiendelen ved førstegangsinnregning. Rente består av betaling for tidsverdien av penger, for kredittrisiko knyttet til hovedstol utestående i en bestemt periode, og for andre utlånsrisiki og kostnader, i tillegg til en fortjenestemargin. Dersom banken fastslår at de kontraktuelle kontantstrømmene knyttet til en eiendel ikke er utelukkende betaling for rente og hovedstol, skal eiendelen klassifiseres som målt til virkelig verdi over resultatet.

Ved klassifisering av finansielle eiendeler, fastsetter banken forretningsmodellen som benyttes for hver portefølje av eiendeler som styres samlet for å oppnå samme forretningsmessige målsetning. Forretningsmodellen reflekterer hvordan banken styrer sine finansielle eiendeler og i hvilken grad kontantstrømmen genereres gjennom mottak av de kontraktuelle kontantstrømmene, salg av finansielle eiendeler eller begge. Banken fastsetter forretningsmodellen ved bruk av scenarier som er rimelig sannsynlig å forvente inntreffer. Fastsettelse av forretningsmodellen krever bruk av skjønn og vurdering av all tilgjengelig informasjon på det aktuelle tidspunktet.

En portefølje av finansielle eiendeler klassifiseres i en «holde for å motta» forretningsmodell når bankens primære mål er å holde disse eiendelene for å motta de kontraktuelle kontantstrømmene og ikke selge dem. Når bankens mål oppnås gjennom både å motta og å selge eiendelene, vil eiendelene klassifiseres i en «holde for å motta og selge» forretningsmodell. I en slik forretningsmodell vil både mottak av kontraktuelle kontantstrømmer og salg av eiendeler være integrerte deler for å oppnå bankens målsetning for den aktuelle porteføljen.

Finansielle eiendeler måles til virkelig verdi over resultatet dersom de ikke faller innenfor enten en «holde for å motta» forretningsmodell, eller «holde for å motta eller selge» forretningsmodell.

Tap på utlån og garantier
Bankens utlånsportefølje reklassifiseres månedlig. Kunder med objektive bevis på tap grunnet betalingsmislighold, svekkelse i kredittverdighet eller andre objektive kriterier er gjenstand for en individuell gjennomgang og beregning av tap. Dersom bankens beregninger viser at nåverdien av diskontert kontantstrøm basert på effektiv rente på innregningsstidspunktet er lavere enn lånets bokførte verdi foretas det nedskrivning for beregnet tap. Stor grad av skjønn kreves for å vurdere bevis på tap, og estimering av beløp og tidfesting av fremtidige kontantstrømmer for å fastsette beregnet tap påvirkes av dette skjønnet. Endringer i disse faktorene vil kunne påvirke størrelsen på avsetningen for tap. Hvor sikkerhetsverdier er knyttet til spesielle objekter eller bransjer som er i krise, vil sikkerheter måtte realiseres i lite likvide markeder og vurdering av sikkerhetsverdier kan i slike tilfeller være beheftet med betydelig usikkerhet.

For utlån i trinn 1 og 2 foretas det en beregning av forventet kredittap ved bruk av bankens tapsmodell basert på estimater for sannsynlighet for tap (PD) og tap ved mislighold (LGD), samt eksponering (EAD). Banken benytter samme PD-modell som i IRB, men med forventningsrett kalibrering, det vil si uten sikkerhetsmarginer, som et utgangspunkt for vurdering av økt kredittrisiko.

Nedskrivninger for eksponeringer i trinn 1 vil være beregning av ett års forventet tap, mens for eksponeringer i trinn 2 blir det beregnet forventet tap over levetiden.

De viktigste inputfaktorene i bankens tapsmodell som bidrar til vesentlige endringer i tapsestimatet og er gjenstand for stor grad av skjønn er følgende:

- Bruk av framoverskuende informasjon og framskrivning av makroøkonomiske variabler for flere scenarier og sannsynlighetsvekting av disse.
- fastsettelse av hva en vesentlig økning i kredittrisiko er for et utlån.

Bruk av framoverskuende informasjon
Måling av forventet kredittap for hvert trinn krever både informasjon om hendelser og nåværende forhold, samt forventede hendelser og fremtidige økonomiske forhold. Estimering og bruk av framoverskuende informasjon krever stor grad av skjønn. Hvert makroøkonomiske

scenario som benyttes, inkluderer en projeksjon i en femårsperiode. Vårt estimat på forventet kredittap i trinn 1 og 2 er et sannsynlighetsvektet snitt av tre scenarier; Basis, Oppside og Nedside. Basisscenario er utviklet med et utgangspunkt i observert mislighold og tap siste tre år, skjønnsmessig justert til et forventningsrett estimat på utviklingen som ligger noe over observert mislighold og tap siste 3 år.

Utviklingen i Oppside og Nedside scenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunkturene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Utgangspunktet er basert på observasjoner siste 15 år, der Nedside reflekterer forventet misligholds- og tapsnivå i en krisesituasjon med nivåer på PD og LGD som benyttes i konservative stress-scenarier for andre formål i bankens kredittstyring.

Det er i 2020 gjort enkelte endringer i input til bankens tapsmodell som følge av endrede fremtidsforventninger på grunn av koronasituasjonen. Krisen og med den vesentlig økt makroøkonomisk usikkerhet har gjort vurderingene ekstra krevende. Tilsynsmyndighetene har understreket viktigheten av at det fokuseres på forventede langsiktige effekter av krisen og det har også vært bankens fokus i disse vurderingene.

I første kvartal 2020 endret banken forutsetningene for basisscenarioet i negativ retning. Dette er videreført i hele 2020. I tredje kvartal ble også bankens eksponering mot hotell og reiseliv inkludert næringseiendom med inntektene hovedsakelig mot denne næringen, skilt ut i en egen portefølje med egne vurderinger av PD- og LGD-baner samt særskilte scenarier og vekting av disse for å reflektere porteføljens utsatthet for effektene av korona. I tillegg er hele porteføljen lagt i trinn 2 eller 3.

Utviklingen i basisscenariet utarbeides ved hjelp av justeringsfaktorer der utviklingen i konjunkturene fremskrives ved hjelp av forutsetninger om hvor mye mislighetssannsynligheten (PD) eller tap ved mislighold (LGD) vil øke eller reduseres sammenlignet med basisscenarioet i en femårsperiode. Vi forventer økte tap knyttet til debitorer som før krisen har et krevende utgangspunkt – typisk debitorer i trinn 2. Vi har derfor valgt å øke banene for PD og LGD samt redusere forventede nedbetalinger i basisscenarioet særlig fra år 2 og utover siden dette vil påvirke forventet tap nettopp for debitorer i trinn 2. For å hensynta migrasjon til trinn 2, er PD- og LGD-estimatene også økt første år. Det er i tillegg forutsatt ingen nedbetalinger første år for alle porteføljer i nedsidescenariet.

Scenariene vektes med utgangspunkt i vårt beste estimat på sannsynlighet for de ulike utfallene representert. Estimatene oppdateres kvartalsvis og var slik ved vurderingene pr. 31.12:

Portefølje	**2020**			**2019**		
	Basis	**Nedside**	**Oppside**	**Basis**	**Nedside**	**Oppside**
Personmarked (boliglån)	70 %	20 %	10 %	80 %	10 %	10 %
Næringsliv (ekskl. landbruk, offshore og reiseliv)	65 %	20 %	15 %	80 %	10 %	10 %
Landbruk	65 %	20 %	15 %	75 %	15 %	10 %
Offshore	65 %	20 %	15 %	70 %	15 %	15 %
Reiseliv	60 %	30 %	10 %	IA	IA	IA

For offshoreporteføljen er det gjort særskilte vurderinger mht sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier. I disse vurderingene har de ulike offshoresegmentene supply, subsea og seismikk forskjellige scenariovekter. Det er benyttet konsistente forutsetninger med hensyn til forventet utvikling i rater, utnyttelsesgrader og realisasjonsverdier for fartøy i de ulike scenarioene der fartøyenes nåværende og forventede kontraktssituasjon er vurdert.

Sensitiviteter

Første del av tabellen under viser fullt modellberegnet forventet kredittap på grunnlag per 31. desember 2020 i de tre scenarioene, fordelt på porteføljene Personmarked (PM), øvrig næringsliv (NL), samt offshore, reiseliv og landbruk som summerer seg til Morbank. I tillegg viser tabellen fullt modellberegnet forventet kredittap i datterselskapet SpareBank 1 Finans Midt-Norge (SB1 Finans MN). ECL for morbanken og datterselskapet er summert i kolonnen Konsern.

Andre del av tabellen viser porteføljefordelt ECL ved anvendt scenariovekting samt en alternativ scenariovekting med doblet sannsynlighet for nedsidescenariet.

Dersom man doblet nedsidescenarioets sannsynlighet på bekostning av basisscenariet ved utgangen av 2020 ville dette medført en økning i tapsavsetningene på 207 millioner kroner for morbanken og 215 millioner kroner for konsernet.

	NL	PM	Offshore	Landbruk	Reiseliv	Sum morbank	SB 1 Finans MN	Konsern
ECL i forventet scenario	434	94	781	48	39	1.394	61	1.455
ECL i nedsidescenariet	906	337	1.017	96	112	2.468	137	2.605
ECL i oppsidescenariet	325	41	662	11	22	1.061	43	1.105
ECL med anvendt scenariovekting 80/10/10	-	-	-	-	-	-	67	69
ECL med anvendt scenariovekting 65/20/15	512	-	810	51	-	1.373	-	1.373
ECL med anvendt scenariovekting 60/30/10	-	-	-	-	58	58	-	58
ECL med anvendt scenariovekting 70/15/15	-	122	-	-	-	122	-	122
Sum ECL anvendt	**512**	**122**	**810**	**51**	**58**	**1.554**	**67**	**1.622**
ECL med alternativ scenariovekting 70/20/10	-	-	-	-	-	-	74	76
ECL med alternativ scenariovekting 45/40/15	606	-	857	66	-	1.529	-	1.529
ECL med alternativ scenariovekting 30/60/10	-	-	-	-	73	73	-	73
ECL med alternativ scenariovekting 55/30/15	-	159	-	-	-	159	-	159
SUM ECL alternativ (doblet nedside)	**606**	**159**	**857**	**66**	**73**	**1.761**	**74**	**1.837**
Endring ECL ved alternativ vekting	**94**	**37**	**47**	**15**	**14**	**207**	**8**	**215**

Porteføljen Reiseliv inkluderer næringseiendom med mer enn 50 prosent av inntektene fra aktører innen hotell og reiselivsbedrifter.

I tillegg er det på konsern beregnet en ECL-avsetning for SpareBank 1 SMN Spire Finans på 2 millioner kroner som ikke er spesifisert særskilt i tabellen.

Tabellen reflekterer at det er til dels betydelige forskjeller i underliggende PD- og LGD-estimater i de ulike scenarioene og at det er differensierte nivåer og nivåforskjeller mellom porteføljene. På konsernnivå er ECL i oppsidescenarioet, som i stor grad reflekterer taps- og misligholdsbildet de seneste årene, om lag 80 prosent av ECL i forventet scenario. Nedsidescenarioet gir om lag dobbel ECL sammenlignet med forventet scenario. Anvendt scenariovekting gir om lag 10 prosent høyere ECL enn i forventet scenario.

Fastsettelse av vesentlig økning i kredittrisiko:
Vurderingen av hva som er vesentlig økning i kredittrisiko krever stor grad av skjønn. Bevegelser mellom trinn 1 og trinn 2 er basert på hvorvidt instrumentets kredittrisiko på balansedagen har økt vesentlig relativt til tidspunktet for førstegangsinnregning. Denne vurderingen gjøres med utgangspunkt i instrumentets økonomiske 12 måneders PD, og ikke forventede tap.

Vurderingen gjøres på hvert enkelt instrument. Vår vurdering gjennomføres minimum kvartalsvis, basert på tre forhold:

1. Banken benytter både absolutte og relative endringer i PD som kriterie for flytting til trinn 2. En endring i PD med over 150 prosent er vurdert å være en vesentlig endring i kredittrisiko. I tillegg må sluttnivået på PD være over 0,6 prosentpoeng.
2. Det gjøres i tillegg en kvalitativ vurdering basert på hvorvidt engasjementet har vesentlig økt kredittrisiko dersom det er gjenstand for særskilt overvåking eller har mottatt betalingslettelser (forbearance).
3. I tillegg vil kunder med 30-90 dagers betalingsmislighold alltid flyttes til trinn 2.

Hvis noen av de nevnte forhold indikerer at en vesentlig økning i kredittrisiko har inntruffet, blir instrumentet flyttet fra trinn 1 til trinn 2.

Se også note 2 Regnskapsprinsipper og note 6 Risikoforhold.

Virkelig verdi egenkapitalinteresser
Eiendeler som vurderes til virkelig verdi over resultatregnskapet vil i hovedsak være verdipapir som omsettes i et aktivt marked. Et aktivt marked er definert som et marked for omsetning av ensartede produkter hvor det normalt finnes villige kjøpere og selgere til enhver tid, og hvor prisene er tilgjengelige for allmennheten. Aksjer notert på en regulert markedsplass faller inn under definisjonen på et aktivt marked. Det kan være utfordringer knyttet til aksjer hvor det er stor forskjell mellom kjøps-og salgskurs, omtalt som spread, og hvor aksjen omsettes sjeldent. Noen vesentlige aksjer vil være basert på interne verdivurderinger, transaksjonspriser eller eksterne analyser av selskapet. Slike aksjer vedsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker. Dette kan være bruk av diskonterte kontantstrømmer eller ved hjelp av sammenligningsprising hvor en benytter lignende selskaper som er børsnoterte og benytter multippelprising for å fastslå verdien på det unoterte selskapet. Slike verdsettelser vil kunne være beheftet med usikkerhet. Markedsverdiene vil i hovedsak være basert på verdivurderinger eller siste kjente omsetning av aksjen.

Virkelig verdi på finansielle derivater og andre finansielle instrumenter
Virkelig verdi av derivater fastsettes ved bruk av verdivurderingsmodeller der prisen på underliggende instrument, eksempelvis renter og valuta, innhentes i markedet. Ved måling av finansielle instrumenter hvor observerbare markedsdata ikke er tilgjengelig, gjør konsernet antagelser om hva markedsaktører vil legge til grunn ved verdsettelse av tilsvarende finansielle instrumenter. I verdsettelsene kreves det utstrakt bruk av skjønn blant annet ved beregning av likviditetsrisiko, kredittrisiko og volatilitet. En endring i de nevnte faktorene vil påvirke fastsatt virkelig verdi på konsernets finansielle instrumenter. For mer informasjon se note 25 Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter.

For opsjoner vil volatiliteter være enten observerte implisitte volatiliteter eller beregnede volatiliteter basert på historiske kursbevegelser for underliggende instrument. I de tilfeller bankens risikoposisjon er tilnærmet nøytral, vil midtkurser bli anvendt. Med nøytral risikoposisjon menes eksempelvis at renterisiko innenfor et løpetidsbånd er tilnærmet null. I den utstrekning markedsprisene som innhentes tar utgangspunkt i transaksjoner med lavere kredittrisiko, vil dette hensyntas ved at den opprinnelige prisdifferansen målt mot slike transaksjoner med lavere kredittrisiko amortiseres over løpetiden.

Goodwill
Konsernet gjennomfører tester for å vurdere mulig verdifall på goodwill årlig eller ved indikasjon på verdifall. Vurderingen er basert på konsernets bruksverdi. Gjenvinnbart beløp fra kontantstrømgenererende enheter er fastsatt ved beregning av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer. Kontantstrømmene er basert på historisk inntjening og forventninger om fremtidige forhold og inkluderer antagelser og estimater om usikre forhold. Utfallet av nedskrivningstestene avhenger av anslag på avkastningskrav. Avkastningskravene er skjønnsmessig fastsatt på bakgrunn av tilgjengelig informasjon på balansedagen.

Ved nedskrivningstest av goodwill knyttet til Romsdals Fellesbank anses porteføljen å være integrert med bankens øvrige utlåns- og innskuddsvirksomhet, og laveste nivå for kontantgenererende enhet er segmentene Privatmarked og Næringsliv. Goodwill er forholdsmessig fordelt på segmentene basert på andel av utlånsvolum. Det estimeres en netto kontantstrøm med utgangspunkt i inntjeningen i bankens utlånsportefølje. Det er utarbeidet en prognose for kontantstrømmene over 5 år med forventet vekst, med et terminalverdi uten vekst deretter. Kontantstrømmene er neddiskontert med et avkastningskrav (før skatt rente) på 2 prosent.

Beregninger viser at verdien av neddiskonterte fremtidige kontantstrømmer overstiger balanseført goodwill med god margin.

Øvrig goodwill i konsernet beregnes ut fra snitt inntjening i markedsområdet og neddiskonteres med risikofri rente + risikopremie for lignede virksomheter (12-14 prosent).

Oppkjøp
Oppkjøp av et annet selskap skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden. Ved oppkjøpsmetoden skal det foretas en fullstendig merverdiallokering hvor kjøpesum allokeres til identifiserte eiendeler og forpliktelser i det oppkjøpte selskapet. Merverdier utover de som er allokert til identifiserte eiendeler og forpliktelser regnskapsføres som goodwill. Eventuelle mindreverdier skal, etter grundig vurdering, inntektsføres i resultatregnskapet i oppkjøpsåret (badwill). Analysene inneholder både konkrete beregninger og bruk av beste skjønn for å komme frem til en mest mulig riktig virkelig verdi av de oppkjøpte selskapene på oppkjøpstidspunktet. Det er alltid knyttet noe usikkerhet til skjønnsmessige poster, men disse er underbygget av beregninger om forventede kontantstrømmer, sammenlignbare transaksjoner tidligere perioder mv. Se også note 40 Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning.

Selskap holdt for salg
SpareBank 1 SMNs strategi er at eierskap som følge av misligholdte engasjementer i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lengre enn ett år. Det jobbes kontinuerlig med salg av selskapene, og regnskapsmessig klassifiseres disse som holdt for salg. Se også note 39 Investering i eierinteresser.

Salg av låneporteføljer
Ved salg av låneporteføljer til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt vurderer konsernet om kriteriene for fraregning er oppfylt i henhold til IFRS 9. Ved utgangen av regnskapsåret er alle solgte porteføljer fraregnet morbankens balanse. Se også note 9 Fraregning av finansielle eiendeler.

Klassifisering av fondsobligasjoner
SpareBank 1 SMN har utstedt fondsobligasjoner hvor vilkårene tilfredsstiller kravene i CRD IV for å regnes med som ren kjernekapital. Disse er klassifisert som egenkapital i regnskapet da de ikke tilfredsstiller definisjonen av finansiell forpliktelse i henhold til IAS 32. Obligasjonene er evigvarende og SpareBank 1 SMN har rett til å ikke betale renter til investorene. Rentene presenteres ikke som en rentekostnad i resultatet, men som en reduksjon i egenkapitalen.

Note 4 - Segmentinformasjon

For datterselskapene oppgis tall fra de respektive selskapsregnskapene, mens for tilknyttede og felleskontrollerte selskaper som tas inn etter egenkapitalmetoden oppgis konsernets resultatandel etter skatt samt bokført verdi av investeringen på konsernnivå.

Konsern 31. desember 2020

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat-marked	Nærings-liv	SB1 Markets	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps-huset SMN	SB 1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
Netto renteinntekter	1.112	1.085	-14	2	371	1	-	-	202	2.759
Renter av anvendt kapital	101	63	-	-	-	-	-	-	-165	-
Sum renteinntekter	**1.213**	**1.149**	**-14**	**2**	**371**	**1**	**-**	**-**	**37**	**2.759**
Netto provisjons- og andre inntekter	867	211	693	392	-22	533	-	-	-102	2.572
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	-2	21	137	-	-	-	194	120	481	951
Sum inntekter	**2.078**	**1.381**	**816**	**394**	**349**	**533**	**194**	**120**	**416**	**6.281**
Sum driftskostnader	**929**	**422**	**637**	**342**	**86**	**423**	**-**	**-**	**114**	**2.952**
Resultat før tap	**1.149**	**959**	**179**	**52**	**263**	**110**	**194**	**120**	**301**	**3.329**
Tap på utlån, garantier m.v.	56	846	-	-	49	-	-	-	1	951
Resultat før skatt	**1.093**	**113**	**179**	**52**	**214**	**110**	**194**	**120**	**301**	**2.378**
EK avkastning *)	**13,4 %**	**2,1 %**								**10,0 %**
Balanse										
Utlån til kunder	129.149	44.845	-	-	9.549	-	-	-	-742	182.801
Herav solgt til Bolig- og Næringskreditt	-46.899	-1.354	-	-	-	-	-	-	100	-48.153
Nedskrivning utlån	-148	-1.298	-	-	-67	-	-	-	-4	-1.517
Andre eiendeler	156	10.471	3.265	357	116	592	2.151	1.514	36.160	54.781
Sum eiendeler	**82.258**	**52.663**	**3.265**	**357**	**9.598**	**592**	**2.151**	**1.514**	**35.514**	**187.912**
Innskudd fra og gjeld til kunder	47.478	49.420	-	-	-	-	-	-	631	97.529
Annen gjeld og egenkapital	34.780	3.244	3.265	357	9.598	592	2.151	1.514	34.883	90.383
Sum egenkapital og gjeld	**82.258**	**52.663**	**3.265**	**357**	**9.598**	**592**	**2.151**	**1.514**	**35.514**	**187.912**

Konsern 31. desember 2019

Resultatregnskap (mill. kr)	Privat-marked	Nærings-liv	SB 1 Markets	EM 1	SB 1 Finans MN	SB 1 Regnskaps-huset SMN	SB 1 Gruppen	BN Bank	Øvrige/ elim	Total
Netto renteinntekter	1.160	1.024	-17	-1	313	-0	-	-	207	2.687
Renter av anvendt kapital	211	147	-	-	-	-	-	-	-358	-
Sum renteinntekter	**1.372**	**1.171**	**-17**	**-1**	**313**	**-0**	**-**	**-**	**-151**	**2.687**
Netto provisjons- og andre inntekter	805	205	509	390	-26	502	-	-	-97	2.290
Netto avkastning på finansielle investeringer **)	0	12	117		-	-	252	107	714	1.201
Sum inntekter	**2.177**	**1.388**	**609**	**390**	**287**	**502**	**252**	**107**	**467**	**6.178**
Sum driftskostnader	**875**	**410**	**566**	**388**	**85**	**394**	**-**	**-**	**80**	**2.797**
Resultat før tap	**1.302**	**978**	**43**	**1**	**202**	**108**	**252**	**107**	**387**	**3.380**
Tap på utlån, garantier m.v.	32	213	-	-	52	-	-	-	2	299
Resultat før skatt	**1.270**	**765**	**43**	**1**	**150**	**108**	**252**	**107**	**384**	**3.081**
EK avkastning *)	**13,1 %**	**11,7 %**								**13,7 %**
Balanse										
Utlån til kunder	119.381	40.162	-	-	8.897	-	-	-	-663	167.777
Herav solgt til Bolig- og Næringskreditt	-40.122	-1.378	-	-	-	-	-	-	-0	-41.500
Nedskrivning utlån	-119	-819	-	-	-56	-	-	-	-4	-998
Andre eiendeler	220	5.495	3.669	309	21	527	1.609	1.425	28.109	41.384
Sum eiendeler	**79.360**	**43.460**	**3.669**	**309**	**8.861**	**527**	**1.609**	**1.425**	**27.442**	**166.662**
Innskudd fra og gjeld til kunder	41.639	42.756	-	-	-	-	-	-	1.522	85.917
Annen gjeld og egenkapital	37.721	704	3.669	309	8.861	527	1.609	1.425	25.920	80.745
Sum egenkapital og gjeld	**79.360**	**43.460**	**3.669**	**309**	**8.861**	**527**	**1.609**	**1.425**	**27.442**	**166.662**

*) Regulatorisk kapital er lagt til grunn ved beregning av anvendt kapital i Privatmarked og Næringsliv. Denne kapitalen er oppgrosset til 15,4 (15,0) prosent for å være i tråd med bankens kapitalmål gjennom året.

**) Spesifikasjon av netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser (mill. kr)	31.12.20	31.12.19
Utbytte	**39**	**15**
Gevinst/(tap) på aksjer	-4	120
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	103	-20
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	32	132
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	1	-9
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	-11	9
Gevinst/(tap) på valuta	82	22
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	28	54
Sum verdiendringer finansielle eiendeler	**230**	**307**
SpareBank 1 Gruppen	194	252
Gevinst Fremtind Forsikring	340	460
SpareBank 1 Boligkreditt	18	26
SpareBank 1 Næringskreditt	18	21
BN Bank	120	113
SpareBank 1 Kreditt	2	13
SpareBank 1 Betaling	-2	3
Andre selskaper	-10	-8
Sum avkastning på eierinteresser	**681**	**879**
Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser	**951**	**1.201**
Virkelig verdi sikring		
Virkelig verdi-endringer på sikringsinstrumentet	467	-66
Virkelig verdi-endringer på den sikrede posten henførbar til sikret risko	-465	56
Gevinster el.tap fra sikringsbokføring, netto	**1**	**-9**

Note 5 - Kapitaldekning og kapitalstyring

SpareBank 1 SMN benytter interne målemetoder (Internal Rating Based Approach) for kredittrisiko. Bruk av IRB stiller omfattende krav til bankens organisering, kompetanse, risikomodeller og risikostyringssystemer. Fra 31. mars 2015 har banken tillatelse til å benytte Avansert IRB for de foretaksporteføljene som tidligere ble rapportert etter grunnleggende IRB-metode. EUs kapitalkravsregelverk CRR/CRDIV ble inntatt i norsk rett med virkning fra 31. desember 2019. Med dette falt Basel-1 gulvet bort og SMB-rabatt ble innført.

Per 31. desember 2020 er samlet minstekrav til ren kjernekapital 12,5 prosent. Kravet til bevaringsbuffer er 2,5 prosent, systemrisikobufferen for norske IRB-A banker er økt til 4,5 prosent og den norske motsyklisk kapitalbuffer 1,0 prosent. Disse kravene er i tillegg til kravet om ren kjernekapital på 4,5 prosent. I tillegg har Finanstilsynet fastsatt et pilar 2-krav for SpareBank 1 SMN på 1,9 prosent, dog minimum 1.794 millioner kroner. Per 31. desember 2020 er det kronemessige kravet på 1.794 millioner kroner bindende for pilar 2-kravet. Dette medfører at kravet øker fra 1,9 prosent til 1,93 prosent. Totalt minstekrav per 31. desember 2020 er derfor økt fra 14,4 prosent til 14,43 prosent.

Systemrisikobufferen er på 4,5 prosent for de norske engasjementene. For engasjement i andre land skal det aktuelle lands sats benyttes. Per 31. desember 2020 er derfor den reelle satsen for morbank og for konsern 4,4 prosent.

Motsyklisk kapitalbuffer beregnes på differensierte satser. For engasjementer i andre land benyttes den motsyklisk kapitalbuffersatsen som er fastsatt av myndighetene i vedkommende land. Dersom landet ikke har fastsatt sats benyttes samme sats som for engasjementer i Norge med mindre Finansdepartementet fastsetter en annen sats. Per 31. desember 2020 er både morbank og konsern under unntaksgrensen slik at den norske satsen benyttes på alle aktuelle engasjementer.

Representantskapet vedtok i møtet 26. mars 2020 et revidert forslag til anvendelse av overskudd for 2019 med en total reduksjon på 303 millioner kroner i forhold til opprinnelig forslag på 1.314 millioner kroner i utdeling av utbytte og gaver. Historiske tall per 31. desember 2019 er ikke omarbeidet, men effekt av dette vedtaket per 31. desember 2019 er vist i tabell under.

Konsernets fondsobligasjoner og ansvarlig lån som var utstedt i henhold til gammelt regelverk er nå innfridd slik at konsernet fra første kvartal 2020 ikke har noen beholdning omfattet av overgangsbestemmelsene.

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**(mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
17.822	**18.092**	**Sum balanseført egenkapital**	**21.310**	**20.420**
-1.250	-1.250	Hybridkapital inkludert i egenkapital	-1.293	-1.293
-512	-515	Utsatt skattefordel, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-1.044	-1.099
-1.314	-890	Fradrag for avsatt utbytte og gaver	-890	-1.314
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser bokført i annen egenkapital	-838	-761
-	-	Ikke-kontrollerende eierinteresser som kan medregnes i ren kjernekapital	488	438
-33	-43	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse	-56	-45
-305	-47	Positiv verdi av justert forventet tap etter IRB-metoden	-74	-351
-	-	Verdiendring på sikringsinstrumenter ved kontantstrømsikring	10	3
-185	-186	Fradrag ren kjernekapital for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-572	-168
14.222	**15.160**	**Sum ren kjernekapital**	**17.041**	**15.830**
1.250	1.250	Fondsobligasjon	1.595	1.637
275	-	Fondsobligasjon omfattet av overgangsbestemmelser	-	275
15.747	**16.410**	**Sum kjernekapital**	**18.636**	**17.742**
		Tilleggskapital utover kjernekapital		
1.750	1.750	Ansvarlig kapital	2.262	2.240
12	-	Ansvarlig kapital omfattet av overgangsbestemmelser	-	12
-140	-139	Fradrag for vesentlige investeringer i finansinstitusjoner	-139	-140
1.623	**1.611**	**Sum tilleggskapital**	**2.123**	**2.113**
17.370	**18.020**	**Netto ansvarlig kapital**	**20.759**	**19.854**

		Minimumskrav ansvarlig kapital		
911	1.053	Spesialiserte foretak	1.240	1.101
1.139	920	Foretak	930	1.149
1.628	1.511	Massemarked eiendom	2.261	2.299
98	107	Massemarked øvrig	110	101
984	1.026	Egenkapitalposisjoner IRB	1	1
4.760	**4.617**	**Sum kredittrisiko IRB**	**4.541**	**4.651**
2	1	Stater og sentralbanker	2	3
86	93	Obligasjoner med fortrinnsrett	142	132
419	441	Institusjoner	332	282
-	-	Lokale og regionale myndigheter, offentlige foretak	27	5
42	32	Foretak	281	239
22	20	Massemarked	476	463
9	11	Engasjementer med pant i fast eiendom	136	167
236	272	Egenkapitalposisjoner	408	377
104	99	Øvrige eiendeler	159	151
918	**970**	**Sum kredittrisiko Standardmetoden**	**1.962**	**1.818**
31	30	Gjeldsrisiko	31	34
-	-	Egenkapitalrisiko	18	15
-	-	Valutarisiko og oppgjørsrisiko	3	3
407	421	Operasjonell risiko	770	720
29	25	Risiko for svekket kredittverdighet for motpart (CVA)	123	115
6.145	**6.063**	**Minimumskrav ansvarlig kapital**	**7.448**	**7.357**
76.817	**75.785**	**Beregningsgrunnlag (RWA)**	**93.096**	**91.956**
3.457	3.410	Minimumskrav ren kjernekapital, 4,5 prosent	4.189	4.138
		Bufferkrav		
1.920	1.895	Bevaringsbuffer, 2,5 prosent	2.327	2.299
2.305	3.410	Systemrisikobuffer, 4,5 prosent (3,0 prosent)	4.189	2.759
1.920	758	Motsykliskbuffer, 1,0 prosent (2,5 prosent)	931	2.299
6.145	**6.063**	**Sum bufferkrav til ren kjernekapital**	**7.448**	**7.357**
4.620	**5.687**	**Tilgjengelig ren kjernekapital etter bufferkrav**	**5.404**	**4.335**
		Kapitaldekning		
18,5 %	20,0 %	Ren kjernekapitaldekning	18,3 %	17,2 %
20,5 %	21,7 %	Kjernekapitaldekning	20,0 %	19,3 %
22,6 %	23,8 %	Kapitaldekning	22,3 %	21,6 %
		Uvektet kjernekapitalandel		
161.905	178.219	Balanseposter	256.978	230.048
6.830	6.190	Poster utenom balansen	7.514	7.897
-851	-606	Øvrige justeringer	-1.577	-1.503
167.885	183.803	Beregningsgrunnlag for uvektet kjernekapitalandel	262.915	236.441
15.747	16.410	Kjernekapital	18.636	17.742
9,4 %	**8,9 %**	**Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)**	**7,1 %**	**7,5 %**

Effekt per 31. desember 2019 på korrigert vedtatt overskuddsdisponering:	31.12.19	
	Mor	**Konsern**
Ren kjernekapital	14.525	16.133
Kjernekapital	16.051	18.045
Netto ansvarlig kapital	17.673	20.158
Ren kjernekapitaldekning	18,9 %	17,5 %
Kjernekapitaldekning	20,9 %	19,6 %
Kapitaldekning	23,0 %	21,9 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage ratio)	9,6 %	7,6 %

Note 6 - Risikoforhold

Risikostyring
SpareBank 1 SMN har som mål å opprettholde en moderat risikoprofil, og å ha en så høy kvalitet i sin risikooppfølging at ingen enkelthendelser skal kunne skade bankens finansielle stilling i alvorlig grad. Bankens risikoprofil er kvantifisert gjennom mål for rating, konsentrasjon, risikojustert avkastning, misligholdssannsynlighet, tapsgrader, forventet tap, nødvendig økonomisk kapital, regulatorisk kapitaldekning samt kjente, og forventede likviditetsmessige regulatoriske krav.

Prinsippene for risikostyring i SpareBank 1 SMN er fastsatt i bankens risikostyringspolicy. Banken legger stor vekt på å identifisere, måle, styre og følge opp sentrale risikoer for å sikre at konsernet utvikler seg i tråd med vedtatt risikoprofil og strategier.

Risikostyringen i konsernet skal støtte opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse. Risikostyringen skal videre sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Dette skal oppnås gjennom:

- en sterk organisasjonskultur som kjennetegnes av høy bevissthet om risikostyring
- en god forståelse av hvilke risikoer som driver inntjeningen og risikokostnadene, og gjennom dette skape bedre beslutningsgrunnlag
- å tilstrebe en optimal kapitalanvendelse innenfor vedtatt forretningsstrategi
- å unngå uventede negative hendelser som kan være ødeleggende for konsernets drift og omdømme i markedet

Konsernets risiko tallfestes blant annet gjennom beregninger av forventet tap og behov for risikojustert kapital (økonomisk kapital) for å kunne dekke uventede tap.

Forventet tap beskriver det beløpet man statistisk må forvente å tape i en tolv måneders periode. Risikojustert kapital beskriver hvor mye kapital konsernet mener det trenger for å dekke den faktiske risikoen konsernet har påtatt seg. Styret har vedtatt at den risikojusterte kapitalen skal dekke 99,9 prosent av alle mulige uventede tap. Det er lagt til grunn statistiske metoder for beregning av forventet tap og for risikojustert kapital, men beregningen forutsetter likevel i noen tilfeller bruk av ekspertvurderinger. For risikotyper hvor det ikke finnes anerkjente metoder for å beregne kapitalbehov, legger banken vekt på å definere rammer for styring av risikoen som sikrer at sannsynligheten for at en hendelse inntreffer er svært lav. For ytterligere detaljer vises det til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på bankens hjemmesider.

Konsernets overordnede risikoeksponering og risikoutvikling følges opp gjennom periodiske risikorapporter til administrasjonen og styret. Overordnet risikoovervåking og rapportering foretas av avdeling for risikostyring, som er uavhengig av de enkelte forretningsområdene i konsernet.

Kredittrisiko
Kredittrisiko er risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser overfor konsernet.

Konsernet er eksponert for kredittrisiko gjennom alle sine fordringer på kunder og motparter. Hovedsakelig er konsernet eksponert gjennom ordinær utlånsvirksomhet og leasingaktiviteter, men i tillegg er konsernets kredittrisiko knyttet til likviditetsreserveporteføljen samt gjennom motpartsrisiko som oppstår gjennom rente- og valutaderivater.

Kredittrisiko knyttet til konsernets utlånsvirksomhet utgjør konsernets største risikoområde.

Gjennom den årlige revisjonen av bankens kredittstrategi konkretiserer styret bankens risikoappetitt gjennom fastsettelse av mål og rammer for bankens kredittportefølje. Bankens kredittstrategi og kredittpolicy er utledet av bankens hovedstrategi, og inneholder retningslinjer for risikoprofilen herunder maksimalt forventet tap (EL) for henholdsvis Privatmarked og Næringsliv, maksimal misligholdssannsynlighet i porteføljen (PD) og maksimal regulatorisk kapital (UL) allokert til kredittvirksomheten.

Konsentrasjonsrisiko styres ved fordeling mellom Privatmarked og Næringsliv, begrensning i størrelse på utlån og tapsgrad på enkeltengasjement, rammer for maksimal eksponering for tjue største grupperte engasjement, rammer for maksimal eksponering innenfor bransjer, samt rammer for regulatorisk beregningsgrunnlag fra utlån til Privatmarked og Næringsliv.

Etterlevelse av kredittstrategi og styrevedtatte rammer overvåkes løpende av avdeling for risikostyring og rapporteres kvartalsvis til styret.

Banken har godkjennelse til å benytte interne modeller i sin risikostyring og kapitalberegning (IRB), og fikk i februar 2015 tillatelse til å benytte avansert IRB-metode.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittstrategi og for å sikre den risikojusterte avkastningen. Styret delegerer kredittfullmakt til konsernsjef. Konsernsjef kan videre delegere fullmakter under konserndirektørnivå. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementsstørrelse og risikoprofil.

Banken har en egen avdeling for kredittstøtte som bistår eller tar over behandlingen av kunder hvor det er åpenbart, eller anses overveiende sannsynlig, at kunden ikke vil kunne betjene sine forpliktelser uten at det iverksettes tiltak ut over ordinær oppfølging.

Banken bruker kredittmodeller for risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring. Risikoklassifiseringssystemet baserer seg på følgende hovedkomponenter:

1. Misligholdssannsynlighet (PD)
Bankens kredittmodeller er basert på statistiske beregninger av misligholdssannsynlighet. Beregningene er basert på scoringsmodeller som tar hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata. Modellene er delvis Point In Time-orienterte, og reflekterer misligholdssannsynligheten i løpet av de neste tolv månedene under de gjeldende konjunkturforhold. Banken har i tillegg utviklet en kontantstrømsbasert PD-modell som benyttes for eksponeringer mot utleie av næringseiendom. Banken har søkt Finanstilsynet om på å kunne anvende denne modellen i kapitalkravsberegningen (IRB).

For å kunne gruppere kundene etter misligholdssannsynlighet benyttes det ni risikoklasser. I tillegg har banken to risikoklasser for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement.

Modellene valideres løpende og minimum årlig både med hensyn på evne til å rangere kundene samt å estimere PD-nivå. Valideringsresultatene bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

2. Eksponering ved mislighold (EAD)
EAD er en beregnet størrelse på eksponeringen ved et eventuelt fremtidig misligholdstidspunkt. For trekkrettigheter benyttes en konverteringsfaktor (KF) for å anslå hvor mye av nåværende ubenyttet ramme som vil være trukket opp ved et fremtidig misligholdstidspunkt. For garantier benyttes en myndighetsbestemt KF til å estimere hvor mye av avgitte garantier som vil bli gjort gjeldende etter mislighold. KF valideres månedlig for trekkrettigheter innenfor Privatmarked og Næringsliv. Bankens EAD-modell tar hensyn til ulikheter både mellom produkter og kundetyper.

3. Tap gitt mislighold (LGD)
Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet tilfriskningsgrad, realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene samt direkte kostnader ved inndrivelse. Verdiene fastsettes etter faste modeller og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet.

Estimert tapsgrad skal ta hensyn til en framtidig lavkonjunktur. Med et begrenset datagrunnlag fra lavkonjunktur har banken lagt inn betydelige sikkerhetsmarginer i sine estimater for å sikre konservative anslag ved beregning av kapitalkrav.

De tre overnevnte parametrene (PD, EAD og LGD) danner grunnlaget for konsernets porteføljeklassifisering og statistisk beregning av forventet tap (EL) og behov for nødvendig økonomisk og regulatorisk kapital/risikojustert kapital (UL).

Motpartsrisiko
Motpartsrisiko i derivathandel styres gjennom bruk av ISDA og CSA-avtaler med de finansinstitusjoner som utgjør bankens største motparter. ISDA regulerer oppgjør mellom finansielle motparter. CSA-avtalene begrenser maksimal eksponering gjennom markedsevaluering av porteføljen og margininnbetaling når verdiendringen i porteføljen overstiger maksimal avtalt ramme eller minimum overføringsbeløp. Banken vil fortsette å inngå CSA-avtaler med finansielle motparter for å styre motpartsrisikoen. Se note 12 maksimal kredittеksponering for ytterligere beskrivelse av disse avtalene.

For kunder sikres motpartsrisikoen gjennom bruk av kontantdepot eller andre sikkerheter som til enhver tid skal overstige markedsverdien av kundens portefølje. Det er etablert egne rutiner for innkalling av ytterligere sikkerheter eller lukking av posisjoner dersom markedsverdiene overstiger åtti prosent av sikkerhetene.

Markedsrisiko

Markedsrisiko er en felles betegnelse for risikoen for tap som oppstår som følge av endringer i kurser eller priser på finansielle instrumenter. Markedsrisiko oppstår i SpareBank 1 SMN hovedsakelig i forbindelse med bankens investeringer i obligasjoner, sertifikater og aksjer, inklusive finansiering. SpareBank 1 SMN har utkontraktert kundehandel med rente og valutainstrumenter til SpareBank 1 Markets. Denne kundeaktiviteten, samt SpareBank 1 Markets anvendelse av bankens balanse, påvirker også bankens markedsrisiko.

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente og valutamarkedene. Bankens strategi for markedsrisiko legger grunnlaget for utarbeidelse av ledelsesrapportering, kontroll og oppfølgning av rammer og retningslinjer.

Konsernet definerer rammer for eksponering i egenkapitalinstrumenter med utgangspunkt i stresstester basert på Finanstilsynets modul for markedsrisiko. Rammene gjennomgås minst årlig og vedtas av bankens styre. Etterlevelse av rammene overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres månedlig til styret.

Renterisiko er risiko for tap som følge av endringer i markedsrentene i finansielle markeder. Renterisikoen for alle renteposisjoner kan uttrykkes ved å se på endringen i verdien på renteinstrumentene ved en renteendring på ett prosentpoeng på hele rentekurven på alle balanseposter. Konsernet benytter analyser som viser effekten av nevnte renteendring for ulike løpetidsbånd, og det er egne rammer for renteeksponering innenfor hvert løpetidsbånd og samlet. Rentebindingen på konsernets instrumenter er i all hovedsak kort, og konsernets renterisiko er lav til moderat.

Spreadrisiko er risikoen for at tap oppstår som følge av endringer i markedsverdi/virkelig verdi av obligasjoner grunnet generelle endringer i risikopåslag (kredittspread). Obligasjonsporteføljen styres med utgangspunkt i en evaluering av de enkelte utstedere. I tillegg har banken en egen ramme for samlet spreadrisiko for samtlige obligasjoner. Banken beregner spreadrisiko basert på Finanstilsynets modul for markeds- og kredittrisiko. Tapspotensialet for den enkelte kredittеksponering beregnes med utgangspunkt i rating og durasjon.

Valutakursrisiko er risikoen for tap som har bakgrunn i endringer i valutakursene. Konsernet måler valutarisikoen ut fra nettoposisjoner i de ulike valutasortene. Rammene for valutakursrisiko er uttrykt ved rammer for maksimal aggregert valutaposisjon og maksimal posisjon i enkeltvaluta.

Aksjerisiko er risikoen for tap i posisjoner som følge av endringer i aksjekurser. Denne risikoen er knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Aksjer i datterselskaper og aksjer som inngår i en konsolidert eller strategisk vurdering inkluderes ikke.

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde, per 31. desember 2020 var innskuddsdekningen 53 prosent inklusive solgte lån til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt, mot 51 prosent per 31. desember 2019 (konserntall).

Banken reduserer sin likviditetsrisiko gjennom en spredning av innlån på ulike markeder, innlånskilder, løpetider og instrumenter samt ved bruk av langsiktige innlån. For stor konsentrasjon i forfall øker sårbarheten for refinansiering. Denne risikoen er søkt begrenset gjennom definerte rammer.

Finansavdelingen i banken er ansvarlig for konsernets finansiering og likviditetsstyring. Etterlevelse av rammer overvåkes av avdeling for risikostyring, og status rapporteres månedlig til styret. Konsernet styrer sin likviditet samlet ved at finansavdelingen både har ansvaret for å finansiere banken og datterselskapene.

Styringen tar utgangspunkt i konsernets overordnede likviditetsstrategi som blir gjennomgått og vedtatt av styret minimum årlig. Likviditetsstrategien gjenspeiler konsernets moderate risikoprofil. Som en del av strategien er det også utarbeidet beredskapsplaner både for konsernet og SpareBank 1-alliansen for håndtering av likviditetssituasjonen i perioder med urolige kapitalmarkeder. Disse hensyntar perioder med både bankspesifikke, systemmessige krisescenarier og en kombinasjon av disse.

Banken skal ha en tilstrekkelig beholdning av likvide aktiva for å dekke ordinær drift i minimum 12 måneder uten tilgang på ekstern finansiering samt tåle et fall i boligpriser på 30 %. Banken skal i tillegg ha en tilstrekkelig likviditetsbuffer bestående av aktiva som tilfredsstiller LCRkravene, og som i størrelse til enhver tid sikrer at banken er over minimumskravet. Tilgangen til finansiering har fungert tilfredsstillende i 2020.

Konsernets likviditetssituasjon per 31. desember 2020 vurderes som tilfredsstillende.

Operasjonell risiko

Operasjonell risiko kan defineres som risikoen for tap som følge av:

- Mennesker: Brudd på rutiner/retningslinjer, manglende kompetanse, uklar policy, strategi eller rutiner, interne misligheter
- Systemer: Svikt i IT og andre systemer
- Eksterne årsaker: Kriminalitet, naturkatastrofer, andre eksterne årsaker

Operasjonell risiko er en risikokategori som fanger opp alt det vesentlige av kostnader forbundet med kvalitetsbrister i bankens løpende virksomhet.

Styring av operasjonell risiko har fått økt betydning i finansnæringen gjennom de senere årene. Faktorer som spiller inn er internasjonalisering, en sterk teknologisk utvikling og stadig økende krav fra både kunder, myndigheter og andre interessegrupper. Internasjonalt har mange betydelige tapshendelser i finansnæringen hatt sin bakgrunn i svikt innenfor dette risikoområdet.

Identifisering, styring og kontroll av operasjonell risiko er en integrert del av lederansvaret på alle nivå i SpareBank 1 SMN. Ledernes viktigste hjelpemidler i arbeidet er faglig innsikt og lederkompetanse samt handlingsplaner, kontrollrutiner og gode oppfølgingssystemer. Et systematisk arbeid med risikovurderinger bidrar også til økt kunnskap og bevissthet om aktuelle forbedringsbehov i egen enhet. Eventuelle svakheter og forbedringstiltak rapporteres oppover i organisasjonen.

SpareBank 1 SMN legger vekt på fullmaktstrukturer, gode rutinebeskrivelser og godt definerte ansvarsforhold gjennom leveranseavtaler mellom de ulike divisjonene som elementer i et rammeverk for å håndtere den operasjonelle risikoen.

Ledelsen vurderer foretakets IT-systemer som sentrale for drift, regnskapsføring og rapportering av gjennomførte transaksjoner, samt fremskaffing av grunnlag for viktige estimater og beregninger. IT- systemene er hovedsakelig standardiserte, og forvaltningen og driften er i stor grad utkontraktert til tjenesteleverandører.

Banken har tatt i bruk et eget registrerings- og oppfølgingsverktøy (Risiko Informasjonssystem) for bedre struktur og oppfølging av risiko, hendelser og forbedringsområder i konsernet.

Operasjonelle tap rapporteres periodisk til styret. Styret mottar årlig en uavhengig vurdering fra intern revisjon og ansvarlig revisor på konsernets risiko og om internkontrollen virker hensiktsmessig og er betryggende. Styret vurderer den operasjonelle risikoen i foretaket som moderat, herunder risikoen knyttet til regnskaps- og rapporteringsprosessen.

For ytterligere informasjon vises til bankens Pilar III-rapportering som er tilgjengelig på https://www.sparebank1.no/nb/smn/om-oss/investor/finansiell-info/kapitaldekning.html samt følgende noter:

Note 12 Maksimal kredittekspponering
Note 14 Markedsrisiko knyttet til renterisiko
Note 15 Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering
Note 16 Likviditetsrisiko

Note 7 - Kredittinstitusjoner - fordringer og gjeld

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (mill. kr)	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
9.181	10.375	Utlån og fordringer uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.565	2.110
-	2.526	Utlån og fordringer med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.527	0
9.181	**12.901**	**Sum**	**5.091**	**2.110**
		Spesifikasjon på de vesentligste valutasorter		
4	25	CAD	25	4
7	30	CHF	30	7
1.010	815	EUR	793	1.010
89	154	GBP	154	89
1	8	JPY	8	1
7.985	11.768	NOK	3.975	943
67	40	SEK	40	31
12	39	USD	43	19
5	23	Andre	23	5
9.181	**12.901**	**Sum**	**5.091**	**2.110**
2,3 %	1,6 %	Gjennomsnittlig rente	1,1 %	1,8 %

31.12.19	31.12.20	Gjeld til kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.20	31.12.19
7.299	10.404	Innskudd og gjeld uten avtalt løpetid eller oppsigelsestid	10.869	8.567
287	2.226	Innskudd og gjeld med avtalt løpetid eller oppsigelsestid	2.226	287
7.585	**12.630**	**Sum**	**13.095**	**8.853**
		Spesifikasjon av gjeld på de vesentligste valutasorter		
10	-	DKK	-	10
343	1.716	EUR	1.716	343
2	38	GBP	38	2
19	8	JPY	8	19
7.143	10.847	NOK	11.312	8.411
14	-	SEK	-	14
50	21	USD	21	50
4	1	Andre	1	4
7.585	**12.630**	**Sum**	**13.095**	**8.853**
1,2 %	0,4 %	Gjennomsnittlig rente	0,4 %	1,3 %

31.12.19	31.12.20	Øvrige engasjementer til kredittinstitusjoner (mill. kr)	31.12.20	31.12.19
155	191	Ubenyttede kreditter	191	155
95	95	Garantier	95	95
250	**286**	**Sum**	**286**	**250**

Innskudd og utlån fra/til kredittinstitusjoner har i hovedsak flytende rente.

Gjennomsnittsrenten er beregnet med utgangspunkt i renteinntekt/rentekostnad i forhold til beholdningskontienes gjennomsnittssaldo for det aktuelle år. Gjelder beholdning i valuta NOK.

Note 8 - Utlån til og fordringer på kunder

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**(mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
117.970	125.660	Brutto utlån	134.648	126.277
937	1.446	Tapsavsetninger	1.517	998
117.033	**124.214**	**Utlån til og fordringer på kunder**	**133.131**	**125.279**
		Tilleggsinformasjon		
39.833	46.613	Utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt	46.613	39.833
608	760	- herav utlån til ansatte	1.380	1.061
1.667	1.540	Utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt	1.540	1.667
43	43	Ansvarlig kapital i øvrige finansinstitusjoner	43	43
998	1.027	Utlån til ansatte*)	1.907	1.924

*) Rentesubsidiering ved utlån til ansatte inngår i rentenetto. Lånerenten til ansatte er 75 prosent av beste boliglånsrente til øvrige kunder

Utlån og engasjementer fordelt på type

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**Utlån og engasjementer fordelt på type (mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
		Brutto utlån		
-	-	Leiefinansieringsavtaler (Finansiell lease)	3.365	5.849
13.222	10.592	Kasse-/drifts- og brukskreditter	10.042	12.588
3.161	3.976	Byggelån	3.976	3.161
101.587	111.093	Nedbetalingslån	117.265	104.680
117.970	125.660	Sum brutto utlån	134.648	126.277
		Øvrige engasjementer		
4.538	3.915	Finansielle garantier, herav:	3.915	4.538
1.064	*1.151*	*Betalingsgarantier*	*1.151*	*1.064*
1.108	*1.238*	*Kontraktsgarantier*	*1.238*	*1.108*
1.172	*980*	*Lånegarantier*	*980*	*1.172*
100	*119*	*Garantier for skatter*	*119*	*100*
1.093	*427*	*Annet garantiansvar*	*427*	*1.093*
998	992	Ubenyttede garantitilsagn	992	998
16.781	17.089	Ubenyttede kreditter	17.105	16.796
1.597	1.019	Innvilgede lånetilsagn	1.136	1.692
12	12	Remburser	12	12
23.925	23.026	Sum øvrige engasjementer	23.160	24.036
141.895	**148.686**	**Sum totale engasjementer**	**157.808**	**150.313**

Utlån og engasjementer fordelt på sektor og næring

Morbank (mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	72.101	5.480	77.581	69.711	5.669	75.380
Offentlig forvaltning	9	416	425	2	513	515
Jordbruk og skogbruk	9.160	865	10.026	8.602	820	9.422
Fiske og fangst	5.243	529	5.772	4.601	123	4.724
Havbruk	1.704	1.717	3.422	833	766	1.599
Industri og bergverk	2.234	2.661	4.895	2.212	3.069	5.282
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	3.195	2.817	6.011	3.157	2.707	5.864
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.289	2.309	4.598	2.181	2.379	4.561
Sjøfart og offshore	4.537	1.667	6.203	4.660	3.227	7.887
Eiendomsdrift	13.887	1.020	14.908	13.133	855	13.988
Forretningsmessig tjenesteyting	3.644	881	4.525	2.445	874	3.319
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.032	2.163	8.195	4.542	2.420	6.962
Øvrige sektorer	1.626	501	2.127	1.890	503	2.393
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	**125.660**	**23.026**	**148.686**	**117.970**	**23.925**	**141.895**

Konsern (mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Lønnstakere o.l	77.848	5.550	83.398	75.203	5.728	80.932
Offentlig forvaltning	33	417	450	12	513	525
Jordbruk og skogbruk	9.591	871	10.461	8.947	824	9.771
Fiske og fangst	5.259	529	5.789	4.611	123	4.734
Havbruk	2.100	1.722	3.822	1.132	769	1.901
Industri og bergverk	2.646	2.666	5.312	2.595	3.073	5.668
Bygg og anlegg, kraft og vannforsyning	4.077	2.827	6.904	3.970	2.716	6.686
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	2.586	2.329	4.915	2.517	2.392	4.908
Sjøfart og offshore	4.537	1.667	6.203	4.660	3.227	7.887
Eiendomsdrift	13.969	1.021	14.990	13.211	856	14.067
Forretningsmessig tjenesteyting	3.423	886	4.309	2.146	877	3.023
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	6.942	2.174	9.116	5.409	2.435	7.844
Øvrige sektorer	1.638	501	2.139	1.863	503	2.367
Sum totalt engasjement fordelt på sektor og næring	**134.648**	**23.160**	**157.808**	**126.277**	**24.036**	**150.313**

Utlån og øvrige engasjementer fordelt på geografiske områder

Morbank (mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Trøndelag	82.308	14.496	96.804	76.405	13.927	90.331
Møre og Romsdal	25.481	6.520	32.002	24.428	8.504	32.932
Nordland	1.024	43	1.067	1.158	40	1.198
Oslo	7.127	634	7.761	6.686	553	7.240
Landet for øvrig	9.391	1.312	10.703	8.944	888	9.833
Utlandet	329	21	350	349	13	362
Sum	**125.660**	**23.026**	**148.686**	**117.970**	**23.925**	**141.895**

Konsern (mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Trøndelag	85.762	14.630	100.392	79.487	13.976	93.462
Møre og Romsdal	27.191	6.520	33.712	26.113	8.522	34.635
Nordland	1.183	43	1.226	1.296	42	1.337
Oslo	6.700	634	7.334	6.276	555	6.831
Landet for øvrig	13.482	1.312	14.793	12.756	929	13.685
Utlandet	329	21	350	349	13	362
Sum	**134.648**	**23.160**	**157.808**	**126.277**	**24.036**	**150.313**

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

(mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Trøndelag	33.338	1.899	35.237	29.451	1.822	31.274
Møre og Romsdal	6.629	404	7.033	5.844	426	6.270
Nordland	186	6	192	179	6	185
Oslo	2.246	71	2.317	1.619	56	1.675
Landet for øvrig	4.144	109	4.253	2.694	108	2.801
Utlandet	70	2	72	45	1	46
Sum	**46.613**	**2.491**	**49.105**	**39.833**	**2.419**	**42.252**

Brutto utlån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

(mill. kr)	31.12.20 Brutto utlån	31.12.20 Øvrige engasjementer	31.12.20 Totale engasjementer	31.12.19 Brutto utlån	31.12.19 Øvrige engasjementer	31.12.19 Totale engasjementer
Trøndelag	1.032	-	1.032	1.081	-	1.081
Møre og Romsdal	58	-	58	60	-	60
Nordland	-	-	-	59	-	59
Oslo	404	-	404	419	-	419
Landet for øvrig	47	-	47	48	-	48
Utlandet	-	-	-	-	-	-
Sum	**1.540**	**-**	**1.540**	**1.667**	**-**	**1.667**

Utlån til og fordringer på kunder knyttet til finansielle leieavtaler

Konsern (mill. kr)	31.12.20	31.12.19
Brutto fordringer knyttet til finansielle leieavtaler		
- Inntil 1 år	212	129
- Mellom 1 og 5 år	2.705	2.184
- Over 5 år	543	823
Sum brutto fordringer	**3.460**	**3.135**
Mottatt, ikke opptjent inntekt knyttet til finansielle leieavtaler	95	87
Netto investeringer knyttet til finansielle leieavtaler	3.365	3.048
Netto investeringer i finasielle leieavtaler kan analyserers på følgende måte:		
- Inntil 1 år	163	121
- Mellom 1 og 5 år	2.662	2.118
- Over 5 år	540	809
Sum netto fordringer	**3.365**	**3.048**

Utlån og øvrige engasjement fordelt på risikogrupper

Banken beregner misligholdssannsynlighet for alle kunder i utlånsporteføljen på innvilgelsestidspunkt. Misligholdssannsynligheten beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd. Misligholdssannsynligheten benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Se note 11 for inndeling av risikoklasser.

Kundene rescores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

Øvrige engasjement inkluderer remburser, garantier, ubenyttede kreditter og lånetilsagn.

Engasjementsoppfølging gjøres ut ifra engasjementets størrelse, risiko og migrering. Risikoprising av næringslivsengasjement gjøres med bakgrunn i forventet tap og nødvendig økonomisk kapital for det enkelte engasjement.

Banken benytter makrobaserte stresstester for å estimere nedskrivningsbehov knyttet til objektive hendelser som ikke har gitt utslag i porteføljekvalitet på måletidspunktet.

Risikogruppe tapsutsatte og/eller misligholdte består av kunder med mislighold over 90 dager og/ eller objektive bevis på verdifall som medfører redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Se note 2 Regnskapsprinsipper for utfyllende beskrivelse av disse engasjementene.

	Verken misligholdt eller tapsutsatt						
Morbank 31.12.20 (mill. kr)	**Laveste risiko**	**Lav risiko**	**Middels risiko**	**Høy risiko**	**Høyeste risiko**	**Tapsutsatte og/eller misligholdte**	**Sum**
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**61.617**	**8.152**	**2.957**	**864**	**1.001**	284	**74.876**
Trinn 1	61.542	7.241	1.218	263	232	-	70.496
Trinn 2	75	911	1.739	601	769	-	4.096
Trinn 3	-	-	-	-	-	284	284
Amortisert kost	**21.035**	**12.498**	**9.306**	**1.311**	**551**	**1.798**	**46.500**
Trinn 1	19.784	10.260	7.336	763	245	-	38.388
Trinn 2	1.251	2.238	1.970	548	306	-	6.313
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.798	1.798
Virkelig verdi over resultatet	**3.597**	**465**	**135**	**48**	**39**	**2**	**4.285**
Sum brutto utlån	**86.250**	**21.115**	**12.398**	**2.222**	**1.592**	**2.084**	**125.660**
Øvrige engasjementer	**12.565**	**4.806**	**4.605**	**629**	**230**	**192**	**23.026**
Trinn 1	12.092	4.555	3.233	447	56	-	20.383
Trinn 2	473	250	1.373	182	173	-	2.451
Trinn 3	-	-	-	-	-	192	192
Totale engasjementer	**98.815**	**25.920**	**17.003**	**2.851**	**1.821**	**2.277**	**148.686**

Morbank 31.12.19 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**56.284**	**8.904**	**3.536**	**977**	**1.230**	405	**71.336**
Trinn 1	56.284	7.839	1.480	306	200	-	66.109
Trinn 2	-	1.065	2.056	671	1.030	-	4.822
Trinn 3	-	-	-	-	-	405	405
Amortisert kost	**20.473**	**7.922**	**10.468**	**1.135**	**408**	**1.552**	**41.957**
Trinn 1	20.448	7.359	7.512	705	102	-	36.126
Trinn 2	25	563	2.956	430	306	-	4.279
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.552	1.552
Virkelig verdi over resultatet	**3.940**	**490**	**152**	**49**	**36**	**10**	**4.677**
Sum brutto utlån	**80.697**	**17.316**	**14.156**	**2.161**	**1.674**	**1.967**	**117.970**
Øvrige engasjementer	**13.232**	**3.926**	**4.672**	**932**	**157**	**1.005**	**23.925**
Trinn 1	13.232	3.244	3.663	807	68	-	21.014
Trinn 2	-	682	1.009	126	90	-	1.907
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.005	1.005
Totale engasjementer	**93.929**	**21.242**	**18.829**	**3.093**	**1.831**	**2.972**	**141.895**

Konsern 31.12.20 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**61.617**	**8.152**	**2.957**	**864**	**1.001**	284	**74.876**
Trinn 1	61.542	7.241	1.218	263	232	-	70.496
Trinn 2	75	911	1.739	601	769	-	4.096
Trinn 3	-	-	-	-	-	284	284
Amortisert kost	**20.593**	**14.401**	**15.311**	**2.113**	**1.097**	**1.971**	**55.487**
Trinn 1	19.342	12.159	12.901	1.164	245	-	45.811
Trinn 2	1.251	2.243	2.410	949	852	-	7.705
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.971	1.971
Virkelig verdi over resultatet	**3.597**	**465**	**135**	**48**	**39**	**2**	**4.285**
Sum brutto utlån	**85.808**	**23.018**	**18.402**	**3.025**	**2.138**	**2.257**	**134.648**
Øvrige engasjementer	**12.568**	**4.832**	**4.690**	**640**	**237**	**192**	**23.160**
Trinn 1	12.095	4.582	3.311	447	56	-	20.492
Trinn 2	473	250	1.379	193	181	-	2.476
Trinn 3	-	-	-	-	-	192	192
Totale engasjementer	**98.376**	**27.851**	**23.092**	**3.665**	**2.375**	**2.449**	**157.808**

Konsern 31.12.19 (mill. kr)	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
	Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Brutto utlån							
Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	**56.284**	**8.904**	**3.536**	**977**	**1.230**	405	**71.336**
Trinn 1	56.284	7.839	1.480	306	200	-	66.109
Trinn 2	-	1.065	2.056	671	1.030	-	4.822
Trinn 3	-	-	-	-	-	405	405
Amortisert kost	**19.924**	**9.363**	**16.424**	**1.845**	**1.003**	**1.704**	**50.264**
Trinn 1	19.899	8.798	13.136	998	201	-	43.031
Trinn 2	25	565	3.288	848	803	-	5.528
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.704	1.704
Virkelig verdi over resultatet	**3.940**	**490**	**152**	**49**	**36**	**10**	**4.677**
Sum brutto utlån	**80.148**	**18.757**	**20.112**	**2.871**	**2.269**	**2.119**	**126.277**
Øvrige engasjementer	**13.234**	**3.941**	**4.753**	**940**	**164**	**1.005**	**24.036**
Trinn 1	13.234	3.259	3.739	807	68	-	21.106
Trinn 2	-	682	1.014	133	96	-	1.926
Trinn 3	-	-	-	-	-	1.005	1.005
Totale engasjementer	**93.382**	**22.698**	**24.864**	**3.811**	**2.433**	**3.124**	**150.313**

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Boligkreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.20			31.12.19		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	40.790	2.481	43.271	34.808	2.410	37.218
Lav risiko	4.320	7	4.327	3.457	7	3.464
Middels risiko	967	3	970	1.075	1	1.076
Høy risiko	302	0	302	208	0	208
Høyeste risiko	218	0	218	267	1	268
Tapsutsatte og/eller Misligholdte	16	-	16	18	-	18
Sum	**46.613**	**2.491**	**49.105**	**39.834**	**2.419**	**42.253**

Utlån og øvrige engasjement solgt til SpareBank 1 Næringskreditt

Risikogrupper (mill. kr)	31.12.20			31.12.19		
	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement	Brutto utlån	Øvrige engasjement	Totale engasjement
Laveste risiko	1.455	-	1.455	1.667	-	1.667
Lav risiko	85	-	85	-	-	-
Middels risiko	-	-	-	-	-	-
Høy risiko	-	-	-	-	-	-
Høyeste risiko	-	-	-	-	-	-
Tapsutsatte og/eller Misligholdte	-	-	-	-	-	-
Sum	**1.540**	**-**	**1.540**	**1.667**	**-**	**1.667**

Note 9 - Fraregning av finansielle eiendeler

Som et ledd i sin ordinære virksomhet foretar banken transaksjoner som resulterer i salg av finansielle eiendeler. Banken overfører slike finansielle eiendeler i hovedsak gjennom salg av kundens boliglån til SpareBank 1 Boligkreditt eller næringseiendomslån til SpareBank 1 Næringskreditt.

Mottatt vederlag for lån som er solgt til Sparebank 1 Boligkreditt AS og Sparebank 1 Næringskreditt AS tilsvarer bokført verdi og vurderes å samsvare med lånenes virkelige verdi på salgstidspunktet.

I henhold til inngått forvaltningsavtale med kredittforetakene forestår banken forvalting av lånene og opprettholder kundekontakten. Banken mottar et vederlag i form av provisjoner for de plikter som følger med forvaltningen av lånene.

Kredittforetakene kan selge lånene som er kjøpt fra banken, samtidig som bankens rett til å forvalte kundene og motta provisjon følger med. Dersom banken ikke er i stand til å betjene kundene kan retten til betjening og provisjon falle bort. Videre kan banken ha opsjon til å kjøpe tilbake lån under gitte betingelser.

Hvis kredittforetakene får tap på kjøpte lån har de en viss rett til å avregne dette i provisjoner fra samtlige banker som har solgt lånene. Det foreligger dermed en begrenset gjenværende involvering knyttet til solgte lån ved mulig begrenset avregning av tap mot provisjon. Denne muligheten til avregning anses imidlertid ikke å være av en slik karakter at den endrer på konklusjonen om at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap er overført. Bankens maksimale eksponering for tap er representert ved det høyeste beløpet som vil kunne kreves dekket under avtalene.

Banken har vurdert de regnskapsmessige implikasjonene dithen at det vesentligste av risiko og fordeler ved eierskap knyttet til de solgte lånene er overført til kredittforetakene. Banken innregner alle rettigheter og plikter som skapes eller beholdes ved salget separat som eiendeler eller forpliktelser.

SpareBank 1 Boligkreditt
SpareBank 1 Boligkreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 22,36 prosent per 31. desember 2020 (20,89 prosent pr 31.desember 2019). SpareBank 1 Boligkreditt AS erverver lån med pant i boliger og utsteder obligasjoner med fortrinnsrett, (OMF) innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt AS er sikret med pant i bolig innenfor 75 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Boligkreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og motta provisjon, samt rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Det er i 2020 kjøpt og solgt boliglån til en netto verdi av 6,8 milliarder kroner (1,7 milliarder kroner i 2019) til Sparebank 1 Boligkreditt. Totalt er det fraregnet boliglån til Sparebank 1 Boligkreditt for 46,6 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (39,8 milliarder i 2019).

Likviditetsfasilitet
SpareBank 1 SMN har, sammen med de andre eierne av SpareBank 1 Boligkreditt, inngått avtale om etablering av likviditetsfasilitet for SpareBank 1 Boligkreditt. Dette innebærer at bankene forplikter seg til å kjøpe OMF utstedt at foretaket begrenset til en samlet verdi av de neste tolv måneders forfall i SpareBank 1 Boligkreditt.

Forpliktelsen er begrenset til foretakets forpliktelser til å innfri utstedte OMF etter at foretakets egen beholdning av likviditet på forfallstidspunktet er trukket fra. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det primære ansvaret i henhold til samme avtale. Obligasjonene kan deponeres i Norges Bank og medfører således ingen vesentlig økning i risiko for banken. I henhold til sin likviditetsstrategi holder SpareBank 1 Boligkreditt likviditet iht kravene etter Net Stable Funding Regime. Denne likviditetsreserven hensyntas ved vurderingen av bankenes ansvar. Det er derfor kun i de tilfeller hvor foretaket ikke lenger har tilstrekkelig likviditet for de neste tolv måneders forfall at banken vil rapportere noe engasjement knyttet til dette.

Soliditet
Sammen med de øvrige eierne av SpareBank 1 Boligkreditt har SpareBank 1 SMN også inngått avtale om å sikre at SpareBank 1 Boligkreditt til enhver tid har en kjernekapitaldekning på minst ni prosent. Aksjonærene skal tilføre tilstrekkelig kjernekapital innen tre måneder etter å ha mottatt skriftlig anmodning om dette, med mindre det foretas andre grep for å redusere behovet for kapital.

Aksjonærenes forpliktelse til å tilføre slik kjernekapital er proratarisk og ikke solidarisk, og skal være iht til hver aksjonærs pro rata andel av aksjene i SpareBank 1 Boligkreditt. Hver eier hefter prinsipalt for sin andel av behovet, subsidiært for det dobbelte av det som er det

primære ansvaret i henhold til samme avtale. Foretaket har ved årsskiftet ca 23,9 prosent ansvarlig kapital, hvorav ca 21,3 prosent er kjernekapital. Sammenholdt med den svært lave risikoprofilen i foretaket har banken vurdert det som usannsynlig at det blir innkalt kapital iht denne avtalen og har valgt å ikke holde noen reserver for dette.

SpareBank 1 Næringskreditt
SpareBank 1 Næringskreditt AS eies av sparebanker som inngår i SpareBank 1-alliansen. Banken har en eierandel på 31,01 prosent per 31. desember 2020 (31,01 prosent per 31. desember 2019). SpareBank 1 Næringskreditt AS erverver lån med pant i næringseiendom og utsteder OMF innenfor regelverket for dette som ble etablert i 2007. Lån solgt til SpareBank 1 Næringskreditt AS er sikret med pant i næringseiendom innenfor 60 prosent av takst. Solgte lån er juridisk eid av SpareBank 1 Næringskreditt AS og banken har, utover retten til å forestå forvaltning og å motta provisjon for dette og rett til å overta helt eller delvis nedskrevne lån, ingen rett til bruk av lånene. Banken forestår forvaltningen av de solgte lånene og banken mottar en provisjon basert på nettoen av avkastningen på lånene banken har solgt og kostnadene i kredittforetaket.

Samlede lån solgt til Sparebank 1 Næringskreditt er i 2020 redusert med 127 millioner kroner (redusert med 115 millioner kroner i 2019). Totalt er det fraregnet næringseiendomslån til Sparebank 1 Næringskreditt for 1,5 milliarder kroner ved utgangen av regnskapsåret (1,7 milliarder kroner i 2019).

Likviditetsfasilitet
Som beskrevet ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt er det inngått tilsvarende avtale med SpareBank 1 Næringskreditt.

Soliditet
Det er på samme måte inngått avtale om å sikre kjernekapital i SpareBank 1 Næringskreditt på minimum ni prosent. Se omtale ovenfor om SpareBank 1 Boligkreditt.

Note 10 - Tap på utlån og garantier

Morbank	2020			2019		
Tap på utlån (mill. kr)	**Privat-marked**	**Nærings-liv**	**Totalt**	**Privat-marked**	**Nærings-liv**	**Totalt**
Periodens endring i tapsavsetninger	49	666	715	28	205	234
Mertap ved konstatering	14	197	212	10	9	19
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-7	-18	-25	-5	-1	-7
Sum tap på utlån og garantier	**56**	**846**	**902**	**32**	**213**	**245**

Konsern	2020			2019		
Tap på utlån (mill. kr)	**Privat-marked**	**Nærings-liv**	**Totalt**	**Privat-marked**	**Nærings-liv**	**Totalt**
Periodens endring i tapsavsetninger	48	681	729	34	212	246
Mertap ved konstatering	55	213	268	40	22	62
Inngang på tidligere konstaterte utlån, garantier m.v.	-25	-21	-46	-6	-2	-8
Sum tap på utlån og garantier	**78**	**873**	**951**	**68**	**231**	**299**

Morbank (mill. kr)	**1.1.20**	**Endring avsetning for tap**	**Endring som skyldes konstatering**	**31.12.20**
Utlån til amortisert kost Næringsliv	916	667	-206	1.377
Utlån til amortisert kost Privatmarked	34	12	-11	35
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	109	38	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	-1	-	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.060**	**715**	**-217**	**1.559**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	937	725	-217	1.446
Annen gjeld - avsetninger	100	-19	-	81
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	23	9	-	32

Konsern (mill. kr)	**1.1.20**	**Endring avsetning for tap**	**Endring som skyldes konstatering**	**31.12.20**
Utlån til amortisert kost Næringsliv	948	682	-209	1.421
Utlån til amortisert kost Privatmarked	63	10	-11	62
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	109	38	-	147
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	1	-1	-	0
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**1.121**	**729**	**-220**	**1.630**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	998	739	-220	1.517
Annen gjeld - avsetninger	100	-19	-	81
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	23	9	-	32

Morbank (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.19
Utlån og garantier til amortisert kost Næringsliv	742	201	-27	916
Utlån og garantier til amortisert kost Privatmarked	45	-6	-5	34
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	34	-	109
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	-	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**862**	**230**	**-32**	**1.060**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	697	272	-32	937
Annen gjeld - avsetninger	148	-48	-	100
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	6	-	23

Konsern (mill. kr)	1.1.19	Endring avsetning for tap	Endring som skyldes konstatering	31.12.19
Utlån til amortisert kost Næringsliv	766	212	-31	948
Utlån til amortisert kost Privatmarked	68	0	-5	63
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Privatmarked	75	34	-	109
Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat Næringsliv	-	1	-	1
Sum avsetning til tap på utlån og garantier	**909**	**248**	**-36**	**1.121**
Presentert som:				
Avsetning til tap på utlån	744	290	-36	998
Annen gjeld - avsetninger	148	-48	-	100
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	17	6	-	23

Utvikling i tapsavsetning fra inngående til utgående balanse

	2020				2019			
Morbank (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Balanse 1. januar	25	73	45	143	27	62	31	120
Overført til (fra) trinn 1	14	-13	-0	-	10	-10	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1	2	-0	-	-2	2	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-3	3	-	-	-3	3	-
Netto ny måling av tap	-17	12	9	5	-11	24	18	30
Nye utstedte eller kjøpte utlån	13	13	0	26	13	17	1	31
Utlån som har blitt fraregnet	-8	-23	-2	-33	-11	-20	-1	-33
Endring som skyldes endrede forutsetninger	10	38	2	50	-	-	-	-
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	0	0	-11	-11	-	-	-5	-5
Balanse 31. desember	35	97	47	180	25	73	45	143
Næringsliv								
Balanse 1. januar	66	210	540	816	64	148	382	594
Overført til (fra) Trinn 1	14	-14	-0	-	19	-19	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	-4	4	-0	-	-8	8	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-1	1	-	-	-	1	-
Netto ny måling av tap	-2	72	486	556	-17	98	185	266
Nye utstedte eller kjøpte utlån	45	99	1	144	27	20	1	48
Utlån som har blitt fraregnet	-30	-96	-1	-127	-20	-43	-	-63
Endring som skyldes endringer i forutsetninger	0	113	2	115	-	-	-	-
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-206	-206	-	-	-27	-27
Balanse 31. desember	88	387	823	1.299	66	210	541	817
Total balanseført tapsavsetning	**123**	**484**	**870**	**1.478**	**91**	**283**	**586**	**961**

Utvikling i tapsavsetning fra inngående til utgående balanse

	2020				2019			
Konsern (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Balanse 1. januar	32	84	56	172	33	71	39	143
Overført til (fra) trinn 1	16	-15	-1	-	12	-11	-	-
Overført til (fra) Trinn 2	-2	3	-1	-	-2	4	-1	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-4	5	-	-	-3	4	-
Netto ny måling av tap	-18	15	14	11	-14	24	22	32
Nye utstedte eller kjøpte utlån	15	15	3	34	17	23	3	44
Utlån som har blitt fraregnet	-11	-28	-10	-49	-13	-23	-5	-41
Endring som skyldes endrede forutsetninger	10	38	2	50	-	-	-	-
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-11	-11	-	-	-5	-5
Balanse 31. desember	42	107	58	207	32	84	56	172
Næringsliv								
Balanse 1. januar	71	218	560	849	70	152	397	619
Overført til (fra) Trinn 1	16	-16	-0	-	20	-20	-	-
Overført til (fra) trinn 2	-4	5	-0	-	-9	9	-	-
Overført til (fra) trinn 3	-0	-1	1	-	-	-1	1	-
Netto ny måling av tap	-1	77	488	563	-19	100	188	268
Nye utstedte eller kjøpte utlån	49	102	10	161	30	21	7	59
Utlån som har blitt fraregnet	-32	-98	-7	-136	-20	-44	-2	-66
Endring som skyldes endrede forutsetninger	-0	113	2	115	-	-	-	-
Konstaterte nedskrivninger (konstaterte tap)	-	-	-209	-209	-	-	-31	-31
Balanse 31. desember	98	399	845	1.342	71	218	560	849
Total balanseført tapsavsetning	**140**	**507**	**902**	**1.549**	**104**	**302**	**616**	**1.021**

Utvikling i brutto utlån fra inngående til utgående balanse

	2020				2019			
Morbank (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Balanse 1. januar	69.045	5.129	487	74.661	65.403	4.366	320	70.089
Overført til (fra) trinn 1	1.050	-1.019	-31	-	893	-877	-16	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1.433	1.470	-38	-	-1.847	1.872	-25	-
Overført til (fra) Trinn 3	-30	-47	77	-	-60	-135	195	-
Netto økning/reduksjon saldo eksisterende utlån	-2.093	-136	-7	-2.237	-1.843	-123	-21	-1.986
Nye utstedte eller kjøpte utlån	49.001	1.464	111	50.575	43.549	1.588	178	45.315
Utlån som har blitt fraregnet	-42.243	-2.429	-196	-44.867	-37.050	-1.562	-145	-38.756
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-1	-2	-22	-24	-	-	-	-
Balanse 31. desember	73.297	4.430	381	78.108	69.045	5.129	487	74.661
Næringsliv								
Balanse 1. januar	33.190	3.971	1.470	38.632	32.055	5.521	1.223	38.800
Overført til (fra) Trinn 1	521	-521	-0	-	1.586	-1.561	-26	-
Overført til (fra) trinn 2	-2.605	2.614	-9	-	-1.405	1.446	-41	-
Overført til (fra) trinn 3	-70	-685	754	-	-8	-227	234	-
Netto ny måling av tap	-1.541	-208	38	-1.711	-1.638	-91	-7	-1.736
Nye utstedte eller kjøpte utlån	17.141	1.672	328	19.141	11.323	205	319	11.848
Utlån som har blitt fraregnet	-11.046	-753	-862	-12.662	-8.723	-1.324	-232	-10.279
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-2	-111	-19	-132	-	-	-	-
Balanse 31. desember	35.587	5.979	1.702	43.268	33.190	3.971	1.470	38.632
Utlån til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	-	4.285	4.677	-	-	4.677
Brutto utlån 31. desember	**113.169**	**10.409**	**2.083**	**125.660**	**106.912**	**9.101**	**1.957**	**117.970**

Utvikling i brutto utlån fra inngående til utgående balanse

	2020				2019			
Konsern (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Privatmarked								
Balanse 1. januar	73.675	5.924	570	80.169	69.736	4.951	386	75.073
Overført til (fra) trinn 1	1.260	-1.225	-35	-	1.053	-1.034	-19	-
Overført til (fra) Trinn 2	-1.731	1.785	-54	-	-2.184	2.217	-33	-
Overført til (fra) Trinn 3	-44	-89	133	-	-84	-164	248	-
Netto ny måling av tap	-2.136	-196	-15	-2.346	-2.867	-277	-31	-3.175
Nye utstedte eller kjøpte utlån	51.383	1.702	119	53.204	45.617	1.901	196	47.715
Utlån som har blitt fraregnet	-43.512	-2.624	-239	-46.375	-37.596	-1.669	-165	-39.430
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-689	-70	-25	-784	-2	-1	-12	-14
Balanse 31. desember	78.206	5.208	453	83.867	73.675	5.924	570	80.169
Næringsliv								
Balanse 1. januar	35.466	4.426	1.539	41.431	33.897	5.881	1.299	41.076
Overført til (fra) Trinn 1	693	-690	-4	-	1.659	-1.631	-28	-
Overført til (fra) trinn 2	-2.897	2.909	-11	-	-1.681	1.736	-55	-
Overført til (fra) trinn 3	-107	-695	801	-	-42	-237	279	-
Netto ny måling av tap	-1.589	-265	34	-1.819	-1.682	-164	-22	-1.868
Nye utstedte eller kjøpte utlån	18.238	1.875	349	20.462	12.682	261	326	13.269
Utlån som har blitt fraregnet	-11.287	-815	-883	-12.985	-9.367	-1.414	-230	-11.011
Finansielle eiendeler som har blitt konstatert	-410	-159	-24	-593	0	-5	-30	-35
Balanse 31. desember	38.107	6.587	1.802	46.496	35.466	4.426	1.539	41.431
Utlån til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	-	4.285	4.677	-	-	4.677
Brutto utlån 31. desember	**120.598**	**11.794**	**2.255**	**134.648**	**113.817**	**10.350**	**2.110**	**126.277**

Avsetning til tap på garantier og ubenyttede kreditter	2020				2019			
Morbank og konsern (mill. kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Balanse 1. januar	14	29	57	100	11	47	90	148
Overført til (fra) Trinn 1	2	-2	-0	-	3	-3	-0	-
Overført til (fra) Trinn 2	-0	0	-0	-	-1	1	-	-
Overført til (fra) Trinn 3	-0	-0	0	-	-0	-0	0	-
Netto ny måling av tap	2	16	-54	-36	-2	3	-33	-33
Nye utstedte eller kjøpte utlån	11	8	0	19	7	1	0	8
Utlån som har blitt fraregnet	-5	-13	-0	-19	-3	-20	-0	-24
Endring som skyldes modifikasjoner som ikke har resultert i fraregning	3	12	0	16	-	-	-	-
Balanse 31. desember	27	50	4	81	14	29	57	100
Herav								
Privatmarked				2				2
Næringsliv				79				98

Avsetning til tap på utlån fordelt på næring	2020				2019			
Morbank (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Jordbruk og skogbruk	2	34	5	41	2	21	7	30
Fiske og fangst	6	2	-	8	2	1	0	3
Havbruk	2	0	3	5	1	0		1
Industri og bergverk	8	25	2	35	5	9	5	20
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	11	27	17	55	10	5	11	26
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	10	30	17	58	10	8	11	28
Sjøfart og offshore	10	180	614	804	9	87	471	568
Eiendomsdrift	20	56	38	114	16	45	23	83
Forretningsmessig tjenesteyting	12	56	142	210	7	50	22	79
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	8	10	2	19	7	4	3	14
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	-	-	-	-
Øvrige sektorer	0	0	-	0	-	-	-	-
Lønnstakere	2	65	31	97	-	52	33	86
Sum avsetning til tap på utlån	91	484	870	1.446	68	283	586	937
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	32			32	23			24
Total balanseført tapsavsetning	**123**	**484**	**870**	**1.478**	**91**	**283**	**586**	**961**

Avsetning til tap på utlån fordelt på næring	2020				2019			
Konsern (mill.kr)	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**	**Trinn 1**	**Trinn 2**	**Trinn 3**	**Total**
Jordbruk og skogbruk	3	36	5	44	2	22	8	32
Fiske og fangst	6	2	-	8	2	1	0	3
Havbruk	3	1	3	6	1	0	-	1
Industri og bergverk	10	27	7	44	6	11	9	27
Bygg, anlegg, kraft og vannforsyning	13	31	20	64	11	8	16	35
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	12	31	19	62	11	8	11	30
Sjøfart og offshore	10	180	614	804	9	87	471	568
Eiendomsdrift	20	56	39	115	16	45	23	84
Forretningsmessig tjenesteyting	13	57	143	213	8	51	24	82
Transport og annen tjenesteytende virksomhet	10	12	10	32	8	5	8	21
Offentlig forvaltning	0	-	-	0	-	-	-	-
Øvrige sektorer	0	0	2	2	2	0	0	2
Lønnstakere	7	73	41	122	6	63	44	112
Sum avsetning til tap på utlån	108	507	902	1.517	81	302	615	998
Utvidet resultat - virkelig verdi justering av tap	32			32	23	-	-	24
Total balanseført tapsavsetning	**140**	**507**	**902**	**1.549**	**104**	**302**	**615**	**1.021**

Note 11 - Kreditteksponering for hver interne risikorating

Banken benytter eget klassifiseringssystem for overvåking av kredittrisiko i porteføljen. Risikoklasseinndeling skjer ut fra hvert enkelt engasjements sannsynlighet for mislighold. I tabellen er denne inndelingen sammenholdt med tilsvarende ratingklasser hos Moody's.

Historisk mislighold er tall for morbank og viser default ratio (DR) per risikoklasse. Tallene er et uvektet snitt for normalscorede kunder i perioden 2014-2020.

Sikkerhetsdekning representerer forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerhetsverdier. Verdiene fastsettes etter faste modeller, og faktiske realisasjonsverdier valideres for å teste modellenes pålitelighet. I samsvar med kravene i kapitalkravsforskriften er estimatene «down-turn»-estimater. Basert på sikkerhetsdekningen (RE-verdi / EAD) klassifiseres engasjementet i en av sju klasser, hvor beste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på over 120 prosent, og laveste sikkerhetsklasse har en sikkerhetsdekning på under 20 prosent.

	Misligholdssansynlighet					Sikkerhetsdekning		
Risiko-klasse	**Fra**	**Til**	**Moody's**	**Historisk mislighold**	**Mislighold 2020**	**Sikkerhets-klasse**	**Nedre grense**	**Øvre grense**
A	0,00 %	0,10 %	Aaa-A3	0,01 %	0,02 %	1	120	
B	0,10 %	0,25 %	Baa1-Baa2	0,04 %	0,05 %	2	100	120
C	0,25 %	0,50 %	Baa3	0,08 %	0,08 %	3	80	100
D	0,50 %	0,75 %	Ba1	0,28 %	0,48 %	4	60	80
E	0,75 %	1,25 %	Ba2	0,41 %	0,60 %	5	40	60
F	1,25 %	2,50 %		0,95 %	1,52 %	6	20	40
G	2,50 %	5,00 %	Ba2-B1	2,07 %	2,82 %	7	0	20
H	5,00 %	10,00 %	B1-B2	4,47 %	6,05 %			
I	10,00 %	99,99 %	B3-Caa3	12,19 %	15,95 %			
J	mislighold							
K	tapsutsatt							

Bankens engasjementer klassifiseres i risikogrupper på bakgrunn av risikoklasse.

Risikoklasse	Risikogrupper
A - C	Laveste risiko
D - E	Lav
F - G	Middels
H	Høy
I	Høyeste risiko
J - K	Mislighold og nedskrevet

Morbank (mill. kr)	**Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.20**	**Totalt engasjement 31.12.20**	**Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.19**	**Totalt engasjement 31.12.19**
Laveste risiko	12,4 %	98.815	13,3 %	93.929
Lav risiko	4,6 %	25.920	9,6 %	21.242
Middels risiko	13,5 %	17.003	10,0 %	18.829
Høy risiko	10,2 %	2.851	11,6 %	3.093
Høyeste risiko	12,7 %	1.821	5,7 %	1.831
Mislighold og/eller tapsutsatt	25,1 %	2.277	15,1 %	2.972
Totalt		**148.686**		**141.895**

Konsern (mill. kr)	Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.20	Totalt engasjement 31.12.20	Gjennom-snittlig usikret eksponering i % 31.12.19	Totalt engasjement 31.12.19
Laveste risiko	12,5 %	98.376	13,4 %	93.382
Lav risiko	5,1 %	27.851	9,3 %	22.698
Middels risiko	11,9 %	23.092	9,3 %	24.864
Høy risiko	10,9 %	3.665	11,9 %	3.811
Høyeste risiko	13,1 %	2.375	7,3 %	2.433
Mislighold og/eller tapsutsatt	25,8 %	2.449	16,0 %	3.124
Totalt		**157.808**		**150.313**

Realisasjonsverdien på stilte sikkerheter fastsettes slik at disse ut fra en konservativ vurdering reflekterer den antatte realisasjonsverdi i en nedgangskonjuktur.

Note 12 - Maksimal kreditteksponering

Tabellen nedenfor viser maksimal eksponering mot kredittrisiko i balansen, inkludert derivater. Eksponeringen er vist brutto før eventuelle pantstillelser og tillatte motregninger. For opplysning om klassifisering av finansielle instrumenter der dette ikke er spesifisert, se note 24 Klassifisering av finansielle instrumenter.

Morbank 31.12.20 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og motregnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	2.725	-	-	-	-	2.725
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	12.901	-	-	-	-	12.901
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	4.017	27	15	226
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	46.500	1.331	22.816	2.122	18.158	2.072
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	74.876	115	73.650	46	429	635
Sertifikater og obligasjoner	26.684	-	-	-	11.848	14.836
Derivater	7.175	-	-	-	4.755	2.420
Opptjente ikke mottatte inntekter	135	-	-	-	-	135
Fordringer verdipapirer	11	-	-	-	-	11
Sum eiendeler	**175.293**	**1.446**	**100.483**	**2.195**	**35.206**	**35.962**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.014	55	-	-	-	4.959
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	18.299	26	3.432	498	308	14.035
Andre engasjement	3.408	-	-	-	-	3.408
Sum forpliktelser	26.720	81	3.432	498	308	22.402
Sum total kredittrisikoeksponering	**202.013**					**58.364**

31.12.19 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og motregnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	706	-	-	-	-	706
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	9.181	-	-	-	-	9.181
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.677	-	4.505	0	18	154
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	41.957	850	20.673	809	16.936	2.688
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.336	87	69.941	56	413	839
Sertifikater og obligasjoner	23.195	-	-	-	10.991	12.204
Derivater	2.872	-	-	-	1.653	1.218
Opptjente ikke mottatte inntekter	107	-	-	-	-	107
Fordringer verdipapirer	13	-	-	-	-	13
Sum eiendeler	**154.042**	**937**	**95.119**	**865**	**30.011**	**27.109**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.643	82	-	-	-	5.561
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	18.533	18	3.038	137	516	14.824
Andre engasjement	2.904	-	-	-	-	2.904
Sum forpliktelser	27.079	100	3.038	137	516	23.289
Sum total kredittrisikoeksponering	**181.121**					**50.398**

Konsern

31.12.20 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og motregnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	2.725	-	-	-	-	2.725
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	5.091	-	-	-	14	5.077
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.285	-	4.017	27	15	226
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	55.487	1.401	22.825	2.122	27.824	1.316
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	74.876	116	73.650	46	429	634
Sertifikater og obligasjoner	26.606	-	-	-	11.848	14.758
Derivater	7.226	-	51	-	4.755	2.420
Opptjente ikke mottatte inntekter	185	-	-	-	-	185
Fordringer verdipapirer	678	-	43	624	-	11
Sum eiendeler	**177.159**	**1.517**	**100.586**	**2.820**	**44.885**	**27.352**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.014	55	-	-	-	4.959
Ubenyttede kreditter og lånetilsagn	18.432	26	3.516	498	441	13.951
Andre engasjement	3.698	-	-	-	-	3.698
Sum forpliktelser	27.144	81	3.516	498	441	22.608
Sum total kredittrisikoeksponering	**204.304**					**49.961**

31.12.19 (mill. kr)	Brutto maksimal eksponering for kredittrisiko	Taps-avsetning	Sikkerhet i eiendom	Sikkerhet i verdipapirer	Øvrig sikkerhet og motregnings-avtaler*)	Netto maksimal eksponering for kredittrisiko
Eiendeler						
Fordringer på sentralbanker	706	-	-	-	-	706
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2.110	-	-	-	-	5.091
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over resultatet	4.677	-	4.505	0	18	154
Utlån til kunder vurdert til amortisert kost	50.264	911	20.691	809	17.346	10.506
Utlån til kunder vurdert til virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	71.336	87	69.941	56	413	839
Sertifikater og obligasjoner	23.115	-	-	-	10.991	12.124
Derivater	2.972	-	-	100	1.653	1.218
Opptjente ikke mottatte inntekter	132	-	-	-	-	132
Fordringer verdipapirer	292	-	-	71	209	13
Sum eiendeler	**155.604**	**998**	**95.138**	**1.036**	**30.629**	**27.802**
Forpliktelser, ikke balanseført						
Stilte garantier og remburser	5.643	82	-	-	-	5.561
Ubenyttede kreditter	18.643	18	3.038	223	531	14.834
Andre engasjement	3.097	-	-	-	-	3.097
Sum forpliktelser	27.383	100	3.038	223	531	23.491
Sum total kredittrisikoeksponering	**182.987**					**51.294**

*) Øvrig sikkerhet inkluderer blant annet kontanter, løsøre, skip og mottatte garantier. For obligasjoner med fortrinnsrett består sikkerhetsmassen av utlån til kunder i selskapet som har utstedt obligasjonen. For derivater er det stilt kontanter som sikkerhet, i tillegg bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater.

Bankens maksimale kreditteksponering fremgår av oppstillingen ovenfor. SpareBank 1 SMN utfører engrosbanktjenester for BN Bank og Samspar-bankene. I tilknytning til dette er det etablert garantiavtale som sikrer fullt oppgjør for eksponeringer knyttet til disse avtalene.

For privat- og næringslivskunder anvendes rammeavtaler med krav om sikkerhetsstillelse ved derivathandel. For kunder som driver med tradingvirksomhet aksepteres kun kontantdepot som sikkerhet. Kunder stiller kontantdepot og/eller pant i eiendeler som sikkerhet for kunders handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo ASA og Fish Pool ASA.

SpareBank 1 SMN inngår standardiserte og hovedsakelig bilaterale ISDA-avtaler om netting av derivater der finansielle institusjoner er motparter. I tillegg har banken inngått tilleggsavtaler om sikkerhetsstillelse (CSA) mot de mest anvendte motpartene. Per 31. desember 2020 har banken rundt 45 (47) aktive ISDA-avtaler. Fra 1. mars 2017 måtte banken i henhold til EMIR ha en CSA med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land. Banken inngår utelukkende avtaler med kontanter som sikkerhet. Håndteringen av sikkerhetsstillelsen under disse avtalene har banken satt ut til SEB Prime Collateral Services, det vil si at de håndterer marginkravene på vegne av banken. Mer om sikkerheter og pantstillelser i note 37 Annen gjeld og forpliktelser.

Sikkerhetsstillelsene er vurdert til markedsverdi, begrenset til maksimal kreditteksponering for den enkelte motpart.

Note 13 - Kredittkvalitet per klasse av finansielle eiendeler

Kredittkvaliteten av finansielle eiendeler håndteres ved at banken benytter sine interne retningslinjer for kredittratinger. Se avsnitt kredittrisiko under note 6 Risikoforhold.

Tabellen nedenfor viser kredittkvaliteten per klasse av eiendeler for utlånsrelaterte eiendeler i balansen, basert på bankens eget kredittratingsystem. Hele utlånsengasjementet er inkludert når deler av engasjementet er misligholdt. Misligholdt er i noten definert til betalingsmislighold over tusen kroner over 90 dager.

Morbank

		Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
31.12.20 (mill. kr)	Noter	**Laveste risiko**	**Lav risiko**	**Middels risiko**	**Høy risiko**	**Høyeste risiko**		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**12.901**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**12.901**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		67.453	8.954	3.423	1.029	1.138	383	**82.380**
Næringsliv		18.797	12.161	8.974	1.193	454	1.702	**43.280**
Sum utlån		**86.250**	**21.115**	**12.398**	**2.222**	**1.592**	**2.084**	**125.660**
				-	-	-	-	
Finansielle investeringer	29							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.298	-	-	-	-	-	**9.298**
Noterte andre obligasjoner		9.724	3.713	473	328	-	-	**14.239**
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		-	-	-	-	-	-	**-**
Unoterte andre obligasjoner		82	3.066	-	-	-	-	**3.147**
Sum finansielle investeringer		**19.104**	**6.779**	**473**	**328**	**-**	**-**	**26.684**
Totalt		**118.255**	**27.894**	**12.871**	**2.550**	**1.592**	**2.084**	**165.246**

		Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
31.12.19 (mill. kr)	Noter	**Laveste risiko**	**Lav risiko**	**Middels risiko**	**Høy risiko**	**Høyeste risiko**		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**9.181**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**9.181**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		62.462	9.779	4.245	1.145	1.341	314	79.286
Næringsliv		18.235	7.537	9.911	1.016	333	1.653	38.685
Sum utlån		**80.697**	**17.316**	**14.156**	**2.161**	**1.674**	**1.967**	**117.970**
				-	-	-	-	
Finansielle investeringer	29							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		4.929	-	-	-	-	-	4.929
Noterte andre obligasjoner		9.801	1.524	1.159	14	-	-	12.498
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		942	-	-	-	-	-	942
Unoterte andre obligasjoner		4.797	10	18	-	-	-	4.826
Sum finansielle investeringer		**20.469**	**1.534**	**1.177**	**14**	**-**	**-**	**23.195**
Totalt		**110.347**	**18.850**	**15.333**	**2.175**	**1.674**	**1.967**	**150.345**

Konsern

31.12.20 (mill. kr)	Noter	Verken misligholdt eller tapsutsatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**5.091**	-	-	-	-	-	**5.091**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		67.560	10.196	7.233	1.323	1.374	455	**88.139**
Næringsliv		18.248	12.823	11.169	1.702	764	1.802	**46.509**
Sum utlån		**85.808**	**23.018**	**18.402**	**3.025**	**2.138**	**2.257**	**134.648**
				-	-	-	-	
Finansielle investeringer	29							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		9.298	-	-	-	-	-	**9.298**
Noterte andre obligasjoner		9.724	3.713	473	328	-	-	**14.239**
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		-	-	-	-	-	-	**-**
Unoterte andre obligasjoner		3	3.066	-	-	-	-	**3.069**
Sum finansielle investeringer		**19.026**	**6.779**	**473**	**328**	**-**	**-**	**26.606**
Totalt		**109.925**	**29.797**	**18.875**	**3.353**	**2.138**	**2.257**	**166.346**

31.12.19 (mill. kr)	Noter	Verken misligholdt eller tapsusatt					Tapsutsatte og/eller misligholdte	Sum
		Laveste risiko	Lav risiko	Middels risiko	Høy risiko	Høyeste risiko		
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	7	**2.110**	-	-	-	-	-	**2.110**
Utlån til og fordringer på kunder	8							
Privatmarked		62.468	10.349	8.392	1.502	1.685	398	84.793
Næringsliv		17.681	8.408	11.719	1.369	584	1.722	41.484
Sum utlån		**80.148**	**18.757**	**20.112**	**2.871**	**2.269**	**2.119**	**126.277**
				-	-	-	-	
Finansielle investeringer	29							
Noterte stat og statsgaranterte obligasjoner		4.929	-	-	-	-	-	4.929
Noterte andre obligasjoner		9.801	1.524	1.159	14	-	-	12.498
Unoterte stat og statsgaranterte obligasjoner		942	-	-	-	-	-	942
Unoterte andre obligasjoner		4.718	10	18	-	-	-	4.746
Sum finansielle investeringer		**20.389**	**1.534**	**1.177**	**14**	**-**	**-**	**23.115**
Totalt		**102.648**	**20.291**	**21.289**	**2.886**	**2.269**	**2.119**	**151.502**

Note 14 - Markedsrisiko knyttet til renterisiko

Noten er en sensitivitetsanalyse gjort med utgangspunkt i relevante balanseposter per 31. desember og fremover i tid for det aktuelle året. Bankens renterisiko beregnes ved at det simuleres et parallelt renteskift på ett prosentpoeng for hele rentekurven på alle balanseposter.

For ytterligere detaljer vedrørende renterisiko se note 6 Risikoforhold.

	Renterisiko, endring 1 prosentpoeng	
Basisrisiko konsern (mill. kr)	**2020**	**2019**
Valuta		
NOK	- 8	- 26
EUR	0	- 3
USD	3	- 1
CHF	- 1	- 1
GBP	- 1	- 2
Andre	0	- 1
Total renterisiko	**- 7**	**- 34**

Total renterisiko viser for 2020 at banken vil få et tap på en renteoppgang. Tilsvarende for 2019.

Tabellen under viser hvordan rentekurven forskyver seg innenfor de ulike tidsintervallene med tilhørende gevinst og tap innenfor de enkelte løpetider.

	Renterisiko, endring 1 prosentpoeng	
Rentekurverisiko konsern (mill. kr)	**2020**	**2019**
Løpetid		
0 - 2 mnd	- 16	- 20
2 - 3 mndr	12	- 3
3 - 6 mndr	- 14	- 6
6 - 12 mndr	6	5
1 - 2 år	- 6	0
2 - 3 år	- 9	- 5
3 - 4 år	21	8
4 - 5 år	3	- 17
5 - 8 år	- 10	9
8 - 15 år	8	- 5
Total renterisiko	**- 7**	**- 34**

Note 15 - Markedsrisiko knyttet til valutaeksponering

Valutarisiko oppstår ved at konsernet har forskjeller mellom eiendeler og forpliktelser i den enkelte valuta. Handelsaktiviteten knyttet til omsetning av valuta skal til enhver tid skje innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Konsernets rammer definerer kvantitative mål for maksimal nettoeksponering i valuta, målt i kroner.

Konsernet har utarbeidet rammer for netto valutaeksponering (uttrykt som den høyeste av sum lange og korte posisjoner). Overnatten kursrisiko for spothandel i valuta må ikke overstige 150 millioner kroner aggregert.

Valutarisikoen har gjennom året vært lav. For ytterligere detaljer se note 6 Risikoforhold.

Morbank		Netto valutaeksponering NOK	Konsern	
2019	**2020**	(mill. kr)	**2020**	**2019**
22	12	EUR	12	22
1	-1	USD	-1	1
0	-1	SEK	-1	0
-5	0	GBP	0	-5
0	0	Andre	0	0
18	**10**	**Sum**	**10**	**18**
0,9	0,4	Res.effekt e. skatt ved 3 % endring	0,4	0,9

Note 16 - Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at konsernet ikke er i stand til å refinansiere sin gjeld eller ikke har evnen til å finansiere økninger i eiendeler. For detaljert beskrivelse henvises til note 6 Risikoforhold.

Konsern 31.12.20 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser [2)]						
Gjeld til kredittinstitusjoner	11.325	1.732	-	-	36	13.093
Innskudd fra og gjeld til kunder	76.601	13.486	2.944	4.497	-	97.529
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	1.179	6.524	35.468	1.804	44.976
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	2.090	10.254	20.957	1.036	34.337
Andre forpliktelser	-	1.582	715	468	260	3.025
Ansvarlig lånekapital [1)]	-	9	68	1.798	-	1.874
Sum kontantstrøm forpliktelser	**87.926**	**20.079**	**20.505**	**63.188**	**3.136**	**194.834**
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	2.090	10.254	20.957	1.036	34.337
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-1.693	-10.240	-21.048	-1.182	-34.163
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	**-**	**397**	**14**	**-92**	**-146**	**174**

Konsern 31.12.19 (mill. kr)	På forespørsel	Under 3 måneder	3-12 måneder	1 - 5 år	Over 5 år	Totalt
Kontantstrømmer knyttet til forpliktelser [2)]						
Gjeld til kredittinstitusjoner	8.567	245	-	-	42	8.853
Innskudd fra og gjeld til kunder	64.441	14.481	3.524	3.471	-	85.917
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	-	1.210	7.389	29.599	6.589	44.787
Derivater - kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	466	5.993	25.392	3.604	35.455
Andre forpliktelser	-	1.315	731	267	214	2.526
Ansvarlig lånekapital [1)]	-	23	357	1.940	-	2.319
Sum kontantstrøm forpliktelser	**73.008**	**17.740**	**17.993**	**60.669**	**10.447**	**179.857**
Derivater netto kontantstrømmer						
Kontraktsmessige kontantstrømmer ut	-	466	5.993	25.392	3.604	35.455
Kontraktsmessige kontantstrømmer inn	-	-223	-6.483	-26.501	-3.682	-36.889
Netto kontraktsmessige kontantstrømmer	**-**	**244**	**-490**	**-1.109**	**-79**	**-1.434**

Inkluderer ikke verdijusteringer for finansielle instrumenter til virkelig verdi

[1)] For ansvarlig lånekapital benyttes call dato for kontantoppgjør

[2)] Kontantstrømmer inkluderer beregnede renter og sum avviker derfor fra balanseført forpliktelse

Note 17 - Netto renteinntekter

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
		Renteinntekter		
246	171	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (amortisert kost)	42	103
1.693	1.584	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (amortisert kost)	2.120	2.177
1.792	1.519	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over andre inntekter og kostnader)	1.534	1.814
134	129	Renter og lignende inntekter av utlån til og fordringer på kunder (virkelig verdi over resultatet)	129	134
375	349	Renter og lign. inntekter av sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (virkelig verdi over resultatet)	346	371
-	-	Andre renteinntekter	27	26
4.241	**3.752**	**Sum renteinntekter**	**4.197**	**4.626**
		Rentekostnader		
170	84	Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinstitusjoner	92	190
1.042	731	Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	719	1.019
545	484	Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	484	545
84	48	Renter og lignende kostnader på ansvarlig lånekapital	50	86
62	8	Andre rentekostnader	25	86
13	67	Avgift Sparebankenes sikringsfond	67	13
1.916	**1.423**	**Sum rentekostnader og lignende kostnader**	**1.439**	**1.939**
2.325	**2.329**	**Netto renteinntekter**	**2.759**	**2.687**

Note 18 - Netto provisjons- og andre inntekter

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
		Provisjonsinntekter		
61	59	Garantiprovisjon	58	59
-	-	Meglerprovisjon	251	252
48	56	Provisjon spareprodukter	123	117
349	408	Provisjon fra SpareBank 1 Boligkreditt	408	349
16	13	Provisjon fra SpareBank 1 Næringskreditt	13	16
397	393	Betalingsformidling	390	393
183	195	Provisjon fra forsikringstjenester	195	183
74	80	Andre provisjonsinntekter	71	67
1.127	**1.205**	**Sum provisjonsinntekter**	**1.510**	**1.437**
		Provisjonskostnader		
84	83	Betalingsformidling	112	101
11	14	Andre provisjonskostnader	95	92
95	**97**	**Sum provisjonskostnader**	**207**	**193**
		Andre driftsinntekter		
21	22	Driftsinntekter fast eiendom	21	25
-	-	Eiendomsforvaltning og -omsetning	142	138
-	-	Verdipapiromsetning	583	383
-	-	Regnskapsførerhonorarer	506	473
9	19	Andre driftsinntekter	18	28
30	**41**	**Sum andre driftsinntekter**	**1.269**	**1.046**
1.061	**1.149**	**Sum netto provisjons- og andre driftsinntekter**	**2.572**	**2.290**

Note 19 - Netto resultat fra finansielle eiendeler og forpliktelser

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
		Vurdert til virkelig verdi over resultatet		
-163	-74	Verdiendring på renteinstrumenter	103	-16
		Verdiendring på derivater/sikring		
-9	1	Netto verdiendring på sikrede obligasjoner og derivater	1	-9
9	-11	Netto verdiendring på sikrede fastrente utlån og derivater	-11	9
132	32	Øvrige derivater	59	186
		Inntekter fra egenkapitalinstrumenter		
-	-	Inntekter fra eierinteresser	681	879
866	492	Utbytte fra eierinteresser	-	-
22	-15	Verdiendring og gevinst fra eierinteresser	-9	1
18	36	Utbytte fra egenkapitalinstrumenter	39	15
44	-1	Verdiendring og gevinst på egenkapitalinstrumenter	5	119
918	**460**	**Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi**	**868**	**1.183**
		Vurdert til amortisert kost		
		Verdiendring på renteinstrumenter		
-6	-6	Verdiendring på renteinstrumenter holde til forfall	-6	-6
-6	**-6**	**Sum netto inntekter fra finansielle eiendeler og forpliktelser til amortisert kost**	**-6**	**-6**
24	**89**	**Netto inntekter fra valutahandel**	**89**	**24**
937	**542**	**Sum netto resultat fra finansielle eiendeler**	**951**	**1.201**

Note 20 - Personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
527	644	Lønn	1.711	1.525
50	56	Pensjonskostnader (Note 22)	107	105
37	32	Sosiale kostnader	66	69
614	**732**	**Sum personalkostnader**	**1.883**	**1.699**
633	668	Gjennomsnittlig antall ansatte	1.644	1.611
619	660	Antall årsverk per 31.12.	1.560	1.509
658	678	Antall ansatte per 31.12.	1.653	1.634

Ytelser til konsernledelsen

2020 (1.000 kr)

Navn	Tittel	Lønn mv.	Herav pensjons-tilskudd for lønn utover 12G	Herav aksjebasert bonus-avlønning 5)	Nåverdi pensjons-forpliktelse	Opptjente pensjons-rettigheter siste år 6)	Lån per 31.12 7)	Antall egenkapital bevis 8)
Jan-Frode Janson	Konsernsjef	5.505	716	-	-	155	12	40.281
Kjell Fordal	Konserndir. Finans	4.114	712	12	9.863	143	13.234	246.304
Vegard Helland	Konserndir. Næringsliv	2.995	174	12	2.045	139	1.251	35.194
Ola Neråsen	Konserndir. Risikostyring	2.365	96	12	3.403	166	458	42.756
Nelly Maske	Konserndir. Privatmarked	2.910	165	-	-	155	5.278	21.135
Rolf Jarle Brøske	Konserndir. Kommunikasjon og samfunn	2.374	104	12	-	138	10.451	10.205
Kjersti Hønstad 1)	Konserndir. Juridisk	2.006	57	12	2.874	171	1.619	4.906
Astrid Undheim 2)	Konserndir Tekonologi og utvikling	1.743	-	-	-	122	7.518	-
Kjetil Reinsberg 3)	Konserndir EiendomsMegler 1 Midt-Norge	3.397	214	-	-	161	6.344	34.207
Arne Nypan 4)	Konserndir Regnskapshuset	2.483	154	14	-	46	5.385	26.690

1) Konserndirektør juridisk gikk ut av konsernledelsen 11. august 20
2) Konserndirektør Teknologi og utvikling tiltrådte sin stilling 1. mars 20
3) Konserndirektør EiendomsMegler 1 Midt-Norge gikk inn i konsernledelsen 10. august 20 og ytelser oppgitt er utbetalt fra EiendomsMegler 1 Midt-Norge
4) Konserndirektør Regnskapshuset gikk inn i konsernledelsen 10. august 20 og ytelser oppgitt er utbetalt fra SpareBank 1 Finans Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset
5) Verdi på bonusbevis utdelt i 2020 i forbindelse med MING-spareordning - MING-spareordningen er en frivillig ordning hvor alle ansatte kan delta på like vilkår
6) Innskuddsbasert pensjonsordning, opptjente pensjonsrettigheter er årets innbetalte sparebeløp
7) Konsernledelsen har samme lånevilkår som andre ansatte
8) Antall egenkapitalbevis inkluderer også egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i

Ytelser til konsernledelsen

2019 (1.000 kr)

Navn	Tittel	Lønn mv.	Herav pensjons-tilskudd for lønn utover 12G	Herav aksjebasert bonus-avlønning[4]	Nåverdi pensjons-forpliktelse	Opptjente pensjons-rettigheter siste år[5]	Lån per 31.12 [6]	Antall egenkapital-bevis [7]
Finn Haugan [1]	Konsernsjef	7.085	2.297	22	7.741	131	8.271	202.459
Jan-Frode Janson [2]	Konsernsjef	3.474	456	-	-	101	12	30.000
Kjell Fordal	Konserndir. Finans	3.790	564	22	10.529	141	12.930	245.883
Vegard Helland	Konserndir. Næringsliv	2.942	172	22	1.554	135	301	34.773
Ola Neråsen	Konserndir. Risikostyring	2.339	126	22	2.785	144	827	42.335
Nelly Maske	Konserndir. Privatmarked	2.850	152	22	-	149	5.447	23.554
Rolf Jarle Brøske	Konserndir. Kommunikasjon og samfunn	2.274	100	22	-	96	9.257	7.134
Kjersti Hønstad [3]	Konserndir. Juridisk	1.986	58	22	-	152	1.745	4.485

1) Finn Haugan fratrådte sin stilling 30. april 2019. Det er inngått førtidspensjonsavtale med Finn Haugan ved fratredelse før fylte 67 år, med en pensjon på 68 prosent av pensjonsgivende lønn. Finn Haugans arbeidsforhold med SpareBank 1 SMN opphørte 31. desember 2019. Finn Haugan vil derfor motta førtidspensjon i perioden 1. januar 2020 - 31. januar 2020. Pensjonsforpliktelsen til Finn Haugan inngår i bankens kollektive tjenestepensjon
2) Jan-Frode Janson tiltrådte stillingen som Konsernsjef fra 1. mai 2019
3) Konserndirektør Juridisk ble innlemmet i konsernledelsen 1. mai 2019
4) Verdi på bonusbevis utdelt i 2019 i forbindelse med MING-spareordning samt bonusbevis tildelt ifbm. gevinstdelingen ifbm. Fremtind-transaksjonen. MING-spareordning er en frivillig ordning hvor alle ansatte kan delta på like vilkår
Utdeling til ansatte ifbm. Fremtind-transaksjonen, ga alle som var ansatt i SpareBank 1 SMN per 31. desember 2018 150 egenkapitalbevis hver.
5) Innskuddsbasert pensjonsordning, opptjente pensjonsrettigheter er årets innbetalte sparebeløp
6) Konsernledelsen har samme lånevilkår som andre ansatte - dette gjelder også for fratrådt konsernsjef i perioden hvor det mottas førtidspensjon
7) Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i

SpareBank 1 SMN har en individuell topp-pensjonsordning for ansatte med lønn over 12 G med startdato i bedriften før 1. juli 2017. Ansatte med startdato før denne datoen har en ordning som innebærer at arbeidsgiver sparer 15 prosent av lønn over 12G på en individuell pensjonskonto i SpareBank 1 Forsikring. Ansatte kan selv bestemme investeringsprofil, og pengene er låst til pensjonskontoen frem til pensjonsalder. Ytelsen knyttet til denne ordningen inngår i grunnlaget for opptjente pensjonsrettigheter i tabellen over.

Ytelser til styret og representantskapet
2020 (1.000 kr)

Navn	Tittel	Honorar	Honorarer til revisjons-, risiko-, og godtgjørelses-utvalget	Andre godt-gjørelser	Lån per 31.12	Antall egenkapital-bevis [2]
Kjell Bjordal	Styreleder	539	38	1	12.000	130.000
Bård Benum	Nestleder styret	285	90	-	7.774	-
Mette Kamsvåg	Styremedlem	245	90	2	1.786	5.600
Tonje Eskeland Foss	Styremedlem	245	26	-	-	-
Janne Thyø Thomsen	Styremedlem	245	105	-	-	3.000
Morten Loktu	Styremedlem	245	26	-	-	1.500
Christian Stav	Styremedlem	245	105	-	-	20.000
Inge Lindseth [1]	Styremedlem, ansatterepresentant	271	-	881	4.014	8.905
Christina Straub [1]	Styremedlem, ansatterepresentant	245	-	823	5.792	758
Oddny Lysberg [1]	Varamedlem, ansatterepresentant	26	-	554	2.696	1.842

1) Andre godtgjørelser inkluderer lønn i ansettelsesforhold
2) Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i

Ytelser til styret og representantskapet
2019 (1.000 kr)

Navn	Tittel	Honorar	Honorarer til revisjons-, risiko-, og godtgjørelses-utvalget	Andre godt-gjørelser	Lån per 31.12	Antall egenkapital-bevis 4)
Kjell Bjordal	Styreleder	495	38	13	-	130.000
Bård Benum	Nestleder styret	262	88	8	8.053	-
Mette Kamsvåg	Styremedlem	226	88	7	1.437	5.600
Tonje Eskeland Foss	Styremedlem	226	26	3	5.202	-
Paul E. Hjelm-Hansen 1)	Styremedlem	53	28	8	-	49.219
Janne Thyø Thomsen	Styremedlem	226	99	8	-	3.000
Morten Loktu	Styremedlem	226	26	8	-	5.000
Christian Stav 3)	Styremedlem	173	79	-	-	-
Christina Straub 2) 3)	Styremedlem, ansatterepresentant	173	-	784	5.863	652
Inge Lindseth 2) 3)	Styremedlem, ansatterepresentant	192	1	854	3.622	4.034
Venche Johnsen 1) 2)	Styremedlem, ansatterepresentant	53	6	805	347	25.392
Erik Gunnes 1) 2)	Styremedlem, ansatterepresentant	53	-	847	1.261	1.364

1) Gikk ut som medlem av styret 30. april 19
2) Andre godtgjørelser inkluderer lønn i ansettelsesforhold
3) Ble innvalgt i 2019
4) Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i

Styrets leder har verken bonusavtale eller avtale om etterlønn. Antall egenkapitalbevis inkluderer egenkapitalbevis eid av nærstående og selskaper man har betydelig innflytelse i.

Honorar til representantskapet (1.000 kr)	**2020**	**2019**
Knut Solberg, representantskapets leder	95	93
Øvrige medlemmer	305	300

Godtgjørelse til ansatte 1)	**Antall**	**Total godtgjørelse**	**Herav variabel godtgjørelse**
Ledende ansatte	56	72.850.350	-
Ansatte og tillitsvalgte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering	5	5.145.598	-
Ansatte som er ansvarlig for uavhengig kontrollfunksjon	3	2.274.803	-
Tillitsvalgte	1	1.517.365	-

1) Kategorier av ansatte omfattet av Finansforetaksforskriften

Styrets erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

SpareBank 1 SMN sin godtgjørelsesordning

All belønning i SpareBank 1 SMN skal bidra til måloppnåelse og ønsket adferd. Samtidig skal godtgjørelsesordningene bidra til å fremme og gi insentiver til god styring av og kontroll med konsernets risiko, redusere sannsynligheten for uønsket risikotaking og bidra til å unngå interessekonflikter.

Konsernets overordnede målsettinger for inneværende strategiperiode er utgangspunktet for vår godtgjørelsespolitikk. Virksomhetsområdenes strategier og handlingsplaner skal understøtte disse målsettingene. Det innebærer at ulike virksomhetsområder kan ha ulike godtgjørelsesordninger innenfor rammen av konsernets godtgjørelsespolitikk.

Alle godtgjørelsesordninger i SpareBank 1 SMN utformes i samsvar med lov om finansforetak og finanskonsern med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Konsernets retningslinjer for variabel godtgjørelse skal sikre at ansatte, grupper eller virksomheten som helhet etterlever de risikostyringsstrategier, prosesser og verktøy konsernet har implementert for å beskytte verdier. Godtgjørelsesordningene utformes på en slik måte at ikke enkeltpersoner eller organisasjonen tar uakseptabel risiko for å maksimere den variable godtgjørelsen. Dette innebærer blant annet at grunnlaget for variabel godtgjørelse knyttet til foretakets risikojusterte resultat skal være en periode på minst ett år og at opptjeningsperioden ikke skal være kortere enn ett år. SpareBank 1 SMN har ikke godtgjørelsesordninger for kundeenheter som stimulerer til adferd som utfordrer bankens risikotoleranse, etiske retningslinjer eller kan bidra til interessekonflikter. Konsernet har ikke godtgjørelsesordninger for kontrollfunksjoner som stimulerer til adferd som utfordrer habilitet.

SpareBank 1 SMN sin policy er at det som hovedregel ikke skal etableres ordninger med resultat- eller prestasjonsbasert variabel godtgjørelse for ledende ansatte.

Dersom det likevel etableres ordninger med variabel godtgjørelse, gjelder følgende retningslinjer:

- Det skal være et balansert forhold mellom fast og variabel godtgjørelse og fastlønnsandelen skal være så høy at virksomheten kan unnlate å utbetale variabel lønn.
- Andelen variabel lønn skal som hovedregel ikke utgjøre mer enn 50 prosent av fastlønn.
- Alternative ordninger kan etableres unntaksvis, dersom dette ansees som en nødvendig tilpasning til ”bransjestandarden” blant konkurrerende virksomheter.

Det er etablert klausuler om avkorting i eventuell variabel godtgjørelse dersom det avdekkes brudd på gjeldende regelverk eller retningslinjer.

SpareBank 1 SMN skal være konkurransedyktig på lønn til ledende ansatte for å sikre at konsernet tiltrekker seg og beholder dyktige ledere. Lederlønnsordninger skal videre utformes slik at de støtter opp under konsernets forretningsstrategier, verdigrunnlag, viktigste prioriteringer og langsiktige mål.

Ledende ansatte kan motta følgende typer godtgjørelse:

- Fast godtgjørelse (ordinær lønn)
- Variabel godtgjørelse basert på prestasjoner
- Pensjonsordninger
- Øvrige personalgoder
- Nyansettelsesgodtgjørelse
- Aksjekjøpsordninger
- Fratredelsesgodtgjørelse
- Honorar for styreverv i SpareBank 1 Alliansen

Den samlede godtgjørelsen skal være konkurransedyktig, men ikke lønnsledende. Den skal sikre at konsernet over tid har evne til å tiltrekke og beholde ledende ansatte med ønsket kompetanse og erfaring.

Beslutningsprosess
Styret i SpareBank 1 SMN har opprettet et godtgjørelsesutvalg som består av tre styremedlemmer og en representant for de ansatte.

Godtgjørelsesutvalget har blant annet ansvar for å:

- Årlig vurdere og foreslå total lønn og annen godtgjørelse for konsernsjef
- Være rådgiver for konsernsjef vedrørende lønn og annen godtgjørelse for konserndirektørene
- Årlig behandle konsernets godtgjørelsesordning
- Påse at praktiseringen av konsernets godtgjørelsesordninger årlig blir gjennomgått av en uavhengig kontrollfunksjon

A. Veiledende retningslinjer for det kommende regnskapsåret:

Godtgjørelse til konsernsjef
Konsernsjefs lønn og øvrige økonomiske ytelser fastsettes årlig av styret etter innstilling fra godtgjørelsesutvalget. Vurderingen tar utgangspunkt i oppnådde resultater, individuelle prestasjoner samt lønnsutviklingen i sammenlignbare stillinger.

Konsernsjef har ikke variabel godtgjørelse basert på resultat eller prestasjoner.

Konsernsjef er medlem i den kollektive innskuddspensjonsordningen etter lov om innskuddspensjon, på lik linke med øvrige ansatte i selskapet. Konsernsjefen har i tillegg en avtale om 23 prosent pensjonsopptjening for lønn over 12 G.

Konsernsjef gis, på lik linje med øvrige ansatte i konsernet, adgang til å delta i rettede emisjoner mot konsernets ansatte. Styret pålegger ledende ansatte som erverver egenkapitalbevis med rabatt en bindingsperiode på inntil 3 år.

Konsernet har en spareordning hvor ansatte kan kjøpe egenkapitalbevis (MING) for inntil 24.000 kroner pr år. Ordningen innebærer at det blir tildelt ett bonusbevis pr andre ervervede EK-bevis, dersom ansatte eier bevisene i minimum to år. Konsernsjefen kan på lik linje med andre ansatte delta i denne spareordningen.

Konsernsjef har avtale om 12 måneders etterlønn dersom arbeidsgiver velger å avslutte arbeidsforholdet. Dersom konsernsjefen inngår annet ansettelsesforhold i denne perioden, skal det gjøres avkorting i etterlønn med lønn som mottas i det nye ansettelsesforholdet. Dette gjelder ikke for eventuelle styrehonorar som mottas i perioden.

Godtgjørelse til øvrig konsernledelse
Konsernsjef fastsetter godtgjørelse til medlemmer av konsernledelsen etter drøftelse med godtgjørelsesutvalget. Godtgjørelsen fastsettes etter vurdering av oppnådde resultater, individuelle prestasjoner samt vilkår i markedet for de ulike områdene.

Konserndirektører har ikke variabel godtgjørelse basert på resultat eller prestasjoner.

Konserndirektører er medlem av bankens generelle pensjonsordning for lønn inntil 12G. De har i tillegg en topp-pensjonsordning som tilsvarer 15 prosent for lønn over 12G. Ordningen var inntil 1. juli 2017 en kollektiv ordning, men ble lukket med virkning fra denne datoen. Konserndirektører og øvrige ansatte med lønn over 12G som har startdato etter 1. juli 2017, er derfor ikke inkludert i ordningen.

Det er inngått førtidspensjonsavtale med én av konserndirektørene, med rett til å fratre ved fylte 62 år og med en ytelse på 68 prosent av pensjonsgivende inntekt, inkludert pensjon fra SpareBank 1 SMNs pensjonskasse, folketrygden og AFP.

Med aktuell konserndirektør er det også inngått avtale om økning i den individuelle topp-pensjonsordningen fra 15 til 30 prosent frem til og med den måneden vedkommende fyller 64,5 år.

Konserndirektører har etterlønnsavtaler på *inntil* 12 måneder fra avtalt fratreden. Størrelsen på eventuell etterlønn vil være gjenstand for vurdering i henhold til det til enhver tid gjeldende godtgjørelsesregelverk.

Andre ytelser til konsernsjef og ledende ansatte
Andre ytelser til konsernsjef og ledende ansatte kan gis i den grad ytelsene har tilknytning til funksjon i konsernet og er i tråd med markedsmessig praksis for øvrig. For bankens konsernledelse er det etablert en bilordning med en fast godtgjørelse for å holde egen bil som benyttes i tjenesten.

Fastsettelse av variabel godtgjørelse for 2021
I 2021 vil SpareBank 1 Finans Midt-Norge, Eiendomsmegler 1 Midt-Norge, SpareBank 1 Markets og SpareBank 1 Kapitalforvaltning ha kompensasjonsmodeller med variabel godtgjørelse. Kriterier for tildeling av variabel godtgjørelse gjøres i henhold til de føringer som følger av konsernets godtgjørelsespolitikk og fastsettes av styret i de respektive selskapene.

Særskilt om godtgjørelse til ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, ansatte med kontrolloppgaver og tillitsvalgte
SpareBank 1 SMN har vedtatt egne retningslinjer for ledende ansatte, ansatte med arbeidsoppgaver av vesentlig betydning for foretakets risikoeksponering, ansatte med kontrolloppgaver og tillitsvalgte.

Konsernet har som følger av Finansforetaksloven og finansforetaksforskriften definert hvem som omfattes av de særskilte reglene basert på de definerte kriteriene.

Ingen ansatte i SpareBank 1 SMN som omfattes av de særskilte reglene, har i dag ordninger med resultat- eller prestasjonsbasert variabel godtgjørelse.

B. Bindende retningslinjer for aksjer, tegningsretter, opsjoner med videre for det kommende regnskapsåret
Konsernsjef og ledende ansatte gis på lik linje med øvrige ansatte i konsernet, adgang til å delta i rettede emisjoner/aksjespareprogram. Styret pålegger ledende ansatte som erverver egenkapitalbevis med rabatt en bindingsperiode på 3 år.

C. Redegjørelse for lederlønnspolitikken i foregående regnskapsår
Konsernets standarder fastsatt i 2011, med senere endring gjeldende fra 2020, har blitt fulgt.

D. Redegjørelse for virkningen for selskapet og aksjeeierne av avtaler om godtgjørelse i form av tildeling av aksjer, tegningsretter, opsjoner mv.
Målt mot totalt antall aksjer i selskapet, er det styrets vurdering at tildelingen av aksjer til ledende ansatte ikke har noen negative konsekvenser for selskapet eller aksjonærene.

Note 21 - Andre driftskostnader

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
234	246	IT-kostnader	340	321
19	15	Porto og verditransport	19	23
63	52	Markedsføring	73	101
109	102	Ordinære avskrivninger (note 31,32 og 33)	166	172
42	39	Driftskostnader faste eiendommer	62	57
134	150	Kjøpte tjenester	221	193
149	140	Andre driftskostnader	187	231
750	**744**	**Sum andre driftskostnader**	**1.069**	**1.098**
		Godtgjørelse til revisor (i 1000 kroner)		
654	823	Lovpålagt revisjon	2.313	1.764
191	706	Andre attestasjonstjenester	843	279
14	-	Skatterådgivning	91	47
301	556	Andre tjenester utenfor revisjonen	940	379
1.160	**2.085**	**Sum inklusive merverdiavgift**	**4.187**	**2.468**

Note 22 - Pensjon

Ytelsesbasert ordning

Pensjonsordningen administreres ved egen pensjonskasse, og gir rett til bestemte fremtidige pensjonsytelser fra fylte 67 år. I ordningene inngår også barnepensjon og uførepensjon etter nærmere bestemte regler. Konsernets ytelsesbaserte pensjonsordning sikrer de fleste ansatte en pensjon på 68 prosent av sluttlønn opptil 12 G. Ytelsesordningen er lukket for nye medlemmer. I tillegg ble det i styremøte i oktober 2016 besluttet at ansatte som var igjen i den sikrede ytelsesbaserte pensjonsavtalen må gå over til innskuddsbasert pensjonsordning fra første januar 2017. Ved overgang til innskuddsbasert pensjonsordning fikk ansatte som var med i ytelsesordningen fripolise på opptjente rettigheter fra ytelsesordningen. Endringen har medført reduksjon i pensjonsforpliktelsen. Dette ble behandlet som en avviklingsgevinst og reduserte pensjonskostnaden i 2016.

Fripoliser forvaltes av pensjonkassen som fra første januar 2017 er en fripolisekasse. Det er opprettet en rammeavtale mellom SpareBank 1 SMN og pensjonskassen som blant annet omhandler finansiering, kapitalforvaltning mv. På grunn av ansvaret

SpareBank 1 SMN fremdeles har, vil fremtidig forpliktelse måtte innarbeides i regnskapet. Ved utgangen av 2020 er ordningen overfinansiert med 112 millioner.

Styret i pensjonskassen skal være sammensatt av representanter fra konsernet og deltakere i pensjonsordningene i henhold til vedtektene i pensjonskassen.

I tillegg til pensjonsforpliktelsene som dekkes gjennom pensjonskassen, har konsernet udekkede pensjonsforpliktelser som ikke kan dekkes av midlene i de kollektive ordningene. Forpliktelsene gjelder personer som ikke er innmeldt i pensjonskassen, tilleggspensjoner utover 12 G, ordinære førtidspensjoner og førtidspensjoner etter AFP (Avtalefestet pensjon).

For nærmere omtale av konsernets pensjonsordninger se note 2 om regnskapsprinsipper samt note 20 personalkostnader.

	2020		2019	
Økonomiske forutsetninger	Kostnader	Forpliktelser	Kostnader	Forpliktelser
Diskonteringsrente	2.3 %	1.5 %	2.6 %	2.3 %
Forventet avkastning på midlene	2.3 %	1.5 %	2.6 %	2.3 %
Forventet fremtidig lønnsutvikling	2.00 %	2.00 %	2.50 %	2.00 %
Forventet G-regulering	2.00 %	2.00 %	2.50 %	2.00 %
Forventet pensjonsregulering	0%/2,0%	0%/2,0%	0%/2,5%	0%/2,0%
Arbeidsgiveravgift	19.1 %	19.1 %	19.1 %	19.1 %
Forventet frivillig avgang før/etter 50 år	2/0 %	2/0 %	2/0 %	2/0 %
Forventet AFP-uttak fra 62/64 år	25/50 %	25/50 %	25/50 %	25/50 %

Dødelighetstabell	K2013BE
Uførhet	IR73

Morbank			Konsern	
2019	**2020**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen (mill. kr). Finansiell status 1.1**	**2020**	**2019**
588	608	Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	608	588
-749	-743	Virkelig verdi av pensjonsmidler	-743	-749
-	-	Korrigering mot EK IB	-	-
-161	-135	Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-135	-161
3	3	Arbeidsgiveravgift	3	3
-	-	Planendring/ avkortning	-	-
-158	**-132**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravgift**	**-132**	**-158**

Fordeling av forpliktelsen mellom usikret og sikret pensjonsordning konsern 1.1

Konsern	2020			2019		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Nåverdi pensjonsforpliktelse i fondsbaserte ordninger	595	13	608	570	17	588
Virkelig verdi av pensjonsmidler	-743	-	-743	-749	-	-749
Korrigering mot EK IB	-	-	-	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse i balansen før arbeidsgiveravgift	-148	13	-135	-179	17	-161
Arbeidsgiveravgift	-	3	3	-	3	3
Planendring/ avkortning	-	-	-	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse i balansen etter arbeidsgiveravg.	-148	16	-132	-179	21	-158

2019	2020	Periodens pensjonskostnad	2020	2019
0	0	Ytelsesbasert pensjon opptjent i perioden	0	0
-4	-3	Netto renteinntekt	-3	-4
-4	-3	Netto ytelsesbasert pensjonskostnad uten arbeidsgiveravg.	-3	-4
0	0	Periodisert arbeidsgiveravgift	0	0
-4	-3	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad	-3	-4
7	8	Avtalefestet pensjon, ny ordning	12	12
43	51	Innskuddsbasert pensjonskostnad	98	96
46	**56**	**Periodens pensjonskostnad**	**107**	**105**

Aktuarielle tap og gevinster ført over andre inntekter og kostnader	2020			2019		
	Usikret	Sikret	Sum	Usikret	Sikret	Sum
Endring diskonteringsrente	1	74	75	0	26	26
Endring i andre økonomiske forutsetningene	-	-	-	0	-	0
Endring i dødelighetstabell	-	-	-	-	-	-
Endring i andre demografiske forutsetninger	-	-	-	-	-	-
Endring i andre forhold DBO	-7	-18	-25	-3	14	12
Endring i andre forhold pensjonsmidler	-	-16	-16	-	-3	-3
Aktuarielle tap (gevinst) i perioden	**-6**	**40**	**34**	**-3**	**37**	**34**

2019	2020	Bevegelse i netto pensjonsforpliktelse i balansen	2020	2019
-158	-132	Netto pensjonsforpliktelse i balansen 1.1	-132	-158
33	34	Aktuarmessige tap og gevinster gjennom året	34	33
-4	-3	Netto resultatført ytelsesbasert pensjonskostnad inkl curtailment/settlement	-3	-4
-3	-1	Utbetalinger over drift	-1	-3
-132	**-102**	**Netto pensjonsforpliktelse i balansen 31.12**	**-102**	**-132**

2019	2020	Finansiell status 31.12	2020	2019
608	640	Pensjonsforpliktelse	640	608
-743	-743	Verdi av pensjonsmidler	-743	-743
-135	-104	Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	-104	-135
3	2	Arbeidsgiveravgift	2	3
-132	**-102**	**Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift ***	**-102**	**-132**

* Presenteres brutto i konsernregnskapet

Fordeling av finansiell status 31.12 mellom sikret og usikret pensjonsordning konsern

Konsern	2020			2019		
	Sikret	Usikret	Sum	Sikret	Usikret	Sum
Pensjonsforpliktelse	631	8	640	595	13	608
Verdi av pensjonsmidler	-743	-	-743	-743	-	-743
Netto pensjonsforpliktelse før arbeidsgiveravgift	**-112**	**8**	**-104**	**-148**	**13**	**-135**
Arbeidsgiveravgift	-	2	2	-	3	3
Netto pensjonsforpliktelse etter arbeidsgiveravgift	**-112**	**10**	**-102**	**-148**	**16**	**-132**

Virkelig verdi av pensjonsforpliktelsen konsern	2020	2019
IB pensjonsforpliktelser (PBO)	608	588
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	0	0
Utbetaling/utløsning fra ordning	-27	-29
Rentekostnad på pensjonsforpliktelsen	14	15
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuariell tap/(gevinst)	45	34
UB pensjonsforpliktelser (PBO)	**640**	**608**

Virkelig verdi av pensjonsmidlene konsern	2020	2019
IB pensjonsmidler	743	749
Innbetalinger	1	3
Utbetalinger/utløsning fra fond	-27	-29
Forventet avkastning	17	19
Planendring/ avkortning	-	-
Aktuarielle endringer	10	1
UB markedsverdi av pensjonsmidler	**743**	**743**

Sensitivitet konsern	+ 1 %-poeng diskonteringsrente	- 1 %-poeng diskonteringsrente	+ 1 %-poeng lønnsjustering	- 1 %-poeng lønnsjustering	+ 1 %-poeng pensjonsregulering
2020					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-93	117	1	-1	116
2019					
Endring i opptjente pensjonsrettigheter i løpet av året	-	-	-	-	-
Endring i pensjonsforpliktelse	-81	101	0	0	103

2019	2020	Medlemmer	2020	2019
749	740	Antall personer som er med i pensjonsordningen	740	749
242	233	herav aktive	233	242
507	507	herav pensjonister og uføre	507	507

Plassering av pensjonsmidlene i pensjonskassen, prosentvis fordeling	2020	2019
Omløpsobligasjoner	40 %	38 %
Anleggsobligasjoner	5 %	5 %
Pengemarked	18 %	24 %
Aksjer	28 %	27 %
Eiendom	7 %	6 %
Annet	1 %	0 %
Sum	**100 %**	**100 %**

Pensjonsordningen er plassert i egen pensjonskasse, som har en langsiktig horisont på forvaltning av kapitalen. Pensjonskassen søker å oppnå en høyest mulig avkastning ved å sette sammen en investeringsportefølje som gir den maksimale risikojusterte avkastningen. Pensjonskassen søker å spre plasseringene på ulike utstedere og aktivaklasser for å redusere den selskaps- og markedspesifikke risikoen.Porteføljen er således sammensatt av aksjeinvesteringer i norske og utenlandske aksjer. Obligasjonsporteføljen er i all hovedsak plassert i norske obligasjoner. Bankinnskudd er plassert norske banker.

Note 23 - Skatt

Morbank 2019	Morbank 2020	(mill. kr)	Konsern 2020	Konsern 2019
2.715	1.641	Resultat før skattekostnad	2.378	3.081
-955	-447	+/- permanente forskjeller *	-533	-1.091
139	161	+/- endring midlertidige forskjeller i henhold til spesifikasjon	142	124
-	-	+ underskudd til fremføring	-118	37
1.899	**1.355**	**Årets skattegrunnlag/skattepliktig inntekt**	**1.868**	**2.151**
475	339	Herav betalbar skatt	422	547
4	-	For mye/lite skatt avsatt tidligere år	-	-
479	**339**	**Sum betalbar skatt**	**422**	**547**
479	339	Betalbar skatt av årets overskudd	422	547
-28	-40	+/- endring i utsatt skatt	-8	-30
-	-14	Skatt renter hybridkapital	-14	-
452	**284**	**Årets skattekostnad**	**400**	**518**
		Endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt		
-28	-32	Resultatført utsatt skatt	-8	-30
-8	-8	Utsatt skatt ført mot egenkapital	-8	-8
-	-	Korrigering betalbar skatt/utsatt skatt tidligere år *	-	23
-36	**-40**	**Sum endring i netto forpliktelse ved utsatt skatt**	**-16**	**-15**

* Skyldes endringer i midlertidige forskjeller mellom avlagt årsregnskap og endelige ligningspapirer.

2019	2020	Sammensetning av balanseført utsatt skatt	2020	2019
		Midlertidige forskjeller på:		
-	-	- Driftsmidler	14	14
-	-	- Leasingobjekter	321	281
132	102	- Netto pensjonsforpliktelse	104	133
107	43	- Verdipapirer	45	109
125	604	- Sikringsinstrumenter	604	125
-	-	- Andre midlertidige forskjeller	5	5
364	**749**	**Sum skatteøkende midlertidige forskjeller**	**1.093**	**668**
91	**187**	**Utsatt skatt**	**273**	**169**
		Midlertidige forskjeller på:		
-10	-17	- Driftsmidler	-24	-28
-	-	- Netto pensjonsforpliktelse	-	-
-	-	- Verdipapirer	-1	-
-156	-617	- Sikringsinstrumenter	-617	-156
-6	-83	- Andre midlertidige forskjeller	-181	-86
-	-	- Fremførbart underskudd	-470	-572
-172	**-718**	**Sum skattereduserende midlertidige forskjeller**	**-1.294**	**-842**
-43	**-179**	**Utsatt skattefordel**	**-320**	**-212**
48	**8**	**Netto utsatt skatt (+)/skattefordel (-)**	**-47**	**-43**

Tabellen ovenfor består av midlertidige forskjeller fra alle konsoliderte selskaper vist brutto. På selskapsnivå er skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller nettoført. På konsernivå bruttoføres dette i samsvar med IAS 12 ved at hvert selskap presenteres separat ved beregning av konsernets skattefordel og utsatt skatt:

	2020	2019
Skattefordel balanseført 31.12	129	158
Utsatt skatt balanseført 31.12	-81	-115

2019	2020	Avstemming av resultatført periodeskatt med resultat før skatt	2020	2019
679	407	25 % av resultat før skatt	546	775
-239	-109	Ikke skattepliktige resultatposter (permanente forskjeller) *	-124	-272
8	-14	Skatteeffekt av poster ført direkte mot egenkapital	-14	8
4	-	For lite avsatt skatt i fjor	-0	7
-	-	Endring i ikke innregnede skattefordeler	-8	-
452	**284**	**Resultatført periodeskatt**	**400**	**518**
17 %	**17 %**	**Effektiv skattesats i %**	**17 %**	**17 %**

* Inkluderer ikke fradragsberettigede kostnader samt fradrag for resultatandel knyttet til tilknyttede og felleskontrollerte selskaper (resultatandeler trekkes ut ettersom de allerede er skattlagt hos det enkelte selskap)

Note 24 - Klassifisering av finansielle instrumenter

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	
31.12.20 (mill. kr)	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			Total
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	2.764	2.764
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	5.091	5.091
Utlån til og fordringer på kunder	4.285	-	-	74.761	54.086	133.131
Aksjer	-	438	1.928	-	-	2.366
Sertifikater og obligasjoner	-	26.606	-	-	-	26.606
Derivater	921	-	6.305	-	-	7.226
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	185	185
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	678	678
Sum finansielle eiendeler	**4.285**	**27.045**	**9.153**	**74.761**	**62.804**	**178.048**
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	13.095	13.095
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	97.529	97.529
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	43.919	43.919
Derivater	48	-	7.131	-	-	7.179
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	1.795	1.795
Egenkapitalinstrumenter	-	-	-	-	-	-
Leieforpliktelser	-	-	-	-	479	479
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	568	568
Sum finansielle forpliktelser	**-**	**-**	**7.179**	**-**	**157.385**	**164.564**

Konsern	Finansielle instrumenter til virkelig verdi over resultatet			Virkelig verdi over andre inntekter og kostnader	Finansielle instrumenter målt til amortisert kost	
31.12.19 (mill. kr)	Øremerket virkelig verdi	Obligatorisk	Holdt for omsetning			Total
Eiendeler						
Kontanter og fordringer på sentralbanker	-	-	-	-	761	761
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	-	-	-	-	2.110	2.110
Utlån til og fordringer på kunder	4.678	-	-	71.336	49.264	125.279
Aksjer	-	447	2.506	-	-	2.953
Sertifikater og obligasjoner	-	23.115	-	-	-	23.115
Derivater	387	-	2.585	-	-	2.972
Opptjente ikke mottatte inntekter	-	-	-	-	132	132
Fordringer verdipapirer	-	-	-	-	292	292
Sum finansielle eiendeler	**5.066**	**23.562**	**5.091**	**71.336**	**52.560**	**157.614**
Forpliktelser						
Gjeld til kredittinstitusjoner	-	-	-	-	8.853	8.853
Innskudd fra og gjeld til kunder	-	-	-	-	85.917	85.917
Verdipapirgjeld	-	-	-	-	43.014	43.014
Derivater	216	-	3.312	-	-	3.528
Ansvarlig lånekapital	-	-	-	-	2.090	2.090
Egenkapitalinstrumenter	-	-	244	-	505	749
Gjeld verdipapirer	-	-	-	-	197	197
Sum finansielle forpliktelser	**216**	**-**	**3.556**	**-**	**140.576**	**144.348**

Note 25 - Vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter

Finansielle instrumenter til virkelig verdi klassifiseres i ulike nivåer.

Nivå 1: Verdsettelse basert på noterte priser i aktivt marked
Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelig fra en børs, forhandler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner på armlengdes avstand. I kategorien inngår blant annet børsnoterte aksjer og statskasseveksler.

Nivå 2: Verdsettelse basert på observerbare markedsdata
Nivå 2 består av instrumenter som verdsettes ved bruk av informasjon som ikke er noterte priser, men hvor priser er direkte eller indirekte observerbare for eiendelene eller forpliktelsene, og som også inkluderer noterte priser i ikke aktive markeder.

Nivå 3: Verdsettelse basert på annet enn observerbare data
Hvis fastsettelse av verdi ikke er tilgjengelig i forhold til nivå 1 og 2 benyttes verdsettelsesmetoder som baserer seg på ikke-observerbar informasjon.

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 20:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	1	7.225	-	7.226
- Obligasjoner og sertifikater	4.865	21.741	-	26.606
- Egenkapitalinstrumenter	1.928	6	432	2.366
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.242	4.285
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	74.761	74.761
Sum eiendeler	**6.793**	**29.015**	**79.435**	**115.244**

Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	2	7.177	-	7.179
- Egenkapitalinstrumenter	-	-	-	-
Sum forpliktelser	**2**	**7.177**	**-**	**7.179**

Følgende tabell presenterer konsernets eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi per 31. desember 19:

Eiendeler (mill. kr)	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	3	2.969	-	2.972
- Obligasjoner og sertifikater	2.913	20.202	-	23.115
- Egenkapitalinstrumenter	2.506	43	405	2.953
- Fastrentelån og ansvarlig lån	-	43	4.636	4.678
Finansielle eiendeler virkelig verdi over utvidet resultat				
- Utlån til kunder	-	-	71.336	71.336
Sum eiendeler	**5.421**	**23.256**	**76.377**	**105.054**

Forpliktelser	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Total
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet				
- Derivater	2	3.525	-	3.528
- Egenkapitalinstrumenter	244	-	-	244
Sum forpliktelser	**247**	**3.525**	**-**	**3.772**

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 20:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultatet	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.20	405	4.636	71.336	76.377
Tilgang	48	731	47.183	47.962
Fraregning	-14	-1.206	-43.754	-44.973
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-13	-13
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	-7	81	7	81
Utgående balanse 31.12.20	**432**	**4.242**	**74.761**	**79.435**

Endringer i instrumentene klassifisert i nivå 3 per 31. desember 19:

(mill. kr)	Egenkapital-instrumenter til virkelig verdi over resultat	Fastrentelån	Utlån til virkelig verdi over utvidet resultat	Sum
Inngående balanse 1.1.19	550	4.425	61.294	66.269
Tilgang	24	1.054	44.421	45.499
Fraregning	-256	-818	-34.350	-35.424
Nedskrivning forventet tap på utlån	-	-	-36	-36
Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	87	-25	6	68
Utgående balanse 31.12.19	**405**	**4.636**	**71.336**	**76.377**

Metode for verdsettelse

Verdsettelsesmetodene som benyttes er tilpasset til hvert finansielle instrument, og har som formål å benytte mest mulig av informasjonen som er tilgjengelig i markedet.

Metode for verdsettelse av finansielle instrumenter i nivå 2 og 3 er beskrevet i det følgende:

Fastrenteutlån til kunder (nivå 3)

Utlånene består i hovedsak av fastrenteutlån i norske kroner. Verdien av fastrenteutlånene fastsettes ved at avtalte rentestrømmer neddiskonteres over løpetiden med en diskonteringsfaktor som er justert for marginkrav. Ved beregning av sensitivitet, er diskonteringsfaktor økt med 10 punkter.

Utlån til virkelig verdi over totalresultatet (nivå 3)

Boliglån med flytende rente klassifisert til virkelig verdi med verdiendring over totalresultat blir verdsatt basert på pålydende saldo og forventet tap. Utlån uten vesentlig forverring av kredittrisiko etter første gangs balanseføring har estimert virkelig verdi lik pålydende saldo. For utlån med en vesentlig økning i kredittrisiko etter innvilgelse eller objektive bevis for tap, beregnes forventet tap over instrumentenes levetid på linje med tapsnedskriving av utlån til amortisert kost. Estimert virkelig verdi settes lik saldo fratrukket beregnet forventet livstidstap. Dersom man dobler worst case scenarioets sannsynlighet i tapsmodellen, medfører det en reduksjon i virkelig verdi på 8 millioner kroner.

Sertifikater og obligasjoner (nivå 2 og 3)

Verdivurderingen i nivå 2 baseres i hovedsak på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver, valutakurser og kredittmarginer til den enkelte kreditt og obligasjonens eller sertifikatets karakteristika. For papirer vurdert under nivå 3 baseres verdsettelsen på indikative priser fra tredjepart eller sammenlignbare papirer.

Aksjer (nivå 3)

Aksjer som er klassifisert i nivå 3 omfatter i det vesentligste investeringer i unoterte aksjer. Disse omfatter blant annet 291 millioner kroner i Private Equity-investeringer, eiendomsfond, hedgefond og unoterte aksjer gjennom selskapet SMN Invest. Verdsettelsene er i all hovedsak basert på rapportering fra forvaltere av fondene, som benytter kontantstrømbaserte modeller eller multipler ved fastsettelse av virkelig verdi. Konsernet har ikke full tilgang til informasjon om alle elementene i disse verdsettelsene og har derfor ikke grunnlag for å fastsette alternative forutsetninger.

Finansielle derivater (nivå 2)

Finansielle derivater i nivå 2 omfatter i hovedsak valutaterminer og rente- og valutaswapper. Verdsettelsen er basert på observerbare

rentekurver. I tillegg omfatter posten derivater knyttet til FRAer. Disse er verdsatt med utgangspunkt i observerbare priser i markedet. Derivater klassifisert i nivå 2 omfatter også aksjederivater knyttet til Markets' market-making aktiviteter. Hoveddelen av disse derivatene er knyttet opp mot de mest omsatte aksjene på Oslo Børs, og verdsettelsen baseres på kursutvikingen på den aktuelle/underliggende aksjen og observerbar eller beregnet volatilitet.

Sensitivitetsanalyse, nivå 3 pr 31. desember 20:

(mill. kr)	Balanseført verdi	Effekt av mulige alternative forutsetninger
Fastrentelån	4.242	-11
Egenkapitalinstrumenter til virkelig verdi over resultatet *)	433	-
Utlån til virkelig verdi over totalresultatet	74.761	-8

*) Som beskrevet over er ikke informasjon for å foreta alternative beregninger tilgjengelig

Note 26 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter til amortisert kost

Finansielle instrumenter til amortisert kost
Finansielle instrumenter som ikke måles til virkelig verdi regnskapsføres enten til amortisert kost eller er i sikringsrelasjon. For nærmere beskrivelse se note 2 Regnskapsprinsipper IFRS. Amortisert kost er det beløp som den finansielle eiendelen eller den finansielle forpliktelsen måles til ved førstegangsinnregning, minus tilbakebetalinger på hovedstolen, pluss eller minus kumulativ amortisering ved en effektiv rente-metode av enhver differanse mellom dette førstegangsbeløpet og forfallsbeløpet, og, for finansiell eiendeler, justert for eventuelle tapsavsetninger. Amortisert kost vil ikke alltid gi verdier som er i samsvar med markedets vurderinger av de samme finansielle instrumentene. Dette kan bl.a skyldes ulik oppfatning av markedsforhold, risikoforhold og avkastningskrav.

Hvilke metoder som ligger til grunn for å fastsette virkelig verdi for finansielle instrumenter som er vurdert til amortisert kost beskrives nedenfor:

Utlån til og fordringer på kunder
P.T. prisede utlån er utsatt for konkurranse i markedet. Dette tilsier at mulige merverdier i porteføljen ikke vil bli opprettholdt over lengre tid. Virkelig verdi av p.t.-prisede utlån er derfor satt til amortisert kost. Effekten av endringer i kredittkvaliteten i porteføljen hensyntas gjennom gruppevise nedskrivninger, og gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi i den delen av porteføljen hvor det ikke er foretatt individuelle nedskrivninger.

Individuelle nedskrivninger fastsettes gjennom en vurdering av fremtidig kontantstrøm, neddiskontert med effektiv rente. Nedskrevet verdi gir derfor et godt uttrykk for virkelig verdi av disse utlånene.

Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital

Verdivurderingen i nivå 2 baseres på observerbar markedsinformasjon i form av rentekurver og kredittmarginer der det er tilgjengelig.

Øvrige finansielle instrumenter vurdert til amortisert kost

For utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner, gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder, estimeres virkelig verdi til å samsvare med amortisert kost.

Morbank

		31.12.20		31.12.19	
(mill. kr)	Nivå [1)]	Bokført verdi	Virkelig verdi	Bokført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	12.901	12.901	9.181	9.181
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	45.169	45.260	41.105	41.173
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	135	135	107	107
Fordringer verdipapirer	2	11	11	13	13
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		**58.216**	**58.307**	**50.406**	**50.474**
Forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner	2	12.630	12.630	7.585	7.585
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	98.166	98.166	86.870	86.870
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	10.750	10.619	9.440	9.425
Verdipapirgjeld, sikring	2	33.301	33.300	33.573	33.374
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	1.752	1.752	1.831	1.826
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	0	0	216	212
Leieforpliktelse	2	303	303	347	347
Gjeld verdipapirer	2	13	13	9	9
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		**156.915**	**156.783**	**139.872**	**139.649**

Konsern

(mill. kr)		31.12.20 Bokført verdi	31.12.20 Virkelig verdi	31.12.19 Bokført verdi	31.12.19 Virkelig verdi
Eiendeler					
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	2	5.091	5.091	2.110	2.110
Utlån til og fordringer på kunder til amortisert kost	2	54.086	54.193	49.351	49.431
Opptjente ikke mottatte inntekter	2	185	185	132	132
Fordringer verdipapirer	2	678	678	292	292
Sum finansielle eiendeler til amortisert kost		**60.040**	**60.147**	**51.886**	**51.966**
Forpliktelser					
Gjeld til kredittinstitusjoner	2	13.095	13.095	8.853	8.853
Innskudd fra og gjeld til kunder	2	97.529	97.529	85.917	85.917
Verdipapirgjeld til amortisert kost	2	10.750	10.619	9.440	9.425
Verdipapirgjeld, sikring	2	33.301	33.300	33.573	33.374
Ansvarlig lånekapital til amortisert kost	2	1.795	1.795	1.874	1.869
Ansvarlig lånekapital, sikring	2	0	-	216	212
Leieforpliktelser	2	479	479	505	505
Gjeld verdipapirer	2	568	568	197	197
Sum finansielle forpliktelser til amortisert kost		**157.517**	**157.385**	**140.576**	**140.352**

[1)] Virkelig verdi fastsettes etter ulike metoder innenfor tre nivåer. Se note 25 vurdering av virkelig verdi på finansielle instrumenter for nærmere definisjon av nivåene

Note 27 - Sertifikater og obligasjoner

Sertifikater og obligasjoner er klassifisert til virkelig verdi over resultatet per 31. desember 2020.

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**Sertifikater og obligasjoner fordelt på utstedersektor (mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
		Stat		
1.985	2.460	Pålydende verdi	2.460	1.985
2.637	4.838	Bokført verdi	4.838	2.637
		Annen offentlig utsteder		
7.613	7.638	Pålydende verdi	7.638	7.613
7.663	7.764	Bokført verdi	7.764	7.663
		Finansielleforetak		
11.481	13.590	Pålydende verdi	13.513	11.404
12.765	13.982	Bokført verdi	13.904	12.685
		Ikke-finansielle foretak		
15	10	Pålydende verdi	10	15
26	22	Bokført verdi	22	26
21.095	**23.698**	**Sum rentepapirer, pålydende verdi**	**23.621**	**21.017**
103	78	Påløpte renter	78	103
23.195	**26.684**	**Sum rentepapirer, bokført verdi**	**26.606**	**23.115**

Note 28 - Finansielle derivater

Alle derivater blir bokført til virkelig verdi over resultatet. Gevinster blir ført som eiendeler og tap ført som gjeld for alle rentederivater. Dette gjelder både derivater benyttet til sikringsformål og holdt for handelsformål.

Kontraktssum viser absoluttverdier for alle kontrakter.

For beskrivelse av motpartsrisiko og markedsrisiko se beskrivelse i note 6 risikoforhold. Ytterligere detaljer vedrørende markedsrisiko knyttet til renterisiko se note 14, og for markedsrisiko knyttet til valutaeksponering se note 15.

Morbank

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	**31.12.20**			**31.12.19**		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	4.947	72	-143	2.664	18	-38
Valutabytteavtaler (swap)	9.376	295	-51	7.718	202	-62
Valutaopsjoner	132	1	-2	-	-	-
Sum valutainstrumenter	14.455	368	-196	10.382	221	-100
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	249.493	4.924	-5.535	238.327	1.761	-2.221
Korte rentebytteavtaler (FRA)	2.000	7	-7	9.000	1	-1
Sum renteinstrumenter	251.493	4.931	-5.542	247.327	1.762	-2.221
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Sum varerelaterte kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	37.771	921	-48	35.848	387	-216
Sum renteinstrumenter	37.771	921	-48	35.848	387	-216
Sum						
Sum renteinstrumenter	289.265	5.852	-5.590	283.175	2.149	-2.437
Sum valutaintrumenter	14.455	368	-196	10.382	221	-100
Sum varerelaterte kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Påløpte renter		872	-977		357	-476
Sum finansielle derivater	**305.269**	**7.175**	**-6.845**	**294.999**	**2.872**	**-3.159**

Konsern

Til virkelig verdi over resultatet (mill. kr)	**31.12.20**			**31.12.19**		
	Kontraktssum	Virkelig verdi		Kontraktssum	Virkelig verdi	
Valutainstrumenter		Eiendeler	Forpliktelser		Eiendeler	Forpliktelser
Valutaterminer (forwards)	4.947	72	-143	2.664	18	-38
Valutabytteavtaler (swap)	9.376	295	-51	7.718	202	-62
Valutaopsjoner	132	1	-2	-	-	-
Sum valutainstrumenter	14.455	368	-196	10.382	221	-100
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	249.493	4.924	-5.535	238.327	1.761	-2.221
Korte rentebytteavtaler (FRA)	2.000	7	-7	9.000	1	-1
Sum renteinstrumenter	251.493	4.931	-5.542	247.327	1.762	-2.221
Egenkapitalinstrumenter						
Aksjeopsjoner	21	9	-12	25	12	-10
Aksjeterminer/futures	1.393	42	-322	1.884	88	-359
Sum egenkapitalinstrumenter	1.414	51	-334	1.910	100	-369
Varerelaterte kontrakter						
Børsomsatte standardiserte forwards og futures kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Sum varerelaterte kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Sikring						
Renteinstrumenter						
Rentebytteavtaler (inkl. cross currency interest rate swap)	37.771	921	-48	35.848	387	-216
Sum renteinstrumenter	37.771	921	-48	35.848	387	-216
Sum						
Sum renteinstrumenter	289.265	5.852	-5.590	283.175	2.149	-2.437
Sum valutaintrumenter	14.455	368	-196	10.382	221	-100
Sum egenkapitalinstrumenter	1.414	51	-334	1.910	100	-369
Sum varerelaterte kontrakter	1.549	83	-83	1.441	145	-145
Påløpte renter		872	-977		357	-476
Sum finansielle derivater	**306.683**	**7.226**	**-7.179**	**296.908**	**2.972**	**-3.528**

Note 29 - Regnskapsmessig sikring av gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Banken har etablert sikringsbokføring for å oppnå en regnskapsmessig behandling som reflekterer hvordan renterisiko og valutarisiko styres for større langsiktige innlån. Sikringsobjektene består utelukkende av gjeld stiftet ved utstedelse av finansielle instrumenter og gjennomføres ihht IFRS 9 ved en virkelig verdisikring. For de gjeldsinstrumenter som inngår i sikringsporteføljen inngås separate rente og/eller valutaswapper med tilsvarende hovedstol og forfallstruktur. Ineffektivitet kan likevel oppstå som følge av tilfeldige markedsvariasjoner i evalueringen av objekt og instrument.

Sikringsinstrumentene (rente- og valutaswapper) regnskapsføres til virkelig verdi, mens sikringsobjektene blir bokført til virkelig verdi for de risikoene som sikres (rente og valuta). Sikringsineffektivitet, definert som forskjell mellom verdiregulering av sikringsinstrumenter sammenlignet med verdiregulering av de sikrede risikoer i objektene, resultatføres løpende i resultatregnskapet.

	Pålydende per 31.12.20			**Pålydende per 31.12.19**		
Konsern (mill kr)	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Ineffektivitet**	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Ineffektivitet**
Regnskapslinje i balansen	Derivater	Verdipapirgjeld		Derivater	Verdipapirgjeld	
Innlån til fast rente	*Renteswap*			Renteswap		
Pålydende NOK	7.943	7.750	-393	7.789	7.650	- 140
Innlån i valuta til fast rente	*Rente- og valutaswap*			Rente- og valutaswap		
Pålydende EUR	22.658	22.644	- 13	23.429	23.429	-
Pålydende SEK	626	600	- 26	846	846	-
Pålydende CHF	1.696	1.696	-	1.586	1.586	-

	Balanseverdi per 31.12.20			**Balanseverdi per 31.12.19**		
	Sikrings-instrument	**Sikringsobjekt**	**Resultatført ineffektivitet**	**Sikrings-instrument**	**Sikringsobjekt**	**Resultatført ineffektivitet**
Bokført verdi eiendeler	921			387		
Bokført verdi gjeld	48	33.481		216	33.790	
Akkumulerte verdiendringer utgående balanse	634	570		167	160	
Akkumulerte verdiendringer inngående balanse	167	104		233	217	
Endringer i virkelig verdi	**467**	**465**	**1**	**-66**	**- 56**	**- 9**
Regnskapslinje i resultatet			Netto resultat fra finansielle instrumenter			Netto resultat fra finansielle instrumenter

IBOR reform

De senere årene har reform av og alternativer til IBOR-renter blitt et prioritert område for myndigheter verden over. Det er imidlertid usikkerhet rundt tidspunkt og metodikk for eventuelle endringer. Samtlige av Sparebank 1 SMN sine rentederivater har IBOR-renter som referanse, og vil således kunne bli påvirket av endringer. De vesentligste posisjonene foreligger i EURIBOR og NIBOR. Banken følger utviklingen i markedet tett, og deltar i flere prosjekt for å overvåke og tilrettelegge for eventuelle endringer. Tabellen nedenfor viser pålydende og netto eksponering for derivater i sikringsforhold som kan bli berørt av IBOR-reform, splittet på aktuell IBOR-rente.

	Pålydende		
Rente- og valutainstrument	**Sikringsobjekt**	**Sikringsinstrument**	**Netto Eksponering**
CHFLIB 3M		242	242
EURIBOR 3M		21.967	21.297
EURIBOR 6M		272	257
NIBOR 3M		9.036	9.036
STIBOR 3M	600	626	- 26
USD LIBOR 3M		1.279	1.279
Sum	**600**	**33.422**	**32.085**

Note 30 - Aksjer, andeler og andre egenkapitalinteresser

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	Aksjer og andeler (mill. kr)	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
235	**234**	**Til virkelig verdi over resultat**	**2.360**	**2.912**
112	131	Børsnoterte	165	160
123	103	Unoterte	432	405
-	-	Sparebank 1 Markets' tradingaktivitet	1.762	2.346
235	**234**	**Sum aksjer og andeler**	**2.360**	**2.912**
		Fondsobligasjoner		
-	-	Børsnoterte	-	-
120	85	Unoterte	6	41
120	**85**	**Sum fondsobligasjoner**	**6**	**41**
		Virksomhet holdt for salg - herav aksjer		
82	82	Unoterte	41	40
82	**82**	**Sum aksjer holdt for salg (se note 39)**	**41**	40
112	131	Sum børsnoterte selskaper	165	2.506
325	269	Sum unoterte selskaper	479	487

Spesifikasjon av morbank

Børsnoterte selskap	Eierandel over 10%	Vår beholdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Solstad Farstad, A-aksjer		535	2.000	5.133
Visa Inc. C-aksjer		63.536	6.750	118.204
Sum børsnoterte aksjer			**8.750**	**123.337**
SpareBank 1 Nordvest		69.423	7.455	8.053
Sum børsnoterte finansinstitusjoner			**7.455**	**8.053**
Unoterte selskap				
VN Norge AS - SMN		26.373.402.000	37.338	24.791
Eksportfinans		1.857	12.888	36.286
Visa C preferanseaksje		1.298	20.255	30.411
Molde Kunnskapspark AS		2.000	2.030	2.083
Sparebankmateriell AS Spama		2.305	-	1.563
Swift eur		44	855	1.585
Diverse selskap			901	939
Sum ikke børsnoterte aksjer og andeler			**74.268**	**97.657**
SpareBank 1 Søre Sunnmøre		48.070	4.999	5.071
Sum ikke børsnoterte finansinstitusjoner			**4.999**	**5.071**
SpareBank 1 Finans Midt-Norge			77.496	78.604
DNB Bank ASA			5.110	5.089
Brage Finans AS			1.023	1.028
Sum ikke børsnoterte fondsobligasjoner			**83.629**	**84.721**
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner morbank			**179.101**	**318.839**

Spesifikasjon av konsern

Børsnoterte selskap	Eierandel over 10%	Vår beholdning (antall)	Ansk. Kost (1.000 kr)	Markedsverdi/ bokført verdi (1.000 kr)
Aker BP		50.000	2.334	10.790
Okea AS		1.679.760	31.809	17.134
Havila ASA		1.454.880	16.901	4.728
Diverse selskap				1.227
Sum børsnoterte aksjer			**51.044**	**33.879**
Unoterte selskap				
Viking Venture III	17,0 %	955.039	34.745	96.436
Sonoclear AS (tidl BrainImage AS)	12,3 %	935.671	3.424	7.550
Avexxin AB		184.505	6.445	1.209
Crayo Nano AS		13.876	8.436	14.129
Happybites AS		12.062	1.746	2.061
Idletechs AS		1.593	1.593	1.593
Norsk Innovasjonskapital III AS		600	7.950	12.885
North Bridge Nordic Property II AS		51.340	1.996	2.153
Novela Kapital AS		30.000	3.000	3.000
Novelda AS		18.280	7.163	11.988
Numascale AS		4.230.117	7.020	7.519
Piscada AS		3.709	500	1.834
Proventure Seed II AS		11.608.357	13.014	11.276
Real Estate Central Europe AS		3.000	5.500	4.000
Sentrumsbyen Molde AS		1.000	1.000	1.000
Sintef Venture IV		18.101	12.715	12.059
Sintef Venture V		9.000	7.293	7.293
Salvesen & Thams AS		22.300	45.733	104.743
Way AS (tidl Trafikkselskapet AS)		23.175	5.202	6.437
Vectron Biosolutions AS		220.000	6.000	2.750
Water Linked AS		166	1.041	1.336
Wellstarter AS		3.538	2.535	2.535
Proventure Seed III AS			4.560	4.560
Diverse selskap			14.889	9.200
Sum ikke børsnotere aksjer og andeler			**203.502**	**329.544**
Beholdning av aksjer som ledd i Sparebank 1 Markets' tradingaktivitet *				1.762.338
Eliminering av fondsobligasjon SpareBank 1 Finans Midt-Norge			-77.496	- 78.604
Sum aksjer, egenkapitalbevis og fondsobligasjoner konsern			**356.152**	**2.365.997**

*Denne beholdningen er knyttet til terminhandel som utøves i SpareBank 1 Markets. Disse eksponeringene representerer ingen aksjekursrisiko for SpareBank 1 Markets eller for SpareBank 1 SMN. Det er kjøper av aksjeterminene som i sin helhet har kursrisikoen på de underliggende aksjene. Kundene stiller i tillegg sikkerhet i form av kontanter, og det foretas daglig marginering mot kundene for å sikre at det ikke oppstår åpen kredittrisiko i forbindelse med terminhandelen.

Note 31 - Immaterielle eiendeler

2020

Morbank				Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	**Goodwill**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Goodwill**	**Andre immatrielle eiendeler**
194	447	640	Anskaffelseskost 1.1.	1.106	767	338
32	-	32	Tilgang	76	22	54
-1	-	-1	Avgang	-6	-	-6
-	-	-	Tilgang datter	3	-	3
225	447	671	Anskaffelseskost 31.12	1.179	790	389
128	-	128	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	233	34	199
28	-	28	Årets avskrivning	44	-	44
0	-	0	Årets nedskrivning	0	-	0
-1	-	-1	Avgang	-5	-	-5
-	-	-	Tilgang datter	3	-	3
156	-	156	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	274	34	241
69	**447**	**515**	**Balanseført verdi 31.12**	**905**	**756**	**149**

2019

Morbank				Konsern		
Andre immatrielle eiendeler	**Goodwill**	**Totalt**	**(mill. kr)**	**Totalt**	**Goodwill**	**Andre immatrielle eiendeler**
175	447	622	Anskaffelseskost 1.1	1.034	730	303
19	-	19	Tilgang	60	21	39
-	-	-	Avgang	-4	-	-4
-	-	-	Tilgang datter	16	16	-
194	447	640	Anskaffelseskost 31.12	1.106	767	338
89	-	89	Akkumulert av- og nedskrivning 1.1	183	34	149
34	-	34	Årets avskrivning	46	-	46
0	-	0	Årets nedskrivning	0	-	0
-	-	-	Avgang	-1	-	-1
5	-	5	Tilgang datter	6	-	6
128	-	128	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	233	34	199
66	**447**	**512**	**Balanseført verdi 31.12**	**872**	**734**	**139**

Note 32 - Eiendom, anlegg og utstyr

2020

Morbank				Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Totalt**	**(mill.kr)**	**Totalt**	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Bygg, tomter og annen fast eiendom**
119	165	284	Anskaffelseskost 1.1.	580	255	325
3	7	9	Tilgang	19	11	8
-11	-5	-16	Avgang	-28	-8	-19
-	-	-	Tilgang datter	2	2	-
110	168	278	Anskaffelseskost 31.12	574	260	314
71	128	199	Akkumulert av- og nedskrivning 01.01	358	204	154
9	14	23	Årets avskrivning	36	20	16
-0	0	0	Årets nedskrivning	0	0	-0
-9	-3	-12	Avgang	-16	-7	-9
-	-	-	Tilgang datter	2	2	-
71	139	210	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	380	219	160
39	**28**	**67**	**Balanseført verdi 31.12**	**194**	**41**	**153**

2019

Morbank				Konsern		
Bygg, tomter og annen fast eiendom	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Totalt**	**(mill. kr)**	**Totalt**	**Maskiner, inventar og transportmidler**	**Bygg, tomter og annen fast eiendom**
104	181	285	Anskaffelseskost 1.1	569	268	301
-	-	-	Ansk. kost. som følge av virksomhetssammenslutninger	3	3	-
15	11	26	Tilgang	44	19	25
-	-27	-27	Avgang	-35	-35	-1
-	-	-	Korreksjon	-	-0	-0
119	165	284	Anskaffelseskost 31.12	580	255	325
58	130	188	Akkumulert av- og nedskrivning 1.1	336	201	135
-	-	-	Akk. avskr. som følge av virksomhetssammenslutninger	3	3	-
9	18	26	Årets avskrivning	39	24	15
2	0	3	Årets nedskrivning	3	0	3
-	-19	-19	Avgang	-24	-24	-
2	-	2	Reversering av akk av- og nedskrivninger	1	-	1
71	128	199	Akkumulert av- og nedskrivning 31.12	358	204	154
48	**37**	**85**	**Balanseført verdi 31.12**	**222**	**52**	**171**

Avskrivning
Med utgangspunkt i anskaffelseskost fratrukket eventuell restverdi avskrives eiendelene lineært over forventet levetid innenfor følgende rammer:

- Maskiner 3-5 år
- Inventar 5-10 år
- Teknisk anlegg 5-10 år
- Transportmidler 10 år
- Bygg og annen fast eiendom 25 år

Sikkerhetsstillelse
Konsernet har ikke pantsatt eller akseptert andre rådighetsbegrensninger for sine anleggsmidler med unntak av SpareBank 1 Markets som har sikkerhetsstilt blant annet driftsmidler til DNB i forbindelse med banktjenester tilknyttet verdipapiroppgjøret.

Anskaffelseskost av avskrevne eiendeler
Anskaffelseskost av fullt ut avskrevne eiendeler som fortsatt er i bruk i banken i 2020 utgjør 119 millioner kroner (183 millioner).

Bruttoverdi av anleggsmidler som er midlertidig ute av drift
Konsernet har ikke vesentlige anleggsmidler som midlertidig er ute av drift per 31. desember 2020.

Note 33 - Leieavtaler

Morbank 2019	Morbank 2020	Bruksretteiendeler	Konsern 2020	Konsern 2019
379	392	Anskaffelseskost 1. januar	581	587
9	-	Tilgang av bruksretteiendeler	43	32
-	-	Avhendinger	-	-43
4	5	Overføringer og reklassifiseringer	13	5
392	397	Anskaffelseskost 31. desember	636	581
-	49	Akkumulerte av-og nedskrivninger 1. januar	82	-
49	50	Avskrivninger	84	87
-	-	Avhendinger	-1	-4
49	99	Akkumulerte av- og nedskrivninger 31. desember	166	82
342	**298**	**Balanseført verdi av bruksretteiendeler 31. desember**	**470**	**499**

Leieforpliktelser

2019	2020	Udiskonterte leieforpliktelser og forfall av betalinger	2020	2019
42	42	Mindre enn 1 år	82	78
41	37	1-2 år	71	72
37	36	2-3 år	66	63
36	28	3-4 år	54	59
31	53	4-5 år	77	51
197	170	Mer enn 5 år	230	245
383	**366**	**Totale udiskonterte leieforpliktelser 31. desember**	**579**	**567**

2019	2020	Endringer i leieforpliktelser	2020	2019
379	347	Ved førstegangsanvendelse 1. januar	505	587
12	-	Nye/endrede leieforpliktelser innregnet i perioden	52	19
-44	-44	Betaling av hovedstol	-76	-76
-10	-9	Betaling av renter	-13	-13
10	9	Rentekostnad tilknyttet leieforpliktelser	13	13
-	-	Andre endringer	-2	-25
347	**303**	**Totale leieforpliktelser 31. desember**	**479**	**505**
41	41	Kortsiktige leieforpliktelser (note 37)	63	65
306	263	Langsikige leieforpliktelser (note 37)	416	440
-43	-45	Netto kontantstrøm fra leieforpliktelser	-79	-76

2019	2020	Andre leiekostnader innregnet i resultatet	2020	2019
9	10	Variable leiebetalinger kostnadsført i perioden	20	34
4	1	Driftskostnader i perioden knyttet til kortsiktige leieavtaler (inkludert kortsiktige leieavtaler av lav verdi)	7	11
-	-	Driftskostnader i perioden knyttet til eiendeler av lav verdi (ekskludert kortsiktige leieavtaler over)	1	1
13	**11**	**Totale leiekostnader inkludert i andre driftskostnader**	**28**	**46**

Note 34 - Øvrige eiendeler

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**(mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
-	-	Utsatt skattefordel	129	158
88	67	Varige driftsmidler	194	225
342	298	Bruksrett eiendom	470	499
107	135	Opptjente ikke motatte inntekter	185	132
13	11	Fordringer verdipapirer	678	292
148	112	Pensjonsmidler	112	148
543	340	Andre eiendeler	690	637
1.241	**963**	**Sum øvrige eiendeler**	**2.457**	**2.092**

Note 35 - Innskudd fra og gjeld til kunder

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**Innskudd fra og gjeld til kunder (mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
63.177	74.542	Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid	73.906	62.224
23.693	23.624	Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid	23.622	23.693
86.870	**98.166**	**Sum innskudd fra og gjeld til kunder**	**97.529**	**85.917**
1,2 %	0,8 %	Gjennomsnittlig rente	0,8 %	1,2 %

Av totale innskudd utgjør fastrenteinnskudd 3,4 prosent (5,1 prosent i 2019).

31.12.19	**31.12.20**	**Innskudd fordelt på sektor og næring**	**31.12.20**	**31.12.19**
35.664	40.600	Lønnstakere o.l.	40.600	35.664
13.162	12.711	Offentlig forvaltning	12.711	13.162
2.094	2.269	Jordbruk og skogbruk	2.269	2.094
970	1.210	Fiske og fangst	1.210	970
645	1.305	Havbruk	1.305	645
1.582	1.796	Industri og bergverk	1.796	1.582
3.363	3.799	Bygg, anlegg, kraft og vannforskyning	3.799	3.363
4.197	5.461	Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	5.461	4.197
1.059	1.182	Sjøfart og offshore	1.182	1.059
5.027	5.821	Eiendomsdrift	5.750	4.718
7.643	9.286	Forretningsmessig tjenesteyting og lignende	9.286	7.643
8.186	8.930	Transport og annen tjenesteytende virksomhet	8.518	7.819
3.278	3.795	Øvrige sektorer	3.641	3.001
86.870	**98.166**	**Sum innskudd fordelt på sektor og næring**	**97.529**	**85.917**

31.12.19	**31.12.20**	**Innskudd fordelt på geografiske områder**	**31.12.20**	**31.12.19**
55.495	64.599	Trøndelag	64.019	54.712
15.705	16.450	Møre og Romsdal	16.450	15.705
698	801	Nordland	801	698
6.653	7.212	Oslo	7.155	6.482
7.022	8.393	Landet for øvrig	8.393	7.022
1.298	710	Utlandet	710	1.298
86.870	**98.166**	**Sum innskudd fordelt på geografiske områder**	**97.529**	**85.917**

Note 36 - Gjeld ved utstedelse av verdipapirer

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	(mill. kr)	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
-	341	Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak	341	-
43.014	42.580	Obligasjonsgjeld	42.580	43.014
-	999	Senior non preferred	999	-
43.014	**43.919**	**Sum gjeld ved utstedelse av verdipapirer**	**43.919**	**43.014**
3,1 %	0,3 %	Gjennomsnittlig rente sertifikater	0,3 %	3,1 %
1,3 %	1,1 %	Gjennomsnittlig rente obligasjonsgjeld	1,1 %	1,3 %
-	1,0 %	Gjennomsnittlig rente senior non preferred	1,0 %	-

31.12.19	31.12.20	Verdipapirgjeld fordelt på forfallstidspunkt [1)]	31.12.20	31.12.19
7.833	-	2020	-	7.833
8.713	7.278	2021	7.278	8.713
5.805	7.162	2022	7.162	5.805
8.918	9.297	2023	9.297	8.918
4.500	4.445	2024	4.445	4.500
-	2.250	2025	2.250	-
4.935	10.500	2026	10.500	4.935
499	505	2029	505	499
-	105	2030	105	-
296	315	2031	315	296
247	263	2032	263	247
296	315	2033	315	296
148	158	2034	158	148
257	273	2035	273	257
276	294	2044	294	276
19	43	Valutaagio	43	19
54	525	Over og underkurs, markedsverdi strukturerte obligasjoner	525	54
218	191	Påløpte renter	191	218
43.014	**43.919**	**Sum verdipapirgjeld**	**43.919**	**43.014**

[1)] Fratrukket egne obligasjoner. Sum nominell egenbeholdning 31. desember 2020 126 millioner kroner (ingen egenbeholdning i 2019)

31.12.19	31.12.20	Verdipapirgjeld fordelt på vesentlige valutaer	31.12.20	31.12.19
13.315	17.015	NOK	17.015	13.315
27.270	24.257	EUR	24.257	27.270
2.429	2.647	Øvrige	2.647	2.429
43.014	**43.919**	**Sum verdipapirgjeld**	**43.919**	**43.014**

Morbank og konsern

Endring i verdipapirgjeld	31.12.20	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.19
Sertifikatgjeld	341	368	-	-28	-
Obligasjonsgjeld	41.819	8.018	10.053	1.132	42.722
Senior non preferred	1.000	1.000	-	-	-
Verdijusteringer	568	-	-	495	73
Påløpte renter	191	-	-	-27	218
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	**43.919**	**9.386**	**10.053**	**1.572**	**43.014**

Endring i verdipapirgjeld	31.12.19	Emittert	Forfalt/ innløst	Øvrige endringer	31.12.18
Sertifikatgjeld	-	-	385	-7	391
Obligasjonsgjeld	42.722	6.230	6.036	-934	43.463
Verdijusteringer	73	-	-	-85	158
Påløpte renter	218	-	-	-38	256
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	**43.014**	**6.230**	**6.421**	**-1.064**	**44.269**

Note 37 - Annen gjeld og forpliktelse

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	Annen gjeld og balanseført forpliktelse (mill. kr)	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
48	8	Utsatt skatt	81	115
475	322	Betalbar skatt	408	546
10	11	Formuesskatt	11	10
76	101	Tidsavgrensninger	671	455
127	301	Avsetninger	301	127
100	81	Tapsavsetninger garantier og ubenyttede kreditter	81	100
16	10	Pensjonsforpliktelser	10	16
347	303	Leieforpliktelse	479	505
68	74	Trasseringsgjeld	74	68
6	3	Leverandørgjeld	45	57
9	13	Gjeld verdipapirer	568	197
	-	Egenkapitalinstrumenter	0	244
287	239	Annen gjeld	355	401
1.570	**1.466**	**Sum annen gjeld og balanseført forpliktelse**	**3.084**	**2.841**
		Andre forpliktelser ikke balanseført		
2.904	3.408	Kredittrammer, trading	3.585	3.059
-	-	Øvrige forpliktelser	113	38
2.904	**3.408**	**Sum andre forpliktelser**	**3.698**	**3.097**
4.474	**4.874**	**Totale forpliktelser**	**6.783**	**5.937**

Pantstillelser

SpareBank 1 SMN ble fra 1. mars 2017 i henhold til EMIR pålagt å ha en CSA-avtale med daglig utveksling av marginsikkerhet mv. med alle finansielle motparter som banken handler med hjemhørende (blant annet) i et EU-land.

Emir-forordningen regulerer OTC-derivater og innebærer blant annet at SpareBank 1 SMN er pålagt å cleare visse derivattransaksjoner gjennom en sentral motpart (Central counterpart). Dette gjelder rentederivater i norske kroner, euro, britiske pund, japanske yen, amerikanske dollar, svenske kroner og polske zloty. Derivater cleares gjennom London Clearing House som sentral motpart hvor sikkerheten per i dag kun er kontanter. SpareBank 1 SMN er ikke direkte medlem i London Clearing House, men har inngått avtale med Commerzbank og SEB som clearingbroker. Forpliktelsen er presentert brutto i tabellen.

SpareBank 1 Markets clearer ordinære aksjehandler utført på Oslo Børs gjennom CCP oppgjør. Selskapet er Direct Clearing Member på SIX X-Clear. Selskapet stiller kontanter som sikkerhet for den daglige margineringen. Clearing av norske børsnoterte derivater skjer hos LCH.

SpareBank 1 SMN er registrert som GCM på NASDAQ OMX Clearing. Banken tilbyr kunder clearingrepresentasjon knyttet til kundens handel av strøm- og laksederivater på NASDAQ OMX Oslo og Fish Pool. Clearingrepresentasjon innebærer at banken trer inn i kundens sted som motpart overfor NASDAQ OMX Clearing og blir forpliktet overfor NASDAQ til å stille marginsikkerhet og å gjennomføre oppgjør av kontrakter og betale gebyrer. Kundene vil for bankens eksponering stille sikkerheter bestående av kontantdepot og/eller pant i eiendeler.

Morbank Kontanter	Morbank Verdipapir	Morbank Sum	Pantstillelser	Konsern Sum	Konsern Verdipapir	Konsern Kontanter
1.446	-	1.446	Pantstillelse 31.12.20	2.386	-	2.386
3.992	-	3.992	Tilhørende forpliktelse 31.12.20	4.512	-	4.512
1.283	245	1.528	Pantstillelse 31.12.19	1.543	245	1.298
1.827	245	2.072	Tilhørende forpliktelse 31.12.19	2.088	245	1.843

Pågående rettstvister

Konsernet er ikke part i rettstvister med et økonomisk omfang som vurderes å ha vesentlig betydning for konsernets økonomiske stilling. Det er ikke foretatt tapsavsetninger per 31. desember 2020.

Avsetninger

Konsernet har gjort avsetninger for pensjonsforpliktelser (se note 22), tap på garantier (se note 10), restruktureringskostnader og gavefond. Avsetning for restruktureringskostnader er gjort med bakgrunn i nedbemanningsplan. Avsetning til gavefond er den delen av tidligere års overskudd som skal deles ut til almennyttige formål. Mer om dette i avsnittet Samfunnsansvar.

Mer om dette i avsnittet Samfunnsansvar.

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons-forpliktelser	Restrukturerings-kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.20	16	6	121
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	83	200
Beløp som er benyttet i perioden	-1	-6	-104
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-6	-	-
Balanseført verdi 31.12.20	**10**	**83**	**217**

Morbank/konsern (mill. kr)	Pensjons-forpliktelser	Restrukturerings-kostnader	Gavefond
Balanseført verdi 1.1.19	21	21	94
Ekstra avsetninger foretatt i perioden	-	-	80
Beløp som er benyttet i perioden	-3	-15	-53
Ubenyttede beløp som er reversert i perioden	-	-	-
Økningen i løpet av perioden i det diskonterte beløpet som oppstår over tid, samt virkningen av eventuelle endringer i diskonteringsrenten	-3	-	-
Balanseført verdi 31.12.19	**16**	**6**	**121**

Note 38 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

Morbank 31.12.19	Morbank 31.12.20	(mill. kr)	Konsern 31.12.20	Konsern 31.12.19
		Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital		
-	-	2026 SpareBank 1 Finans Midt-Norge 16/26	43	43
150	150	2027 flytende rente NOK (Call 2022)	150	150
600	600	2027 flytende rente NOK (Call 2022)	600	600
250	250	2029 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
250	250	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	250	250
500	500	2028 flytende rente NOK (Call 2023)	500	500
4	2	Påløpte renter	3	5
1.754	**1.752**	**Sum tidsbegrenset ansvarlig lånekapital**	**1.795**	**1.797**
		Fondsobligasjonslån		
211	-	10/99, fast rente 8,25 % NOK (Call 2020)*)	-	211
76	-	10/99, flytende rente NOK (Call 2020)	-	76
1	-	Underkurs evigvarende	-	1
5	-	Påløpte renter	-	5
293	**-**	**Sum fondsobligasjonslån**	**-**	**293**
2.047	**1.752**	**Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån**	**1.795**	**2.090**
3,6 %	2,4 %	Gjennomsnittlig rente NOK	2,4 %	3,6 %
		Hybridkapital		
-	-	5/99 SpareBank 1 Finans Midt-Norge flytende rente NOK (Call 2022)	43	43
300	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	300	300
200	200	7/99 fast rente 5,0 % NOK (Call 2025)*)	200	200
300	300	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	300	300
200	200	5/99 flytende rente NOK (Call 2023)	200	200
250	250	5/99 flytende rente NOK (Call 2024)	250	250
1.250	**1.250**	**Sum hybridkapital**	**1.293**	**1.293**
4,5 %	4,5 %	Gjennomsnittlig rente NOK	4,5 %	4,5 %

*) Fastrentefinansieringen er gjort om til flytende rente ved bruk av rentebytteavtaler

Konsern

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.20	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.19
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	1.793	-	-	-	1.793
Fondsobligasjonslån, NOK	-	-	287	-	287
Verdijusteringer	-	-	-	-1	1
Påløpte renter	3	-	-	-7	10
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	**1.795**	**-**	**287**	**-8**	**2.090**

Endringer i hybridkapital	31.12.20	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.19
Fondsobligasjonslån, NOK	1.293	-	-	-	1.293
Sum hybridkapital	**1.293**	**-**	**-**	**-**	**1.293**

Endringer i ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	31.12.19	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta endringer og over-/ underkurs	31.12.18
Tidsbegrenset ansvarlig lånekapital, NOK	1.793	-	-	-	1.793
Fondsobligasjonslån, NOK	287	-	164	-	450
Verdijusteringer	1	-	-	-11	13
Påløpte renter	10	-	-	-2	12
Sum ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån	**2.090**	**-**	**164**	**-14**	**2.268**

Endringer i hybridkapital	31.12.19	Emittert - nominell verdi	Forfalt/ innløst- nominell verdi	Valuta- endringer og over-/ underkurs	31.12.18
Fondsobligasjonslån, NOK	1.293	250	-	-	1.043
Sum hybridkapital	**1.293**	**250**	**-**	**-**	**1.043**

Note 39 - Investering i eierinteresser

Datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollert virksomhet og selskaper holdt for salg.

Firma	Org.nr	Forretningskontor	Eierandel i prosent
Investering i datterselskaper			
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	936159419	Trondheim	87,0
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	936285066	Trondheim	88,7
SpareBank 1 Invest	990961867	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	938521549	Trondheim	61,2
SpareBank 1 SMN Kvartalet	990283443	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	934352718	Trondheim	100,0
St. Olavs Plass	999263380	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Bilplan	979945108	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Markets	992999101	Oslo	66,7
Aksjer eid av datter- og datterdatterselskaper			
GMA Invest	994469096	Trondheim	100,0
Sentrumsgården	975856828	Leksvik	35,3
Aqua Venture	891165102	Trondheim	37,6
Omega-3 Invest	996814262	Namsos	33,6
Tjeldbergodden Utvikling	979615361	Aure	23,0
Grilstad Marina	991340475	Trondheim	35,0
GMN 6	994254707	Trondheim	30,0
GMN 51	996534316	Trondheim	30,0
GMN 52	996534413	Trondheim	30,0
GMN 53	996534502	Trondheim	30,0
SpareBank 1 SMN Spire Finans	916585837	Trondheim	100,0
Brauten Eiendom	917066221	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Kapitalforvaltning	980300609	Trondheim	100,0
SpareBank 1 Capital Markets		New York	100,0
Leksvik Regnskapskontor	980491064	Leksvik	50,0
Investeringer i felleskontrollert virksomhet			
SpareBank 1 Gruppen	975966372	Tromsø	19,5
SpareBank 1 Utvikling	986401598	Oslo	18,0
Investeringer i tilknyttede selskaper			
SpareBank 1 Boligkreditt	988738387	Stavanger	22,4
BN Bank	914864445	Trondheim	35,0
SpareBank 1 Næringskreditt	894111232	Stavanger	31,0
Bjerkeløkkja	998534976	Oppdal	40,7
SpareBank 1 Kredittkort	975966453	Trondheim	17,5
SMB Lab	917143501	Trondheim	20,0
SpareBank 1 Betaling	919116749	Oslo	21,5
SpareBank 1 Gjeldsinformasjon	924911719	Oslo	16,9
Investering i selskaper holdt for salg			
Mavi XV	890899552	Trondheim	100,0
Byscenen Kongensgt 19	992237899	Trondheim	94,0

Aksjer i datterselskaper morbank

Investeringen er bokført til anskaffelseskost i morbanken. Det foretas full konsolidering i konsernregnskapet. Sum kostnader er inkludert skattekostnad. Bokført verdi av datterselskaper i tabellene under er morbankens bokførte verdi. Resultatkolonnen viser selskapets årsresultat.

2020 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK *)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. *)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	922.590	56.262	16,4	9.598	8.263	1.335	474	349	218	131	60	666
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												**666**
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	66.611	4.788	13,9	357	148	210	27	394	354	41	5	155
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	117	24	93	0	9	5	4	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	19.992	211	94,7	592	172	420	48	533	446	86	10	276
SpareBank 1 Invest	457.280	914.560	0,5	538	38	500	-	4	-2	6	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	1.000	100	10,0	38	2	36	-	4	3	1	-	40
St. Olavs Plass	1.000	100.000	0,1	56	3	53	-	6	5	2	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	9	0	9	-	0	1	0	-	9
SpareBank 1 Markets	529.221	2.113.736	0,2	3.265	2.395	870	290	830	676	154	51	456
Sum investering i andre datterselskaper												**1.652**
Sum investeringer i konsernselskap morbank												**2.317**

*) IKE: Ikke-kontrollerende eier-interesser

2019 (mill. kr)	Selskapets aksjekapital (1.000 kr)	Antall aksjer	Pålydende verdi (1.000 kr)	Eiendeler	Gjeld	EK	IKE av EK 1)	Sum inntekter	Sum kostnader	Resultat	IKE av res. 1)	Bokført 31.12
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	922.590	92.259	10,0	8.861	7.567	1.295	458	527	413	114	43	666
Sum investeringer i kredittinstitusjoner												**666**
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	66.611	5.505	12,1	309	140	169	22	390	389	1	0	155
SpareBank 1 SMN Kvartalet	30.200	30.200	1,0	318	221	97	0	34	26	7	-	126
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	19.278	238	81,0	527	161	367	42	505	420	85	10	231
SpareBank 1 Invest	457.280	457.280	1,0	603	39	564	-	52	6	47	-	540
SpareBank 1 Bygget Steinkjer	6.100	100	61,0	50	14	36	-	4	3	1	-	40
St. Olavs Plass	10.000	100.000	0,1	80	26	54	-	7	5	3	-	50
SpareBank 1 Bilplan	5.769	41.206	0,1	5	1	4	-	4	2	1	-	4
SpareBank 1 Markets	529.221	3.168.991	0,2	3.669	2.950	718	239	626	583	43	14	456
SpareBank 1 SMN Spire Finans	4.503	75.044.932	0,0	106	56	51	-	21	40	-20	-	41
Sum investering i andre datterselskaper												**1.643**
Sum investeringer i konsernselskap morbank												**2.309**

1) IKE: Ikke-kontrollerende eierinteresser

Investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

Tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet er bokført til anskaffelseskost i selskapsregnskapet. Konserntall er presentert etter egenkapitalmetoden.

Morbank			Konsern	
31.12.19	**31.12.20**	**(mill. kr)**	**31.12.20**	**31.12.19**
4.309	4.526	Balanseført verdi per 1.1.	6.468	6.098
221	423	Tilgang/avgang	430	210
0	-15	Nedskrivning	-12	0
-	-	EK-føringer	30	-15
-	-	Resultatandel	681	879
-	-	Utbetalt utbytte	-272	-704
4.526	**4.933**	**Balanseført verdi per 31.12**	**7.324**	**6.468**

Spesifikasjon av årets endring på konsern	**Tilgang/avgang**	**EK-endring**
SpareBank 1 Gruppen	195	21
SpareBank 1 Boligkreditt	230	16
SpareBank 1 Næringskreditt	1	-
SpareBank 1 Kredittkort	2	-8
Sparebank 1 Betaling	2	-
BN Bank	-	5
Øvrige selskap	-0	-4
Sum	**430**	**30**

Utbytte fra investeringer i tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet

(mill. kr)	**2020**	**2019**
SpareBank 1 Gruppen	195	663
SpareBank 1 Boligkreditt	19	-
BN Bank	37	-
SpareBank 1 Næringskreditt	21	15
SpareBank 1 Kredittkort	-	25
Sum utbytte fra tilknyttede selskaper og felleskontrollert virksomhet	**272**	**704**

Konsernets eierandeler i tilknyttede selskaper og felleskontrollet virksomhet

Tabellene nedenfor inneholder selskaps- eller konsernregnskapstall hundre prosent andel, med unntak av resultatandel som oppgis som SMN-konsernets andel. Badwill og amortiseringseffekter knyttet til oppkjøp er inkludert i resultatandelen. Bokført verdi er konsernverdi i SMN-konsernet.

2020 (mill. kr)	**Eiendeler**	**Gjeld**	**Inntekter**	**Kostnader**	**Resultatandel**	**Bokført verdi 31.12**	**Antall aksjer**
SpareBank 1 Gruppen	108.461	93.894	24.580	23.176	534*)	2.164	420.498
SpareBank 1 Boligkreditt	271.286	258.919	260	92	18	2.564	17.431.133
SpareBank 1 Næringskreditt	12.000	9.911	92	30	18	648	2.496.504
SpareBank 1 Kredittkort	5.831	4.839	438	473	2	173	504.277
Sparebank 1 Betaling	772	3	-	8.550	-2	165	4.012.753
BN Bank	35.767	31.219	768	441	120	1.514	4.943.072
Øvrige selskaper					-11	96	
Sum					**681**	**7.324**	

*) Inkl gevinst Fremtind Forsikring 340 mill. kr

2019 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Bokført verdi 31.12	Antall aksjer
SpareBank 1 Gruppen	93.560	82.689	25.820	24.317	712*)	1.609	381.498
SpareBank 1 Boligkreditt	245.621	233.340	260	92	26	2.319	15.898.802
SpareBank 1 Næringskreditt	11.411	9.316	92	30	21	650	5.034.161
SpareBank 1 Kredittkort	5.817	4.794	548	473	13	177	498.720
Sparebank 1 Betaling	773	4	0	58	3	166	3.980.651
BN Bank	31.917	27.620	768	441	107	1.425	4.943.072
Øvrige selskaper					-2	123	
Sum					**879**	**6.468**	

*) Inkl gevinst salg eierandel til DNB i Fremtind Forsikring 460 mill. kr

Selskaper holdt for salg

SpareBank 1 SMN eier 100% av Mavi XV AS som følge av misligholdt engasjement. Bankens strategi er at denne type eierskap i utgangspunktet skal ha kort varighet, normalt ikke lenger enn et år. Investeringen bokføres til virkelig verdi i morbankens regnskap, mens det i konsernregnskapet foretas en enlinjes konsolidering (skatteeffekt hensyntatt).

2020 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Eierandel
Mavi XV AS konsern	41	1	4	4	1	100 %

2019 (mill. kr)	Eiendeler	Gjeld	Inntekter	Kostnader	Resultatandel	Antall aksjer
Mavi XV AS konsern	40	0	5	5	0	100 %

Note 40 - Oppkjøp av virksomheter og virksomhetssammenslutning

Generelt
Ved oppkjøp av selskaper utarbeides oppkjøpsanalyse i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser vurderes til virkelig verdi på overtakelsestidspunktet.

Oppkjøp av regnskapskontor
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN har i 2020 overtatt samtlige aksjer i Skjåk Regnskap AS, Orion Regnskap AS og Orkla Økonomi AS. Selskapene innfusjoneres og integreres fullt ut i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS fra 2021.

Reinheim Regnskap AS og Viken Regnskap AS er innfusjonert i 2020.

Det er utarbeidet oppkjøpsanalyser i samsvar med IFRS 3 hvor identifiserbare eiendeler og forpliktelser er vurdert til virkelg verdi på overtakelsestidspunktet. Forskjellen mellom konsernets anskaffelseskost og bokført verdi av netto eiendeler er allokert til goodwill.

Note 41 - Vesentlige transaksjoner med nærstående selskaper

Med nærstående parter menes her datterselskaper, tilknyttede selskaper, felleskontrollerte virksomheter og selskaper holdt for salg hvor morbanken har betydelig innflytelse. I tillegg medregnes SpareBank 1 SMN Pensjonskasse og selskaper eid av morbankens personlige nærstående. Morbankens mellomværende med ansatte og medlemmer av styret vises i note 8 utlån til og fordringer på kunder samt i note 20 personalkostnader og ytelser til ledende ansatte og tillitsvalgte. Inngående balanse kan avvike fra utgående balanse året før da utgående balanse kan inkludere selskaper som i løpet av regnskapsåret er kommet til som bankens nærstående.

	Datterselskaper		Øvrige nærstående selskaper	
Lån (mill. kr)	**2020**	**2019**	**2020**	**2019**
Lån utestående pr 1.1.	7.850	6.833	4.581	4.583
Lån innvilget i perioden	619	1.617	5	1
Tilbakebetaling	0	600	3	3
Lån per 31.12	**8.468**	**7.850**	**4.582**	**4.581**
Renteinntekter	147	140	6	139
Obligasjoner og ansvarlige lån pr. 31.12	157	159	1.509	623
Innskudd (mill. kr)				
Innskudd per 1.1.	1.547	1.292	961	1.388
Nye innskudd i perioden	46.949	45.304	290.229	55.805
Uttak	47.032	45.047	289.255	56.242
Innskudd per 31.12.	**1.464**	**1.549**	**1.934**	**951**
Rentekostnader	14	27	8	13
Verdipapirhandel	8	348	-	108
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Boligkreditt	-	-	408	348
Provisjonsinntekt SpareBank 1 Næringskreditt	-	-	13	16
Utstedte garantier og kausjonsansvar	110	111	20	20

Lån og innskudd

Alle lån og innskudd for nærstående parter er bokført i morbanken.

Handel med verdipapirer

SpareBank 1 SMNs finansavdeling og SpareBank 1 Markets, via utkontrahert virksomhet, utfører et betydelig antall transaksjoner med bankens nærstående selskaper. Det gjøres løpende transaksjoner innenfor rente- og valutaområdet, betalingsformidling, obligasjonshandel mv. Disse inngår som en del av den ordinære bankdrift og alle avtaler er inngått på markedsmessige vilkår. Rapporterte tall i tabellen ovenfor inkluderer nettoinvestering i derivater, kjøp og salg av obligasjoner og deposit.

Andre transaksjoner

SpareBank 1 SMN har inngått leveranseavtaler med med flere nærstående selskaper for å sikre ordinær bankdrift og videreutvikling av SpareBank 1-alliansen. Dette omfatter utvikling av datatekniske løsninger i alliansesamarbeidet, provisjoner fra forsikrings- og spareprodukter, administrative tjenester, leie av lokaler mv. Avtalene er vurdert å være på markedsmessige vilkår. I tillegg deltar banken i kapitalforhøyelser i nærstående selskaper, se note 39 om investering i eierinteresser.

Note 42 - Eierandelskapital- og eierstruktur

Eierandelskapital

Bankens eierandelskapital utgjør 2.596.728.860 kroner fordelt på 129 836 443 egenkapitalbevis, hvert pålydende 20,00 kroner. Per 31. desember 2020 var det 12 379 egenkapitalbeviseiere (10 267 per 31. desember 2019).

Eierandelskapitalen er tatt opp på følgende måte (i hele kroner):

År	Endring	Endring i eierandelskapital	Total eierandelskapital	Antall egenkapitalbevis
1991	Rettet emisjon	525.000.000	525.000.000	5.250.000
1992	Rettet emisjon	75.000.000	600.000.000	6.000.000
2000	Ansatt emisjon	5.309.900	605.309.900	6.053.099
2001	Ansatt emisjon	4.633.300	609.943.200	6.099.432
2002	Ansatt emisjon	4.862.800	614.806.000	6.148.060
2004	Fondsemisjon	153.701.500	768.507.500	7.685.075
2005	Rettet emisjon	217.424.200	985.931.700	9.859.317
2005	Ansatt emisjon	23.850.000	1.009.781.700	10.097.817
2005	Splitt	-	1.009.781.700	40.391.268
2005	Fortrinnsemisjon	252.445.425	1.262.227.125	50.489.085
2007	Utbytteemisjon	81.752.950	1.343.980,075	53.752.203
2007	Ansatt emisjon	5.420.000	1.349.400.075	53.976.003
2008	Utbytteemisjon	90.693.625	1.440.093.700	57.603.748
2008	Ansatt emisjon	6.451.450	1.446.545.150	57.861.806
2009	Fondsemisjon	289.309.025	1.735.854.175	69.434.167
2010	Ansatt emisjon	12.695.300	1.748.549.475	69.941.979
2010	Fortrinnsemisjon	624.082.675	2.372.632.150	94.905.286
2011	Fortrinnsemisjon	625.000	2.373.257.150	94.930.286
2012	Nedsettelse av pålydende	-474.651.430	1.898.605.720	94.930.286
2012	Fortrinnsemisjon	569.543.400	2.468.149.120	123.407.456
2012	Ansatt emisjon	16.220.200	2.484.369.320	124.218.466
2012	Rettet emisjon	112.359.540	2.596.728.860	129.836.443

20 største eiere 31.12.20	Antall	Andel
VPF Nordea Norge	4.292.153	3,31 %
State Street Bank and Trust Comp	4.277.667	3,29 %
Sparebankstiftelsen SMN	3.965.391	3,05 %
VPF Odin Norge	3.342.919	2,57 %
Danske Invest Norske aksjer institusjon II.	2.951.830	2,27 %
VPF Alfred Berg Gambak	2.623.661	2,02 %
VPF Pareto aksje Norge	2.525.369	1,95 %
J. P. Morgan Chase Bank, N.A., London	2.041.745	1,57 %
State Street Bank and Trust Comp	2.009.667	1,55 %
VPF Eika egenkapitalbevis	1.948.461	1,50 %
Forsvarets personellservice	1.906.246	1,47 %
Pareto Invest AS	1.821.106	1,40 %
VPF Nordea Kapital	1.390.601	1,07 %
MP Pensjon PK	1.352.771	1,04 %
Citibank N.A	1.340.632	1,03 %
Danske Invest Norske aksjer institusjon I	1.295.275	1,00 %
VPF Nordea Avkastning	1.249.111	0,96 %
VPF Alfred Berg Norge	1.205.659	0,93 %
Morgan Stanley & Co. International	1.031.733	0,79 %
Landkreditt utbytte	1.000.000	0,77 %
Sum 20 største eiere	**43.571.997**	**33,56 %**
Øvrige eiere	86.264.446	66,44 %
Utstedte egenkapitalbevis	**129.836.443**	**100,00 %**

Utbyttepolitikk

SpareBank 1 SMN sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviseierne en god, stabil og konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og kursstigning på egenkapitalbevisene.

Årsoverskuddet vil bli fordelt mellom eierkapitalen (egenkapitalbeviseierne) og grunnfondskapitalen (tidligere sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

SpareBank 1 SMN legger til grunn at omlag halvparten av eierkapitalens andel av overskuddet utbetales som utbytte, og tilsvarende at omlag halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet utbetales som gaver eller overføres til en stiftelse. Dette forutsatt at soliditeten er på et tilfredsstillende nivå. Ved fastsettelse av utbyttet blir det tatt hensyn til forventet resultatutvikling i en normalisert markedssituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Note 43 - Resultat per aksje

Egenkapitalbeviseiernes andel av resultatet er beregnet som resultat etter skatt fordelt i forhold til gjennomsnittlig antall egenkapitalbevis i regnskapsåret. Det foreligger ikke opsjonsavtaler knyttet til egenkapitalbevisene slik at utvannet resultatet er overensstemmende med resultat per egenkapitalbevis.

(mill. kr)	2020	2019
Grunnlag resultat som fordeles mellom EK-beviseiere og grunnfondskapital	1.793	2.458
Resultat til egenkapitalbeviseiere, fordelt etter egenkapitalbevisbrøk	1.147	1.572
Gjennomsnittlig antall utstedte egenkapitalbevis fratrukket egne bevis	129.347.626	129.496.367
Resultat per egenkapitalbevis	**8,87**	**12,14**

1) Korrigert resultat	2020	2019
Konsernets resultat i perioden	1.978	2.563
-ikke-kontrollerende eierinteressers andel av periodens resultat	-126	-56
- korrigert for renter på hybridkapital ført direkte mot EK	-59	-49
Korrigert resultat i perioden	**1.793**	**2.458**

2) Beregning av egenkapitalbevisbrøk (morbank)	31.12.20	31.12.19
Eierandelskapital	2.597	2.597
Utjevningsfond	6.556	6.144
Overkursfond	895	895
Fond for urealiserte gevinster	153	121
Annen egenkapital	-	-
A. Sum egenkapitalbeviseiernes kapital	**10.201**	**9.758**
Grunnfondskapital	5.664	5.432
Fond for urealiserte gevinster	86	68
Annen egenkapital	-	-
B. Sum grunnfondskapital	**5.750**	**5.500**
Avsetning gaver	321	474
Avsatt utbytte	569	840
Egenkapital ekskl. hybridkapital	**16.842**	**16.572**
Egenkapitalbevisbrøk A/(A+B)	**64,0 %**	**64,0 %**
Egenkapitalbevisbrøk til disponering	**64,0 %**	**64,0 %**

Note 44 - Utbytte/konsernbidrag fra datterselskaper

(mill. kr)	2020	2019
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	65	68
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	-	12
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	74	44
SpareBank 1 SMN Invest	70	31
SpareBank 1 SMN Kvartalet	7	5
St. Olavs Plass 1 SMN	3	1
Sparebank 1 Bygget Steinkjer	1	1
Sum utbytte	**220**	**162**

Note 45 - Hendelser etter balansedagen

SpareBank 1-bankene har satt igang en prosess for å etablere SpareBank 1 Forvaltning. Selskapet vil omfatte datterselskapene ODIN Forvaltning, SpareBank 1 Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Verdipapirservice. Ettersom SpareBank 1 Kapitalforvaltning er et heleid datterselskap av SpareBank 1 Markets vil selskapet gå ut av konsernet ved etableringen. Gjennomføring av etableringen er betinget av myndighetsgodkjennelse samt at det oppnås enighet om aksjonæravtale. Selskapet er derfor ikke klassifisert som holdt for salg i regnskapet for 2020.

Analyse av regnskapet (konsern)

Resultatanalyse, mill kr	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Renteinntekter	4.197	4.626	4.057	3.825	3 597	4 031	4 265	4 118	3 928	3 891
Rentekostnader	1.439	1.939	1.655	1.600	1 714	2 159	2 475	2 502	2 451	2 499
Rentenetto	**2.759**	**2.687**	**2.403**	**2.225**	**1 883**	**1 872**	**1 790**	**1 616**	**1 477**	**1 392**
Provisjonsinntekter	2.572	2.290	2.177	2.005	1 674	1 545	1 512	1 463	1 139	919
Resultat eierinteresser	681	879	423	443	423	448	527	355	244	248
Resultat finansielle investeringer	269	322	334	317	521	11	193	147	207	186
Sum inntekter	**6.281**	**6.178**	**5.337**	**4.989**	**4 502**	**3 876**	**4 021**	**3 580**	**3 067**	**2 746**
Personalkostnader	1.883	1.699	1.584	1.426	1 159	1 093	1 002	914	924	810
Andre driftskostnader	1.069	1.098	1.040	943	844	838	787	807	730	672
Sum kostnader	**2.952**	**2.797**	**2.624**	**2.369**	**2 003**	**1 931**	**1 789**	**1 722**	**1 654**	**1 482**
Resultat før tap	**3.329**	**3.380**	**2.713**	**2.621**	**2 499**	**1 945**	**2 232**	**1 859**	**1 413**	**1 264**
Tap på utlån og garantier	951	299	263	341	516	169	89	101	58	27
Resultat før skatt	**2.378**	**3.081**	**2.450**	**2.279**	**1 983**	**1 776**	**2 143**	**1 758**	**1 355**	**1 236**
Skatt	400	518	509	450	341	370	362	388	295	255
Resultat virksomhet holdt for salg	1	0	149	-1	4	- 1	0	30	16	43
Overskudd	**1.978**	**2.563**	**2.090**	**1.828**	**1 647**	**1 406**	**1 782**	**1 400**	**1 077**	**1 024**
Utbytte	**569**	**840**	**661**	**571**	**389**	**292**	**292**	**227**	**195**	**190**

Balanseutvikling, mill kr										
Kontanter og innskudd i finansinstitusjoner	7.856	2.871	5.957	7.527	4.207	5.677	5.965	5.984	4.091	4.075
Verdipapirer og derivater	43.522	35.508	32.438	31.672	29.489	30.282	27.891	26.358	25.614	21.485
Brutto utlån	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578	80.548	74.943	73.105
- Tapsavsetninger / Individuelle nedskrivninger utlån	1.517	998	744	765	632	183	172	173	144	172
- Gruppevise nedskrivninger utlån	-	-	-	347	339	376	295	295	295	290
Øvrige aktiva	3.403	3.004	2.581	3.096	3.030	2.540	2.080	2.938	3.766	3.251
Eiendeler	**187.912**	**166.662**	**160.705**	**153.254**	**138.080**	**131.914**	**126.047**	**115.360**	**107.975**	**101.455**
Innskudd fra finansinstitusjoner	13.095	8.853	9.214	9.607	10.509	8.155	9.123	6.581	7.410	9.118
Innskudd fra kunder	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680	55.927	52.252	47.871
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer og derivater	51.098	46.541	47.251	45.537	40.390	40.569	39.254	36.806	33.121	31.306
Øvrig gjeld	3.085	2.841	2.671	1.924	1.532	1.734	1.095	1.485	2.070	2.122
Ansvarlig lånekapital	1.795	2.090	2.268	2.201	3.182	3.463	3.371	3.319	3.040	2.690
Egenkapital	21.310	20.420	18.686	17.510	15.299	13.904	12.524	11.242	10.082	8.348
Gjeld og egenakapital	**187.912**	**166.662**	**160.705**	**153.254**	**138.080**	**131.914**	**126.047**	**115.360**	**107.975**	**101.455**

Nøkkeltall										
Forvaltningskapital	187.912	166.662	160.704	153.254	138.080	131.914	126.047	115.360	107.919	101.455
Gjennomsnittlig forvaltningskapital	183.428	165.154	156.992	145.948	137.060	128.355	117.794	111.843	105.500	98.465
Brutto utlån	134.648	126.277	120.473	112.071	102.325	93.974	90.578	80.548	74.943	73.105
Brutto utlån inkl. lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	182.801	167.777	160.317	148.784	137.535	127.378	120.435	112.283	104.925	95.232
Brutto utlån til lønnstakere	124.461	115.036	108.131	98.697	89.402	80.725	74.087	68.591	62.587	55.034
Brutto utlån til næringsliv og offentlig sektor	58.340	52.740	52.186	50.087	48.133	46.653	46.348	43.692	42.322	40.198
Innskudd	97.529	85.917	80.615	76.476	67.168	64.090	60.680	55.927	52.252	47.871
Innskudd fra lønnstakere	40.600	35.664	33.055	31.797	29.769	28.336	26.496	23.891	22.279	20.860
Innskudd fra næringsliv og offentlig sektor	56.928	50.253	47.561	44.678	37.398	35.754	34.184	32.036	29.973	27.011
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån i balansen)	72 %	68 %	67 %	68 %	66 %	68 %	67 %	69 %	70 %	65 %
Innskuddsdekning (Innskudd / utlån inkl SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskeditt))	53 %	51 %	50 %	51 %	49 %	50 %	50 %	50 %	50 %	50 %

Kapitaldekning										
Ren kjernekapital	17.041	15.830	14.727	13.820	13.229	12.192	10.679	9.374	8.254	6.687
Kjernekapital	18.636	17.742	16.472	15.707	15.069	13.988	12.382	10.989	9.357	7.856
Ansvarlig kapital	20.759	19.854	18.743	17.629	17.185	16.378	14.937	12.417	10.943	9.055
Risikoveid volum	93.096	91.956	101.168	94.807	88.788	89.465	95.317	84.591	82.446	75.337
Ren kjernekapitaldekning	18,3 %	17,2 %	14,6 %	14,6 %	14,9 %	13,6 %	11,2 %	11,1 %	10,0 %	8,9 %
Kjernekapitaldekning	20,0 %	19,3 %	16,3 %	16,6 %	16,9 %	15,6 %	12,9 %	12,9 %	11,4 %	10,4 %
Kapitaldekning	22,3 %	21,6 %	18,5 %	18,6 %	19,4 %	18,3 %	15,7 %	14,7 %	13,3 %	12,0 %
Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio)	7,1 %	7,5 %	7,4 %	7,2 %	7,4 %	6,7 %	6,0 %			
Kostnader i % av inntekter	47 %	45 %	49 %	47 %	44 %	50 %	44 %	48 %	54 %	53 %
Tapsprosent utlån (inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	0,54 %	0,18 %	0,17 %	0,23 %	0,39 %	0,14 %	0,08 %	0,09 %	0,06 %	0,03 %
Egenkapitalavkastning	10,0 %	13,7 %	12,2 %	11,5 %	11,3 %	10,7 %	15,1 %	13,3 %	11,7 %	12,8 %
Utlånsvekst (brutto utlån inkl lån solgt til SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt)	9,0 %	4,7 %	7,8 %	8,2 %	8,0 %	5,8 %	7,3 %	7,0 %	10,2 %	8,6 %
Innskuddsvekst	13,5 %	6,6 %	5,4 %	13,9 %	4,8 %	5,6 %	8,5 %	7,0 %	9,2 %	11,9 %
Antall ansatte	1.588	1588	1588	1482	1328	1298	1273	1238	1216	1153
Antall årsverk	1.560	1.509	1.493	1.403	1254	1208	1192	1159	1135	1109
Antall bankkontor	45	46	48	48	48	49	49	50	51	54

Resultat per år

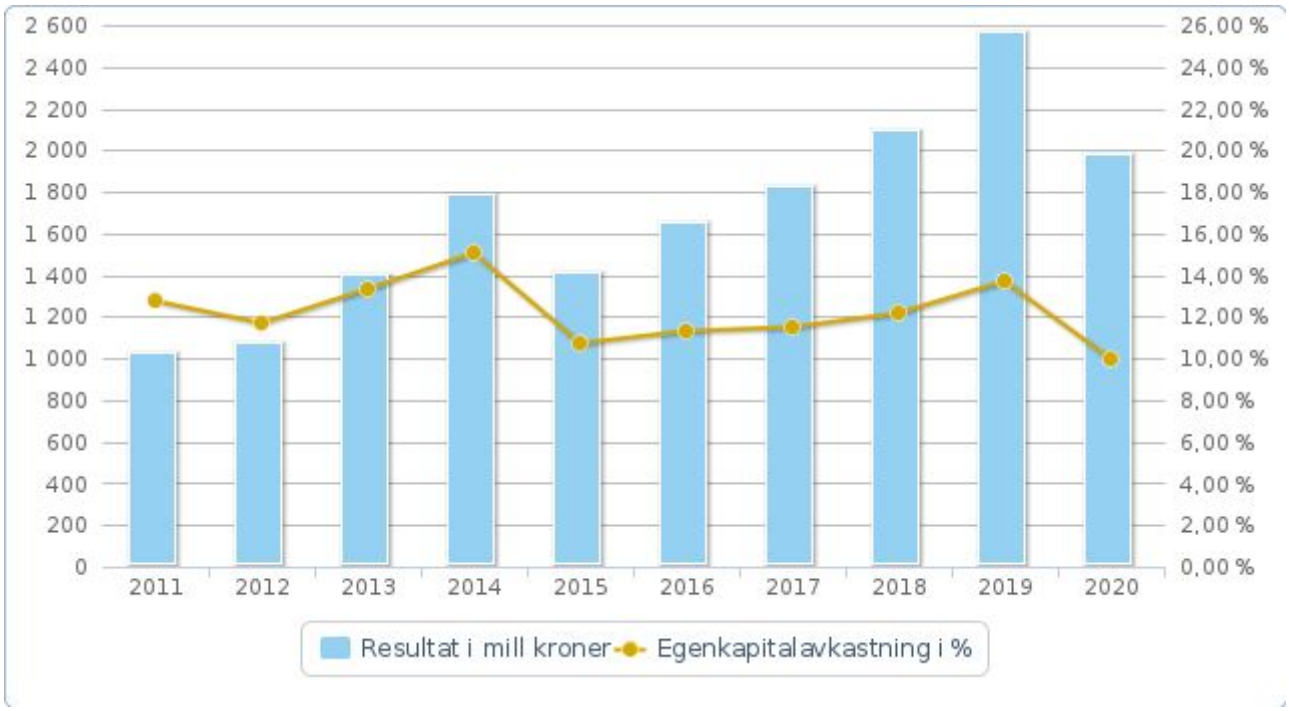

Kapitaldekning i prosent

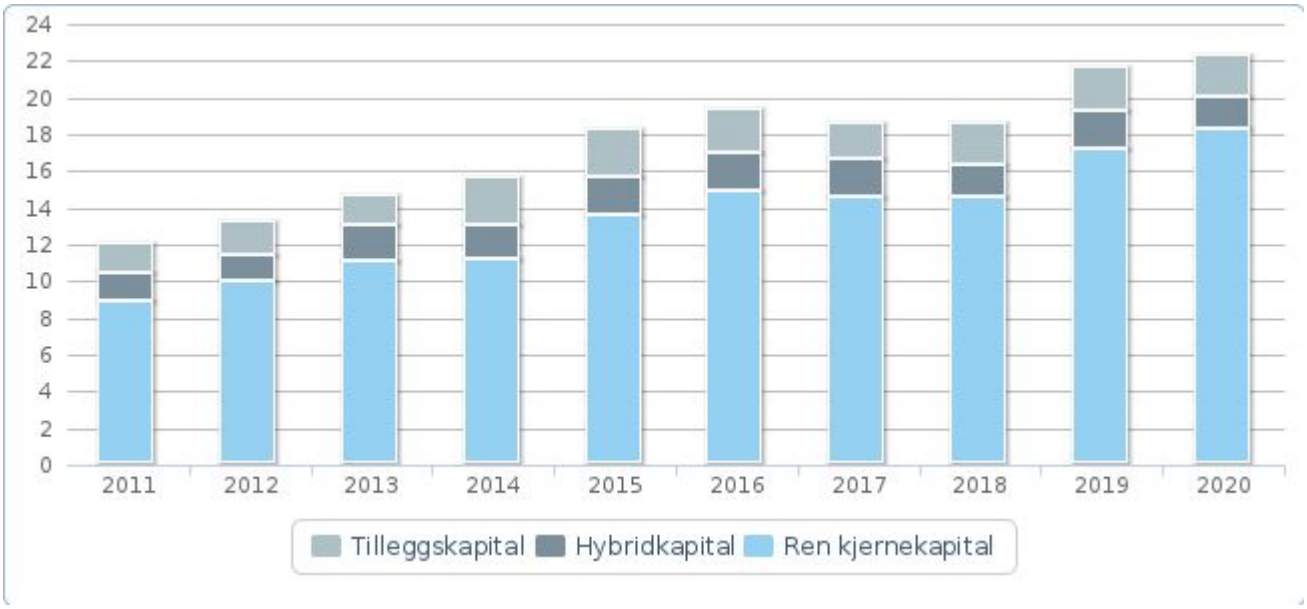

Utlån - innskudd (mrd kroner)

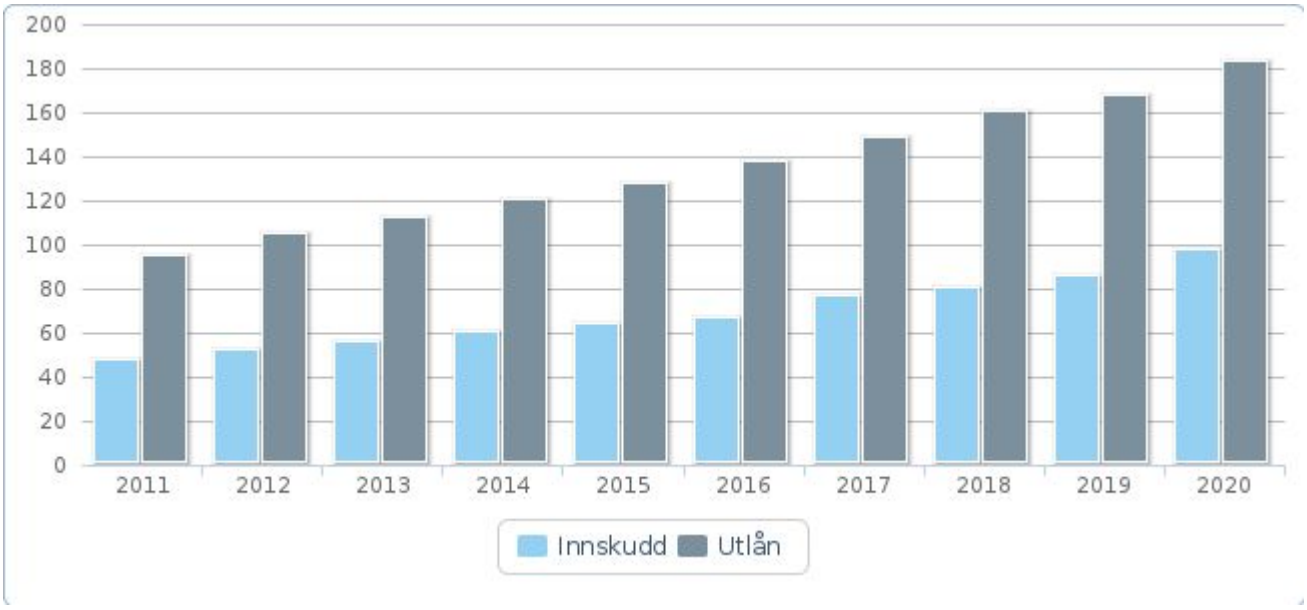

Årsverksutvikling

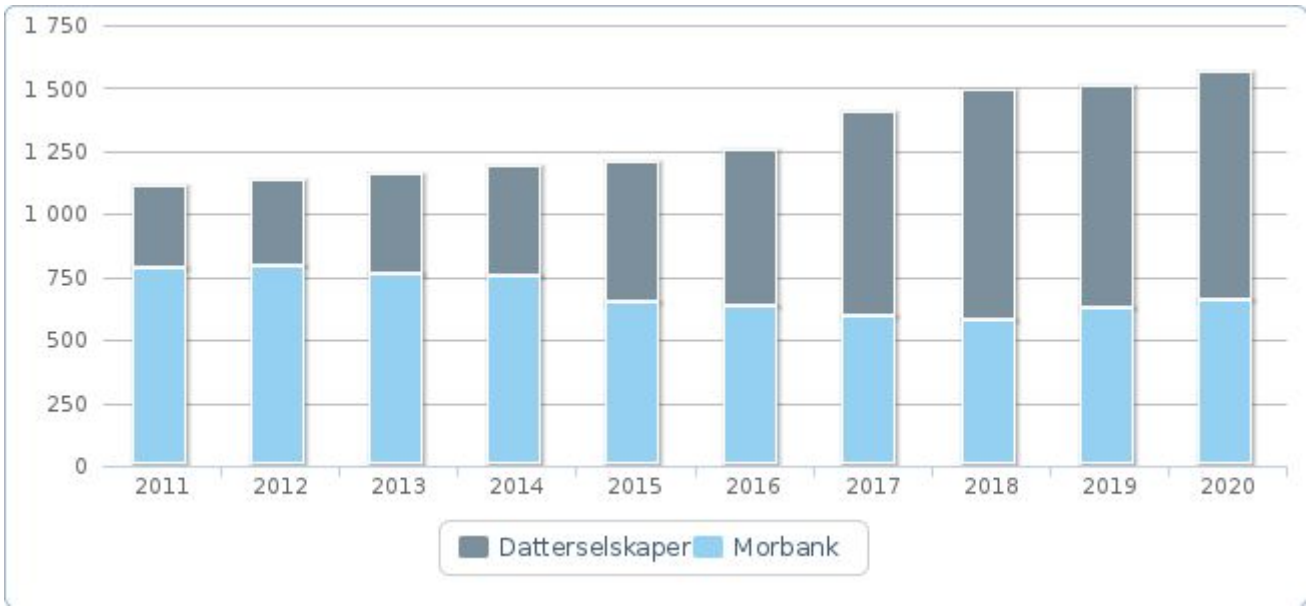

Tap på utlån

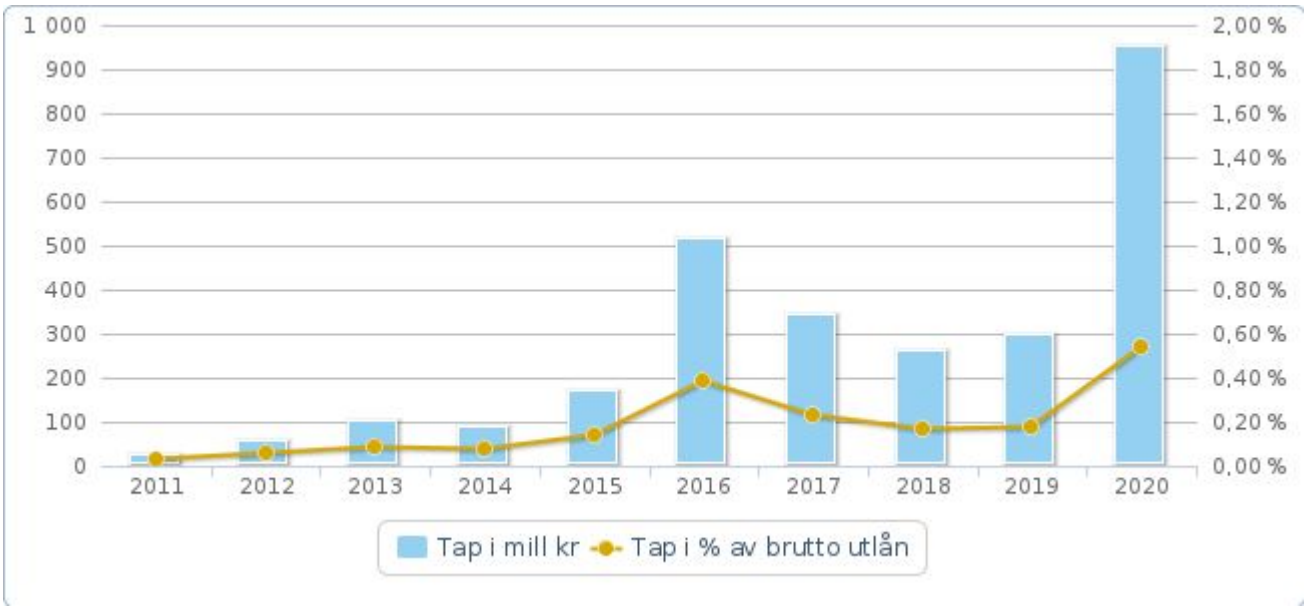

Utbytte og resultat per egenkapitalbevis

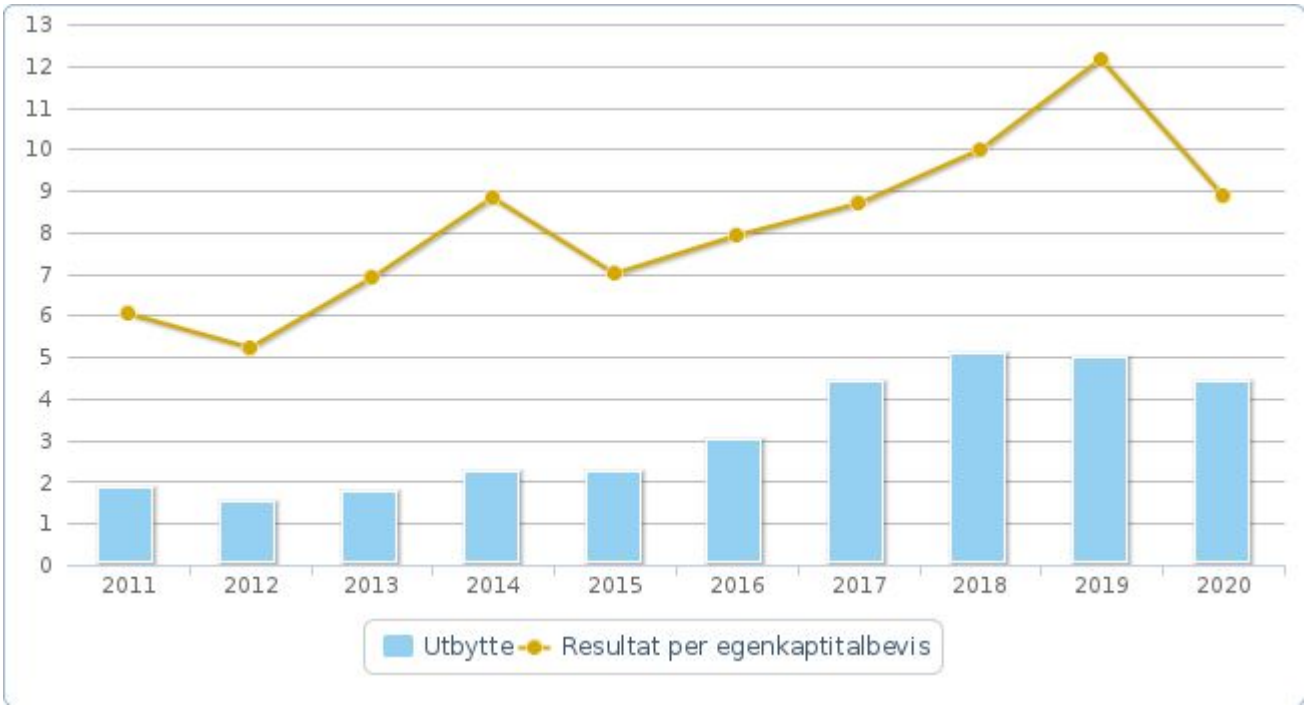

Erklæring i henhold til verdipapirhandellovens § 5-5

Erklæring fra styret og konsernsjef

Vi erklærer etter beste overbevisning at

- årsregnskapet for morbanken og konsernet for 2020 er utarbeidet i samsvar med IFRS som fastsatt av EU, med de tilleggsopplysninger som følger av regnskapsloven
- årsregnskapsopplysningene gir et rettvisende bilde av morbanken og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet samt at
- årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til morbanken og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer konsernet står overfor.

Trondheim, 4. mars 2021
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal Styrets leder	Bård Benum Nestleder	Christian Stav
Mette Kamsvåg	Tonje Eskeland Foss	Morten Loktu
Janne T. Thomsen	Christina Straub Ansatterepresentant	Inge Lindseth Ansatterepresentant
		Jan-Frode Janson Konsernsjef

Til representantskapet i SpareBank 1 SMN

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert SpareBank 1 SMNs årsregnskap, som består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og

- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2020, resultatregnskap, totalresultat, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter

- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til SpareBank 1 SMN per 31. desember 2020 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til konsernet SpareBank 1 SMN per 31. desember 2020 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Sentrale forhold ved revisjonen

Sentrale forhold ved revisjonen er de forhold vi mener var av størst betydning ved revisjonen av årsregnskapet for 2020. Disse forholdene ble håndtert ved revisjonens utførelse og da vi dannet oss vår mening om årsregnskapet som helhet. Vi konkluderer ikke særskilt på disse forholdene.

Virksomheten har i hovedsak vært uendret sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært regulatoriske endringer, transaksjoner eller hendelser av vesentlig betydning som har ledet til nye fokusområder. *Verdien av utlån til kunder* har samme karakteristika og risikoer i år som i fjor, og har følgelig vært et viktig fokusområde i vår revisjon også i 2020.

Sentrale forhold ved revisjonen	Hvordan vi i vår revisjon håndterte sentrale forhold ved revisjonen
Verdien av utlån til kunder	
Utlån utgjør en betydelig andel av verdien av eiendelene i balansen. Vurdering av nedskrivninger er basert på et modellbasert rammeverk med elementer som krever at ledelsen bruker skjønn. Rammeverket er komplekst og omfatter store mengder data og skjønnsmessige parametere. Vi fokuserte på verdsettelsen av utlån på grunn av betydningen avsetnings-vurderingene har for verdien, og det faktum at bruk av skjønn har en potensiell virkning på resultatet for perioden. I tillegg er det en iboende risiko for feil på grunn av kompleksiteten og mengden data som benyttes i modellen. Bruk av tapsmodeller for å beregne forventet kredittap innebærer bruk av skjønn. Vi har særlig fokusert på: • Klassifisering av porteføljene etter risiko og type segment, • Identifisering av lån hvor det har vært en vesentlig økning i kredittrisiko, • Hvordan lånene blir kategorisert i ulike trinn, • Ulike parametere som sannsynlighet for mislighold, tap ved mislighold og tapsscenarioer. I tillegg foretas individuelle avsetninger for utlån hvor det foreligger objektive indikasjoner på verdifall. For offshore-porteføljen er det gjort særskilte vurderinger med hensyn til sannsynlighet for mislighold under ulike scenarioer og tilhørende realisasjonsverdier.	Ved vår revisjon av avsetninger til tap på utlån vurderte og testet vi utformingen og effektiviteten av kontroller for kvalitetssikring av anvendte forutsetninger og beregningsmetoder. Videre testet vi detaljer både i avsetningene beregnet ved bruk av modellen og i avsetningene som er beregnet individuelt. For utlån hvor det ikke forelå objektive indikasjoner på verdifall ble nedskrivningsbeløp beregnet for grupper av utlån basert på et modellverk. Vi testet modellverket og tok stilling til relevansen og rimeligheten av viktige forutsetninger som var benyttet i beregningen. Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av prosessen og testet relevante kontroller rettet mot å sikre: • Kalkulasjoner og metode som ble benyttet, • At modellen som ble benyttet var i henhold til rammeverket og at modellen virket som den skulle, og • Påliteligheten og nøyaktigheten av data som blir benyttet i modellen. Vår testing av kontrollene ga ingen indikasjoner på vesentlige feil i modellen eller avvik fra IFRS 9. Vårt arbeid omfatter tester rettet mot selskapets finansielle rapporteringssystemer relevant for finansiell rapportering. Selskapet benytter eksterne serviceleverandører for å drifte enkelte sentrale kjerne IT-systemer. Revisor hos de relevante service-organisasjonene er benyttet til å evaluere design og effektivitet av- og teste etablerte kontroller som skal sikre integriteten av IT-systemene som er relevante for finansiell rapportering. Revisor har i den forbindelse avgitt rapporter som blant annet omfattet testing om sentrale beregninger foretatt av kjernesystemene ble utført i tråd med forventningene, herunder renteberegninger og amortiseringer. Testingen omfattet dessuten integriteten av data, endringer av og tilgang til systemene.

Vurderingene krever at ledelsen bruker skjønn.

Note 2, note 3, note 6, og note 10 til regnskapet er relevante for beskrivelsen av selskapets tapsmodell og for hvordan selskapet estimerer sine tapsavsetninger etter IFRS 9.

For å kunne legge informasjonen i revisors rapporter til grunn for våre vurderinger, forsikret vi oss om revisorens kompetanse og objektivitet og vi gjennomgikk tilsendte rapporter og vurderte mulige avvik og tiltak. Våre vurderinger underbygger at vi kunne legge til grunn at dataene som håndteres i- og beregningene som foretas av selskapets eksterne kjernesystem var pålitelige.

For utlån hvor det forelå objektive indikasjoner på verdifall og hvor nedskrivningsbeløpet var individuelt beregnet testet vi et utvalg ved å vurdere de estimerte fremtidige kontantstrømmene ledelsen hadde lagt til grunn for å underbygge beregningen av avsetnings-beløpet. Vi utfordret de forutsetningene ledelsen hadde lagt til grunn ved å intervjue kredittmedarbeidere og ledelsen om den informasjonen som ble innhentet fra kunder og hvordan påliteligheten av den informasjonen ble vurdert. Vi sammenlignet forutsetningene med ekstern dokumentasjon der dette var tilgjengelig.

Vi opparbeidet oss en detaljert forståelse av scenariomodelleringen for offshore-porteføljen og beregningsmetodikken i denne. Det fremgår av års-rapporten at økningen i andre tapsutsatte engasjementer i hovedsak skyldes et fåtall engasjementer innenfor offshoreporteføljen. Vi har vurdert forutsetningene for mislighold i de ulike scenariene og har utfordret ledelsen og kredittmedarbeidere om disse. Vi har gjort våre egne følsomhetsvurderinger. Videre er vesentlig faktorer i modellen, som rater og utnyttelsesnivåer, kontrollert mot eksterne kilder.

Videre testet vi om utlån med individuelle taps-avsetninger var riktig klassifisert i modellen og vurderte rimeligheten av de totale tapsavsetningene. Resultatet av vår testing viste at ledelsen hadde benyttet rimelige forutsetninger i beregningen av avsetningsbeløpene.

Vi har lest de relevante notene og fant at informasjonen der var tilstrekkelig

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvikle konsernet eller å legge ned virksomheten, eller ikke har noe realistisk alternativ til dette.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Vi gir styret en uttalelse om at vi har etterlevd relevante etiske krav til uavhengighet, og om at vi har kommunisert og vil kommunisere med dem alle relasjoner og andre forhold som med rimelighet kan tenkes å kunne påvirke vår uavhengighet, og, der det er relevant, om tilhørende forholdsregler.

Av de sakene vi har kommunisert med styret, tar vi standpunkt til hvilke som var av størst betydning for revisjonen av årsregnskapet for den aktuelle perioden, og som derfor er sentrale forhold ved revisjonen. Vi beskriver disse sakene i revisjonsberetningen med mindre lov eller forskrift hindrer offentliggjøring av saken, eller dersom vi, i ekstremt sjeldne tilfeller, beslutter at en sak ikke skal omtales i beretningen siden de negative konsekvensene av en slik offentliggjøring med rimelighet må forventes å oppveie allmennhetens interesse av at saken blir omtalt.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Trondheim, 4. mars 2021
PricewaterhouseCoopers AS

Rune Kenneth S. Lædre
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Securely signed with Brevio

Revisjonsberetning

Signers:

Name	*Method*	*Date*
Lædre, Rune Kenneth Snæbjörnsson	BANKID_MOBILE	2021-03-04 11:59

This document package contains:

- Closing page (this page)
-The original document(s)
-The electronic signatures. These are not visible in the document, but are electronically integrated.

This file is sealed with a digital signature. The seal is a guarantee for the authenticity of the document.

Vedlegg

Energi & klimaregnskap 2020

SpareBank 1 SMN

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alt av registrert datagrunnlag relatert til klimagassutslipp fra SpareBank 1 SMN sine kontorer i 2020.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO2-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO_2e	Utslippsandel
Transport total				**43.6**	**9.3**	**3.3 %**
Bensin		271.7	liters	2.6	0.6	0.2 %
Diesel (NO)		3,934.0	liters	41.0	8.7	3.0 %
Scope 1 total				**43.6**	**9.3**	**3.3 %**
Elektrisitet total				**2,967.7**	**121.7**	**42.7 %**
Elektrisitet Nordisk miks		2,967,651.0	kWh	2,967.7	121.7	42.7 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total				**236.1**	**9.3**	**3.3 %**
Fjernvarme Trondheim		236,073.0	kWh	236.1	9.3	3.3 %
Scope 2 total				**3,203.7**	**131.0**	**45.9 %**
Avfall total				**-**	**4.6**	**1.6 %**
Restavfall, forbrenning		8,788.5	kg	-	4.4	1.5 %
Papiravfall, resirkulert		6,025.9	kg	-	0.1	-
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	kg	-	-	-
Metallavfall, resirkulert		333.3	kg	-	-	-
Plastavfall, resirkulert		938.1	kg	-	-	-
EE-avfall, resirkulert		481.4	kg	-	-	-
Tjenestereiser total				**-**	**132.5**	**46.5 %**
Fly kontinentalt/Norden		176,672.0	pkm	-	14.5	5.1 %
Fly interkontinentalt		-	pkm	-	-	-
Fly innenlands		294,265.0	pkm	-	38.0	13.3 %
Km-godtgj.bil (NO)		571,170.0	km	-	80.0	28.0 %
Innkjøpte varer og tjenester total				**-**	**7.8**	**2.7 %**
Papir		8,485.5	kg	-	7.8	2.7 %
Scope 3 total				**-**	**144.9**	**50.8 %**
Total				**3,247.3**	**285.2**	**100.0 %**
KJ				**11,690,368,560.0**		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO_2e	780.5
Scope 2 markedsbasert	tCO_2e	789.8
Total markedsbasert	tCO_2e	944.0

Datagrunnlag

Energi- og klimaregnskapet 2020 for SpareBank 1 SMN er basert på rapporter fra strøm- og renovasjonsleverandører, innkjøpsoversikter, reiseportal for tjenestereiser og system for lønn og reisegodtgjørelse.

Der hvor SpareBank 1 SMN er samlokalisert med Eiendomsmegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS er data tilknyttet energiforbruk og renovasjon samlet inn av SpareBank 1 SMN og fordelt på de to resterende selskapene etter ulike fordelingsnøkler, se «Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag». Dette er gjort med bakgrunn i at SpareBank 1 SMN har mulighet til å hente ut detaljerte rapporter fra leverandør.

Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag

- Data tilknyttet energiforbruk er sammensatt av reelt forbruk (målt) og stipulert data. Sett under ett er 77% av forbruket målt og 23% er stipulert. Estimat for lokasjoner uten måler er gjort med utgangspunkt i gjennomsnittlig kilowatt per time (kwh) for lokasjoner med måler og er deretter ganget opp med arealet (m2) til lokasjonene uten måler. Det er bare SpareBank 1 SMN sin andel av dette forbruket som er med i klimaregnskapet på selskapsnivå.

- Data for drivstofforbruk der hvor det ikke er mulig å hente ut målt forbruk tilknyttet eide og leasede personbiler har det blitt gjort stipuleringer med utgangspunkt i faktisk kilometergodtgjørelse. Deretter er dette ganget opp med en antagelse om et forbruk på 0,7 liter per mil. Dette gjelder for både diesel-bensinbiler. Data for flyreiser er hentet ut fra ulke lønn- og reisesystemer. Her er det litt forskjell i hva som er tilgjengelig av data. Alle systemene har data om antall reiser og noen har mer detaljert informasjon om utslipp tilknyttet flyreisen (for eksempel antall kilo CO2).

- Avfallsdata for de samlokaliserte selskapene er fordelt ved å bruke et estimat for avfallsdata per ansatt med hovedkontoret som grunnlag. Deretter er dette estimatet ganget opp med antall ansatte (ekskludert hovedkontoret) for å komme frem til et estimat. Andel stipulert avfallsdata for SpareBank 1 SMN er 42%, 45% for Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS og 74% for Regnskapshuset. Avfallsdata for de lokasjoner som ikke er samlokaliserte er hentet fra egne leverandører. Det er bare SpareBank 1 SMN sin andel som er med på selskapsnivå, resten er viderefordelt.

- Den indirekte effekten (scope 3) av SpareBank 1 SMN sin utlånsportefølje og/eller andre finansielle instrumenter er ikke inkludert i datagrunnlaget. Dette er noe som det jobbes med og har som mål at skal bli inkludert på sikt.

Klimaregnskap

I løpet av 2020 hadde SpareBank 1 SMN et total klimagassutslipp på 285,2 tonn CO2-ekvivalenter (tCO2e). Dette er en reduksjon på 51,8 % fra 2019. Årsaken til denne reduksjonen skyldes hovedsakelig Covid-19 pandemien som har herjet i Norge fra mars 2020 til slutten av året. Med hjemmekontor og reiserestriksjoner har utslippene til SpareBank 1 SMN gått ned.

Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2020:

Scope 1: 3,3 % (9,3 tCO2e)
Scope 2: 45,9 % (131 tCO2e)
Scope 3: 50,8% (144,9 tCO2e)

KPI

Utslipp per årsverk er redusert fra 0,9 til 0,4 tCO2e fra 2019 til 2020, tilsvarende en reduksjon på 52,9 %. Dette skyldes en kombinasjon av reduserte utslipp og en økning i antall årsverk. Utslipp per kvadratmeter oppvarmet areal er i 2020 11,5 kgCO2e.

Scope 1

Transport: Drivstofforbruk i liter for bankens leasede biler. I løpet av 2020 ble det brukt 271,7 liter bensin og 3 934 liter diesel, tilsvarende 9,3 tCO2e. Dette er en reduksjon på 31,5 % sammenlignet med 2019.

Scope 2

Elektrisitet: Målt og stipulert forbruk av elektrisitet i eide og leide bygg for SpareBank 1 SMN. Tabellen over viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet ved bruk av den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Bankens kontorer hadde et forbruk på 2 967,6 MWh i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 121,7 tCO2e. I løpet av 2019 var elektrisitetsforbruket på 5 120,1 MWh, tilsvarende et utslipp på 199,7 tCO2e. Utslipp fra elektrisitet er dermed redusert med 39,1 % fra 2019 til 2020, selv om utslippsfaktoren Nordisk miks økte med 5,1% i samme periode.

Klimagassutslipp beregnet med markedsbasert faktor finnes i tabellen "Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret" over. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder. Ettersom SpareBank 1 SMN ikke kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for sitt forbruk av elektrisitet i 2020, er utslippsfaktoren Nordisk residualmiks brukt i beregningen.

Fjernvarme: Målt og stipulert forbruk av fjernvarme i eide og leide bygg. Banken brukte 236,1 MWh fjernvarme i sine kontorer i løpet av 2020. Dette tilsvarer et utslipp på 9,3 tCO2e. Dette er en reduksjon på 78,8 % fra 2019.

Scope 3:

Avfall: Rapportert avfall i kilogram fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet). I 2020 utgjorde utslipp fra avfall 4,6 tCO2e. Dette er en reduksjon på 31,7 % fra 2019. Avfallsmengden for flere av avfallsfraksjonene er så små at utslippet kun vises som en strek i klimaregnskapet.

Forretningsreiser: I løpet av 2020 reiste de ansatte i banken både innenlands og i Europa med fly. Utslipp fra flyreiser i 2020 utgjorde 52,5 tCO2e. Dette er en reduksjon på 72,6 % fra 2019. Videre ble det i 2020 gitt kilometergodtgjørelse for 571 170 km kjørt med bil, tilsvarende et utslipp på 80 tCO2e. Dett er en reduksjon på 35,7 % sammenlignet med 2019.

Innkjøpte varer og tjenester: Banken kjøpte 8 485,5 kg papir i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 7,8 tCO2e. Dette er en reduksjon på 36,3 % sammenlignet med fjoråret.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Transport total		**-**	**13.6**	**9.3**	**-31.5 %**
Bensin		-	1.3	0.6	-50.9 %
Diesel (NO)		-	12.3	8.7	-29.5 %
Scope 1 total		**-**	**13.6**	**9.3**	**-31.5 %**
Elektrisitet total		**287.5**	**199.7**	**121.7**	**-39.1 %**
Elektrisitet Nordisk miks		287.5	199.7	121.7	-39.1 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total		**-**	**44.1**	**9.3**	**-78.8 %**
Fjernvarme Trondheim		-	44.1	9.3	-78.8 %
Scope 2 total		**287.5**	**243.7**	**131.0**	**-46.3 %**
Avfall total		**7.1**	**6.7**	**4.6**	**-31.7 %**
Restavfall, forbrenning		6.9	6.5	4.4	-31.9 %
Papiravfall, resirkulert		0.2	-	0.1	376.4 %
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	0.2	-	-100.0 %
Metallavfall, resirkulert		-	-	-	910.0 %
Plastavfall, resirkulert		-	-	-	111.3 %
EE-avfall, resirkulert		-	-	-	333.7 %
Treavfall, resirkulert		-	-	-	-
Restavfall, resirkulert		-	-	-	-
Pappavfall, resirkulert		-	-	-	-100.0 %
Tjenestereiser total		**335.4**	**315.7**	**132.5**	**-58.0 %**
Fly kontinentalt/Norden		27.8	8.0	14.5	81.9 %
Fly interkontinentalt		12.2	51.0	-	-100.0 %
Fly innenlands		160.8	132.3	38.0	-71.3 %
Km-godtgj.bil (NO)		134.6	124.3	80.0	-35.7 %
Innkjøpte varer og tjenester total		**13.5**	**12.3**	**7.8**	**-36.3 %**
Papir		13.5	12.3	7.8	-36.3 %
Scope 3 total		**356.1**	**334.7**	**144.9**	**-56.7 %**
Total		**643.5**	**592.0**	**285.2**	**-51.8 %**
Prosentvis endring		**100.0 %**	**-8.0 %**	**-51.8 %**	

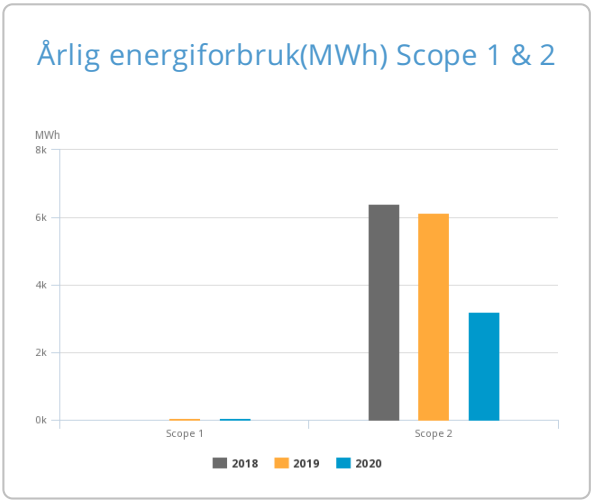

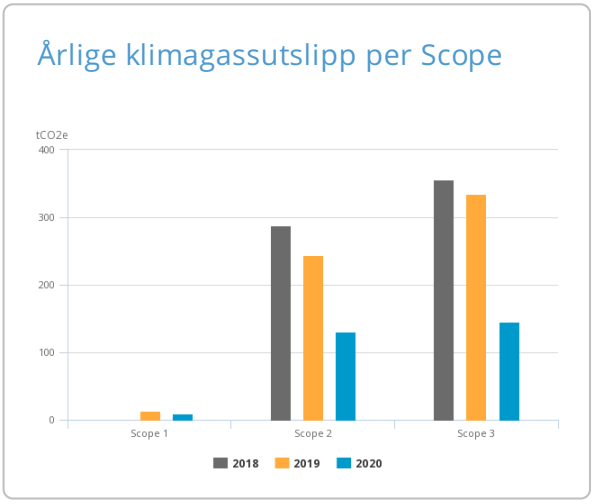

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2018	2019	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO_2e	1,846.1	1,044.5	780.5
Scope 2 markedsbasert	tCO_2e	1,846.1	1,088.6	789.8
Total markedsbasert	tCO_2e	2,202.2	1,436.8	944.0
Prosentvis endring		**100.0 %**	**-34.8 %**	**-34.3 %**

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
tCO2e/FTE (S1+S2+S3)		6.1	0.9	0.4	-52.9 %
kgCO2e/oppvarmet areal (S1+S2+S3)		-	-	11.5	100.0 %
Årsverk		106.1	658.0	673.0	2.3 %
Oppvarmet areal	m^2	-	-	24,780.0	100.0 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO2-ekvivalenter: CO2, CH4 (metan), N2O (lystgass), SF6, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikser, historisk treårs rullerende gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmiks basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringer er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO2e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual miks*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av

ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2019). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2019). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2019). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2019). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). http://www.ipcc.ch/report/ar5/

AIB, RE-DISS (2019). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corportate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.

Energi & klimaregnskap 2020

SpareBank 1 SMN

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter alt av registrert datagrunnlag relatert til klimagassutslipp fra SpareBank 1 SMN konsernet i 2020.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO2-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-I er basert på denne.

Rapporteringsår Energi og GHG-utslipp

Utslippskilde	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp tCO_2e	Utslippsandel
Transport total				**46.8**	**10.0**	**1.7 %**
Bensin		486.9	liters	4.7	1.1	0.2 %
Diesel (NO)		4,041.9	liters	42.1	8.9	1.5 %
Stasjonær forbrenning total				**18.3**	**3.4**	**0.6 %**
Naturgass		18,255.4	kWh	18.3	3.4	0.6 %
Scope 1 total				**65.0**	**13.4**	**2.3 %**
Elektrisitet total				**4,535.1**	**185.9**	**32.2 %**
Elektrisitet Nordisk miks		4,535,056.8	kWh	4,535.1	185.9	32.2 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total				**405.3**	**16.0**	**2.8 %**
Fjernvarme Trondheim		405,335.9	kWh	405.3	16.0	2.8 %
Scope 2 total				**4,940.4**	**201.9**	**35.0 %**
Avfall total				**-**	**15.6**	**2.7 %**
Restavfall, forbrenning		29,859.4	kg	-	15.0	2.6 %
Papiravfall, resirkulert		24,305.6	kg	-	0.5	0.1 %
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	kg	-	-	-
Glassavfall, resirkulert		1,369.1	kg	-	-	-
Metallavfall, resirkulert		575.3	kg	-	-	-
Organisk avfall, resirkulert		986.7	kg	-	-	-
Plastavfall, resirkulert		2,255.6	kg	-	-	-
EE-avfall, resirkulert		1,000.6	kg	-	-	-
Treavfall, resirkulert		1.0	kg	-	-	-
Farlig avfall, resirkulert		53.6	kg	-	-	-
Farlig avfall, forbrenning		1.0	kg	-	-	-
Industriavfall, deponi		3.0	kg	-	-	-
Tjenestereiser total				**-**	**307.9**	**53.4 %**
Fly kontinentalt/Norden		461,793.0	pkm	-	38.0	6.6 %
Fly kontinentalt/Norden		268.3	flight trip	-	24.4	4.2 %
Fly interkontinentalt		-	pkm	-	-	-
Fly innenlands		294,265.0	pkm	-	38.0	6.6 %
Fly innenlands		21.1	flight trip	-	1.3	0.2 %
Km-godtgj.bil (NO)		1,473,050.6	km	-	206.2	35.8 %
Km-godtgj. El-bil (NO)		848.0	km	-	-	-
Innkjøpte varer og tjenester total				**-**	**37.7**	**6.5 %**
Papir		39,905.9	kg	-	36.7	6.4 %
Toalettpapir		496.8	kg	-	1.0	0.2 %
Scope 3 total				**-**	**361.3**	**62.7 %**
Total				**5,005.4**	**576.6**	**100.0 %**
KJ				**18,019,580,176.8**		

Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret

Kategori	Enhet	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO_2e	1,192.7
Scope 2 markedsbasert	tCO_2e	1,208.7
Total markedsbasert	tCO_2e	1,583.4

Datagrunnlag

Datagrunnlaget for konsernet SpareBank 1 SMN er basert på data fra datterselskapene Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS, SpareBank1 Regnskapshuset SMN AS, SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS, SpareBank 1 Kapitalforvaltning AS, SpareBank 1 Markets AS, SpareBank 1 Spire Finans AS og SpareBank 1 SMN. Der hvor SpareBank 1 SMN er samlokalisert med Eiendomsmegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN AS er data tilknyttet energiforbruk og renovasjon samlet inn av SpareBank 1 SMN og fordelt på de to resterende selskapene etter ulike fordelingsnøkler, se «Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag». Dette er gjort med bakgrunn i at SpareBank 1 SMN har mulighet til å hente ut detaljerte rapporter fra leverandør. De resterende selskapene har samlet inn data på egenhånd fra regnskapsbilag, rapporter fra leverandører og diverse HR- og lønnssystemer.

Forutsetninger og presiseringer datagrunnlag

- Data tilknyttet energiforbruk er sammensatt av reelt forbruk (målt) og stipulert data. Sett under ett er 77% av forbruket målt og 23% er stipulert. Estimat for lokasjoner uten måler er gjort med utgangspunkt i gjennomsnittlig kilowatt per time (kWh) for lokasjoner med måler og er deretter ganget opp med arealet (m2) til lokasjonene uten måler.

- Data for drivstofforbruk der hvor det ikke er mulig å hente ut målt forbruk tilknyttet eide og leasede personbiler har det blitt gjort stipuleringer med utgangspunkt i faktisk kilometergodtgjørelse. Deretter er dette ganget opp med en antagelse om et forbruk på 0,7 liter per mil. Dette gjelder for både dieselbensinbiler. Data for flyreiser er hentet ut fra ulke lønn- og reisesystemer. Her er det litt forskjell i hva som er tilgjengelig av data. Alle systemene har data om antall reiser og noen har mer detaljert informasjon om utslipp tilknyttet flyreisen (for eksempel antall kilo CO2).

- Avfallsdata for de samlokaliserte selskapene er fordelt ved å bruke et estimat for avfallsdata per ansatt med hovedkontoret som grunnlag. Deretter er dette estimatet ganget opp med antall ansatte (ekskludert hovedkontoret) for å komme frem til et estimat. Andel stipulert avfallsdata for SpareBank 1 SMN er 42%, 45% for Eiendomsmegler 1 Midt-Norge AS og 74% for Regnskapshuset. Avfallsdata for de lokasjoner som ikke er samlokaliserte er hentet fra egne leverandører.

- Den indirekte effekten (Scope 3) av SpareBank 1 SMN sin utlånsportefølje og/eller andre finansielle instrumenter er ikke inkludert i datagrunnlaget. Dette er noe som det jobbes med og har som mål at skal bli inkludert på sikt.

Klimaregnskap

Nytt i årets klimaregnskap er at også utslipp fra datterselskapene i SMN konsernet er inkludert. Klimaregnskapet for 2020 er laget etter metoden om equity share, som betyr at utslipp fra SMN konsernets eierandel i datterselskapene også er inkludert i årets klimaregnskap, i tillegg til utslipp fra SpareBank 1 SMN sine kontorer.

I løpet av 2020 hadde SpareBank 1 SMN konsernet et total klimagassutslipp på 576,6 tonn CO2-ekvivalenter (tCO2e). Selv om også utslipp fra datterselskaper er inkludert i årets klimaregnskap, har det vært en utslippsreduksjon på 2,6 % fra 2019 til 2020. Årsaken til denne reduksjonen skyldes hovedsakelig Covid-19 pandemien som har herjet i Norge fra mars 2020 til slutten av året. Med hjemmekontor og reiserestriksjoner har utslippene til SpareBank 1 SMN gått ned.

Klimagassutslippene fordeler seg på følgende måte for 2020:

Scope 1: 2,3 % (13,4 tCO2e)
Scope 2: 35 % (201,9 tCO2e)
Scope 3: 62,7 % (361,3 tCO2e)

KPI

Utslipp per årsverk er redusert fra 0,9 til 0,4 tCO2e fra 2019 til 2020, tilsvarende en reduksjon på 56,3 %. Dette skyldes en kombinasjon av reduserte utslipp og en økning i antall årsverk da også datterselskapenes ansatte er inkludert i år. Utslipp per kvadratmeter oppvarmet areal er i 2020 21,1 kgCO2e.

Scope 1

Transport: Drivstofforbruk i liter for konsernets eide og leasede biler. I løpet av 2020 ble det brukt 486,9 liter bensin og 4 041,9 liter diesel, tilsvarende 10 tCO2e. Dette er en reduksjon på 26,1 % sammenlignet med 2019.

Stasjonær forbrenning: Forbruk av naturgass i kWh til oppvarming i konsernets lokasjoner. Bruk av naturgass tilsvarer et utslipp på 3,4 tCO2e i 2020. Dette er det første året det blir rapportert naturgass i klimaregnskapet.

Scope 2

Elektrisitet: Målt og stipulert forbruk av elektrisitet i eide og leide bygg for SpareBank 1 SMN. Tabellen over viser klimagassutslipp fra elektrisitet utregnet ved bruk av den lokasjonsbaserte utslippsfaktoren Nordisk miks. Konsernets kontorer hadde et forbruk på 4 535,1 MWh i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 185,9 tCO2e. I løpet av 2019 var elektrisitetsforbruket på 5 120,1 MWh. Elektrisitetsforbruket har dermed blitt redusert selv om det i år også inkluderes elektrisitetsforbruk fra datterselskapene. Utslippene fra elektrisitet er følgelig redusert fra 199,7 tCO2e til 185,9 tCO2e fra 2019 til 2020. Selv om utslippsfaktoren Nordisk miks økte med 5,1% i perioden, er den prosentvise reduksjonen i utslipp på 6,9 %.

Klimagassutslipp beregnet med markedsbasert faktor finnes i tabellen "Markedsbaserte utslipp i rapporteringsåret" over. Praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder. Ettersom SpareBank 1 SMN ikke kjøpte opprinnelsesgarantier (OG/REC) for sitt forbruk av elektrisitet i 2020, er utslippsfaktoren Nordisk residualmiks brukt i beregningen.

Fjernvarme: Målt og stipulert forbruk av fjernvarme i eide og leide bygg. Konsernet brukte 405,3 MWh fjernvarme i sine kontorer i løpet av 2020. Dette tilsvarer et utslipp på 16 tCO2e. Det er en reduksjon på 63,7 % fra 2019.

Scope 3

Avfall: Rapportert avfall i kilogram fordelt på ulike avfallsfraksjoner, samt behandlingsmetode (resirkulert, energigjenvunnet, deponi). I 2020 utgjorde utslipp fra avfall 15,6 tCO2e. Dette er en økning på 133,4 % fra 2020. Avfallsmengden for flere av avfallsfraksjonene er så små at utslippet kun vises som en strek i klimaregnskapet.

Forretningsreiser: I løpet av 2020 reiste de ansatte i konsernet både innenlands og i Europa med fly. Utslipp fra flyreiser i 2020 utgjorde 101,7 tCO2e. Dette er en reduksjon på 46,8 % fra 2019. Videre ble det gitt kilometergodtgjørelse for 1 473 050,6 km kjørt med vanlig bil og 848 km kjørt med el-bil. Dette tilsvarer et utslipp på 206,2 tCO2e, noe som er en økning på 65,9 % sammenlignet med 2019.

Innkjøpte varer og tjenester: Konsernet kjøpte 39 905,9 kg papir og 496,8 kg toalettpapir i løpet av 2020, noe som tilsvarer et utslipp på 37,7 tCO2e. Dette er en økning på 207,6 % sammenlignet med fjoråret.

Årlige klimagassutslipp

Kategori	Forklaring	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
Transport total		**-**	**13.6**	**10.0**	**-26.1 %**
Bensin		-	1.3	1.1	-12.0 %
Diesel (NO)		-	12.3	8.9	-27.5 %
Stasjonær forbrenning total		**-**	**-**	**3.4**	**-**
Naturgass		-	-	3.4	100.0 %
Scope 1 total		**-**	**13.6**	**13.4**	**-1.3 %**
Elektrisitet total		**287.5**	**199.7**	**185.9**	**-6.9 %**
Elektrisitet Nordisk miks		287.5	199.7	185.9	-6.9 %
Fjernvarme/kjøling Nordiske lok. total		**-**	**44.1**	**16.0**	**-63.7 %**
Fjernvarme Trondheim		-	44.1	16.0	-63.7 %
Scope 2 total		**287.5**	**243.7**	**201.9**	**-17.1 %**
Avfall total		**7.1**	**6.7**	**15.6**	**133.4 %**
Restavfall, forbrenning		6.9	6.5	15.0	131.5 %
Papiravfall, resirkulert		0.2	-	0.5	1,821.4 %
Papiravfall, resirkulert	Til makulering	-	0.2	-	-100.0 %
Glassavfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Metallavfall, resirkulert		-	-	-	1,643.3 %
Organisk avfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Plastavfall, resirkulert		-	-	-	408.0 %
EE-avfall, resirkulert		-	-	-	801.4 %
Treavfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Farlig avfall, resirkulert		-	-	-	100.0 %
Farlig avfall, forbrenning		-	-	-	100.0 %
Restavfall, resirkulert		-	-	-	-
Pappavfall, resirkulert		-	-	-	-100.0 %
Industriavfall, depno		-	-	-	100.0 %
Tjenestereiser total		**335.4**	**315.7**	**307.9**	**-2.5 %**
Fly kontinentalt/Norden		27.8	8.0	62.4	680 %
Fly interkontinentalt		12.2	51.0	-	-100.0 %
Fly innenlands		160.8	132.3	39.3	-69.8 %
Km-godtgj.bil (NO)		134.6	124.3	206.2	65.9 %
Km-godtgj. El-bil (NO)		-	-	-	100.0 %
Innkjøpte varer og tjenester total		**13.5**	**12.3**	**37.7**	**207.6 %**
Papir		13.5	12.3	36.7	199.4 %
Toalettpapir		-	-	1.0	100.0 %
Scope 3 total		**356.1**	**334.7**	**361.3**	**7.9 %**
Total		**643.5**	**592.0**	**576.6**	**-2.6 %**
Prosentvis endring		**100.0 %**	**-8.0 %**	**-2.6 %**	

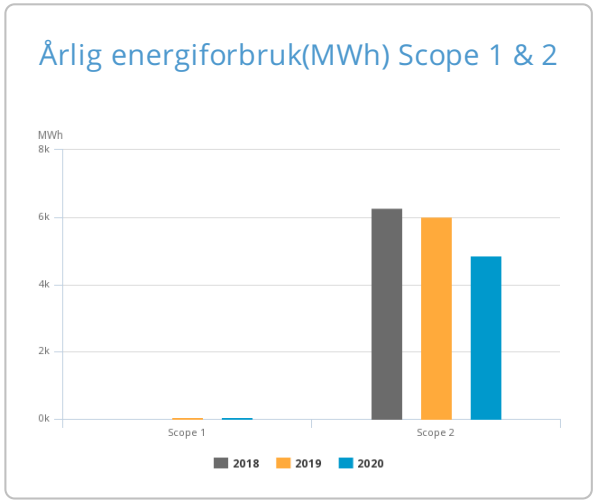

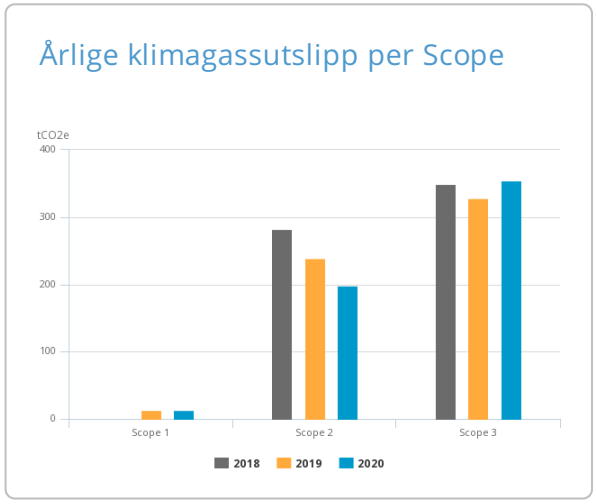

Årlige markedsbaserte utslipp

Kategori	Enhet	2018	2019	2020
Elektrisitet markedsbasert	tCO_2e	1,846.1	1,044.5	1,192.7
Scope 2 markedsbasert	tCO_2e	1,846.1	1,088.6	1,208.7
Total markedsbasert	tCO_2e	2,202.2	1,436.8	1,583.4
Prosentvis endring		**100.0 %**	**-34.8 %**	**10.2 %**

Årlige nøkkeltall og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2018	2019	2020	% endring fra forrige år
tCO2e/FTE (S1+S2+S3)		6.1	0.9	0.4	-56.3 %
kgCO2e/oppvarmet areal (S1+S2+S3)		-	-	21.1	100.0 %
Årsverk		106.1	658.0	1,467.7	123.1 %
Oppvarmet areal	m^2	-	-	27,296.9	100.0 %

Metodikk og kilder

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO2-ekvivalenter: CO2, CH4 (metan), N2O (lystgass), SF6, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skilles det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikser, historisk treårs rullerende gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmiks basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringer er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en miks av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO2e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual miks*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av

ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

Department for Business, Energy & Industrial Strategy (2019). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2019). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2019). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2019). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). http://www.ipcc.ch/report/ar5/

AIB, RE-DISS (2019). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corportate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.